Poštnina plačana v gotovini.

Leto XV., štev. 4 — Ljubljana, sobota 6. januarja 1934 — Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflja ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflja ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1, Telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pet let jugoslovenskega preporoda

Petič se danes obnavlja obletnica rešilne zgodovinske odločitve našega velikega vladarja in voditelja. Pet let je poteklo od manifesta, ki je dne 6. januarja 1929 otvoril novo dobo v naši zgodovini, dobo sistematičnega, doslednega in vztrajnega dela za preporod in končno konsolidacijo Jugoslavije in jugoslovenskega naroda. Na mesto prejšnje politike od danes do jutri je šesti januar postavil trajno, temeljno politično linijo, ki je od takrat kažipot vsemu našemu državnemu in nacionalnemu izživljanju. Ta kažipot bo ostala šestojanuarska ideja tudi v bodoče.

Kako zelo so narodne množice, čeprav takrat morda še samo instinktivno, občutile potrebo stabilnosti in doslednosti v državni in nacionalni politiki, je najboljši dokaz dejstvo, da so se že takoj v prvem trenutku s popolnim zaupanjem postavile ob stran svojemu vladarju in se pozneje vedno tesneje oklepale novega, jugoslovenskega režima. Podpirale so ga in sodelovale z njim ter s tem olajšale veliko delo preporoda, ki se je začelo pred petimi leti izvajati. Ako bi šesti januar potreboval kako naknadno sankcijo, je dobil najsijajnejšo in najjačjo ravno v tem, zaupanja polnem sodelovanju ogromne večine vseh slojev prebivalstva in končno še zunanjo, vsemu svetu vidno pri parlamentarnih in občinskih volitvah.

Delo še ni končano, to vemo vsi. Vemo pa tudi, da v tako kratki dobi končano niti ne bi moglo biti. Tudi v današnjih duhovno tako nemirnih časih se narodi in države razvijajo in izoblikujejo zelo počasi. Zato moramo imeti vedno pred očmi, da še ne gledamo na zaključeno dobo, ko gledamo na preteklih pet let, marveč le na kratko etapo v našem narodnem življenju.

In vendar je naš preporod že tudi v teh kratkih letih zelo, zelo napredoval, rodil že nad vse dragocene sadove. Menda ni nikogar več, ki bi si želel nazaj v dobo pred 6. januarjem 1929. Ako si hočemo prav otipljivo predočiti doseženi napredek, pomislimo samo, kako bi se otepali silnega navala gospodarske krize, ako bi nas raziedali zastrupljeni strankarski in plemenski boji kakor v takratni dobi. In drugi vidni dokaz naše okrepitve in našega napredka: Kako vse drugačna je danes naša pozicija v svetu! Postali smo v mednarodnem življenju činitelj, ki uživa vedno večji ugled in ga vsi vedno boli cenijo in upoštevajo. Razočarani so bili vsi oni, ki so poprej naivno spekulirali, da se bomo med seboj zgrizli in v onemoglosti postali lahek plen tujega pohlepa. Danes tudi v inozemstvu noben trezen politik ne dvomi več, da čaka Jugoslavijo in jugoslovenski narod še velika in lepa bodočnost.

Odvišno bi bilo podrobno naštevati na zunaj vidne uspehe šestojanuarske dobe. Opozorimo naj le na dva njena nadalnja temelja. Zakon z dne 3. oktobra 1929 je ustregel davni želji vsega naroda ter dal naši državi njeno pravo ime, obenem pa prinesel novo upravno razdelitev državnega ozemlja. Ustava z dne 3. septembra 1931 je poklicala narod zopet k formalnemu sodelovanju pri upravljanju države in na svečan način podrobneje precizirala vodilne misli šestojanuarskega manifesta kot trajne smernice vsemu državnemu izživljanju.

Oba ta dva temelja zakona nam še vidneje kakor drugi akti državne politike kažeta ono veliko pridobitev našega preporoda, ki smo jo v začetku omenili: stabilnost, trajnost in doslednost, s katero stremi državna politika vedno k istemu cilju, k konsolidaciji in vsestranski okrepitvi jugoslovenske narodne in državne skupnosti. Na mnogo težkoč in ovir je naletela ta politika že tudi po 6. januarju, na mnogo jih bo naletela še tudi v bodoče. Premagala in obvladala pa je dosedanje in bo tudi bodoče. Nespremenjena je ostala in bo ostala njena osnovna linija.

Blagodejna je ta zavest in bodrilna, kaže nam, da so v bistvu vendarle nedolžni in malenkostni razni oblaki, ki se pokažejo zdaj tu, zdaj tam in se z dnevne perspektive zde mnogim morda črni. Razvoj države in naroda gre z jekleno doslednostjo naprej po začrtani poti, preporod zavzema vedno večje področje. Šestojanuarski duh, ki zahteva od vseh, da imajo vedno in povsod pred očmi narodno in državno celoto, in katerega vtelešenje vidimo v svojem velikem kralju in voditelju, mora in tudi bo prekvasil miselnost vsega jugoslovenskega naroda.

Maksimos v Rimu

Rim, 5. jan. ž. Snoči je ob 19.10 prispel v Rim grški zunanji minister Maksimos.

Dopoldne se je Maksimos sestal z Mussolinijem. Po službenem komunikeju, ki je bil izdan po sestanku sta razpravljala v prijateljskem duhu o vseh vprašanjih mednarodne politike, ki se tičejo skupnih interesov obeh držav, in ugotovila v tem pogledu popolno soglasje.

ATENTAT NA NAŠ KONZULAT V CELOVCU

Neznanec je vrgel v četrtek zvečer bombo na poslopje našega konzulata v Celovcu in ga znatno poškodoval — Atentat je posledica neosnovane kampanje klerikalnega tiska proti naši državi

Dunaj, 5. januarja. p. Snoči okrog 9. je bil izvršen atentat na jugoslovenski generalni konzulat v Celovcu. Na poslopje je bila vržena bomba, ki je eksplodirala pod okni spalnice generalnega konzula g. dr. Dušana Miroševića. Generalni konzul je par minut pred atentatom odšel iz poslopja in je bil oddaljen od konzulata komaj 100 korakov, ko je odjeknila močna detonacija. Ljudje na ulici, kjer je bil tedaj še zelo živahen promet, so pohiteli takoj proti poslopju, ki je prožilo sliko razdejanja. Prizidek pod okni spalnice je bil porušen, vse šipe na poslopju in na okoliških hišah so popokale. Kakor izgleda, je bila bomba vržena z ulice in je padla na streho prizidka, ki je služil za drvarnico. V spalnici so bili v času atentata otroci g. generalnega konzula, ki so se tako prestrašili, da so morali takoj poklicati zdravnika, da jim je dal pomirjevalna sredstva. K sreči so ostali nepoškodovani. Bomba je porušila streho prizidka in del fasade glavnega poslopja. Eksplozija je bila izredno močna, kar priča, da je atentator uporabil precejšnjo količino eksplozivnih snovi. Materialna škoda, ki jo je povzročila eksplozija, je zelo velika, kjer je na mnogih krajih popokalo zidovje in se bo moral konzulat najbrže izseliti. Prekinjena je bila tudi napeljava za luč in telefonski vod. Na kraj atentata došla policija je mogla ugotoviti samo dejanski stan, ne da bi se ji posrečilo izslediti atentatorja. Danes je posetil generalnega konzula g. dr. Miroševića koroški deželni glavar in se službeno opravičil.

Avstrijsko uradno poročilo

Značilno je, da avstrijski listi o atentatu, čeprav je bil že snoči ob 9. niso poročali niti besedice, službeni dopisni urad pa je šele danes dopoldne izdal naslednje uradno poročilo:

Snoči je na strehi lesene barake, ki je last jugoslovenskega konzulata v Celovcu, eksplodirala bomba, ki jo je položil tja neznan atentator. Eksplozija je napravila na strehi luknjo v velikosti enega kvadratnega metra, razen tega pa so popokale šipe na oknih hotela nasproti poslopju konzulata. Poškodovana je tudi napeljava za električno luč in telefon. Policija je uvedla preiskavo, da izsledi atentatorja. Koroški deželni glavar je izrazil jugoslovenskemu generalnemu konzulu obžalovanje zaradi incidenta.

Ozadje atentata

Atentat na naš konzulat v Celovcu ima politično ozadje. Že nekaj dni vodi del avstrijskega tiska kampanjo, ki je sicer navidezno naperjena proti hitlerjevcem, dejanski pa proti naši državi, ki ji skušajo naprtiti osvajalne in agresivne težnje. Na čelu kampanje je glavno glasilo klerikalne krščansko-socialne stranke »Reichspost«, ki se ni nikdar odlikovala s simpatijami do Jugoslavije, podpirajo pa jo vsi drugi klerikalni listi, zlasti dunajski oficiozni »Weltblatt« in celovški »Kärntner Tagblatt«. Gre zopet za koroške Slovence, ki so bili vedno predmet razračunavanj med političnimi strankami. Hitlerjevci so očitali sedanjemu režimu v Avstriji, da je izdal interese nemškega naroda, režimski krogi pa skušajo sedaj potolči narodno-socialistične nasprotnike z istim argumentom, češ da so hitlerjevci obljubili vrnitev Gradiščanske Madžarski, južne Koroške, ki je pretežno naseljena po Slovencih, pa Jugoslaviji. Jugoslavija je baje pristala na to in se obenem obvezala, da za to ceno izstopi iz Male antante.

Kaj pa je prav za prav na vsej tej stvari? Lansko jesen je šlo za razveljavljenje narodno-socialističnih mandatov v Avstriji in seveda tudi v koroškem deželnem zboru, kjer imajo koroški Slovenci dva poslanca. Krščanski socialci in socialni demokratje so bili za razveljavljenje, Landbund pa je bil proti in prilike so nanesle, da so bili odločilni glasovi slovenskih poslancev. Takrat je nekaj narodno-socialističnih prvakov skušalo pridobiti slovenska poslanca, da bi glasovala proti razveljavljenju. Ne želeč se vmešavati v notranje-politične strankarske spore, pa sta se oba slovenska poslanca vzdržala glasovanja. Pri tedanjih razgovorih so hitlerjevci zagotavljali Slovencem, da se bodo, ko pridejo na krmilo, revanžirali ter izpolnili zahteve koroških Slovencev po kulturni avtonomiji, ki je zasigurana po mednarodni pogodbi, a koroški Slovenci na njo še vedno zaman čakajo. Na te docela neobvezne ter več ali manj privatne razgovore je sedaj klerikalni tisk s prozornim namenom nanizal cele legende, češ, da hoče Hitler vrniti Koroško Jugoslaviji in da torej izdaja interese nemškega naroda. Zaradi teh natolcevanj se je nedavno tudi že vršil proces pred sodiščem, in obtoženi urednik »Kärntner Tagblatta« svojih trditev ni mogel dokazati.

Sedaj pa je »Reichspost« obnovila kampanjo na mnogo širši osnovi in z očitno tendenco proti Jugoslaviji. Čeprav namreč očitajo hitlerjevcem, da so ponudili Madžarski vrnitev Gradiščanske ako bo podpirala hitlerjevske težnje v Avstriji in čeprav je Gradiščanska med prvimi točkami madžarskega revizionističnega programa, niti »Reichspost« niti noben drug avstrijski list zaradi tega ni niti z besedico napadel Madžarske. To pač dovolj jasno kaže, da spletke s Koroške ne zasledujejo samo notranjepolitičnih namenov, marveč da gre tu tudi za gotove zunanjepolitične cilje.

Ni še ugotovljeno, kdo je atentator, ker še ni nikdo aretiran in se tudi še ni javila nobena priča, ki bi mogla dati v tem pogledu zanesljive podatke. Nobenega dvoma pa ni, da je hotel atentator če je iz vrst narodnih socialistov, napraviti s tem neprilike avstrijski vladi. Toda nepristranski opazovalec kampanje proti Jugoslaviji se ne more ubraniti vtisa, da pade velik del odgovornosti za to dejanje ravno na oni tisk, ki je pokrenil to vprašanje na tak način, da je s svojo kampanjo opozoril na možnost, kako bi se dale povzročiti avstrijski vladi neprilike. Zato je tudi postranskega pomena kdo je atentator in ali je imel atentat še kake druge posebne namene. Zaenkrat se zaradi tega vzdržujemo podrobnejšega komentarja.

Kabinet Tatarescu

V novi vladi dr. Tataresca so ostali vsi dosedanji ministri razen finančnega — Titulescu zopet zunanji minister

Bukarešta, 5. januarja p. Designirani ministrski predsednik dr. Tatarescu je opoldne predložil kralju v potrditev definitivno listo svojega kabineta.

Nova vlada je ostala v glavnem neizpremenjena. Ministrski predsednik dr. Tatarescu je obdržal poleg predsedstva resor trgovinskega ministrstva. Zunanji minister je Titulescu. Edina izprememba je nastala v finančnem ministrstvu. Dosedanji finančni minister Konstantin Bratianu, ki je bil včeraj izvoljen za predsednika liberalne stranke, je izstopil iz vlade v smislu običaja, da noben predsednik stranke ne sme biti obenem član vlade. Finančno ministrstvo je prevzel dosedanji državni podtajnik tega ministrstva Slavescu, za podtajnika pa je imenovan Dimitrij Constantinescu. Kot državni podtajnik za posebne misije je vstopil v vlado kot predstavnik mlajše generacije liberalne stranke Manoilescu-Strunga.

Nova vlada je sestavljena takole:

ministrsko predsedstvo in trgovino: **Tatarescu;**
notranje zadeve in trgovina: **Incules;**
zunanje zadeve: **Titulescu;**
finance: **Slavescu;**
prosveta: **Angelescu;**
pravosodje: **Antonescu;**
kmetijstvo: **Sipianu;**
promet: **Franasovici;**
delo in zdravje: **Dimitriu;**
vojska: **Uyica;**
minister za Transilvanijo: **Aleksander Lepadatu;**
minister za Bukovino: **Pistor.**

Državni podtajniki so: v ministrskem predsedništvu **Aleksander Maurodi,** v zunanjem ministrstvu **Savel Radulescu,** v finančnem ministrstvu pa **Constantinescu.**

Člani nove vlade so ob 14.30 odpotovali v Sinajo, kjer so prisegli kralju. Prva seja ministrskega sveta bo v ponedeljek, dne 8. t. m. in bodo na njej v glavnem razpravljali o delovnem programu vlade. Kakor zatrjujejo, namerava vlada izvesti obsežne ukrepe za reformo uprave.

Otvoritev parlamenta, ki je bila prvotno določena na sredo 10. t. m., je bila s kraljevim ukazom odgodena do 1. februarja. Medtem se bo novi ministrski predsednik pogajal z voditelji političnih strank o ustvaritvi pogojev za notranje politično pomirjenje. Tatarescu hoče vsem strankam predlagati daljše notranje politično premirje, obenem pa stremi po skrajšanju parlamentarne debate pri verifikaciji poslanskih mandatov. Kakor pravijo, ni izključeno, da bo Tatarescu vsem opozicijskim strankam ponudil nove volitve v vseh volilnih okrajih, v katerih po mnenju opozicije potek volitev ni bil popolnoma v redu.

Kakor poroča »Dimineata« iz Braile, je bil tamkaj aretiran pravoslavni pop Petculescu, ki je v svoji cerkvi vršil propagando za »Železno gardo«.

Rador demantira alarmantne vesti, ki so se zadnje dni širile v inozemstvu zastran položaja v Rumuniji. Agencija ugotavlja, da je položaj v državi popolnoma normalen.

Nove eksplozije pri Duchcovu

Reševalna dela prekinjena — Pri katastrofi se je ponesrečilo 150 rudarjev, ki zapuščajo 129 sirot

Duchcov, 5. januarja. h. Reševalna dela v rovu »Nelson III.« so davi na vse zgodaj po nasvetu preiskovalne komisije prekinili. V jašku je namreč nastala nova eksplozija, zaradi katere se je začel valiti iz še odprtega rova za zračenje gost dim, kar je dokaz, da je začel v rovu divjati požar. Zvečer, ko so bili reševalni oddelki zaposleni na vrhu rovov z zazidavo, je nastala ponovna eksplozija, ki je popolnoma razdejala zazidane ploskve. Pri tem so bili štirje delavci lažje poškodovani. V teku današnjega dneva so spravili na dan še tri trupla, z njimi skupaj doslej torej šele 13.

Rudniško ravnateljstvo je objavilo danes, da je v rovu ponesrečenih 150 rudarjev, med njimi 129 oženjenih, 12 samcev, 8 vdovcev z otroci in 1 vdova, katere mož, ki je bil v vojni legionar, je pred 3 meseci prav tako našel smrt v rudniku. Ponesrečeni rudarji zapuščajo 191 sirot.

V okolici Duchcova je bilo do danes razmeroma mirno. Na današnji izplačilni dan pa so se odigravali med množico, ki je nemo čakala na rezultate reševalne akcije, pretresljivi prizori. 150 delavcev ni prišlo po svoje mezde in so njih rodbine odnesle domov le zavoje z oblekami, ki so jih ponesrečeni rudarji pred odhodom v skupni grob odložili v gornjih prostorih in jih je doslej hranila uprava rudnika.

Ministrski svet se je popoldne sestal k izredni seji, na kateri je ministrski predsednik podrobno poročal o položaju in vzrokih rudniške katastrofe. Sklenjeno je bilo, da se podpora 50.000 Kč, ki jo je določila vlada za rodbine ponesrečenih rudarjev, poviša na 150.000 K. Praga je v isti namen darovala 100.000 K.

Dočim je bilo doslej v severno-čeških rudarskih revirjih vse mirno in rudarji zaradi žalovanja te dni sploh niso delali, se boje, da bo v ponedeljek, ko se bo povsod zopet pričelo delo, izbruhnila splošna stavka. Tragično nesrečo v Duchcovu so izrabili komunisti v svoje strankarske namene, povsod se vrši živahna agitacija in se za sedaj še ne more presoditi, kako se bodo razvijali dogodki.

Costes v Beogradu

Beograd, 5. jan. AA. Ob 3 popoldne je prispel na tukajšnje letališče z Soluna slavni francoski letalec Costes. V Beogradu ostane par dni in bo pri tej priliki razkazoval novi tip letala Breguet.

Po rimskih razgovorih

Reforma Društva narodov more postati aktualna šele po zaključitvi razorožitvene konvencije

Rim, 5. jan. ž. Tiskovni urad ministrskega predsedništva je prepovedal fašističnim listom sleherni lastni komentar o razgovorih, ki sta jih imela v poslednjih dveh dneh angleški zunanji minister John Simon in ministrski predsednik Mussolini. Zaradi tega je fašistična politična javnost s tem večjim zanimanjem pričakovala uradni komunike, ki je bil izdan snoči po poslednjem sestanku obeh državnikov. Komunike pravi:

»Na obeh prisrčnih sestankih, ki sta jih imela v sredo in četrtek ministrski predsednik in angleški zunanji minister v Beneški palači, sta proučila vsa večja vprašanja splošne politike in posebej vprašanje o razorožitvi ter reformi Društva narodov.

Glede razorožitve sta ministrski predsednik Mussolini in sir John Simon v popolnem soglasju ugotovila obsolutno nujno potrebo, da se čimprej zaključijo tozadevni razgovori ter opusti sleherna ideja ali predlog, ki ne bi vseboval praktične in nagle realizacije in ne bi temeljil na načelih, o katerih se mora smatrati, da so v mednarodnem javnem mnenju že docela dozorela in se ustalila, in na katerega končno ne bi pristale prizadete države.

Ministrski predsednik Mussolini je glede reforme Društva narodov obrazložil vse kriterije, po katerih bi se morala izvršiti ta reforma, da bi se Društvu narodov zagotovilo boljše poslovanje in večja skladnost z njegovimi smotri.

Sir John Simon odpotuje jutri v London, kjer bo o razgovorih poročal svoji vladi.«

Rimski politični krogi sklepajo iz komunikeja, da je bil med Simonom in Mussolinijem dosežen sporazum skoraj v vseh vprašanjih razorožitve, da pa se nista sporazumela glede reforme Društva narodov, o kateri sta razpravljala vsaj na svojem včerajšnjem sestanku. Glede tega vprašanja je Simon zavzel docela rezervirano stališče in sprejel Mussolinijeve načrte le na znanje.

Angleški minister se je snoči še udeležil banketa, ki ga mu je priredil angleški poslanik v Rimu sir Eric Drummond in ki se ga je udeležil poleg Mussolinija in nekaterih drugih italijanskih politikov ter poslanikov tudi francoski poslanik pri Kvirinalu. Sir John Simon je danes ob 12.15 odpotoval iz Rima preko Parize v London. Pred odhodom je izjavil novinarjem, da je zelo zadovoljen s svojimi razgovori z italijanskim ministrskim predsednikom in da se stališči obeh vlad strinjata v vseh najvažnejših vprašanjih, o katerih sta govorila. Obenem je poudaril da bo postalo vprašanje reforme DN aktualno šele po ureditvi razorožitvenega vprašanja. Objavljeni komunike jasno pravi, da mora reforma Društva narodov ženevsko ustanovo okrepiti.

Italijanski komentarji

Rim, 5. januarja. p. Šele danes opoldne so se pojavili v italijanskih listih prvi fašistični komentarji o razgovorih italijanskega ministrskega predsednika z angleškim zunanjim ministrom Simonom, ki so povsem v skladu z navedbami uradnega komunikeja.

Turinska »Gazzetta del Popolo« pravi, da so bili rimski razgovori sprejeti od vse mednarodne politične javnosti z zadovoljstvom in da sta oba državnika soglašala v vseh vprašanjih, o katerih sta se razgovarjala.

Milanski »Corriere della Sera« pripisuje rimskemu sestanku velik pomen ter pravi, da mora po brezplodni dobi razorožitvene konference priti sedaj doba praktičnega in učinkovitega dela. Pogumno postopanje in jasen načrt morata izključiti neizvedljive namere posameznih prizadetih vlad in zagotoviti popoln uspeh. Predvsem pa je sedaj glavno, da je Rim dokazal dobro voljo dveh velesil. Vsaka nepraktična in neizvedljiva ideja se mora povsem opustiti. Kar se tiče reforme Društva narodov, je Mussolini na svojem včerajšnjem sestanku s Simonom obrazložil in utemeljil osnovo, na kateri naj se realizira ta reforma.

V ostalem se italijanski tisk omejuje na citate iz angleških, nemških in francoskih listov. Listi poročajo, da prevladuje v Londonu mišljenje, da se je v Rimu odstranila poslednja ovira, ki je stala na poti enotni fronti Italije in Anglije glede najbolj aktualnih mednarodnih političnih vprašanj. **Le glede reforme Društva narodov obstojajo še nekatere razlike med stališčima londonske in rimske vlade.** Londonski listi poudarjajo, da se je v Rimu doseglo soglasje glede revizije oboroženih sil v posameznih državah na ta način, da je treba dovoliti delno oborožitev državam, ki jih vežejo vojaške klavzule v mirovnih pogodbah. **Italijanski ministrski predsednik je izjavil angleškemu zunanjemu ministru glede francoskega odgovora na nemške predloge, da je sicer koncilianten, nikakor pa še ni tak, da bi mogel zadovoljiti nemško vlado. Angleškemu zunanjemu ministru je predlagal, naj se razorožitvena konferenca odgodi »sine die« in naj se namestu nje pospeši skupna angleško-italijanska akcija, ki naj privede do uspeha tekoča direktna pogajanja med Berlinom in Parizom.**

Po poročilih iz Berlina se je tudi nemški tisk intenzivno zanimal za rimski poset angleškega zunanjega ministra, vendar pa ga je presojal s stališča, ki ni povsem v skladu s stališčem fašističnega tiska. To se je opazilo zlasti glede na razgovore o reformi Društva narodov, ki jo nemški tisk sicer odobrava, pa je ne smatra kot odločilne za povratek Nemčije v Ženevo. Nemški listi tudi poudarjajo, da se italijansko stališče glede razorožitve tudi po rimskih razgovorih angleškega zunanjega ministra ni v ničemer izpremenilo.

Glede komentarjev francoskega tiska italijanski listi trpko pripominjajo, da smatrajo v Franciji še vedno sleherno definitivno sodbo o pomenu rimskih razgovorov za nemogočo in da je treba zato, kakor pred devetimi meseci, ko je bil v Rimu sklenjen pakt štirih, počakati, da se pokažejo njih prvi stvarni učinki. Med drugim navajajo tudi izvajanja »Tempsa«, ki pravi, da **»vsekakor še ni prišel čas, ko bi se moglo reči, da so rimski razgovori ustvarili angleško-italijansko fronto, ki naj pritisne na Francijo in Nemčijo, da se sporazumeta glede razorožitve.«** V zvezi z reformo Društva narodov pa pravi »Temps«, da »nedvomno ne bo prav nobena težava doseči med Parizom in Londonom popoln sporazum, ker splošno smatrajo tako v Angliji kakor v Franciji, da je nujno potrebno braniti Društvo narodov na osnovi principa absolutne enakosti vseh držav, ki sodelujejo v njem«.

Kovanje bolgarskega drobiža

London 5 jan. AA Kr kovnica je dobila nalog, da izgotovi kalupe in druge potrebne naprave za kovanje bolgarskih srebrnikov. Denar sam bodo kovali v beograjski kovnici.

Veliki mejnik

Manifest Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja 1929 kot temelj jugoslovenskega preporoda

Prelom s političnim stanjem, ki je ogrožalo razvoj in sam obstoj svobodne in zedinjene jugoslovenske države, je narodu sporočil manifest, ki ga je na današnji dan pred petimi leti objavil naš vladar in največji državnik, Nj. Vel. kralj Aleksander. V manifestu izražena načela tvorijo od takrat dalje nespremenljivi temelj vse naše državne in nacionalne politike. Ta zgodovinski dokument se glasi:

Mojemu dragemu narodu!

Vsem Srbom, Hrvatom in Slovencem!

Najvišji narodni in državni interesi ter njihova bodočnost mi nalagajo, da se kot vladar in sin te zemlje obračam neposredno na narod in da mu odkrito in iskreno povem ono, kar mi v sedanjem trenutku nalagata moja vest in moja ljubezen do domovine.

Prišel je čas, ko med narodom in kraljem ne more in ne sme biti več posredovalca.

Tekom tolikih prestanih naporov in tolike potrpežljivosti, ki sem jo pokazal v izvrševanju svojih visokih dolžnosti, je mojo dušo trgal obupni klic naših narodnih množic, delavnih in rodoljubnih, toda tudi izmučenih, ki so, vodene po svojem naravnem in zdravem razsodku, že davno videle, da se ne more več iti po potu, po katerem se je dosedaj šlo.

Moja pričakovanja, kakor tudi pričakovanja naroda, da bo razvoj našega notranje-političnega življenja prinesel ureditev in konsolidacijo razmer v državi, se niso izpolnila. Parlamentarno delo in vse naše politično življenje je dobivalo vedno bolj negativno obeležje. Od tega imata narod in država že sedaj samo škodo. Vse koristne ustanove v naši državi, njihov napredek in razvoj celokupnega našega narodnega življenja so s tem prišli v nevarnost. Od takega nezdravega političnega stanja v državi ne trpita samo notranje življenje in napredek, temveč tudi ureditev in razvoj zunanjih odnošajev naše države kakor tudi okrepitev našega ugleda in kredita v inozemstvu.

Parlamentarizem, ki je kot politično sredstvo po tradicijah Mojega nepozabnega očeta ostal Moj ideal, so začele zaslepljene politične strasti zlorabljati v taki meri, da je postal zapreka za vsako plodonosno delo v državi. Žalostni razdori in dogodki v Narodni skupščini so omajali v narodu vero v koristnost te ustave. Sporazumi, pa tudi najbolj običajni odnošaji med strankami in osebami, so postali absolutno nemogoči. Namesto da bi parlamentarizem razvijal in krepil duh narodnega in državnega edinstva, pričenja — tak, kakršen je — dovajati do duševnega razsula in narodnega razedinjevanja. **Sveta Moja dolžnost je, da z vsemi sredstvi čuvam državno in narodno edinstvo in jaz sem odločen, da to dolžnost izpolnim brez kolebanja do konca. Čuvati narodno edinstvo in državno celoto, to je najvišji cilj Moje vladavine, a to mora biti tudi najvišji zakon za Mene in za vsakogar.** To mi nalaga Moja odgovornost pred narodom in pred zgodovino; to mi nalagata ljubezen do domovine in pieteta napram neštevilnim dragocenim žrtvam, ki so padle za ta ideal. Iskati zdravilo proti zlu z dosedanjimi parlamentarnimi spremembami vlade ali pa z novimi zakonodajnimi volitvami, bi pomenilo izgubljati dragoceni čas z brezuspešnimi poskusi, zaradi tega smo že izgubili nekoliko zadnjih let.

Iskati moramo nove metode dela ter pripravljati nova pota.

Prepričan sem, da bodo v tem resnem trenutku vsi Srbi, Hrvati in Slovenci razumeli to iskreno besedo svojega kralja in da bodo Moji najvernejši pomočniki pri Mojih bodočih naporih, ki imajo zgolj en cilj, da se v najkrajšem času doseže ustvaritev onih ustanov, one državne uprave in one državne ureditve, ki bo najbolj odgovarjala splošnim narodnim potrebam in državnim interesom.

Zaradi tega sem odločil in odločujem:

Ustava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev od 28. junija 1921 se razveljavi. Vsi državni zakoni ostanejo v veljavi, dokler se po potrebi z Mojim ukazom ne ukinejo. Na isti način se bodo v bodoče ustvarjali tudi novi zakoni. Narodna skupščina, izvoljena 11. septembra 1927, se razpušča.

S tem, da sporočam to svojo odločitev Svojemu narodu, naročam vsem oblastvom v državi, da po njej postopajo, a vsem in vsakomur zapovedujem, da se ji pokoravajo.

V Beogradu, dne 6. januarja 1929.

Aleksander, s. r.

Bodoči cilji in naloge Male antante

Izjave zunanjih ministrov Male antante — Zvesta svoji politiki hoče Mala antanta posvetiti svoje delo nadaljnji sanaciji političnih in gospodarskih prilik

Beograd, 5. januarja. r. Beograjska »Politika«, ki obhaja z današnjo božično številko 30letnico svojega obstoja, je izšla v svečani številki, obsegajoči 64 strani. Med drugim zanimivim gradivom objavlja tudi izjave vseh treh zunanjih ministrov Male antante z ozirom na skorajšnjo konferenco v Zagrebu. Ministri izjavljajo med drugim:

Dr. Otokar Beneš

V času, ko se sestane konferenca stalnega sveta Male antante, je mednarodni položaj zelo resen. Nikakor nočem reči, da bi trenutno grozila kaka nevarnost, toda smo sredi žive politične in diplomatske borbe za probleme evropske in mednarodne politike: sodelovanja za mir, za Društvo narodov in za uspeh razorožitvene konference. V teh razmerah bomo morali razviti vso svojo aktivnost ter zastaviti vso svojo moralično in politično moč, ako hočemo ohraniti svoj politični položaj in interese one politike, ki jo sprovajamo že vseh 15 povojnih let. Stvarnost političnega zavezništva in prijateljskih odnošajev, ki obstojajo med našimi tremi državami, se more in mora potrditi baš v tej situaciji. Konferenca v Zagrebu bo po mojem mnenju pomenila stopnjevanje našega sodelovanja in naše politike. Bilanca, ki jo bomo lahko napravili za zadnjega pol leta, bo pozitivna, ker se je naše edinstvo okrepilo ter smo zavzeli svoje mesto ne samo v evropskem razvoju, marveč smo tudi uspešno delovali na okrepitvi teženj za zedinjenje Balkana ter ustvarili važne predpostavke za gospodarsko uedinjenje naših treh držav. Na koncu naj omenim, da cenim in bom vedno visoko cenil pomoč, ki jo proži našim državam in vsej Mali antanti tisk ter zato želim sijajen uspeh in procvit uglednega »Politike«, ki je gotovo najpomembnejši reprezentant jugoslovenskega tiska, ki proslavlja te dni 30letnico svojega plodonosnega delovanja za jugoslovenski narod.

Dr. Nikola Titulescu

V Zagrebu bom imel zadovoljstvo, da se zopet sestanem s svojima kolegoma in prijateljema, gg. dr. Benešem in Jevtićem. Sestanemo se tokrat v drugem mestu enotne Jugoslavije, v pokrajini, ki s svojim napredkom najboljdokazuje pravičnost novega stanja stvari, zaradi katerega smo se združili, da ga branimo z vsemi silami. Z našega sestanka v Zagrebu bodo nedvomno izšli sklepi, ki bodo še boli dokazali vitalnost našega edinstva in konstruktivno moč Male antante. V svojih nadaljnjih izvajanjih se g. Titulescu pridružuje čestitkam »Politike« ob njenem jubileju.

Bogoljub Jevtić

Prihodnje zasedanje Male antante je posebno važno zaradi časa, v katerem se bo vršilo. Naporno delo Male antante v prošlem letu daje popolno možnost za pravilno oceno njenega mednarodnega pomena in rezultatov njene mednarodne aktivnosti. Kljub vsej opreznosti v ocenjevanju sedanjega mednarodnega položaja, lahko rečem, da stopa Mala antanta z upravičenim zaupanjem v leto 1934. V notranjih odnošajih čvrsto povezana, vedno budna, aktivna in odločna, nikdar odstopajoča niti od svoje politike, niti od svojih metod, pristopa Mala antanta k uspešnemu reševanju velikih nalog, ki jo čakajo.

Ne bi bilo potrebno še posebej naglasiti važnosti sodelovanja tiska v politiki Male antante. To sodelovanje je nerazdružno povezano z metodami dela in politike neprikritih ciljev in iskrenosti vse akcije Male antante. Toda to je dragocena prilika za posebno in dolžno priznanje za 30letno zvesto, plodno in nacionalno delo »Politike«. Naš tisk je imel in ima veliko nacionalno misijo, ki jo je »Politika« v teku 30 let svojega obstoja zvesto vršila in se v težki nacionalni borbi ni strašila ne truda ne žrtev. Želim, da bi sedanja njena generacija sledila svetlemu zgledu njenih ustanoviteljev in njenih prvih urednikov in sotrudnikov.

Praga, 5. januarja. AA. Zunanji minister dr. Beneš je kot predsednik stalnega sveta Male antante sporočil, da je na podlagi dogovora med tremi zunanjimi ministri sestanek stalnega sveta, ki bi se imel vršiti v nedeljo v Zagrebu, odgoden do konca januarja.

Podpore invalidnim delavcem

Beograd, 5. jan. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal pravilnik o podelitvi enkratnih podpor pohabljenim delavcem in rodbinam ponesrečenih delavcev, ki so delali pri javnih delih na podlagi zakona o nujni izvršitvi javnih del od 21. januarja 1929. Iz odobrenega kredita 150.000 Din imajo pravico do podpore delavci, odnosno njihove rodbine, ki so se pohabili ali pa smrtno ponesrečili zaradi nesrečnih slučajev pri javnih delih izvršenih po zakonu o nujni izvedbi javnih del in jim Osrednji urad za zavarovanje delavcev ni mogel podeliti nezgodne rente, ker so bili izvzeti iz obveznosti zavarovanja. Pravica do podpore in njena višina se bo določila po istih predpisih, ki veljajo za priznanje in odmero rente ponesrečenim delavcem, odnosno njihovim rodbinam, ki so obvezno zavarovani po zakonu o zavarovanju delavcev, le s to razliko, da imajo do podpore pravico pohabljeni delavci samo tedaj, če je zmanjšanje njihove delovne sposobnosti trajnega značaja in če presega vsaj 20 odst.

Iz državne subvencije 150.000 Din se bo razdelilo najprej 100.000 Din. Podpora se bo izplačala v štirih enakih obrokih. Znesek 50.000 Din bo razdeljen med delavce, ki bi se prijavili po 1. aprilu 1934. Razdelitev podpor bo izvršil Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kraljice

Ljubljana, 5. januarja.

Rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije se bo praznoval 9. januarja s slovesno službo božjo, ki ji bodo prisostvovali uslužbenci državnih oblasti in uradov.

V ta namen bo v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja ob 10. dopoldne slovesna pontifikalna maša, po kateri bo zapeta zahvalna pesem »Te Deum« s pripadajočo molitvijo za kraljico. V pravoslavni kapeli bo ta dan služba božja ob 9. uri.

Vsi državni uradi in javne oblasti naj razobesijo na svojih poslopjih državne zastave.

Prednačrt občega državljanskega zakonika

Beograd, 5. januarja. Iz ministrstva pravde javljajo o velevažnem ministrskem ukrepu, ki pomeni izreden dogodek prvega reda ne samo za pravnike, temveč za vse zasebnopravno življenje jugoslovenskih državljanov. Minister g. Boža Maksimović je odredil, da natisne in izda državna tiskarna **prednačrt občega državljanskega zakonika.** Tako bo skoro doznala javnost, kako si zamišljajo naši pravniki, ki so že od leta 1919. sestavljali norme enotnega jugoslovenskega zasebnega prava, izenačenje te najgloblje v vsakdanje življenje segajoče pravne panoge. Obrazložitev določb jugoslovenskega državljanskega zakonika je sestavil beograjski univerzitetni profesor g. Živojin Perić. Z besedilom prednačrta zakonika bo objavljena tudi ta obrazložitev. Dasi je bil imenovani prednačrt zakonika že nekaj časa izgotovljen, so bili nekateri krogi mišljenja, da še ni treba informirati javnosti o njem. Toda minister pravde spada med one odločilne in odločne faktorje, ki zahtevajo, da se čim prej izenačijo civilnopravni predpisi tako formalni kakor materialni. Zato ni odobril, kakor so nekateri pričakovali, da bo s 1. januarjem 1934. ponovno odgodeno uveljavljenje jugoslovenskega civilnopravdnega postopnika na območju beograjske apelacije in je sedaj pospešil z gornjo rešitvijo tudi javno razpravljanje o našem materialnem civilnem pravu. Ni dvoma, da je še dolga in huda pot do uzakonitve občega državljanskega zakonika. Čim prej pa se razna sporna vprašanja pričnejo razpravljati tudi v javnosti, tem prej pridemo do končnoveljavnega predloga, ki bo šele izročen narodnemu predstavništvu v sprejem. Dan imenovane ministrove rešitve in pa dan dejanske izdaje prednačrta bosta zavzemala izredno važni številki v naši pravniški literaturi in pravni zgodovini za vso jugoslovensko bodočnost.

Francosko odlikovanje naših oficirjev

Beograd, 5. jan. AA. Predsednik francoske republike je odlikoval večje število častnikov naše vojske. Odlikovanja je francoski poslanik Paul Emile Naggiar slovesno izročil v salonih francoskega poslaništva vsem odlikovancem. Pri tej priliki je imel krajši nagovor, v katerem se je v toplih besedah spomnil tesnih zvez, medsebojnega spoštovanja in prisrčnega zaupanja med francosko in jugoslov. vojsko, ki temelji na njunem bratstvu v orožju.

Nato je ob asistenci generala Lopetita in pomočnika atašeja za letalstvo Dapirleta izročil:

Veliki oficirski križ legije časti generalu Dragomiru Stojanoviću, ministru vojske in mornarice in generalu Milanu Milovanoviću, načelniku glavnega generalnega štaba;

komanderski red legije časti: generalu Čedomiru Jovanoviću, topniškemu inspektorju, generalu Živojinu Terzibašiću, načelniku topniško-tehniškega oddelka, generalu Ječmeniću, prvemu adjutantu Nj. Vel. kralja, generalu Bogoljubu Iliću pomočniku načelnika glavnega generalnega štaba, generalu Dimitriju Živkoviču, načelniku operativnega oddelka, in generalu Petru Arančiću, načelniku poročevalskega oddelka glavnega štaba;

oficirski križ legije časti: generalu Ljubomiru Maksimoviću, pomočniku komandanta kraljeve garde, generalu Gjorgju Lukiću pomočniku načelnika operativnega oddelka, generalu Dragoslavu Štefanoviću, upravniku višje šole vojaške akademije, generalu Jovanu Antiću, načelniku nastavnega oddelka, generalu Milivoju Alimpiću, načelniku štaba komande inženjerstva generalu Iliji Brašiću, načelniku prometnega oddelka in polkovniku Dušanu Stojanoviću, adjutantu Nj. Vel. kralja;

vitežki križ legije časti: polkovniku Milanu Zeleniku, šefu odseka za strokovni pouk, podpolkovniku Dragotinu Saviću, adjutantu Nj. Vel. kralja, in kapetanu I. raz. Vjekoslavu Klisaniću pri poročevalskem oddelku glavnega generalnega štaba.

Za kralja in Jugoslavijo!

Manifestacijsko zborovanje nacionalnih organizacij na Taboru

Ljubljana, 5. januarja.

Od prvega trenutka po velikem državniškem činu Nj. Vel. kralja Aleksandra se Ljubljana krepko zaveda, da nam je 6. januar 1929 mejnik povsem nove dobe in kraljev šestojanuarski manifest fundament nove Jugoslavije. Tej svoji zavesti hoče Ljubljana ob peti obletnici dati vidnega izraza z manifestacijami. Prvi tak manifestacijski zbor so za nocoj sklicale ljubljanske nacionalne organizacije s Sokolom in Narodno odbrano na čelu.

Sokolski Tabor, ki vsakokrat, kadar je treba dati močnega poudarka domovinski in narodni zavesti bele Ljubljane, zbere v svojem prostranem okrilju trume nacionalnih borcev, je tudi nocoj sprejel vase častno število zavednih mož in fantov, pa tudi žena in deklet. Medtem ko so posamezniki še prihajali tiho v dvorano in se je zbor zgoščal, je starosta ljubljanske sokolske župe **dr. Pipenbacher** brez posebnih uvodnih formalnosti kot prvi govornik otvoril zborovanje. Pozdravil je s prijaznimi besedami vse zborovalce, posebej še senatorja dr. Rožiča in g. Gregorina, nato pa je v daljšem, skrbno izdelanem govoru dal poudarka in potrebnega zgodovinskega obeležja peti obletnici 6. januarja 1929.

Morja krvi je bilo treba — je poudaril dr. Pipenbacher — da se je uresničil sen najplemenitejših sinov zatiranih slovanskih narodov. Toda v uedinjeni Jugoslaviji so plemenske razprtije in strankarske strasti uprizarjale neslutene izpade samoljubja, v nemar puščajoč interese splošnosti in usodo skupnega doma. Skrb je navdajala resnične patriote, ko so videli ladjo domovine v neposredni bližini neizbežne pogibelji. In ko je vladar uvidel, da je njegovo prizadevanje po složnem delovanju v parlamentu in izven njega brezuspešno, je sam zagrabil z občudovanja vredno odločnostjo za državno krmilo. Pod veščim vodstvom viteškega krmarja je bliskovito zdrknila ogrožena državna ladja v mirno vodovje varnega pristanišča. Naj mi bo dovoljeno omeniti dve posledici kraljevega manifesta: kraljevo odločitev 3. oktobra 1929, ko je dobila država pristojno ime Jugoslavija in 5. decembra 1929, ko je vladar, hoteč podčrtati velikanske zasluge Sokolstva za državo vobče, posebej pa še za okrepitev narodnega in državnega edinstva, sankcioniral zakon o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije. Ta zakon je položil granitni temelj veličastni stavbi, katere namen je telesni, duhovni in moralni preporod jugoslovenskega človeka.

Govornik je apeliral na mladino, naj zvesto sledi intencijam svojega vladarja, naj sodeluje dejansko povsod, kjerkoli najde celino. Poželel je, da bi tudi še ono pokolenje, kateremu se je pot življenja že odmaknila od zorne dobe mladosti, doživela 6. januar, ko bo ves narod lahko stopil pred svojega vladarja, rešen vseh socialnih in moralnih tegob ter zadovoljen in zdrav v najčilejšem prerodu, kakršnega hočeta vladar in domovina.

Ko je dr. Pipenbacher končal, so se mu zborovalci toplo zahvalili za lepa izvajanja.

Kot drugi govornik je nastopil odvetnik dr. *Potokar* iz Kamnika, ki je v temperamentnem govoru izjavil, da so nacionalisti z iskrenim navdušenjem pozdravili besede kraljevega manifesta, da je treba iskati novih metod in nove poti. Šesti januar je bil za jugoslovenske nacionaliste veliki dan zadoščenja in zmage. Ta dan je pozdravila z veseljem tudi Narodna odbrana, saj je ona kot izven- in nadstrankarska nacionalna organizacija v času najhujših razprtij oznanjala bratstvo ter v času verskih in plemenskih diferenc prorokovala pravo jugoslovensko čuvstvovanje. Pozdravila je odločne besede Nj. Vel. kralja, da se morajo vse osebne in strankarske koristi podvreči dobrobitu naroda in države.

1. decembra 1918 je zedinil vse Srbe, Hrvate in Slovence v enotni državi, a 6. januar 1929 je z narodovim odobrenjem zaokrenil politične borbe v smer duhovnega zedinjenja vseh Jugoslovenov. Ekonomski, socialni in kulturni razvoj in procvit našega naroda je samo v jugoslovenskem čuvstvovanju in jugoslovenski borbenosti. To je jedro jugoslovenskega nacionalizma. Nacionalizmov je sicer več vrst, toda Narodna odbrana ceni samo moč in veličino idejnega nacionalizma, saj je ona pripravljala in pripravlja narod za zmagonosni pohod.

Pravi nacionalizem ne pozna skupinskih ali osebnih interesov. Pravi nacionalizem sloni na ljubezni do skupnosti. Jugoslovenstvo zahteva, da se interesi raznih skupin in oseb brezpogojno podredijo narodnim koristim.

Po zborovanju so zborovalci, ki so se iz dvorane mirno razšli, še na cesti vzklikali kralju Aleksandru, zedinjeni domovini in jugoslovenski vojski.

Koledar Jugoslovenske nacionalne stranke

Ljubljansko tajništvo glavnega odbora JNS je izdalo v ličnih priročni obliki »Koledar JNS« za leti 1934 in 1935. Koledar je združen **s slovenskim prevodom strankinega programa in statuta.** Glavni namen publikacije je ravno ta, da s priročno obliko izdanja programa in statuta Jugoslovenske nacionalne stranke izpolni vrzel, ki so jo organizacije, njihovi funkcionarji ter člani doslej občutili, ter da jim s tem nudi na najbolj praktičen ter najcenejši način uporabo tega neobhodno potrebnega pripomočka pri njihovem organizatornem udejstvovanju.

Program in statut Jugoslovenske nacionalne stranke sta stvari, ki ju mora poznati vsak strankin član, saj mora že takoj ob pristopu k stranki izjaviti, **da poznan njen program in njena pravila ter se obvezuje aktivno sodelovati na njihovem uveljavljanju.** Zato je bila izdaja te strankine publikacije nujna in živa potreba, ki omogoča slehernemu strankinemu članu in pristašu izpolnitev te osnovne dolžnosti.

V nadaljnjem vsebinskem delu vsebuje koledar kratek opis strankinega glavnega odbora iz Dravske banovine itd. Temu pa sledi podroben pregled **vseh strankinih organizacij v banovini z imenikom vseh njihovih vodilnih funkcijonarjev. Iz tega oddelka koledarja moremo šele razvideti, kako na široko je razpredeno po naši banovini oganizacijsko omrežje Jugoslovenske nacionalne stranke.** Okroglo 550 strankinih organizacij predstavlja danes med našim ljudstvom čvrsto utrjene ter krajevni mrazmeram in potrebam dejansko prilagodene postojanke jugoslovenske nacionalne misli, ki tvorijo zdrave, delavne ter na iskrenem in trdnem nacionalnem prepričanju svojih članov zgrajene temelje novega, prerojenega jugoslovenskega nacionalnega političnega duha. Po pravici je treba ugotoviti, da v organizatornem pogledu, v delavnosti in agilnosti in tudi z ozirom na število organiziranih pristašev med našim ljudstvom še ni dosegla nobena politična organizacija tako velikega uspeha, kakor Jugoslovenska nacionalna stranka.

Pregled strankinih organizacij ima zato namen, prikazati vsej naši javnosti uspeh in sad podrobnega, težkega in odgovornega dela naših zavednih ter nesebičnih delavcev na terenu, na katerem so v teh težkih časih vztrajali z brezprimerno požrtvovalnostjo ter ustvarjali organizacijo za organizacijo. Namen tega organizacijskega pregleda pa je tudi, seznaniti strankine pristaše ter delavce vsaj poimenoma med seboj ter vsem članom in pristašem dejansko prikazati organizatorno in življenjsko moč Jugoslovenske nacionalne stranke pri nas. Tako moremo prikazati vsem in vsakomur v svoji ožji in širši domovini **one naše delavne činitelje, ki stoje širom vseh občin in krajev naše lepe domovine na straži za idejo naše stranke in za napredek ter procvit naše skupne edinstvene ter nedeljive jugoslovenske domovine.** Najbolj ta pregled organizacij ter imenik njihovih požrtvovalnih delavcev **izraz one naše resnične samozavesti, ki nam jo v resnici lahko vzbudi ogromno število naših organizacij ter naših delavcev.**

Zaključek vsebinskega dela koledarja tvorijo najpotrebnejša navodila za administrativno poslovanje strankinih organizacij, zato se po pravici lahko trdi, da predstavlja koledar s programom, statutom, seznamom organizacij, navodili ter drugimi najpotrebnejšimi in praktičnimi pripomočki takorekoč naš strankin katekizem, katerega priročna žepna oblika omogoča slehernemu našemu pristašu in funkcijonarju, da ga stalno nosi pri sebi in uporablja njegovo vsebino pri svojem organizatornem udejstvovanju.

Koledar poleg tega vsebuje tudi slike Nj. Vel. našega kralja Aleksandra I. z rodovnikom kraljevske rodbine, dalje najnovejšo sliko strankinega predsednika g. Nikole Uzunovića sliko generalnega tajnika JNS g. ministra dr. Albert Kramerja in sliko ministra g. Ivana Puclja.

Koledarski del sam je posrečeno združen s citati in izvlečki iz strankinega programa ter iz govorov in izjav naših najodličnejših političnih predstavnikov. Kakor spomenik jugoslovenskih nacionalnih stremljenj pa stoje med l. 1934. in 1935. globoke ter imperativne zgodovinske besede našega kralja Aleksandra iz šestojanuarskega manifesta, s katerimi je neizbrisno ter za vselej začrtal odločno linijo nacionalne in politične volje jugoslovenskega naroda.

Vsebinskemu delu koledarja je priključen obširen oglasni del naših nacionalnih tvrdk in podjetij, ki so s tem v znatni meri podprle izvedbo ter izdajo te neobhodno potrebne strankine publikacije.

Koledar je bil za Novo leto razposlan vsem strankinim organizacijam v Dravski banovini, ki ga bodo lahko prezentirale za nizko ceno 10 Din vsakemu svojemu članu kot lepo in praktično novoletno darilo. Želimo zato, da bi »Koledar JNS« kot prva, neobhodna potreba ter praktična strankina publikacija dosegel v najširših plasteh strankinih članov in pristašev svoj namen. Organizacije ter članstvo naj pridno posegajo po njem, saj bodo mogli njegovo vsebinsko, praktično ter dejansko vrednost gotovo preceniti v primeri z drugimi sličnimi publikacijami.

Naročila sprejema: **Sekretariat glavnega odbora JNS Ljubljana, Kazina I. nadstr.**

Francoska ustrežljivost

Ugoden odmev francoske spomenice v Angliji — V pričakovanju nemškega odgovora

London, 5. jan. č. »Daily Telegraph« označuje prvi vtis, ki ga je napravil v Londonu francoski odgovor nemški vladi kot izredno povoljen, *kar se ima predvsem pripisati spoznanju v Berlinu, da so tudi po francoskemu odgovoru ostala odprta vrata za nadaljnja neposredna pogajanja nemške in francoske vlade.* Posebno povoljen vtis je napravila tudi pripravljenost francoske vlade, da takoj uniči polovico francoskih bombnih in vojnih letal, če pride do sporazuma na osnovi francoskih predlogov. Nadalje Francija ne odklanja nemške misli o zaključitvi nenapadalnega pakta, marveč le naglaša, *da obstoječe pogodbe ne smejo biti uničene ali nadomeščene z novimi pogodbami, marveč se smejo le ojačiti.* List ugotavlja, da so angleški politični krogi simpatično sprejeli oba ta francoska predloga, ker se strinjata tudi z dosedanjimi smernicami angleške zunanje politike. Po listu »Morning Post« določa francoski memorandum za primer sporazuma ne le uničenje polovice francoskega vojaškega letalstva, marveč tudi ustanovitev mednarodne letalske policije, uničenje težke artiljerije in opustitev poizkusnega roka za kontrolo oboroževanja, ki se ga je Nemčija že doslej zelo branila. Angleški diplomatski krogi poudarjajo da je francoski odgovor na nemške predloge izredno velikega političnega pomena ter z napetostjo pričakujejo sedaj odziv v Nemčiji.

Zunanji urednik »News Chronicla« ugotavlja, da je Francija predlagala postopno razorožitev do končne enakosti z Nemčijo. Redukcije naj bi se nanašale ne samo na moštva, temveč tudi na materijal. Redukcije bi se pričele takoj, torej brez preizkusne dobe. Francija je podkrepila svojo željo po miru in po dobrem sosedstvu z Nemčijo celo s predlogom, da ukine s takojšnjo veljavo polovico svojih letalskih sil. Ta predlog pa je odvisen od *sprejema razorožitvene konvencije kot celote in od gotovih varnostnih pogojev.* Nemčija je v načelu že sprejela avtomatično in periodično nadzorstvo nad oboroževanjem, ki bi takoj stopilo v veljavo. List smatra, da so ti predlogi zelo širokogrudni in da jih bo javnost tudi kot take odobrila.

Mati z otrokom pod vlak

Novi Sad, 5. jan. n. Blizu železniške postaje se je zgodila danes na somborski progi huda nesreča. 45letna Roza Klar je prišla s svojo 7letno hčerko Filipino do tira, po katerem je imel baš tisti hip priti vlak iz Sombora. Hčerka je še vprašala mater, kaj hoče. Ko ji je odgovorila, da hoče z njo v smrt, se je deklica začela obupno braniti in klicati na pomoč, toda mati jo je pograbila in se vrgla z nio na tir v hipu, ko je privozil vlak. Mater je ubilo, hčerka pa je dobila hude poškodbe.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Bolj vedro in stalno, podnevi toplo, ponoči mraz, zjutraj megla. —

Dunajska vremenska napoved za soboto in nedeljo: V soboto začasne motnje in bolj toplo. V nedeljo najbrž pretežno jasno, podnevi milo.

Naši kraji in ljudje

Ob današnji petletnici zgodovinskega manifesta z dne 6. januarja l. 1929:

Nj. Vel. kralj Aleksander,
zedinitelj in preporoditelj Jugoslavije

Za smotrno elektrifikacijo naše banovine

V Sloveniji je 277 električnih central, v vsej državi pa 618

Ljubljana, 5. januarja.

Kako daleč je v naši banovini elektrifikacija doslej že napredovala, najzgovornejša priča dejstvo, da znaša letna potrošnja električne energije na osebo v dravski banovini 210 KWh (kilovatnih ur), medtem ko znaše ta potrošnja v celotni kraljevini samo 56 KWh, v tehnično visoko organizirani Avstriji pa ne mnogo več kakor pri nas (380 KWh). Visoka stopnja elektrotehničnega razvoja naše zemlje pa nas nikakor še ne sme zadovoljiti, saj bi se ob smotrnejši organizaciji dali doseči še vse drugačni uspehi. Tem vprašanjem je posvečena nova trojna številka »Elektrotehniškega vestnika«, ki je pravkar izšel pod novim uredništvom Kuharja in ki ga izdaja Združenje elektrotehniških obrti ter je namenjen predvsem mojstrom, pomočnikom in vajencem. List prinaša prav obilno in zanimivo vsebino, zlasti izčrpno in natančno statistiko vseh električnih central v naši banovini po posameznih krajih V uvodnem članku razpravlja urednik o vprašanju elektrifikacije naše dežele in opozarja na zgled, ki nam ga nudi sosednja savska banovina:

»Podobno, kakor se izpopolnjujeta Karlovac in Zagreb, bi bilo priporočljivo pri nas. Karlovac ob svojem maksimu teče polno obremenjen in prodaja tok Zagrebu. Ko voda upade, mu vrača Zagreb iz kalorične centrale, ki deluje spet polno obremenjena. Karlovac se izogne novim investicijam za primer upadle vode, ker dobi tok iz Zagreba. Zagreb pa ob polni obremenitvi prihrani na denarju. Pri nas bi bila ta igra še bolj zanimiva. Kraške vode, ki imajo svoj maksimum pozimi in v prvi pomladi in ki upadejo, ko skopni sneg, bi oskrbovale za to dobo polno obremenitev Ko upadejo kraške vode, doseže svoj maksimum Sava, ki ima že večje vodno območje v Julijskih Alpah in Karavankah. Ob pozni pomladi, ko upade tudi Sava, pa bi izrabljali Dravo, ki obdrži svoj maksimum do poletja zaradi ogromnega snega in ledu v koroških ledenikih, ki po večini vsi pripadajo njenemu območju. Ostala bi dva poletna meseca, takrat pa bi delovale na omrežje kalorične centrale v Velenju, Trbovljah, na Jesenicah in v Ljubljani vse do zopetnega jesenskega deževja. Taka izvedba bi bila koristna v prvi vrsti za dosego znosne tarife. Osnova za izvedbo elektrifikacije je v dravski banovini že podana. Mnoge elektrarne tečejo preobremenjene, mnoge pa bi morale preobremenjene seči po novih investicijah.

Temu nenormalnemu stanju se bomo izognili s složnim sodelovanjem elektrarn po vsej dravski banovini, in to nalogo bo najbolj uspešno in najmanj prostransko rešila banovina sama.

Med največjimi predstavniki elektrifikacije v naši banovini je na prvem mestu elektrarna Fala, ki zmore s svojo hidrocentralo na Dravi skupni učinek 50.000 ks. Falska elektrarna proizvaja nad polovico celotne električne energije v banovini in oskrbuje ves vzhodni del dravske banovine s kraji: Mariborom, Laškim, Trbovljami, Ptujem Ormožem in Mursko Soboto, pa še Čakovec, Varaždin, Ivanec in druge kraje. Omrežje visoke napetosti meri okrog 450 km. Kranjske deželne elektrarne, ki oskrbujejo vse ozemlje bivše kranjske dežele, imajo svoje hidrocentrale v Savici pri Bohinju, na Završnici v Žirovnici, v Fužinah pri Žireh in centralo v Kočevju s skupnim učinkom 5500 ks. Na omrežje centrale v Žirovnici delujejo tudi centrale Velenje. Dobrava pri Bledu, Zabret-Britof pri Kranju, Jugočeška v Kranju, Mengeš, Sv. Peter v Savinjski dolini in elektrarna pri državnem rudniku Zabukovci. Večje kalorične centrale imajo: državni rudnik v Velenju, TPD v Trbovljah, Zagorju, Rajhenburgu in Kočevju (s skupnim učinkom 19.000 ks, od katerih odpade samo na Trbovlje in mesto Ljubljano s skupnim učinkom okrog 6000 ks). V celem je v Sloveniji 277 električnih central, v vsej kraljevini pa 618.

Rešimo rudarske otroke pred propastjo od gladu!

Ljubljana, 5. januarja

Dovolj se je v dnevnem tisku že pisalo o bedi rudarskih otrok v revirjih TPD. Zato nam ni treba vnovič navajati strahotnih podrobnosti o postopnem propadanju najmlajše generacije v dolinah črnega diamanta. Čut človečanstva in zavest narodne skupnosti narekujeta vsakemur izmed nas, da ne hodimo zaprte duše mimo te največje socialne katastrofe, kar jih pomni naša zgodovina temveč da aktivno posežemo vmes in pomagamo vsak po svojih močeh.

Najbolj so pomoči potrebni otroci. Samo v Trbovljah je uradna komisija pred meseci ugotovila, da je 2500 otrok v takšnem stanju, da so nujno potrebni prehrane na javne stroške. Iz vseh javnih fondov in zasebnih zbirk se je doslej zbralo komaj toliko sredstev, da je samo 500 najbednejšim šolarčkom za nekaj mesecev zagotovljena prehrana v javni kuhinji, medtem ko je bodočnost te nujno potrebne ustanove povsem negotova. Kosilo za vsakega otroka v tej kuhinji je preračunano na ceno 2 Din.

Dobro se zavedamo, da samo z javnimi podporami vprašanja šolarske kuhinje v Trbovljah ne bomo mogli rešiti Zato se na vso javnost obračamo z nujno prošnjo, naj pomaga rudarsko deco rešiti pred propadom na ta način da za en mesec ali za nekaj mesecev plača najbednejšim prehrano v šolarski kuhinji. Prehrana enega rudarskega otroka velja samo 60 Din na mesec. Prijave sprejema *Akcijski odbor za pomoč gladujočim rudarjem v Ljubljani, Wolfova ulica 1*, kamor naj se naslovijo tudi tozadevni denarni prispevki Imena dobrotnikov rudarskih otrok bomo priobčili v listih. Ker je sila skrajna, prosimo nujne pomoči!

RESNO SVARILO

nam daje narava sama z omoticami, težkim dihanjem, predčasno utrujenostjo in nespečnostjo. Te nadloge so prečesto znak nevarnega poapnenja žil. Ubranite se pravočasno te bolezni. Zdravilni PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC pospešuje obtok krvi, preprečuje s tem poapnenje žilja, razredči kri in vrne poapnelim žilam potrebno prožnost, s čimer se odstranijo pojavi ostarelosti in ohrani delavna moč v nezmanjšani meri.

Zahtevajte v apotekah samo pravi »Planinka-čaj-Bahovec« v plombiranih zavitkih po Din 20.— in z napisom proizvajalca

LEKARNA MR. BAHOVEC
LJUBLJANA

Reg. br. 12500-30/VII. 1932.

Slovenec sredi nemških grozot

Nekaj spominov na koncentracijsko taborišče v Draždanih

Ljubljana, 5. januarja.

Poročilo o grozotah koncentracijskega taborišča v Dachauu, ki ga je povzelo po »Manchester Guardianu« današnje »Jutro«, naj kratko izpopolnim z nekaterimi lastnimi doživljaji iz draždanskega koncentracijskega taborišča, v katerem so me imeli kot tujca — Slovenca več mesecev zaprtega.

Za draždansko koncentracijsko taborišče je hitlerjevcem služila stara, že zdavnaj opuščena kaznilnica v Mathildenstrasse 59. Interniranih je bilo tam preko štiri sto oseb. Dobri dve tretjini je bilo komunističnih delavskih zaupnikov iz obratov. Ostalo tretjino so tvorili socialni demokrati, centrumaši, demokrati, židje, manjkalo pa ni niti nacionalnih socialistov.

Nekaj časa so bili v tem zanemarjenem, nezdravem taborišču zaprti tudi od Hitlerja odstavljeni ministri, poslanci, policijski predsedniki, vodilne osebnosti iz nemškega strokovnega gibanja in drugi predstavniki bivšega republikanskega režima. Na pritisk svetovnega javnega mnenja so jih pozneje ali odpustili ali pa odpravili v Druga »boli humana« taborišča.

Od vseh teh številnih internirancev sem skozi ves čas videl samo onih šestdeset, s katerimi sem hodil na vsakdanji polurni izprehod po taboriščnem dvorišču. Osebni stik sem imel edino le s tistimi, ki so jih zaradi pomanjkanja prostora mimogrede nastanili v moji celici. Usodo teh naj kratko opišem.

Maksa Meinharda (bil je rezervni oficir in 100% invalid) so ob priliki obiska njegove 72letne matere v njeni prisotnosti zaradi malenkostnih pritožb tako pretepli, da so ga nekaj ur zatem morali odpeljati v bolnico. Nadaljnja usoda tega človeka mi ni znana, lahko pa jo uganem...

Alfreda Grahla (bil je bajtar) so neko jutro, potem ko so ga celo noč pretepali, vsega onemoglega prinesli v moja celico, ž š, da naj ga malo negujem in tolažim, kajti sicer ga bo vrag vzel (»Sonst wird ihn der Teufel holen!«).

Kurtu Fröhlichu so na begu ubili brata, njemu samemu pa so jih našteli 74 po zdravem telesu.

Isto se je zgodilo z 18letnim mladeničem Gansaugejem, ker ni vedel povedati, kje se skriva njegova mati, komunistična funkcionarka.

Kratko: V moji celici ni bilo sploh nobenega, ki ga ne bi bili pretepli. Večini so še poleg tega izrezali lase v obliki kljukastega križa ali pa so skušali internirance na kak drugi način napraviti smešno. Omembe vreden se mi zdi še tale dogodek: Talitz, simpatičen, mlad SA-Sturmführer, je zelo ugajal svojemu šefu stotniku gospodu Lavaladeu. Toda, ker Talitz za Lavaladeovo preveliko (moški) ljubezen ni imel razumevanja — je moral v koncentracijsko taborišče.

Ne mislim moralizirati, toda dovoljeno mi naj bo omeniti, da je hitlerjevska policija vsako malenkost iz zasebnega življenja svojih političnih nasprotnikov zlobno izkoristila, samo da jih pred javnostjo kompromitira. Tako so morali židje in posamezni inozemci, ki so imeli zaupstvo s kakim nemškim dekletom, nositi tablo s kakim sramotilnim napisom po ulicah in so bili ure in ure na milost in nemilost izpostavljeni nasilju poulične drhali.

Medtem, ko svet že niti nima pravega pojma, kaj vse se v Nemčiji res dogaja, in medtem, ko se nemška propaganda jezavo obrega ob »Grauelnachrichten«, se nasilja vrstilo dalje, kako dolgo še, to je tisto veliko vprašanje, ki ga nemški narod in svet zaenkrat ne vesta odgovora, kar pa tragedijo le še povečuje.

I. K.

Ogromen plaz je zasul cesto

Ptuj 5. januarja

V noči na 3. t. m. se je odtrgal ogromen plaz s hriba ob banovinski cesti Borl-Sv. Florijan pri km 5.500. Zemlja je v dolžini več metrov pokrila cesto, da se je moral začasno ustaviti vsak vozovni promet, medtem ko se je za pešce za silo napravil prehod. Cestni odbor v Ptuju je ukrenil potrebno, da ne bo promet predolgo oviran. Preti pa nevarnost še za nadaljnje plazove, ki nastajajo zaradi velikih padavin. Druge nezgode ki sreči ni bilo, ker v bližini ni hiš.

Smrt vzornega vzgojitelja

Ljubljana, 5. januarja

Davi je umrl po krajšem bolehanju gospod *Karol Benedik*, šolski upravitelj v pokoju, star 72 let. Pokojnik je bil po rodu Ljubljančan. Po izvršenem učiteljišču v Ljubljani l. 1882. je nastopil učiteljsko službo za kratko dobo na Brezovici pri Ljubljani. Potem je služboval v Ledinah nad Idrijo, bil je 10 let šolski upravitelj v Smledniku in naposled šolski upravitelj na svojem prvem učiteljskem mestu na Brezovici, kjer je služboval 23 let do svoje upokojitve po 40letnem plodonosnem učiteljskem delu l. 1922. Koder je služboval, povsod je bil priljubljen.

Izven šolskega pouka se je z vso vnemo bavil z vrtnarstvom in sadjarstvom. Poleg tega je bil dober pevec in je z veliko vnemo in požrtvovalnostjo gojil petje v raznih od njega ustanovljenih pevskih društvih. Štepanjski Sokol izgubi ž njim zelo požrtvovalnega člana. Bil je vedno prijeten stanovski tovariš. Zato mu je učiteljstvo poverilo razna častna mesta v svojih društvih in ustanovah.

Kakršen je bil sam, tako je vzgojil tudi svoje otroke v narodnonaprednem duhu. Umrl je na svojem domu na Hradeckega cesti pod Golovcem št. 44, pokopan pa bo v nedeljo popoldne v Štepanji vasi. Poleg doraslih in preskrbljenih otrok zapušča vdovo Marijo, znano delavko v ženskih društvih. Bodi vrlemu možu ohranjen časten spomin! Žalujočim naše iskreno sožalje.

Pri odebelelosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne **»Franz Josefove« grenčice** jako delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo **»Franz Josefovo« vodo** tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretjino čaše. **»Franz Josefova« grenčica** se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

DANES VELEFILM, KAKRŠNE SI ŽELIMO Z LJUBKO

Frančiško Gaal

Režija: GEZA BOLVARY

Rezervirajte vstopnice. Predprodaja od 11.—½13.
Predstave ob 3., 5., 7.¼ in 9.¼ uri zvečer.

NOV PARAMOUNTOV ZVOČNI ŽURNAL

ELITNI KINO MATICA
Telefon št. 21-24

Szöke Szakall
Hussar - Puffy, Paul Hörbiger

SKRBIJO, DA SE PUBLIKA ZABAVA IN SMEJE

Škandal v Budimpešti

VELEFILM LEPOTE, ELEGANCE IN LJUBKOSTI

Sestanek zunanjih ministrov dr. Jevtića in dr. Titulesca v Zagrebu

Ko se je vračal rumunski zunanji minister g. Titulescu iz Švice v domovino, mu je prispel iz Beograda v Zagreb naproti naš zunanji minister dr. Jevtić. Nato sta potovala v salonskem vagonu skupno do Vinkovcev, odkoder je g. Titulescu nadaljeval svojo pot proti Bukarešti, g. dr. Jevtić pa proti Beogradu. Slika je bila posneta pred salonskim vagonom g. Titulesca v Zagrebu. Od leve na desno so gg. ban dr. Perović, ministra Titulescu in Jevtić in njuno spremstvo, med njimi tudi rumunski poslanik na našem dvoru g. Guranescu

DANES ZADNJIČ

GOSPODIČNA POROČNIK

JUTRI V NEDELJO

DOLLY HAAS

kot

MALA PUSTOLOVKA

Smeha in zabave kot še nikdar

Zvočni kino IDEAL
Predstave ob 3., 5., 7. in 9.¼

Samo še danes in jutri!

MISTERIJ DŽUNGLE

je velefilm, ki zanima vsakega

Nastopi

Človek - gorila

Predstave ob 3., 5., 7. in 9. uri

Zvočni kino DVOR
Telefon 27-30

Pred gradbo ceste na vrh Sv. Urbana

Nova cesta bo velikega gospodarskega in tujskoprometnega pomena za kozjaški okoliš

Maribor, januarja.

Želja prebivalstva na obmejnem Kozjaku in Mariborčanov, da se zgradi vozna in izletniška cesta z mariborske strani na vrh Sv. Urbana, se približuje uresničenju. Dne 14. maja lani se je vršilo pri Sv. Urbanu zborovanje interesentov, na katerem je bil izvoljen na pobudo domačinov iz Kamnice in od Sv. Križa pripravljalni odbor za zgradbo ceste. Predsednik odbora je gospod Vekoslav Jost, gostilničar pri Sv. Urbanu.

Zgradba te ceste bo v tujsko-prometnem, narodno-gospodarskem in narodnem oziru izredne važnosti. Obmejni Kozjak je bil doslej glede na tujski promet in posebno glede na cestne zgradbe na kozjaške višine zanemarjen in zapostavljen. Izletne točke Sv. Urban (595 m nad morjem), Sv. Križ (582 m) in Sv. Duh na Ostrem vrhu (907 m) prištevamo lahko med najlepše v naših krajih. Zato Mariborčani prav radi obiskujejo Kozjak in njegove razgledne vrhove.

Kozjak ima zelo malo dobrih cest. Nameravana cesta iz Bresternice v Dravski dolini proti Sv. Križu, ki bi delno odprla kozjaški svet za gospodarski promet, je že v svojem začetku zaradi pomanjkanja denarnih sredstev zastala. Iz ljudstva samega na Kozjaku je izšla pomladi leta 1933. misel, da se zgradi po najkrajši in najlepši črti nova pot k Sv. Urbanu, to je iz Maribora preko Kamnice, odnosno Rošpoha po tako zvani izletniški poti mimo Krivca na vrh Sv. Urbana.

Sreski cestni odbor mariborski je šel pripravljalnemu odboru na roko in je naročil svojemu inženjerju, da napravi načrte za novo cesto, in sicer po ozemlju, ki se bo izkazalo za najugodnejše, odnosno po črti, katero bodo izbrali domačini. Po natančnem proučevanju je prišel pripravljalni odbor do sklepa, da se nameravana cesta zgradi po obstoječi izletniški poti, ki drži iz Maribora mimo Lorenčičeve gostilne v Rošpohu do vznožja hriba Sv. Urbana pri tako zvanem Krivcu (križ nad cesto) in se začne nato vzpenjati pretežno po izletniški poti mimo Formacherjevega vinogradnega posestva na vrh Sv. Urbana.

Lastniki zemljišč, po katerih bi naj tekla nova cesta, so pokazali umevanje in so se že pismeno obvezali, da dado zemljišča za cestno progo kakor tudi zemljo, ki se potrebuje pri zgradbi ceste, popolnoma brezplačno na razpolago ter bodo še z vožnjami in delom pomagali. Kamen za tlakanje in gramozanje ceste je tudi brezplačno na razpolago v trasi in njeni bližini, kar bo izvedbo tega cestnega načrta zelo olajšalo in tudi pocenilo.

Od odcepa v bližini Lorenčičeve gostilne do vznožja pri Krivcu bi znašala dolžina 1 km in 850 m. Od Krivca do vrha Sv. Urbana bi znašala proga približno 3 km in 400 m. Teren je tako ugoden, da bi bila potrebna serpentina samo nad Formacherjevim vinogradnim posestvom.

Gradbeni stroški te variante bi znašali v celoti od Lorenčiča do vrha Sv. Urbana približno 800.000 Din. Delo bi se razdelilo na več let. Ker pa bi se cesta gradila tudi s pomočjo ljudskega dela, brezplačnih voženj in brezplačnega odstopa sveta in gradbenega materiala, se bo ta vsota najbrže še znatno znižala.

Ker se je zdaj odbor odločil za prej opisano traso, bodo strokovnjaki sreskega cestnega odbora izdelali podrobne gradbene načrte. Tako je upati, da bo odbor že kmalu lahko začel prva dela. Občini Kamnica in Sv. Križ sta že določili po svojih razmerah primerni vsoti kot osnovo za zgradbo ceste. Mnogi privatniki in ljubitelji obmejnega Kozjaka so se velikodušno izjavili, da bodo radi prispevali za zgradbo te važne ceste.

Odbor se je obrnil na državo, banovino, občine in razne ustanove, da blagovolijo za zgradbo ceste k Sv. Urbanu prispevati iz svojega proračuna za leto 1934. kolikor mogoče velike zneske, da bo tako omogočeno začeti prva dela že v tem letu. Odbor pa prosi tudi vse ljubitelje obmejnega Kozjaka, da pomagajo zbirati sredstva za uresničenje velikega načrta.

Cesta bo vezala Dravsko dolino od Sv. Urbana naprej in vse važnejše obmejne kraje na vzhodnem Kozjaku, tako Sv. Križ, Sv. Jurij, Sv. Kungoto, Sv. Duh, ki so danes prometno odrezani od Dravske doline. S to cesto postane hrib Sv. Urbana najlepša izletna točka v okolici Maribora (na levem bregu) in dostopen voznemu prometu. Vsa proga od Krivca do vrha Sv. Urbana bo zgrajena po taki črti, da bo potniku izletniku ves čas odprt diven razgled na vse mesto Maribor, Slovenske gorice, Pohorje, Dravsko polje in druge kraje. Za naš obmejni Kozjak se je žal doslej glede cest vse premalo storilo. Glede na izredno važnost tega obmejnega gorovja bo naša javnost misel o zgradbi te ceste gotovo prijazno pozdravila in izvedbo načrta podpirala. Nova cesta bo služila meščanu in kmetu. Prispevki za zgradbo se lahko pošiljajo predsedniku odbora g. Vekoslavu Jostu pri Sv. Urbanu ali pa blagajniku g. Jožku Hladetu, županu pri Sv. Križu nad Mariborom.

Škofjeloški okoliš dobi tri tekstilne tvornice

Škofja Loka, 28. decembra.

Sedanja škofjeloška generacija izkuša nadomestiti, kar je bilo v preteklosti za gospodarski in kulturni razvoj njenega območja zamujenega. Povojna leta so nam dala banovinsko mlekarsko šolo, meščansko šolo, sedež sreske izpostave, zgradili smo moderno šolsko poslopje, zdaj pa se nam obeta krepak napredek tudi na področju industrije, torej tam, kjer so se nam videle nade najslabše. Ne moremo trditi, da industrije pri nas doslej ne bi bili poznali. O, pač, toda bila je omejena le na izdelavo klobukov in na industrijo lesa, ki pa je zadnja leta spričo nastalih gospodarskih težav malone docela strta in le siromašno životari. Zaslužka, ki so ga imeli ljudje od lesne industrije, že davno ni več. Zato je sprejela vsa javnost s tem večjo pozornostjo na znanje vesti, ki napovedujejo, da dobi škofjeloško območje kar tri nove tekstilne tvornice. Gradbo ene so že pričeli, ostali dve pa prično graditi na pomlad.

Prostor za prvo tvornico so izbrali tik škofjeloške postaje na ravnici, ki je tudi potnikom iz vlaka dobro vidna. Tvorničarji so kupili v celoti 20.000 m² sveta, pri čemer je všteto tudi ozemlje tako zvanega Mlinostava, ki ga je prodala interesentom Mestna hranilnica škofjeloška z dograjenimi objekti vred, ki bodo za nove industrijske potrebe primerno preurejeni. Zraven tega bo zgrajenih več novih tvorniških objektov, od katerih je prvi že pod streho. Tehniško bo tvornica najmodernejše urejena in opremljena s stroji, ki jih bodo morali uvoziti pretežno iz tujine. Do jeseni prihodnjega leta upajo pozidati okrog 2000 m² prostora. Ob popolni dograditvi bodo zaposlovali do 200 delovnih moči. Gradbena dela so v rokah stavbnega podjetja Slavec iz Kranja. Naval brezposelnih ki so se oglašali za delo pri gradnji te tvornice, je bil izredno velik. Seveda ni bilo mogoče dati vsem rokam dela.

Ostali dve tvornici, ki bodo pri njih soudeleženi tudi domačini, bodo zgradili v Vincarjih tik Škofje Loke takoj pri vstopu v Selško dolino. Podrobnosti obsega teh dveh tvornic še niso znane v javnosti. Ena tvornic bo stala na Deisingerjevem travniku, ki ga je kupil v industrijske svrhe domačin trgovec g. Thaler, druga tvornica pa se bo gradila na Lebnovem svetu, ki leži zraven Thalerjevega. Splošno se sodi, da ti dve tvornici v svojem polnem obratu ne bosta zaostajali za ono pri postaji. Z zgradbo tvorniških objektov bo seveda zadihalo v tem romantičnolepem kotičku škofjeloške okolice novo življenje. Idilo narave bo izpodrinil stroj... Pa še dobro, da bo tako. Z industrializacijo škofjeloškega območja bo vsaj upanje na krepkejše gospodarsko življenje in na zmanjšanje siromaščine. Zato je gradbo tvornic le pozdraviti.

Spominu vrlega moža

Žalec, 5. januarja.

Kakor so listi že poročali, nas je 29. decembra za vedno zapustil v 60. letu starosti bivši posestnik, industrijec, sodavičar in opekarnar g. Ivan Naraks. Pokojnik je mladostno dobo svojega neumorno delavnega življenja preživel na Jesenicah, v času, ko se je gradila turska železnica in ko so vrtali predora te železnice v Bohinju in Karavankah. Marljivo si je s pomočjo svoje pridne in skrbne soproge tam ustanovil lepšo bodočnost.

Z Jesenic se je preselil v svojo ožjo domovino na Gornjo Ložnico pri Žalcu, kjer ki je uredil lepo domačijo, zgradil moderno opekarno in sčasom znatno dvignil njeno kapaciteto. Dalje se je poleg kmetijstva bavil tudi s sodavičarsko obrtjo, ki je prav lepo uspevala. Pokojnik se je kot nesebičen narodnjak in poštenjak udejstvoval tudi društveno na Gornji Ložnici pa tudi v Žalcu v sokolskem društvu, ki mu je bil nekaj let starosta.

Zaradi svojega vsestranskega udejstvovanja je užival Naraks velik ugled in spoštovanja, o čimer je pričala njegova veličastna zadnja pot. Njegovi prijatelji in častilci niso prišli na starega leta dan v Žalec zaradi komande ali parade, temveč iz ljubezni in spoštovanja do iskrenega narodnjaka in značajnega moža. Poleg Sokolov in gasilcev s tremi prapori ter velikega števila prebivalstva iz Žalca, okolice in drugih krajev so spremili plemenitega pokojnika mnogi odlični gostje, med njimi tudi naš narodni poslanec g. Ivan Prekoršek. Ko so pevci pokojniku ponovno zapeli ob odprtem grobu v slovo, smo prepustili dobrotnika delavskih slojev in narodnih društev vroče ljubljeni materi zemlji.

Ivan Naraks je bil mož dela, četudi mu je bilo rahlo zdravje marsikdaj v nadlego. Toda on je kljuboval vsemu in ni živel samo za svoj dobrobit, temveč je nudil življenje in eksistenco mnogim svojim bivšim sodelavcem, ki jim je bil vedno dober. Pokoj zlati duši!

80letnica profesorja Franca Jerovška

Maribor, 4. januarja.

V nenavadni telesni in duševni čilosti prikakuje šolski svetnik g. Franc Jerovšek v Mariboru dan 9. januarja, ko bo dopolnil 80. leto svojega življenja. Od l. 1886 pa do decembra 1927. je služil jubilant neprekinjeno na klasični gimnaziji v Mariboru. Tisoči in tisoči so šli v tej rekordni dobi skozi njegove trde roke, a mehko srce. Marsikdo je omagal na gimnazijski stezici in krenil v praktično življenje, mnogim stotim pa je pomagal jubilant preko mature na akademska tla.

Kdo ve, koliko njegovih bivših učencev krije črna gruda! Vsi živi pa se še radi in hvaležno spominjajo svojega najbolj markantnega učitelja, gromovnika Zevsa. Pa se je sprožila originalna misel: Vsi mu pošljimo za 9. t. m. v Maribor (klasična gimnazija) vsaj dopisnico s čitljivim podpisom in navedbo letnika in sedanjega poklica, pa še morda kako toplo besedo!

Kar je umetniku najbližje, je drugim tuje

V Ljubljani, po Novem letu.

Še vedno se smeje Miha Maleš, toda zrelejše in resnejše; vendar smeje se. Dobro dene človeku smeh. Saj živimo dandanes med ljudmi, ki se več smejati ne morejo ali pa se smejo trpko in zagrenjeno.

Povabil me je v svoj novi atelje, v katerem je še vse sveže in lepo, skoro preveč sveže, ali se vsaj tako zdi, ker atelje trenutno obvladuje veliko, nad 100 let staro platno častitljivega Langusa.

— Še vedno gledaš v svet veselo in smeje, dragi Miha, kakor nekdaj.

— Že mogoče. To so naturne stvari. Toda z zunanjo krinko marsikdo danes zakriva svojo resnično notranjost, vede ali ne vede. Sam sem za svoj smeh Bogu neskončno hvaležen. V teh žalostnih časih še celo! Pa kakorkoli: življenje je vendarle lepo, prav vedno se nečesa veselim. In čeprav vem, da tega nikjer ni in je nedosegljivo, si vendar želim, da bi vsaj do sence tega lepega in velikega prišel. Poglej po stenah, podobe so od rane mladosti do danes. Vidiš, to je samo iskanje tistega nečesa. Umetnost? Mogoče. Zanimivo pa je, da so ravno tista dela, ki so meni osebno notranje najbližja, — ljudem tuja. Danes se tudi temu ne čudim več. Modigliani je v Parizu za lakoto umrl. Nekaj let nato ga je Italija uvrstila med svoje sinove.

— Kdaj nameravaš spet razstaviti?

— Rad bi se izjeguljil temu vprašanju. Sam veš, da nisem razstavil večjih stvari od 4. generacije. Vzrok je čisto enostaven in slovenski. Za prvo razstavo l. 1927 sem delal še v ateljejih v Pragi. Za drugo pa doma v Kamniku. Potem sem izgubil dom, v ljubljanskih mesečnih sobah se pa ne da dosti napraviti. Tu pa tam je kaj nastalo, ker je nastati moralo. S pomočjo ljubljanske mestne občine sem naposled prišel do ateljeja, kakršnega sem si vedno želel. Tu Pod turnom lahko nemoteno delam. Delam pa precej. Ampak je še vse skrivnost, kaj delam. Bog daj, da bi bil vreden dobe, v kateri delam, in ateljeja, v katerem živim.

— Nekateri Ti očitajo da se udajaš rokodelstvu!

— Življenje me je naučilo marsičesa. Ničesar mi ni doslej prihranilo Od dedinstva preko temnih študentovskih let v Zagrebu, na Dunaju in v Pragi. Morda se zaradi tega lotim tudi rokodelskega dela — pa se ne bojim »ponižanja«! — Letos bom spet slikal nove svetnike na zid, krpal stare, zlatil oltarje, obnavljal sohe.. Poglej, tole Langusovo sliko z nekega oltarja na Dolenjskem z letnico 1825. Langus sam bi se zjokal o nji in jo zmašil v peč. Meni je naloženo, da jo popravim, očistim itd. Težko in zamudno delo. Za naš ljubi kruhek delam marsikaj in risarje poučujem na gimnaziji. Kdo pa je kdaj živel od »čiste« umetnosti? Naši nekateri starejši res žive skromno od obresti svoje slave, kar je lepo in prav.

— Celo »sodoben« baje nisi več!

— Res, tako nekako mi namigujejo. Sodoben da nisem, ker moji motivi niso samo »socialni«, temveč pretežno ljubezenski, cvetlični in religiozni. Sem pa med onimi, ki menijo, da je umetniku lahko sleherni motiv vreden. Do »socialne« umetnosti imam svoje nezaupanje, ker so po večini — plakati in imajo le reklamni ali demonstrativni namen. Umetnin je prav malo med njimi!

M. Z.

Vodnikove knjige so razposlane

Članstva je 15.326 — Sezite po zadnjih knjigah!

Ljubljana, 5. januarja

V pisarni Vodnikove družbe so nam o letošnjem stanju povedali: Razpošiljanje letošnjih knjig je zaključeno. Prihajajo samo še naknadna naročila in seznami članov nekaterih zakasnelih poverjenikov, ki so čakali na svoje člane in šele po praznikih sporočili pisarni končno število članov. Sedaj je mogoče ugotoviti približno letošnje število članov. *Odbor je vpoštteval krizo na deželi in je računal s 16.000 člani. Kalkulacija se je izkazala precej pravilna*, dasi je bila v teh kritičnih časih nekoliko optimistična.

20 Din res ni velik denar, a v sedanjem času je tudi zanje — pa ne povsod — trda. Žal, da ima slovenska knjiga ravno v krogih, ki imajo za vse denarja dovolj, najmanj odjemalcev. Ko bi natančneje pregledali seznam naročnikov Vodnikove družbe, bi mogli ugotoviti, da mnogi, ki jim je 20 Din bagatela, niso med njimi, dočim najdemo med člani ljudi, ki ne žive v preobilici in nimajo toliko časa za čitanje kakor prvi. Iz tega se vidi, da so pri nas predvsem nižji sloji željni duševne hrane in da je treba misliti v prvi vrsti nanje. (Od onih višjih bi mogli pričakovati, da bodo tako ustanovo podpirali vsaj kot ustanovniki!)

Kako opravičena je dandanes previdnost pri kalkulaciji glede števila članov, se vidi iz tega, da je družba, ko so se začele knjige razpošiljati, štela šele okoli 10.000 članov. To je posledica odlašanja pri članih in poverjenikih, ker je tako težko pravočasno oddati nabiralne pole. Šele ko so se knjige pojavile v javnosti, se je začelo zanje živo zanimanje. Pisarna je bila preobložena z delom, ker je treba za ekspedicijo vse prej pripraviti in naknadna naročila zadržujejo redno poslovanje in razpošiljanje. Tako so od dne do dne prihajala nova naročila in ob *novem letu je doseglo število članov 15.326*. Preostaja torej komaj dobrih 600 izvodov, ki čakajo še na zadnje zamudnike in naročnike, če se priglase v teh dneh. S tem bo razpošiljanje za letošnje leto zaključeno. Meseca marca ima družba svoj vsakoletni občni zbor in do takrat mora biti že določen novi knjižni program. Iz poročil poverjenikov moremo soditi, da so letošnje knjige izredno ugajale, vendar se je z največjim zanimanjem čitala naša četrta knjiga »Skozi Sibirijo«, katere drugi del — baje še zanimivejši od prvega — izide pa prihodnje leto. Z letošnjim uspehom moremo biti torej zadovoljni. Vodnikova družba je zaključila s tem osmo leto svojega delovanja. Sedaj vsi na delo za deveto leto, da bomo lahko nato s ponosom in priznanjem obhajali svojo prvo desetletnico l. 1936!

Težave Selške doline

Selca, 1. januarja.

Boj je za nami in čaka nas resno delo za izboljšanje občinskega gospodarstva. Možje, ki zastopajo sedaj našo občino, uživajo polno zaupanje ljudstva kakor tudi oblasti, kar bo nemalo pripomoglo, da bo delo za napredek občine uspešno. Gospodarske razmere v naši dolini so namreč silno težke, odkar je nastopil popoln zastoj v trgovini z lesom. Ljudstvo je obubožalo, ker zemlja ne donaša toliko, da bi lahko gospodarji preživljali sebe in družino. Gozd in pa zaposlitev pri posekavanju in vožnja lesa, to je prej vzdrževalo na stotine naših ljudi. Je pa tudi cena lesu tako nizka, da se ljudem ne izplača posekavanje. Če nimaš svojih delovnih moči in lastne živine za prevoz, ti od prodaje ne ostane drugega nego goličava, ki bo zopet šele čez 80 let predstavljala gotovo vrednost.

Če nima denarja kmet, obubožata tudi trgovec in obrtnik. Merodajne oblasti in naši narodni poslanci naj bi posvetili mnogo več pozornosti naši dolini in poskusili najti rešitev iz sedanjega bednega stanja. Pri odmeri dajatev se mora upoštevati gospodarsko stanje naših ljudi! Prosimo našega g. poslanca, da intervenira na pristojnih mestih v prid davkoplačevalcev naše doline, v prvi vrsti glede odmere davkov.

Kljub vsem težavam pa naše ljudstvo le še ni izgubilo veselja do društvenega dela. Prav marljivo deluje Sokol. Pred kratkim je proslavil 60-letnico rojstva E. Gangla z vprizoritvijo drame »Sin«. Ker društvo nima lastnega doma in tudi ne odra, je z igro gostovalo na sokolskem odru v Železnikih. Igra je uspela nad vse pričakovanje in je bil tudi obisk sorazmerno dober. Prav vsi igralci so odlično rešili svoje naloge. Izmed ženskih vlog je najbolj ugajala gdč. Šmidova v vlogi Helene, ki jo je podala s pravim doživljanjem. Vlogo Marice je rešila gdč. Habjanova prav lepo, gospodična Grošljeva v vlogi Tilke pa ni prav nič zaostajala. Gospodična Šparovčeva je igrala mater Marijo z vso čustvenostjo. Gdč. Tavčarjeva je bila odlična v vlogi služkinje, le kostum ni odgovarjal. Včasih kljub štednji in pomanjkanju ni dobro, če je človek preveč »skromen«. Dobro je bil podan oče Slemenec, ki ga je kreiral g. Tome. Prav zadovoljivo se je odrezal g. Klemenčič v vlogi Metoda in enako g. Rihtaršič kot Slok. G. Šmid je bil v vlogi dr. Trdine dober, le premalo »doktorski«. Celo orožniški vodja g. Pirc je nastopil s pravo orožniško strogostjo in nepopustljivostjo. Izmed pogrebcev sta najbolje pogodili vlogi gdč. Štolfova in Vrtačnikova. Nastopili sta med gledalci na galeriji, kar ni prav nič motilo poteka efektnega zadnjega prizora pred krsto. Igro je režiral g. Mihelič, ki je obenem tudi igral naslovno vlogo. Vsem igralcem gre pohvala in priznanje za trud in za prijetno popoldne, ki so ga nam pripravili. Le vztraino po tej poti naprej!

Novo za nas je tudi to, da si je gasilno društvo nabavilo motorno brizgalno. Prvi poizkusi so dokazali vse njene vrline in slabosti. Požrtvovalni gasilci pa so, vzhičeni nad novo pridobitvijo, priredili prav svatovski »likof«, tako da so prišli na svoj račun še celo tisti, ki jih prav redko vidimo med gasilskimi vrstami.

Če povem, da so pred kratkim naši vrli lovci v bližini Selc ustrelili divjega merjasca, lahko zaenkrat zaključimo novoletni raport iz Selške doline.

Kriza dalmatinskih ribičev na Pacifiku

Ob pristanišču San Pedro so velike tovarne zakonzerviranje rib in je med njimi največje podjetje last dalmatinskega rojaka Joa Mardešiča, ki je v svojih tovarnah zaposloval mnogo svojih rojakov. Dalmatinci pa so zaposleni tudi v drugih podjetjih in mnogo se jih bavi tudi z ribolovom. Vse tovarne za konzerviranje rib pa so v veliki krizi zaradi japonske konkurence in je tudi Mardešičeva tovarna nedavno ustavila obrat. V San Pedru živi okrog 10.000 jugoslovenskih kolonistov. Ti kolonisti so večinoma Dalmatinci, ki so se naselili ob Pacifiku takoj, ko so začele Naši žilavi in podjetni ljudje so mnogo prispevali k razvoju San Pedra, ki je danes eno najživahnejših pristanišč na Pacifiku za trgovski in potniški promet na vse strani. Zaradi svoje miroljubnosti in marljivosti uživajo naši rojaki velik ugled med ostalimi naseljenci. Vse do zadnjih časov so imeli ti naši rojaki v tovarnah in pri ribolovu redno svoj zaslužek in niso občutili krize, ki je zadela vse ostale rojake v Ameriki. Eksistenčne skrbi so jih udarile nenadoma in tem hujše, ker ni upanja na skorajšnje zboljšanje.

Ljubljanska razsvetljava pred 140 leti

Šele leta 1736. je vpeljala mestna uprava v City v Londonu redno in izdatno mestno razsvetljavo s 5000 svetiljkami. Do takrat pa je bila v veljavi odredba iz leta 1662., da so morali prebivalci metropole silnega otoškega imperija od Mihelovega do Svečnice sami obešati pred hišne duri laterne, ki so jih morali prižigati v mraku in so morale goreti do devetih zvečer. Bila je to pač zelo pičla in štedljiva mestna razsvetljava.

V Parizu so uvedli redno mestno razsvetljavo leta 1667., v Amsterdamu 1669, v Hambugu 1675, na Dunaju pa 1687. V provincialnih mestih se je to zgodilo seveda mnogo pozneje. Mestni očetje ljubljanski so sklenili javno razsvetljavo leta 1792. in 1. januarja 1793. torej pred 140 leti, je zagorela Ljubljana, ne sicer »v morju električnih lučic, pač pa v takratnih skromnih razmerah in po razpoložljivih sredstvih.

Poprej so si pomagali Ljubljančani na ta način, da so, kakor so to delali tudi drugod, poraztikali v začetku in sredi ulic smolnate ponve ter nosili plamenice in ročne laterne. Tako, iz bele pločevine izgotovljeno, zložljivo laterno, kakor so jo v 16. stoletju nosili sluge pred svojo gospodo, kadar je hodila zvečer po mestnih ulicah, hrani tudi naš muzej kot darilo enega svojih ustanoviteljev, grofa Franca Hohenwarta. Samo tu in tam so »ad hoc« prirejali večjo mestno razsvetljavo, ob priliki obiska višje deželne gosposke in ob navzočnosti kake višje odlične osebnosti.

Tako nam poroča kronika, da je bila Ljubljana med poklonitvenimi slovesnostmi, ob navzočnosti cesarja Leopolda leta 1660. tri noči sijajno razsvetljena. In ko je sprejemal njegov sin Karol VI. po starem običaju dedno poklonitev vojvodine Kranjske v njenem glavnem mestu ter leta 1728. dospel v mestno obzidje, so ukazali deželni očetje, da morajo mestni prebivalci, enako kakor se je to vršilo tudi na Štajerskem in Koroškem, ob cesarjevem prihodu namestiti nočne laterne in razsvetliti mesto, to pa ves čas, dokler ostane cesar v Ljubljani. Za točno izvršitev ukaza so morali skrbeti župan Matija Christian, mestni sodnik Matija Križaj in še en svetovalec: stroške so pa morali kriti hišni posestniki, ki so potem obdržali laterne v svoji lasti. — »In če bi se proti pričakovanju zgodilo«, stoji na koncu dotičnega deželnega odloka, »da bi se ta ali oni nesramni človek predrznil na tako laterno zločinsko položiti svojo roko in jo hotel razbiti, takega človeka se mora »in flagranti zgrabiti« ter izročiti tisti instanci, pod katero spada, v neizbežno in ostro kazen«.

Ni dognano, koliko latern je bilo takrat nabavljenih za razsvetljavo ljubljanskih cest in ulic za hišne posestnike in na katere hiše so jih namestili. Za mestne hiše so jih, po mestnih arhivalnih zapiskih po obračunu iz leta 1728. dobavili devet, kajti v magistratni knjigi izdatkov navedenega leta čitamo: »št. 61. Za mesto postavljenih devet latern. Ena z razsvetljavo 8 goldinarjev 40 kraic., skupno 78 gold. Mathias Christian«, in nato nadalje: »Dne 6. oktobra mi je bilo gornjih 78 gold. iz rok g. Marina, viši. mest. komornika v gotovini plačanih. Christian, župan.«

Take so bile razmere o priliki priložnostnih mestnih razsvetljav do uvodoma omenjene uvedbe splošne redne mestne razsvetljave v Ljubljani dne 1. januarja 1793. Z odlokom 6. januarja 1790 je zaukazal župan vsem posestnikom vogalnih hiš v vseh ulicah in onih hiš od Čevljarskega mostu do redutne dvorane, ki se je nahajala na prostoru današnje Šentjakobske šole, da morajo take dneve, ko se vršijo redute, t. j. svečsni plesi in maškarade, od šeste ure zvečer pa do ranega jutra razsvetliti svoje hiše z laternami. Ta odlok je bil dopolnjen s »splošno policijsko uredbo za glavno mesto Ljubljano v vojvodini Kranjski« dne 25. novembra 1790 v točki 53., ki pravi: »Prijava za izvršitev muzikalličnih akademij Filharmonične družbe na javnih krajih se mora brez izieme zgoditi pri polic. direkciji, ki mora skrbeti za varnost mestnih prebivalcev ter se je že dogodilo, da so bili o priliki nočnih plesov v stanovski redutni dvorani na mestnih cestah in ulicah pešci od kočij ogroženi, v nevarnosti trčenja, potem pa tudi v temi drugim neprijetnim okolnostim izpostavljeni, zatorej je nujno potrebno, da niso razsvetljene samo ulice proti redutni dvorani, in sicer na ta način, da se prižgo pred vsako hišo že nameščene laterne, temveč da se za to skrbi tudi v ostalih glavnih ulicah, na onih vogalnih hišah, okoli katerih se vrši vožnja vsako noč, kakor so javni redutni plesi. Previdnost je v tako ozkih ulicah tem bolj potrebna, zakaj v tem pogledu majhni stroški, ki izvirajo iz tega, nikdar ne morejo odtehtati važnosti za skrb someščana.«

Ta skrb za cestno razsvetljavo je trajala samo petnajst dni v letu, ko so se vršile redute, ves ostali čas pa je bilo mesto nerazsvetljeno. Leto dni pozneje dne 15. decembra 1791 je ukazala c. kr. kresija magistratu, da ji mora tekom osmih dni staviti predlogo, »na kak način bi se na obtežilo niti zasebnikov niti oblasti z uvedbo splošne mestne razsvetljave«. Sklepalo se je sem in tja, predlagalo to in ono: zvišala naj bi se vstopnina za redute kakor tudi taksa za licenco, od vsake komedije naj bi se plačal goldinar za mestno razsvetljavo, za vsak funt masla in teletine s kmetov naj bi se plačal krajcar itd. K temu se je začela oglašati tudi javnost, ki je bila seveda od vsega začetka v principu proti uvedbi mestne razsvetljave kot nepotrebne novotarije. Tako je zapisal hišni posestnik v Gosposki ulici na subskripcijsko polo, ki je krožila med meščanstvom: »Naše provincijalno mesto Ljubljana je bilo od vsega začetka vedno brez razsvetljave, zato ta tudi sedaj ni potrebna«. Stanovalec na Starem trgu pa je zapisal: »Vsak pošten in spodoben meščan hodi zgodaj zvečer v posteljo in nima navade, da bi hodil zvečer na ulico, zato koristi mestna razsvetljava edino le tistim, ki hodijo na plese, redute, v gostilne in kavarne.«

Kresija ni mogla preskrbeti fonda za mestno razsvetljavo od meščanov, zato je morala misliti na druga sredstva in pota. Že dolgo časa poprej je namreč obstojala odredba, da so za razsvetljavo mestnih ulic ob priliki požarov morale viseti na določenih krajih svetilke, ki so jih morali posestniki ob takih primerih sami prižigati in vzdrževati. Na te svetilke so torej mislile oblasti, ko so hotele uvesti redno mestno razsvetljavo. Posebna komisija je svetilke pregledala in preštela, bilo jih je vsega 214. To število so podvojili in svetilke na stroške gradbene direkcije namestili v enaki višini in razdalji po vseh ljubljanskih cestah in ulicah, pri tem pa je prišlo od strani nekaterih trmastih hišnih posestnikov do ugovorov in odpora.

Že omenjena subskripcijska pola je prinesla samo malo prostovoljnih prispevkov. Stanovi in tobačna uprava so podpisali skupno 218 gold., kar ni bilo niti toliko, da bi vrnili trgovcu Merlu denar, ki ga je bil posodil leta 1793. instalaterju za mestno razsvetljavo. Zato so prijeli one obrtnike, ki so imeli v prvi vrsti korist od cestne razsvetljave. Vsak gostilničar in vsak kavarnar je bil dolžan imeti svetilko, kakor tudi tisti trgovci, ki so imeli prodajalne v lastnih hišah. Svetilke, ki so jih namestili vsega 413, so primerno razdelili, tako jih je bilo n. pr. v Špitalski ulici 8, na Glavnem trgu 41, na Čevljarskem mostu 7, v Gosposki ulici 18 itd.

Na Novega leta dan 1793 so prišle te svetilke prvič v akcijo. Vendar njihova konstrukcija ni bila posebno posrečena. Odprtine svetilk so bile premajhne za trajno gorenje, tudi je odsevala svetloba bolj na zidovje kakor na ulico. Poleg tega je bilo olje, ki ga je dobavil trgovec Merl, po izjavah prižigalcev, zelo slabo — kratkomalo je bila otvoritvena razsvetljava v splošnem ponesrečena, zakaj svetilke so ta večer samo malo časa gorele, in je moral biti vsak že ob devetih doma — gotovo v veliko zadovoljnost poprej omenjenega stanovalca na Starem trgu — ali je pa taval po mestnih ulicah v temi.

Vsekakor je bil to začetek javne mestne razsvetljave. Vsi ugovori proti odredbi kresije niso nič izdali. Ljubljana je bila odslej razsvetljena in mestna razsvetljava se je po zaslugi kresije vedno bolj izpopolnjevala. Kmalu je bil nastavljen za to poseben nadzornik, Nikolaj Zenker po imenu. Končno so zamenjali stare svetilke z novimi zvonastimi po dunajskem vzorcu. Za vzdrževanje mestne razsvetljave so razdelili prispevke na hišne posestnike in obrtnike, iz česar se je razvil nov redni davek.

R. Dostal.

Bela smrt v prirodi

Zgodnja zima je zlasti med srnjadjo zahtevala strašne žrtve — Tragedije iz živalskega življenja

Po gozdovih je utihnil lovski rog in tudi pasji lajež je slišati redko. Kadar pa zdaj psi lajajo, gonijo na lastno pest in razglašajo strašno smrt. Dokler je bil lov odprt, je hodilo v gozd mnogo lovcev. Hodili so streljat. Sedaj, ko je treba krmiti gladno divjad, ni več gorečih pomagačev, ki jih ni nobeno nedeljo in noben praznik manjkalo v lovišču.

Letošnja zgodnja zima je povzročila divjadi, posebno srnam, strašno zlo. Že okoli sv. Martina je pričelo snežiti. Mnogi so mislili, da bo kmalu ponehalo. Čuti je bilo stare ljudi: »O sv. Martinu sneg, ob božiču prah!« Toda sneg se je kopičil od dneva do dneva in tudi mraz je že zgodaj pustil občutiti vso ostrino. Sredi decembra je zlezlo živo srebro nizko pod ničlo, obtičalo na 21. črti. Lovci so se greli po hišah, divjad pa je ostala sama, v mnogih primerih zapuščena. Že pred božičem se je približevala človeškim bivališčem. V mnogih krajih so videli gladno srnjad pri potokih, kjer je štrlelo nekaj zelenega iz snega. Kjer raste robida, so se sestajale družinice srnjadi in se združevale včasi v večje črede. Srnam in mladičem so se pridružili tudi sicer precej nezaupljivi srnjaki. Srnjad je kopala izpod snega robido in objedala po deblih smrek se ovijajoči bršljin. V jelovih gozdovih je bilo precej boljše, kajti tam so si srne polnile prazne želodce z jelovimi iglami. Slaščica za njih je omevje, ki je pa le redko dosegljivo.

Težko se je preživljala srnjad pred božičem. Ko je pa božične dni gonil veter namesto prerokovanega cestnega prahu beli snežni prah, je posegla med srnjad bela smrt. Snežna odeja se je debelila od dneva do dneva! Od mraza obnemogla srnjad ni bila več v stanju si izkopavati hrano. Zatekla se je h krmiščem, seveda le tam, kjer so jih bili lovci pripravili. Dočim prve hude dni ni marala posebno za seno, ga v stiski uživa, kjerkoli pride do njega. Srnjad je pribežala h hišam. Mnogo so je polovili! Pošteni ljudje so jo shranili po hlevih in svinjakih, toda žal, v mnogih primerih so brezsrčni ljudje izkoriščali bedo in stisko živali. Polovili so jo v mnogih primerih s pomočjo smuči in jo ne glede na to, da je bila popolnoma izstradana, — poklali...

Strašna je smrt srnjadi, če jo tako bedno zalotijo psi. Znani so primeri iz Gorenjskega, ko so vprav letošnji božič psi od hudih naporov razgreto srno nagnali v mrzlo vodo. Letali so okoli vode in ji branili izstopiti. Uboga srna je kmalu omahnila, in odnesli so jo valovi. Podobno se je godilo srnjaku, ki je precej dolgo odbijal tri pse, enega lovskega in dva ovčarja. Konec koncev pa je le podlegel in globoko udrtega v sneg so pričeli grizti psi še živega v stegno, dokler ni poginil v strašnih bolečinah.

Več srn, posebno mladic je poginilo v dolinah, kamor so se bile zatekle pred ostro burjo. Obtičale so v debelem snegu. **Vprav zaradi tega je zelo škodljivo, če lovci jeseni postrelijo srne matere.** Osirotela mladina si v hudih stiskah ne zna pomagati sama. Celo v zimah z malo snega jih mnogo uničijo psi in roparice.

Skoraj iz vseh krajev prihajajo poročila, da so ujeli srnjad. V Bohinju so jih ujeli samo v enem lovišču 21 komadov. Od teh pa jih je baje poginilo že osem! Kaj je bilo temu povod, še ni znano. Bržčas so bile zelo omagane in so se prehladile, ali pa so bile zaprte v pregorkih hlevih. Morda jim pa tudi hrana ni ugajala.

V Preddvoru je prišla gladna srna na skedenj, kjer je padla v takozvani »trahtar«. So jo pa rešili pravočasno in se sedaj počuti prav dobro v oskrbi lovcev. Pri železniškem čuvaju v Žirovnici je prišla srna skozi plot na vrt, kjer si je tešila glad pri seniku pred hišo.

Sedaj, ko se je odjužilo in se je sneg precej sesedel je nekoliko boljše. Tudi se trgajo po strmih pobočjih plazovi in nastajajo prekopnine, kjer divjad dobi če drugega ne, nekoliko suhe trave in si lahko pomaga do grmičevja, ki ga slastno uživa. Posebno dobro ji teknejo »leskove klobasice«.

Ker smo pa šele komaj sredi zime, se je bati še hudih dni. Vprav zaradi tega **je dolžnost lovcev, da popravijo, kar so zamudili.** Kdor še ni naredil krmišč, naj jih naredi sedaj. Da bodo pa srne rajši jedle seno, je dobro če se seno obrizga s slano vodo. Leta srnjad najbolj privabi in ji olajša prebavljivost suhe krme.

Bolj kakor za srnjad so poskrbeli lovci za jerebice, ki bi bile brez človeške pomoči skoraj gotovo vse poginile. Večina lastnikov in zakupnikov nizkih lovišč krmi jerebice, nekateri pa so jih tudi polovili. V kolikor je znano, imajo samo v ljubljanski podruž. SLD vjetih nad 100 parov jerebic. Precej jih imajo v varni oskrbi tudi v gorenjski lovski podružnici. Mariborski, ljutomerski in ptujski lovci pa itak vsako leto mnogo žrtvujejo za gojitev in prezimovanje jerebic in fazanov.

Hude posledice zime bo treba popravljati tudi prihodnjo lovsko dobo. Skrajni čas je, da tudi glede gojitve srnjadi pridemo na tako stopnjo, kakor so stopili zakupniki gamsovih lovišč in da poskrbimo za srnjad tako kakor skrbe za svoje gojence lastniki in zakupniki nizkih lovišč. —s.

Ivan Rebek

Celje, 5. januarja

Iz našega javnega življenja je iztrgala smrt zaslužnega moža, ki je bil vzor delavnosti in nesebične domovinske ljubezni. Davi je po dolgi in mučni bolezni v Celju umrl g. Ivan *Rebek*, ki je bil od devetdesetih let pa do nedavnega eden naših

najvidnejših nacionalnih in gospodarskih delavcev v vsej Sloveniji in daleč izven nje. Mož, ki je s svojo neizčrpno podjetnostjo, stanovsko in narodno zavednostjo razgibal vse slovensko obrtništvo, sodeloval pri vsakem važnejšem narodnem pokretu, se je pred nekaj leti popolnoma umaknil iz javnega življenja. Ko je lani oktobra praznoval svoj 70. rojstni dan, so mnogoštevilni prijatelji upali, da se bo spet povrnil na svoje mesto kot najboljši obrtniški voditelj. Usoda pa je hotela drugače. Zaslužni mož je jel bolehati in hirati in davi ga je smrt rešila trpljenja.

Ivan Rebek se je rodil 8. oktobra 1863 v Črnem vrhu nad Idrijo. Zgodaj je izgubil starše in hudo je trpel kot mlad rokodelski pomočnik. Iz Gradca je prišel peš v Ljubljano, kjer so kmalu opazili njegove velike sposobnosti ter ga pritegnili k sodelovanju v Rokodelskem društvu, pri Sokolu, Slavcu in dramatičnem društvu. Bil je še pomočnik, ko je nastopal kot strokovnjak za novi obrtni zakon l. 1893. na Dunaju, kjer je v parlamentarnem obrtnem odseku v slovenskem jeziku podal referat, ki je vzbudil toliko zanimanje, da mu je čestital celo tedanji dunajski župan dr. Lueger. Ko je mladi Rebek leta 1894. prišel v Celje, so mu Nemci in nemškutarji tako nasprotovali, da si je moral svojo prvo obrtniško delavnico poiskati v okoliški občini. Šele čez tri leta mu je pokojni dr. Dečko priboril večjo delavnico v mestu, da je mogel mladi obrtnik prevzeti ključavničarska dela pri stavbi Narodnega doma. Pod imenom Slovenskega delavskega podpornega društva je agilni mojster organiziral slovensko delavstvo in uspelo mu je tudi odcepiti slovenske obvezne obrtne zadruge od graškega Bunda ter jih združiti v novo ustanovljeni Zvezi južnoštajerskih obrtnih zadrug. Rebek je stal na čelu bojkota zoper nemško trgovino, bil pa je tudi iniciator za takratno dobo važnih in znamenitih narodnih koledarjev in »kažipotov«.

Neumorno in požrtvovalno se je udeležil v vseh narodnih društvih, s posebno vnemo pa je sodeloval v celjskem dramatičnem in pevskem društvu. Ponovno je kandidiral v državni in deželni zbor. Bil je tudi član bivšega narodnega sveta, prvega celjskega občinskega sveta, načelnik kovinarske obrtne zadruge, podpredsednik šolskega odbora celjske obrtnonadaljevalne šole član Zbornice za TOI itd. Slovensko obrtno društvo v Celju in bivša Splošna zveza obrtnih zadrug sta ga izvolili za častnega predsednika. V strokovnih listih je objavil nebroj razprav o najvažnejših gospodarskih vprašanjih, ki so naletele na nenavadno zanimanje zaradi svoje svežosti, samozavesti in iniciativnosti. V najtežjih borbah za lastni obstanek in za pravice naroda in stanu je bil poln optimizma, ki pa je idealnega borca v mnogih pogledih tudi varal.

Zaslužnega pokojnika, ki je poleg svoje zveste življenjske tovarišice gospe Pepce zapustil 6 dobro preskrbljenih otrok, bomo težko pogrešali v narodnem gospodarskem in političnem življenju. Njegova požrtvovalna delavnost bo ostala poznim rodovom za vzor, njemu pa bo ohranjen za vedno časten spomin.

DARMOL
čokolada za odvajanje
deluje blago in zanesljivo
Ne škoduje!
Dovoljeno od Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja S. štev. 249 od 19. II. 1932.

Smučarji!

Najboljše, od smučarskih mojstrov priznane, nepremočljive, specialno izdelane smučarske čevlje pod znamko »BRANA« izdelujeta

BRATA NAGLIČ, ŽIRI

Zahtevajte cenik! Cene solidne!

Naše čevlje dobite tudi v trgovini tvrdke A. GOREC, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 1.

Nenadna smrt sodnika Koršiča

Ljubljana, 5. januarja

G. Mirko Koršič, kazenski sodnik poedinec ljubljanskega okrožnega sodišča je v noči na danes nenadno preminil za kapjo. Pokojnik je bil blag sodnik in priljubljen tovariš med pravniki, ki jih je vest o nepričakovani smrti zelo pretresla.

Rodil se je pokojnik l. 1880. v Gorici. Po končani gimnaziji je študiral pravo v Pragi. Bil je eden med onimi nacionalnimi dijaki, ki so se prvi odločili, da so šli namesto na Dunaj ali v Gradec rajši v slovansko Prago. Po dovršenih študijih se je posvetil sodniškemu poklicu in je bil v sodno prakso sprejet l. 1906. pri okrožnem sodišču v Gorici. Čez leto dni je postal avskultant in l. 1909. je bil dodeljen višjemu deželnemu sodišču v Trstu. Kot mlad sodnik je bil vesten in marljiv ter si je znal povsod pridobiti simpatije. Leta 1910. je bil imenovan za sodnika v narodno-zavednem Podgradu v Istri. Istrijani so ga vzljubili kot sodnika, ki je izkušal stranke vedno pomiriti in spore ublažiti. Pomladi l. 1918. je bil premeščen k okrožnemu sodišču v Gorici.

V Gorici je doživljal vse grozote svetovne vojne, med katero se mu je zdravje precej zrahljalo. Po vojni je doživel v Gorici najprej vstajenje Jugoslavije in ustanovitev Narodnega sveta, a sledila je italijanska okupacija. G. Koršič je ostal na mestu, prepričan, da bo tako najbolje pomagal trpečemu narodu. Pod pritiskom italijanskega fašizma pa je bil 30. decembra l. 1923. odpuščen iz sodne službe. Ostal je v Gorici in otvoril odvetniško pisarno. Fašistični režim pa mu je delal take neprilike, da je moral zapustiti Gorico in se je marca l. 1932. naselil v Ljubljani. Zaprosil je za sprejem v sodno službo. Več mesecev je bil brez stalnega zaslužka. Lani 4. marca je bil naposled sprejet kot sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani. Od takrat je bil dodeljen kot sodnik poedinec kazenskemu oddelku. Kot sodnik je umel voditi razprave blagohotno in objektivno. Bodi pokojniku ohranjen blag spomin! Njegovi hudo prizadeti soprogi in dvema sinovoma naše sožalje!

Hop! Glej zapreko,

sicer nedolžno, ki pa spada takisto kot Nivea k zimskemu sportu. To vam je znano, da stavljata veter in mraz na kožo velike zahteve in da se ona suši. Koži je torej potrebna posebna zaščita, ako ne želite, da postane zgrbančena, rdeča in da ne spoka. V to svrho je Nivea krema in Nivea olje idealno in enostavno sredstvo, ker vsebuje koži slično snov: Eucerit. Zato na večer, zjutraj in pred izletom natrite kožo, oziroma jo dobro naoljite. Uspeh: Nikako neprijetno grbančenje več, koža postane mehka in gladka in izgledate sportsko sveži.

V smrt zaradi družinskih razmer

Dravograd, 5. januarja

Komaj se je ljudstvo pomirilo od tragedije na Robindvoru, že smo doživeli nov žalosten dogodek. V noči na včeraj se je obesil na Otiškem vrhu brezposelni mesar Pridger Franc. Predvčerajšnjim je popival po tukajšnjih gostilnah in je še v Komauerjevem hotelu večerjal. Pozno zvečer je zapustil lokal, a včeraj zjutraj so ga dobili obešenega nedaleč od ceste na drevesu blizu Širnikove gostilne.

Pridger Franc je bil pred leti mesar na Prevaljah in je imel dobro uvedeno obrt. Zaradi družinskih razmer pa mu je obrt začela pešati, tako da je moral svoj lokal zapreti. Preselil se je v Pameče pri Dravogradu. Delal je še dalje kot sezonski mesar, vendar so ga družinske razmere tako žalostile, da je hodil ves potrt okrog in da se je naposled odločil k obupnemu dejanju. Zapušča dva nepreskrbljena otroka in ženo, ki ni znala z možem deliti gorja tega sveta.

K nesrečnemu samomorilcu poklicani zdravnik g. dr. Jožko Erat je ugotovil, da je Pridger izvršil usodno dejanje v duševni zmedenosti.

V Selah onkraj meje

Najbližja slovenska občina pod Košuto — „Republika v republiki“ — Stari običaji

Vasi in selišč, ki se imenujejo Selo ali Sele, je na Koroškem več. To je treba vedeti, ker narod oblike natančno loči. Kje so torej naše Sele?

Ako pogledaš iz Ljubljane naravnost proti severu, opaziš med gorami žleb. Kamniško sedlo. Obračaj oči prav polagoma v smeri solnčne poti, torej proti zahodu (na levo). Tam vidiš najprej zahodni del Kamniških planin (Grintavčeva skupina). Tem sledi proti zahodu podolgovata gora, ki je pomaknjena nekoliko bolj proti severu. To je Košuta, tipična podolgovata gora Karavank. Njen hrbet je obrnjen naravnost od vzhoda proti zahodu. Začne se na vzhodu v Melah in se neha na prelazu Ljubelju nad Tržičem. Najvišji vrh Košute je na vzhodni strani in se imenuje Košutnikov turen (2135 m). Tik pod njim je na koroški strani kmetija pri Košutniku.

Košuto sta voda in mraz v tisočletjih tako razjedla, da je s severne strani liki oglodan okostnjak. Prepadi in stene govore strmečemu gledalcu brez besed o moči erozije. Že zaradi tega se izplača posetiti Sele. Košuta je na severni strani v splošnem neprehodna. Samo najboljši poznavalci terenskih razmer jo morejo ponekod prelesti. Po takem torej tvori Košuta pravi kitajski zid med južnim in severnim ozemljem. Po njenem hrbtu je tekla svojčas deželna meja med bivšo Kranjsko in Koroško. Zdaj teče tod državna meja med kraljevino Jugoslavijo in republiko Avstrijo.

Tik za Košuto so Sele. Ime ne pomenja samo vasi, marveč vso dolino, ki je skoraj enako dolga kakor gora Košuta. Dolina se začne na vzhodni strani pri prelazu Šaida in se neha na zahodni strani na prelazu Oslica. Posamezni deli imajo, kakor v teh delih se nahajajoča naselja, imena: Šaida, pri cerkvi, Srednji kot in Gornji ali Vrhnji kot. Na severni strani zapirajo dolino s pričetkom na vzhodu: Obir, Zatiče in Gerlovec, ki so ga Nemci tik pred vojno prel krstili v Ferlacher Gupf (Boroveljski vrh).

Sele so torej naša najbližja občina v Avstriji. Ker se ločijo tako po zemljepisni legi in po narodni zavednosti od sosednjega sveta, jih označujejo v Avstriji tudi kot republiko in so torej republika v republiki. Selani so namreč izpričali še pri vsaki priliki svoje narodno zavednost. Še tik pred vojno je bil napis na domači šoli okrašen z narodnimi barvami.

Selska dolina tvori obenem občino in župnijo Sele pri Borovljah. Cerkev je približno v sredini podolgovate doline. Pri njej sta tudi občinski urad in dvorazredna šola. Najlepša je vzhodna polovica doline. Medtem, ko jo presekavajo na zahodu globeli, ki so jih izdolbli od juga (izpod Košute) prihajajoči, proti severu drveči gorski potoki, je vzhodni del doline za uro hoda daleč popolnoma raven in napravlja na tujca vtis, kakor da si v Logarjevi dolini: samo da leži Selska dolina 950 m visoko. Zaradi tega prevzemajo tu človeka še vse drugačna čustva, ko vdihava pravi gorski zrak.

V Sele pridemo najlažje iz Borovelj, ki so oddaljene od proge Celovec — Podrožčica — Jesenice uro hoda. Zvezane pa so s to glavno progo tudi po lokalni, normalno tirni železnici, ki vodi iz Svetne vasi v Borovlje. Odtod vodi proti vzhodu do naselja Baitišče, kjer so bile svojčas fužine, stara cesta. A dalje proti jugu je bila po vojni zgrajena lepa in položna cesta, ki jo zmore tudi vsak avtomobil. Teče v soteski ob žuborečem potoku, ki se zvija med skalami po tesnih in tolmunih ter nudi popotniku presenetljive romantične užitke. Ob letnem času je med Borovljami in Selami reden avtobusni promet po trikrat dnevno. Razen tega so v Borovljah ob vsakem letnem času avtomobili na razpolago.

O tem, kako Selani živijo, se pogovorimo morda drugo pot. Danes le omenjam, da se pozimi otroci kakor odrasli pridno smučajo. Kako tudi ne, ko pa ni nikjer bolj primernih terenov, da pride tukaj vsak smučar na svoj račun: od začetnika do umetnika.

Danes bodi le opisano, kako v Selah potečejo prazični običaji od božiča do Treh kraljev. Kakor so ohranili Selani svojo narodnost, tako so ohranili tudi stare običaje, ki jih drugod ni več. Na božične praznike se pripravljajo najmanj teden dni. To velja posebno glede snaženja. Do božiča mora biti vse kar najbolj lepo urejeno. Pajčevina mora biti omedena tudi po vseh podstrešjih. Tla morajo biti lepo pomita, dvorišče pometeno, po shrambah vse v red spravljeno. Zadnji dan pred božičem, na Bilo, se samo še pospravlja in pripravlja. Ko se zmrači, se vrši kajenje in škropljenje. V posodo z ročem denejo žerjavico. Nanjo vsujejo kadila, kakor se ga rabi v cerkvi ter položijo nanjo narezanega lesa vrbovih vejic od butare (tam imenovane prantel), ki je bila blagoslovljena na Cvetno nedeljo. To nosi gospodar ali veliki hlapev po vseh poslopjih in okrog njih ter po vseh prostorih posestva. Z njim pa hodi še druga oseba, ki nosi posodo z blagoslovljeno vodo ter vse prostore poškropi. Poleg opravila molita: kadilec naprej, škropilec za njim. Odkriti se in moliti morajo vsi, ki se z njima srečajo. Nazadnje blagoslovita še polje (vsaj ono, ki je v bližini hiše; a blagoslavljanje je namenjeno vsemu, kar spada k domačiji).

Medtem so pokrili mizo z najlepšim prtom. Na vsak vogal mize položijo po en hleb nalašč za božič spečenega kruha, ki se imenuje mizjak ali mižjek. Je iz najboljše ržene moke in mora biti najskrbneje pečen. Joj, da bi se pri peki mizjak ponesrečil! Na zunaj se razlikujejo mizjaki tudi po tem, da imajo na vrhu znamenje križa.

Razen tega postavijo na mizo še: razpelo, večno luč, ki mora svetiti vso noč, kvas od kruha in blagoslovljenno sol. Blagoslovljeno vodo je bil nosil škropilec v posodi, v katero molzejo mleko. Po blagoslavljanju prilije vanjo toliko vode, da je polna in jo postavi pod mizo z mizjaki. To zaradi tega, da bodo dajale krave potem vse leto ravno zvrhano polno posodo mleka.

Zjutraj mora pospraviti gospodinja raz mizo vse že prej, preden drugi vstanejo. Nihče ne sme vedeti, kam je to izginilo, posebno ne otroci. Ko ostali vstanejo, je na mizi že zajtrk, imenovan kosivca (kosilica). Zvečer gredo vsi k polnočnici v župnijsko cerkev. Doma ostane samo eden (običajno oni, ki je najmočnejši in najbolj korajžen), da varuje hišo in dom.

Vsi opisani domači obredi se ponovijo na novoletno bilo. Isto se izvrši na bilo Treh kraljev, toda s to razliko, da naredi eden pri blagoslavljanju še na vsaka vrata po tri križe. Ta večer hodi tudi pehtrna, in sicer takoj, ko se stemni. Otroci jo pričakujejo, zbrani vsi skupaj v sobi in stisnjeni za pečjo, z velikim strahom. S seboj nosi burklje in posebne vrste sekiro, s katero sekajo veje (hovje, hojevje). Pehtrna ne pride odkrito, kakor n. pr. Miklavž, temveč prihuljeno. Najprej pomoli v sobo burklje, s katerimi otrokom grozi. Potem pokaže sekiro. Slednjič posuje po tleh suhih hrušk orehov in jabolk ter izgine brez besede, kakor je bila prišla.

Na praznik Treh kraljev razreže gospodinja na vse zgodaj mizjake tako, da dobi vsak družinski član po dva velika kosa. Otrokom rečejo, da je razsekala mizjake pehtrna s svojo sekiro. Drobtine mizjaka, ki so nastale pri rezanju, potrosijo še pred solnčnim vzhodom po vrtu (po snegu). Iz njih — pravijo — zrasejo poleti cvetlice, ki jim pravijo drobtinice. Mizjak da onim, ki ga jedo na tešče, veliko moč. Kdor ga poje velik kos, postane tako močan, da lahko vzdigne konja. Pravijo, da mizjak tudi nikoli ne splesni, pa naj bi bil še tako star. Letos se o tem še nismo prepričali.

A. Jekl.

XIV. SLOVANSKI VEČER

TABOR **13. JANUARJA**

Domače vesti

Čestit Božič vsem čitateljem in prijateljem »Jutra« pravoslavne vere. Hristos se rodi!

*

Zaradi dvojnega praznika »Jutro« v nedeljo ne izide. Ponedeljsko »Jutro« izide ob običajni uri v ponedeljek.

• **Iz sodnopisarniške službe.** V IX. skupino so pomaknjeni sodni kanclisti: Štukl Jakob, Kozje; Puschauer Štefan, Št. Lenart v Slovenskih goricah; Majnik Ivan, okrožno sodišče v Novem mestu; Koren Josip, Murska Sobota; Keržan Ivan, Velike Lašče; Jager Anton, Lož; Majerič Alojzij, Žužemberk; Hadner Albin, Gornja Radgona.

• **Promocija.** Gdč. Trdina Silva iz Ljubljane je bila včeraj na ljubljanski univerzi promovirana za doktorico filozofije. Čestitamo!

• **Osebna vest.** Iz »Službenega lista« posnemamo, da je bil razveljavljen ukaz o odlikovanju g. Milana Dularja z redom sv. Save V stopnje. Naknadno je bil ravnatelj velesejma g. dr. Dular odlikovan z redom sv. Save IV stopnje in z redom Belega orla V. stopnje.

Pri vseh vrstah bolečin

migrene, nevralgije, revme, živčnih in menstrualnih teškoč deluje naglo

ALGOCRATINE

Izdeluje E. LANCOSME, PARIZ.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Ogl. reg. pod br. 19.876 od 30. oktobra 1933.

• **Županska zveza** prosi vse gg. župane in občinske odbornike, ki se udeleže v ponedeljek zvezinega občnega zbora, da na ljubljanskem kolodvoru ne oddajo železniških kart, ker je Zveza zaprosila za polovično vožnjo.

• **Združenje borcev Jugoslavije** v Ljubljani ponovno opozarja na javni shod, ki bo v nedeljo dne 7. t. m. ob 10.30 v hotelu Unionu v Ljubljani. Za izvenljubljanske udeležence je akcijski odbor izposloval polovično vožnjo na železnici. Udeleženci naj shranijo celo karto, ker jim bo s potrdilom, ki ga dobe na shodu, veljala za brezplačen povratek.

Da! pri tvrdki **J. MAČEK** na Aleksandrovi cesti 12 kupite najbolj ugodno moška in dečja oblačila.

• **Iz odvetniške zbornice.** G. dr. Ferdo Černe, odvetnik v Dolnji Lendavi, se je 31. decembra 1933 odpovedal izvrševanju advokature in je bil na lastno prošnjo izbrisan iz imenika advokatov. Za prevzemnika pisarne je bil imenovan g. Marijan Štupica, odvetnik v Dolnji Lendavi.

• **Službeni list dravske banovine** objavlja v 2. letošnji številki: uredbo za izvrševanje zakona o kontroliranju čistine izdelkov iz zlata, srebra in platine; Avtentično tolmačenje uredbe o zaščiti kmetov ter uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov; prepoved uvoza in prodaje preparatov, ki niso prijavljeni niti odobreni ter razne konvencije.

ŠVEDSKO KARTOTEKO

Agrippa

in

poslovne knjige

vseh vrst nudi

M. TIČAR, LJUBLJANA

• **Poglabljanje vezi z bolgarskimi železničarji.** Železniški uradniki v Jugoslaviji si že dolgo prizadevajo, da bi navezali z železniškimi uradniki vseh slovanskih držav čim boljše prijateljstvo. Največ ovir je bilo do zdaj za dosego tesnejših odnošajev z Bolgari. Nedavni poset bolgarske kraljevske dvojice je dal tem stremljenjem novo pobudo in Udruženje železniških uradnikov Jugoslavije je porabilo to priliko ter poslalo bratskemu Udruženju bolgarskih železniških uradnikov brzojavko z zagotovilom, da se veseli visokega obiska v naši prestolnici in je prepričano, da bo ta poset olajšal duhovno zbližanje med obema narodoma, za katero sta in bosta še bolj važno delovali tudi obe društvi. Društvo bolgarskih železniških uradnikov v Sofiji je odgovorilo z enako radostno brzojavko in obljubo, da bo pomagalo izpolniti smotre obeh vladarjev in želje obeh narodov.

• **Razpis dobav.** Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje dobavo ca. 36000 kg bencina za potrebe mestnih uradov in podjetij. Pravilno kolekovane in opremljene ponudbe je vložiti do 31. t. m. opoldne pri mestnem gospodarskem uradu, kjer se dobijo natančni pogoji. Nezadostno opremljene kakor tudi nezadostno kolkovane ponudbe se ne bodo upoštevale.

ADVOKAT

Dr. Vladimir GROSSMANN

je otvoril

ODVETNIŠKO PISARNO

V LJUBLJANI, Cigaletova ulica 1/I

(vogal Tavčarjeve št. 7, nasproti sodišča).

• **Bolgarsko stenografsko društvo »Brzopis« v Sofiji** bo praznovalo 21. t. m. 30-letnico obstoja in priredi za ta pomembni jubilej tudi tretji kongres bolgarskih stenografov s prav zanimivim sporedom. Na kongresu bo govoril kot drugi govornik g. Stojan Omarčevski, bivši minister za prosveto. Zgodovinski razvoj od početka doslej bo podal društveni tajnik g. Klissarov. Na tem kongresu bo ustanovljena tudi Zveza bolgarskih stenografskih društev, ki jih je okoli 50. Tudi tekme stenografov ne bo manjkalo. Poleg tega bo kongres razpravljal o predlogih za izpremembe in reforme bolgarske stenografije, ki jih bo predlagal posebni odbor. Teden dni pred kongresom (14. t. m.) pa se zberejo vsi delegati imenovanih društev na posvetovanje glede priprav za spominsko proslavo profesorja Antona Bezenška, ki bo v Sloveniji v dneh 23. in 24. junija. Kakor vidimo, je obrodilo delo našega rojaka, očeta bolgarske stenografije profesorja Antona Bezenška zelo obilne sadove.

• **Novost za avtomobiliste!** Kakor znano je na intervencijo zainteresiranih faktorjev, posebno avtokluba ministrstvo financ dne 24. novembra lani zopet dovolilo uporabljati za pogon motorjev čisti, nemešani bencin. Avtomobilisti bodo to novo uredbo gotovo toplo pozdravili, ker je znano, da se je z bencinsko mešanico povečala potrošnja za 20—25% in je ta mešanica povzročala težko startanje ter kvarno vplivala na motor. Ob tej priliki je bila sicer trošarina na nemešani bencin povišana za 2 Din, tako da je sedaj za 1.50 Din višja nego pri mešanici, vendar se toči v Mariboru pri novi črpalki tvrdke »Motoroil« na Kralja Petra trgu 4 izven kartela lahki nemešani bencin, ki je samo za 45 paa, to je 5% dražji od mešanice napram 20% prihranku. Tako se zmanjšajo režije za pogon motorjev z uporabo čistega bencina tvrdke »Motoroil« za 15%. **Ista firma dobavlja čisti, mešani bencin tudi v sodih in cisternah izven kartela.**

* **Iz novoletne številke »Jutra«** je izostalo voščilo g. Ignaca Hrovata, mesarja na Jesenicah, ki želi vsem svojim odjemalcem, znancem in prijateljem kar najsrečnejše novo leto.

• **Smrt popularnega frančiškana v Dubrovniku.** V Dubrovniku je umrl 67-letni redovnik frančiškanov »Male braće«, Ivo Car, ki je bil polnih 35 let duhovnik v dubrovniški bolnišnici. S svojo blagodušnostjo si je pokojnik pridobil mnogo prijateljev in je bil gotovo najpopularnejši duhovnik Dubrovnika in širše okolice.

• **Slovensko kulturno prosvetno društvo »Edinost« v Beogradu** se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k uspeli prireditvi Silvestrovega večera. Ker je bila ta društvena prireditev prva v lastni režiji, naj se društvu blagohotno oprosti morebitne nedostatke. Za nered v garderobi, ki smo jo tudi želeli imeti v svojih rokah, a je nismo dobili, pa društvo ne more odgovarjati.

• **Spor med zdravniki in uradom za socialno zavarovanje,** ki je pred meseci nastal v Zagrebu, ko je tamošnji okrožni urad socialn. zavarovanja razpisoval mesta zdravnikov-specialistov in asistentov, še vedno ni likvidirano. O tem sporu se razpravljale zdravniške zbornice in tudi po listih so se objavljale razne izjave zdravnikov in urada za socialno zavarovanje. Da bi se spor likvidiral, je bila napovedana konferenca zdravnikov in predstavnikov socialnega zavarovanja, ki pa se doslej še ni vršila.

* **Nevarno naraščanje rek.** Zaradi južnega vremena, ki topi sneg po Bosni, je Sava s svojimi pritoki tako močno narasla, da je pri Sremski Mitrovici že šest metrov nad normalo. V Mačvi pri Crni Bari je že poplavila velike zemljiške komplekse, blizu Mitrovice pa je odnesla tudi velika skladišča lesa. Če temperatura ne bo znatno padla, bodo nastopile v spodnjem delu savskega toka nove nevarne poplave. Med Gračacom in Gospičem je začelo spet snežiti, sneg pa še ni nevaren železniškemu prometu. Proga je doslej še čista. Nevarna postaja tudi reka Lonja, ki je pri Ivaničgradu že preplavila bregove. Nevarne so tudi velike plošče ledu, ki plavajo po reki. Oblasti so morale organizirati pojačano stalno stražo ob nasipih. Lonja je že blizu 4 m nad normalo.

* **Dr. Mihajlo Pupin za vojvodinske dijake.** Naš slavni rojak učenjak dr. Mihajlo Pupin pošilja vojvodinski dijaški menzi iz Amerike že več let svoj stalni mesečni prispevek v znesku 2500 Din. Sedaj pa je dijaški dobrotnik poslal še posebej 1000 Din z naročilom, naj se ta znesek izda za nabavo puranov, da bodo imeli njegovi mladi rojaki svojo tradicijonalno božično pečenko.

• **Izreden lovski blagor.** Zadnji četrtek so imeli v sevniškem lovišču v okolici trga pogonski lov. Srečni lovci so podrli 3 divje prašiče, 3 lisice in mnogo zajcev. — Ob božičnih praznikih je imel nenavadno lovsko srečo znani vinski veletrgovec v Šiški g. Mirko Stepič. V goratih lovišči živinozdravnika g. Pestotnika nad Tuhinjsko dolino je g. Stepič v enem dnevu ustrelil 2 divja kozla, divjo kozo in krasno planinsko lisico.

Izjava.

Podpisani Sukič Anton, posestnik in občinski odbornik v Gornji Radgoni, preklicem očitek, da je kandidatna lista pri zadnjih občinskih volitvah, katere nosilec je bil g. dr. Fran Breznik, zdravnik in posestnik v Gornji Radgoni, protidržavna, kot neosnovan že po dejstvu, ker so brez razlike vsi kandidati imenovane liste znani že po svoji tradiciji kot vedno zavedni obmejni jugoslovenski narodnjaki ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tozadevne kakor tudi na druge žalitve nanašajoče se tožbe.

Gornja Radgona, dne 4. januarja 1934.

SUKIČ ANTON.

PRAVI JUGOSLOVANSKI **OBRTNIŠKI PLES**

3. FEBRUARJA V KAZINI

S plesom, ki bo v soboto 6. januarja — nima Društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani ničesar skupnega! — Upoštevajte!

PRIREDITVENI ODSEK DJO

Neporušljivi

morata biti v današnji dobi moč in odpornost, če hočemo obvladati vse težkoče. Nikarte torej ničesar opustiti, kar koristi zdravju in živcem. Najboljše sredstvo za to je dnevno skodelico Ovomaltine. Kdor zamore za svoje zdravje potrošiti vsak dan samo Din 1.50, naj začne čim prej redno vsak dan popiti skodelico

OVOMALTINE

PRODAJA SE POVSOD

• **Starodavna mestna godba.** Nova Gradiška je imela svojo mestno godbo že pred 180 leti, ker je bila Gradiška središče graničarske polkovnije. Prvi gradiški godbeniki so bili Trenkovi pandurji. Pozneje so godbo prevzeli mestni gasilci, pred nekaj leti pa je bila tudi ta godba razpuščena. Sedaj je občinski odbor sklenil obnoviti mestno godbo, ki spada med najstarejše in po svoji pestri zgodovini tudi med najzanimivejše v naši državi.

ŠOLSKI OTROCI

so najhitreje izpostavljeni raznim nalezljivim boleznim. Proti uhajanju bolezenskih klic potom dupline v ustih in grlu vam pomorejo najbolj priljubljene

Dobivajo se v vseh lekarnah. Cena malemu zavojčku Din 8.—, velikemu zavojčku pa Din 15.—. 354

• **Koroške vesti.** Koroška Kmečka zveza je sklenila, da bo prirejala večdnevne kmetijske tečaje. Prvi tak tečaj se je vršil pri Kebru v Lepenu in je prav dobro uspel. Nekateri kmetje so prišli po več ur daleč, da slišijo strokovna predavanja v domačem jeziku. — Mohorjeva tiskarna je založila krasni razglednici Zilana in Zilanke v narodni noši. V isti založbi so izšle v lični knjižici »Koroške uganke in popevke« ki jih je zbral Vinko Möderndorfer. — V Brnci je umrla Marija de Reggi, po rodu Pavkarjeva iz Bač, v 90. letu starosti. Rajnka je bila vzor slovenske matere. Svoje otroke je vzgojila v narodnem duhu. Veliko zaslug si je pridobila za razvoj sadjarstva na Brnci.

Pri boleznih srca in poapnjenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigura **»Franz Josefova« grenčica** lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora.

ZVOČNI KINO MOSTE

6. in 7. januarja ob 3., 5., 7. in 9. uri
8. januarja ob 8. uri

TARZAN

gospodar pragozda

Od 9. do 11. januarja

»UMOR V ZOOLOŠKEM VRTU«

Pride! Ljubimkanje Pride!

• **Prepir v družini.** Vse nezadovoljstvo, ki se je dogajalo v družinah, je prihajalo vedno le od slabe postrežbe in kuhinje, kar pa je prenehalo z »Novo kuharsko knjižico za ceneno in tečno hrano iz domačih pridelkov«, ki je pravkar izšla v založbi »Saturn«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. Dobi se pri založništvu in v vseh večjih knjigarnah. Stane samo 10 Din v predplačilu s poštnino vred.

• **Davčne prijave** za prijavljanje vsakovrstne reklame se dobijo pri Aloma Company d. z o. z., Ljubljana Aleksandrova cesta 2/I.

Sanatorij

dr. Ipavic Benjamin

Maribor, Tomšičev drevored 4.

Dnevnina III. razred Din 45.—, II. 65.—, I. 85.—, drugih plačil, izvzemši rentgenradia ni. Strežejo sestre redovnice. Porod I. razred z babico, morebitno operacijo, 10 dni Din 1.000.—. 1189

• **Planinski koledar.** Savez planinskih društev kraljevine Jugoslavije je izdal Planinski koledar za leto 1934. Ta koledar, lično vezan v platno, v dimenziji 9×14 cm, obsega 150 strani. Bogata vsebina nudi turistu točno orijentacijo o planinski organizaciji v celi državi. Poleg raznih navodil o železniških olajšavah, obmejnem prometu, vremenu, opremi turista, orijentaciji v naravi, znakih v sili, ročni lekarni in prvi pomoči v planinskih nezgodah, pa je osobito važen oddelek, ki vsebuje na 54 straneh jedrnat in pregleden opis vseh planinskih področij v Jugoslaviji. V teh vodičih niso podane samo posebnosti poedinih gorskih skupin, temveč tudi izhodišča in glavni dohodi za poedine važnejše vrhove z navedbo planinskih koč in zavetišč v dotičnem gorskem predelu. Turistu omogoči ta vodič povsem zanesljivo orijentacijo za vse naše jugoslovanske planine. Kljub obilni in za vsakega turista dragoceni vsebini je cena komadu samo 12 Din. Koledar se naroča pri Savezu planinskih društev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani, Masarykova cesta, palača Grafike.

Ugoden posel za trafikante!

Ne potrebujete nikakega denarja, zaslužite pa lahko lepo. Pošljite svoj naslov na sledečo adreso: Ugoden posel, Maribor I., poštni predal 73.

SANATORIUM EMONA

Ustanov. 1912.

LJUBLJANA

Komenskega ulica 4.

Telefon 3623. — Zdravnik:

DR. FR. DERGANC šef-primarij v pokoju

• **Mazač z obilno in bogato prakso.** Mostarskemu sodišču so ovadili daleč na okrog znanega vaškega mazača in vražarja Stanka Markoviča iz Drena pri Obrenovcu, ki je že 17 let izvrševal obilno in dobro plačano prakso. V mostarski okolici je sploh veliko število mazačev in vražarjev, ki posekajo s svojimi dohodki najboljše zdravnike. Marković je bil med njimi posebno uspešen in specializiral se je za zdravljenje epileptikov, ki jih je mnogo po Bosni in Hercegovini. Ukvarjal pa se je samo z onimi bolniki, ki so imeli pod svojim zglavjem najmanj po dva stotaka. Za medikamente ni bil v zadregi in mu sploh njegova dolgoletna praksa ni delala nobenih stroškov, ker je svoje paciente zdravil z molitvami med zažiganjem brinjevih vejic in jagod.

• **Krvava drama** se je odigrala v vasi Koletnicah blizu Bos. Broda. Kmet Marko Čakarič je ubil svojo ženo Pavko, ki mu je v letih, ko je on bil zaprt v kaznilnici v Sremski Mitrovici, s pijančevanjem uničila posestvo. Marko je bil obsojen zaradi uboja, pred meseci pa je prišel domov na pogojni dopust. Posestvo je našel zanemarjeno in zadolženo. Že isti dan, ko se je vrnil, je sosedom pripovedoval, da ga bo nesrečna žena spravila nazaj v ječo. Ko je zvedel sedaj za neke nove velike dolgove, ki jih je napravila zapravljiva žena, je v največji razburjenosti navalil na njo s sekiro ter jo tako hudo ranil, da je kmalu umrla. Marko se je takoj napotil naravnost v kaznilnico, da bi tam ostal do smrti, ker mu je vsa domačija uničena. V kaznilnico ga seveda niso hoteli sprejeti in so ga odposlali k sodišču, kjer bo čakal na sodbo.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.**

• **Darujte podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Pod Trančo 2-III.**

• **Lastno stanovanje lahko kupite** v solastnini v stanovanjski hiši! Ponudbe sprejema: »Stavbna zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307.

Iz Ljubljane

u— **Državni veterinarsko-bakteriološki zavod išče strehe.** Kakor smo včeraj zabeležili, so državnemu veterinarsko-bakteriološkemu zavodu s 1. febr. odpovedani prostori v bivši šentpeterski vojašnici in grozi zaovdu sodna deložacija. S tem prihaja ena za našo gospodarsko kulturo najpomembnejših ustanov v hudo zagato in dolžnost odločujočih činiteljev je, da zavodu brez odlašanja pomagajo do dostojne strehe. Že pred meseci se je vodstvo obrnilo v tej zadevi na kmetijsko ministrstvo in na bansko upravo z nujnim vlogami, a še ni prejelo rešitve. V stari vojašnici je imel zavod na razpolago 7 prostorov za laboratorije, pisarne in shrambe, na hodniku pa je bivakiral njegov znanstveni muzej, ki predstavlja eno prav dragocenih zbirk živinozdravske stroke. Že ti prostori so bili premajhni za zavod, ki ima zelo mnogo dela — lani je obravnaval okrog 2000 primerov in v njegovih laboratorijih se vrši povprečno po 6 ali 7 strokovnih preiskav na dan, v poletnih mesecih pa do 15 preiskav. Razen dela v hiši vrši zavod tudi mnogo dela na terenu, raziskuje po naših vaseh zdravstvene razmere v živinoreji, trebi kužne bolezni med živino, drobnico, perutnino in čebelami, preganja epidemije, ki ugonabljajo naše ribarstvo (kakor lani na Cerkniškem in Blejskem jezeru), in vrši pomembno propagandno delo. Tako stalno rešuje težke kapitale našemu narodnemu gospodarstvu. Z deložacijo je obstoj zavoda resno ogrožen. S postavko 20.000 Din, ki jo je kmetijsko ministrstvo stavilo za najemnino zavodu v svoj prihodnji proračun, bo zavod tudi kaj težko našel primernega stanovanja. Nujno bi bilo, da za naše narodno gospodarstvo tako važna ustanova dobi v Ljubljani svoj dom.

u— **V našem koncertnem življenju so najredkejši koncerti za čelo.** Je pa tudi resnica, da krog virtuozov na čelu ni ravno prevelik in je le izredna prilika, ako pride umetnik svetovnega slovesa na svojem koncertnem potovanju tudi mimo Ljubljane. Tem bolj moramo biti veseli in ponosni, ako stopa v krog koncertantov na čelu naš rojak, ki ima vse predpogoje za najuspešnejšo umetniško udejstvovanje na tem inštrumentu. To je naš Bogomir Leskovic, ki koncertira v ponedeljek dne 8. t. m. v Filharmonični dvorani. Igra celo vrsto skladb svetovnega avtorja, v katerih mu bo dana v obilni meri prilika, pokazati vso svojo umetniško igro na tem kraljevskem inštrumentu. G. Leskovica spremlja na klavirju pianist g. Marjan Lipovšek, ki tudi zaigra sam dve skladbi na klavirju. Predprodaja vstopnic je v ponedeljek cel dan v Matični knjigarni in zvečer od pol 8. ure v veži Filharmonične družbe. Začetek koncerta bo točno ob 20.

Bohemski karneval

S. K. ILIRIJE

27. januarja. Hotel Union

Dr Ivan Vrtačnik

vljudno naznanja, da je

otvoril odvetniško pisarno

in jo pridružil odvetniški pisarni dr. Alojzija Vrtačnika v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7/I., nasproti glavni pošti.

FOTOAMATERJI!

Za vsak pri nas kupljen film ali ducent plošč dobite

1 povečano sliko 13×18 gratis

pri FOTO TOURIST LOJZE ŠMUC, Miklošičeva 6, nasproti hotela Union. 355

1205

»Lansko leto si še ti mene, letos pa ne več. Položim te kakor otroka na tla! Jaz pijem radioaktivno rogaško slatino, ki mi je ustvarila mišice kakor iz železa.«

Radioaktivna rogaška slatina vsebuje toliko množino zdravilnih soli kakor nobena druga poznana mineralna voda ne. Zlasti je v nji velika količina kalcija v prebavljivi obliki. Zato radioaktivna rogaška slatina čudovito pospešuje rast otroka, ki stalno pridobiva na teži, mu utrja kosti, zobovje in mišice. Bledičnost izginja, kri postane gorkejša in telo odporno proti vsaki bolezni. Skladišče rogaške slatine v Ljubljani, Gosposvetska cesta 13 (Kolizej).

Vse poslovne knjige

dobite v prvi vrsti pri

tv. IV. BONAČ

u— **Večer Jadranske straže.** Krajevni odbor JS priredi 20. t. m. v dvorani Uniona svojo tradicijonalno prireditev Večer Jadranske straže s sodelovanjem narodnih noš. Ženski sekciji odbora se je posrečilo organizirati revijo narodnih noš tudi iz onih krajev, ki so nam še manj znani, zlasti iz južnih krajev države. Opozarjamo cenjene dame in gospode, ki se nameravajo udeležiti te prireditve v narodnih nošah, naj to pravočasno sporoče krajevnemu odboru zaradi razvrstitve. Veliko presenečenje na letošnji prireditvi bo posebnost, ki se bo vršila med senčnimi palmami, oleandri in buj. cvetjem ob zvokih mornariške godbe, ki se pripelje s posebnim parnikom. Več zaenkrat ne moremo povedati. Pripravljena so še druga presenečenja, ki Vam bodo pričarala lepote življenja pod južnim nebom. Da se prepreči prevelik naval, se bodo prodajale vstopnice v prodaji v naprej v pisarni odbora, Tyrševa cesta 1a-IV, in pri tvrdki Tičar do 20. t. m. popoldne po 10 Din za osebo, za družino s 3 člani po 25 Din, medtem ko se bodo pri večerni blagajni prodajale samo še vstopnice po 15 Din za osebo, družinskih pa ne bo več.

Razprodajamo

zaradi inventure blago za suknje in ostalo zimsko blago

po zelo znižanih cenah

Za vsakega kupca okoli

20 %

efektivni prihranek, dobro blago in ogromna izbera le pri

NOVAK — Ljubljana

KONGRESNI TRG ŠT. 15

nasproti nunski cerkvi

u— **Akademsko starešinsko društvo »Jadran« v Ljubljani** sklicuje svoj redni letni občni zbor v nedeljo 14. t. m. ob 10. dopoldne v prostorih Zveze kulturnih društev v poslopju Kazine na Kongresnem trgu. Odbor vabi gg. starešine, da se občnega zbora polnoštevilno udeleže. Opozarjamo na par. 14. pravil o sklepčnosti občnega zbora. Po občnem zboru se bo vršil skupni prijateljski sestanek v restavraciji »Zvezda«.

u— **Četrto poljudnoznanstveno predavanje prirodoznanstvene sekcije Muzejskega društva za Slovenijo** bo v četrtek 11. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Sekcija je za to predavanje pridobila slovitega znanstvenika profesorja dr. inž. Plotnikova iz Zagreba, ki bo predaval o bodočnosti človeštva s fizikalnokemičnega vidika. Opozarjamo že zdaj na to velezanimivo predavanje, ki ga bodo spremljale številne skioptične slike.

u— **Razstava zagrebške »Trojice«** je odprta še za oba praznika. Zadnje vodstvo po razstavi v nedeljo ob pol 12. Vabljeni vsi prijatelji likovne umetnosti!

LOVCI! 6. predavanje bo 8. januarja pri **P. Zupančiču** Jegličeva cesta 15.

Dvakrat dnevno sveže najfinejše

pustne KROFE

Slaščičarna PELICON

Wolfova ulica 14 — Kongresni trg 18

HALO! HALO!

NA DAN SVETIH TREH KRALJEV

OTVORITEV STAROZNANE GOSTILNE

pri **MRAK-u**

Rimska cesta št. 4.

Cenj. občinstvo naj bo uverjeno, da jih bom postregla z najboljšimi pijačami ter s prvovrstno »domačo kuhinjo« po skrajno nizkih cenah.

Se priporoča

Čebular Kristina.

Smuški vosek

je bistveni del Vaše opreme. Vosek »DUNZINGER« pa je svetovna znamka, ki Vam jo tudi »BEKA« priporoča.

Doza »Universal« voska je letos za 10% večja a cena znižana na Din 14.-- »Dunzinger« vosek je najrentabilniji vosek sezone; zahtevajte ga v sportnih trgovinah tudi Vi.

En gros zaloga: B. KOLB, Vižmarje-Št. Vid nad Ljubljano.

Zahtevajte »BEKA« izdaje: »Vse za zimo«, cenik 1933-34, »Sport in moda«.

u— **Gostje iz Beograda v Sloveniji.** Za pravoslavne božične praznike je organiziral Putnik izlet številnih Beograjčanov v Slovenijo. Prvotno so nameravali sestaviti poseben vlak, ki bi pripeljal k nam okrog 400 izletnikov. Spričo poslabšanih vremenskih prilik pa se je število seveda skrčilo in bo obiskalo Slovenijo le kakih 100 izletnikov, ki prispejo iz prestolnice v Ljubljano danes zjutraj.

14 dni termoforov

(gumastih ogrevalcev)

SVETOVNO ZNANE TOVARNE

WIMPASSING

Drogerija Kanc

(v nebotičniku in Židovski ulici 1)

u— **»Skandal v Budimpešti«** je razburkal našo publiko. Frančiška Gaal, ta ljubka igralka, mora ugajati vsakemu še tako razvajenemu občudovalcu lepih žena. Sicer pa sta v tem filmu tudi Szöke Szakall in Hussar Puffi taka, da morata vzbuditi smeh. Nič slabši ni nesrečno-srečni klavirski virtuoz Paul Hörbiger. Občinstvo priznava, da Frančiška Gaal prekaša svoje kreacije v filmih »Paprika« in »Pozdravlja in poljubija te Veronika«. Predstave v Elitnem kinu Matici so ob 15., 17., 19.15 in ob 21.15.

u— **Okrajni organizaciji JNS v dvorskem okraju** priredita danes ob 16. v dvorani ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti božičnico, na kateri bodo obdarovani revni otroci in družine dvorskega okraja. Vsi člani obeh organizacij se vabijo, da se prireditve udeleže!

u— **»Dunaj, mesto pesmi«** je film, ob katerem se moramo zabavati. To je delo, ki je ustvarjeno kakor nalašč za te težke in razburkane čase. Ob pogledu na to delo ter ob zvokih lepe godbe in petja pozabimo na vse težave. Za zabavo pa skrbi Igo Sym. Menda že dolgo nam ni ZKD prinesla bolj zabavnega filma kakor je ta. V njem je vse, kar si želimo, da se pozabavamo. Predstave tega ljubkega filma bodo danes in jutri ob 11. v Elitnem kinu Matici.

Specijalist za živčne bolezni

dr. Stanko Žvokelj

ordinira

Selenburgova ulica 4 od 2. do 4. ure

1190

ZOBOZDRAVNIKA ŠPECIJALISTA

Dr. Vladimir Volovšek in Dr. Vladimira Volovšek-Abram

ord. Sv. Petra c. 2-II,. od 9.—18. ure

O pohodu na Montblanc in Matterhorn priredi SPD v Ljubljani predavanje 12. t. m. v dvorani Delavske zbornice. — Pričujoča slika predstavlja vrh Matterhorna iz Zermatta, v ospredju sta predavatelja Avg. Kopinšek in desno Francka Mohorčičeva

u— **Preporodovci!** Jutri bo redni članski sestanek kulturno-znanstvene sekcije. Predaval bo g. Hribar Zoran o razvoju države in kulture. Udeležba strogo obvezna. Vabljeni člani SOP.

u— **Sokol Moste** bo imel redno letno skupščino 7. t. m. ob 8.30 v dvorani kina Moste.

u— **Dramatska sekcija Preporoda** poziva vse one, ki so sodelovali pri igri Jakob Ruda, da se zgurno udeležijo sestanka 8. t. m. ob 5. uri v društvenem lokalu. Obravnavala se bodo gostovanja! Prva vaja za Kristanovo igro »Drobtine« bo 10. t. m. ob 6. uri.

u— **Lutkovno gledališče na Taboru** priredi danes ob pol 16. slikanico »Sv. Trije kralji« in »Jurček išče stanovanje«. Jutri ob istem času dve slikanici in »Jurček zmagovalec«. Znižane cene. Vabimo k obilni udeležbi.

u— **SJSU »Preporod« v Ljubljani** priredi pod okriljem ZKD v nedeljo 7. t. m. ob 10. dopoldne predavanje senatorja g. dr. Rožiča o slovenščini v Avstriji.

u— **Zdravniška predavanja za Moste.** Občina Moste priredi od 12. t. m. dalje ciklus zdravniških predavanj, ki se bodo vršila vsak petek ob 20. v šolski telovadnici v Mostah. Predaval bo občin. zdravnik dr. Janko Osolnik. Vabljeni vsi odrasli osobito starši.

u— **Vajenski dom** priredi pod okriljem ZKD v ponedeljek 8. t. m. ob 18.30 predavanje o nastanku premoga. Predaval bo profesor g. Dolžan.

DANES VSI NA

X. OBRTNIŠKI PLES

u— **Akademija Pomladka Jadranske straže** I. drž. realne gimnazije v Ljubljani bo dne 14. t. m. ob 16.30 v Trgovskem domu. Na sporedu so: Nagovor, deklamacije, pevske in glasbene točke ter mladinski orkester za orglice in harmonike. Vstopnina za člane 8 Din, za nečlane 10 Din.

u— **Preporodovci(ke)! Jutri ob pol 10.** bo redni članski sestanek kulturno-znanstvene sekcije. Predaval bo g. senator Rožič o slovenščini v Avstriji. Udeležba strogo obvezna.

u— **Sokolsko društvo Štepanja vas** naznanja članstvu, da nas je za vedno zapustil naš dragi br. Drago Benedik, šolski upravitelj v pokoju. Spremimo ga v nedeljo ob 14. iz hiše žalosti, Hradeckega cesta 44, na pokopališče v Štepanji vasi. — Obleka civilna z znakom.

u— **Občinski odbor Rdečega križa na Ježici** priredi na praznik sv. Treh kraljev ob 15. v Cerkvenem domu na Ježici igro »Vrnitev«. Čisti dobiček je namenjen v dobrodelne namene. Vabljeni!

u— **»Začetniški plesni tečaj« Jenkove šole v Kazini** se bo vršil v ponedeljek ob 20. Nove prijave se še sprejemajo. Posebne plesne ure in informacije vsak dan. **»Nedeljski popoldanski ples s poukom« v Jenkovi šoli — Kazina** od pol 4. do 7. ure.

u— **Plesna vaja Sokola I. na Taboru** bo jutri v nedeljo.

u— **Zaradi vložne knjižice** ni bila aretirana bivša gospodinjska pomočnica Marija K., kako rje bilo navedeno. Preiskava v tej zadevi pa še traja. Marija K. dokazuje, da je svoji znanki izročila ves denar, ki ga je dobila za vložno knjižico.

ATELJE ZA NOTRANJO ARHITEKTURO

ING. J. OMAHEN ARH. D. SERAJNIK

LJUBLJANA

Levstikova ulica na Vrtači

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3 temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5 smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10 7 padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

5. januarja

Ljubljana 7, 767.2, 0.2, 93, mirno, 10, —, —; Ljubljana 13, 766.6, 1.4, 85, SW1, 10, —, —; Maribor 7, 767.4, —1.0, 85, W4, 2, —, —; Zagreb 7, 767.0, —2.0, 90, E1, 10, 2.7, dež; Beograd 7, 767.1, —1.0, 90, WSW1, 10, 3.0, sneg; Sarajevo 7, 769.0, —5.0, 90, mirno, 7, —, —; Skoplje 7, 768.0, 1.0, 85, mirno, 10, —, —.

Temperatura: Ljubljana —, —0.3; 1.4, — Maribor 2.6, —2.0; Zagreb 3.0, —2.0; Beograd 0.0, —3.0; Sarajevo 1.0, —6.0; Skoplje 4.0, 1.0.

Solnce vzhaja ob 7.39, zahaja ob 16.32.

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

MED. UNIV.

DR. ERNEST HAMMERSCHMIDT

specijalist za kožne in spolne bolezni ter kozmetiko

naznanja, da je otvoril svojo prakso.

Ordinira od 10.—1. in od 3.—5. ure.

Tyrševa (Dunajska) cesta 1-II. (Palača Ljublj. kreditne banke)

Vsi najmodernejši zdravilni pripomočki in elektr. terapevtske naprave. Uretroskopične preiskave. Ogij. kisl. sneg. Kozmetično zdravljenje. Ločene čakalnice.

14067

Dne 14. t. m. velika

smučarska prireditev

S. K. ILIRIJE

v stadionu, Tyrševa cesta.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V ŠIŠKI. — Telefon 33-87

Opereta po splošno znanem nagrajenem šlagerju

Nekoč je živel muzikant

Victor de Kowa, Ralph Artur Roberts, Ernst Verebes, Trude Berliner, Szöke Szakall.

Za dopolnilo **nov zvočni tednik!**

Predstave: v soboto in nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri — v ponedeljek ob ½7. in ½9. uri zvečer

u— **Obsodba zaradi pretepa.** Pred malim kazenskim senatom so se včeraj zagovarjali trije Kranjčani zaradi pretepa in hude telesne poškodbe. So to samski delavec Anton Novak, delavec Karel Bečan in Janez Frelih. V gostilni na »Bekselnu« so se 5. decembra lanskega leta sešli vsi trije, in zraven še posestnik Franc Sirc in Franc Zupan. Zadnji je za mizo zakinkal. Nekdo pa ga je z gorečo cigareto opekel na prst. Nastal je vihar in Sirc je dobil s turistovsko palico udarec pod rebra, obenem pa je bil z nožem oklan še po levi roki, da je za 20% manj sposoben za delo. Novak je odločno zanikal, da bi bil Sirca sunil. Bečan pa je delno priznal, da je rabil palico. Sirc kot priča je izpovedal, kako je prišlo do gostilniške bitke. »Udaril me je s palico, da mi je kar sapo zaprlo. Z Novakom se že več let sovraživa.« Anton Novak pa je izvršil še drugo kaznivo dejanje. Neki hlapec je prišel vasovat k Novakovi sestrični, ki je pri njem služila. Bil je v njeni sobi, ko je Novak s kolcem prihrumel v sobo in začel hlapca obdelavati. Zlomil je kol in nato mu je hlapec Frelih prinesel še en kol. Novak je nato Zupančiča zvezal z vrvjo in ga privezal za drevo na vrtu. Tudi tu je mlatil po njem. Frelih mu je pomagal zvezati nepoklicanega vasovalca. Kot priča zaslišana Marija Švegljeva je vasovanje povsem drugače opisala kakor v preiskavi pred sodiščem v Kranju, češ da je Novak udaril hlapca samo s palico. Predsednik: »Ali se vam ni smilil?« Priča: Nič. Zakaj pa je tiščal za menoj!« Državni tožilec si je nasproti priči pridržal pravico kazenskega pregona zaradi krivega pričevanja. Bili so obsojeni: Anton Novak na 8 mesecev, Karel Bečan na 9 mesecev in Janez Frelih na 1 mesec in 5 dni strogega zapora.

u— **Poskušen vlom.** Včeraj okrog 3. zjutraj je slišal nekdo vlomiti v novo vilo ravnatelja g. Christofa na Domobranski cesti 15. Neznanec, ki mora biti v okolici dobro orientiran, je prislonil na podstrešek stopnišča na vrtni strani vile preprosto dolgo lestev, po kateri se je povzpel do stranišnega okna v I. nadstropje. Tam je razbil šipe na oknu in zlezel notri, toteč v stanovanjsko sobo. K sreči pa se je zbudila v sobi sneha deklica, ki je vžgala luč. Tat je nato urno pobegnil. Škoda na šipah znaša okrog 100 Din.

Edison Bell gramofoni

tudi na obroke!

moderni radioaparati ter smuči

in vse smučarske potrebščine si nabavite najceneje pri

JOS. BANJAI

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta štev. 20

Telefon 34-19 Telefon 34-19

1195

Gostovanje Mime Balkanske

Drevi in jutri gostuje v ljubljanski operi znamenita bolgarska pevka in igralka gospa Mimi Balkanska. Umetnica se je v Sofiji razvila v »star«, ki sveti po vsem Balkanu in še daleč preko njegovih meja, zato ima po pravici ime Balkanska. Njena umetnost je velika v petju in v igri, njen temperament si po soglasni sodbi kritike na mah pridobiva občinstvo in ga

do konca ne izpušča iz svojega čarobnega kroga. Najboljši dokaz je dejstvo, da se v Sofiji operete s to subreto dajejo zapovrstjo po tri mesece. V Zagrebu so morali njeno gostovanje ponovno podaljšati tako da je nastopila šestkrat namesto dvakrat, kakor je bilo domenjeno prvotno.

V Ljubljani gostuje drevi v Leharjevi »Deželi smehljaja«, v nedeljo pa v Abrahamovi »Havajski roži«. Iz Ljubljane odpotuje v Avstrijo in Nemčijo, kamor je povabljena na daljšo turnejo.

Iz Maribora

a— *Skupen nastop kmetijskih podružnic.* V nedeljo 7. t. m. bo v banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru velik sestanek vseh podružnic Kmetijske družbe, ki gravitirajo v Maribor. Na sestanku se bodo razpravljali vsi skupni interesi podružnic. Udeleže naj se ga polnoštevilno tudi vsi člani mariborske podružnice.

a— *Najcenejše vstopnice v gledališču* veljajo za današnjo popoldansko otroško predstavo pravljične igre »Pastirček Peter in kralj Briljantin«. Sedeži se dobe že od 3 Din naprej. Začetek bo ob 15. uri. Tako bo omogočen obisk te krasne otroške igre tudi najrevnejši mladini. Nabavite si vstopnice že v predprodaji.

a— *Velik javen shod mariborskih obrtnikov* se bo vršil po sklepu odborove seje Slovenskega obrtniškega društva, ki je bila preteklo sredo, v nedeljo 14. t. m. ob 9.30 dopoldne v dvorani hotela »Orel«. Na shod so povabljeni tudi narodni poslanci gg. dr. Pivko, Spindler, Krejči in Hajdinjak. Glavni poročevalec bo konzulent ljubljanske Zbornice za TOI g. Žagar, govorili pa bodo tudi razni mariborski obrtniki, med njimi g. Vahtar.

a— *Mornarska sekcija Jadranske straže v Mariboru* poziva vse člane na I. redni občni zbor, ki bo 7. t. m. ob 9.30 v dvorani hotela »Pri zamorcu«. Vabljeni tudi vsi bivši mornarji vojne in trgovinske mornarice ne glede na to, ali so člani ali ne.

a— *Za Vajenski dom v Mariboru.* Predsinočnjim je imel veselični odsek Slovenskega obrtniškega društva svojo sejo, na kateri je sklenil prirediti letos 3. februarja prvi obrtniški ples v Mariboru, čigar čisti dobiček je v celoti namenjen za zgradbo Vajenskega doma, ki ga prav v objemu Maribora tako zelo nujno potrebujemo. Upati je, da se bo ta največja želja obmejnih slovenskih obrtnikov kmalu izpolnila in da bodo našli naši obrtniški vajenci čimprej varno zavetišče v lastnem narodnem vajenskem domu.

a— *Mariborska trgovina koraka vzporedno z drugimi naprednimi mesti.* Na zadnji seji Slovenskega trgovskega društva v Mariboru je bilo podano končno poročilo o tečaju za moderno aranžiranje izložbenih oken, ki ga je priredilo društvo v času med 14. novembrom in 22. decembrom preteklega leta. Zanimanje za tečaj je bilo zelo veliko in ga je absolviralo vseh 38 udeležencev z zadovoljivim uspehom. Na splošno željo drugih interesentov bo društvo tečaj v kratkem ponovilo. Odbor je nadalje razpravljal o raznih aktualnih vprašanjih in društvenem delovanju, ki je prav razveseljivo. K društvu je pristopilo zopet 19 novih članov.

V KAZINO

Igra priznani Odeon jazz

Zobozdravnik - specijalist

Dr. Rudolf V. Kac

je otvoril svojo prakso

ter ordinira od 8. do 13. in od 15. do 17. ure

Aleksandrova cesta št. 22. — Tel. 28-10.

a— *Živilski in ribji trg* sta se vršila včeraj z ozirom na sobotni praznik sv. Treh kraljev skupaj. Oba trga sta bila spričo jasnega solnčnega vremena in dveh prazničnih dni bogato založena. Na živilskem trgu se cene niso mnogo spremenile, podražila so se le jajca in sadje, ki ga že občutno primanjkuje, na trgu za ribe pa so se prodajale: sardelice po 14 Din, moli in borboni po 26 Din, morele po 40 Din, živi krapi po 15 do 18 Din in žive ščuke po 18 do 20 Din kilogram.

a— *Promet mariborske carinarnice* izkazuje v zadnjem mesecu preteklega leta naslednje dohodke: na uvozu je prejela carinarnica 5,172.337.25 Din, na izvozu pa 19.752.50 Din, skupaj torej 5,192 089.75 Din.

a— *Z roko v mlin.* Predvčerajšnjim je zašla po nesrečnem naključju z levico v ročni mlin 13letna posestnikova hčerka Ivana Krajnčeva iz Vrtič pri Sv. Kungoti in si tako nevarno poškodovala prste, da je morala priti na zdravljenje v mariborsko bolnišnico.

a— *Ukradeno kolo.* Predsnočnjim je bilo ukradeno izpred tukajšnje glavne pošte trgovskemu vajencu Alojzu Bartolu že rabljeno kolo znamke »Waffenrad«, vredno 600 Din.

a— *Vsi na veselico Jugoslovenske radničke zajednice!* Danes ob 20. v gostilni »Sluga« v Studencih. Godba: jazz Drava.

Iz Celja

e— *Novi zasilni most čez Savinjo* je dograjen in z današnjim dnem definitivno otvorjen za osebni in vozovni promet.

e— *Poziv obrtništvu in pevcem.* Slovensko obrtno društvo v Celju in podružnica Društva jugosl. obrtnikov v Celju pozivata vse člane, da se udeleže pogreba umrlega obrtniškega prvoboritelja g. Ivana Rebeka, ki bo v nedeljo 7. t. m. ob 15.30 iz hiše žalosti (Mariborska cesta) na okoliško pokopališče. Pevska vaja Celjskega pevskega društva za žalostinke pri pogrebu g. Ivana Rebeka bo danes ob pol 11. dopoldne in jutri ob 14. v pevski sobi v Narodnem domu.

BUFFET - RESTAVRACIJA

„NA — NA“

V CELJU

se ugodna odda v najem.

e— *Zveza ribarskih društev dravske banovine* bo imela v nedeljo 7. t. m. ob 13. sejo v salonu hotela »Hubertus« v Celju. Na sejo so vabljeni poleg odbornikov tudi člani društev.

e— *Frizerski saloni v Celju in okolici* bodo danes odprti od pol 8. do pol 12., jutri pa bodo ves dan zaprti.

e— *Kino Union.* Danes ob 16.15, 18.30 in 20.45 zvočna komedija »Vesela nasledница« (»Zaljubljeni hotel«) in dve zvočni predigri, jutri ob 16.15, 18.30 in 20.45 in pojutrišnjem ob 16.30 in 20.30 zvočni velefilm »Champ« in dve zvočni predigri.

CIKORIJA FAVORIT

NAŠ PRIZNANO IZVRSTNI IN ČISTO DOMAČI IZDELEK

e— *O bančni krizi* je predaval v četrtek zvečer v trgovski šoli v Celju g. dr. Stanko Lapajne iz Ljubljane. Predavanje je priredilo Društvo absolventov trgovskih šol v Celju. Predavatelj je nazorno predočil številnim poslušalcem razvoj bankarstva od prvih početkov do danes. Razložil je načine bančnega poslovanja pri nas in po raznih drugih evropskih državah, vzroke današnje bančne krize in sredstva, ki naj bi izboljšala te razmere, ki obremenjujejo naše narodno gospodarstvo.

Iz Novega mesta

n— **Pogreb starega meščana.** V sredo popoldne so Novomeščani spremili na zadnji poti 80letnega posestnika g. Franca Kozoglava, tasta preiskovalnega sodnika pri okrožnem sodišču g. Rezelja in učitelja g. Žukovca. Pokojnik je bil med meščani zelo priljubljen. Vestno je služboval celih 30 let pri Krajčevi tiskarni. Naj v miru počiva!

n— **Odjava motornih vozil.** Letos so v mestu in okolici skoro vsi lastniki avtomobilov te odjavili. Priglašene imajo le še avtomobilski izvoščki.

n— **Poizkus samomora.** Pri neki tukajšnji družini uslužbena 25letna služkinja Alojzija L. od Bele cerkve je v samomorilnem namenu popila večjo količino lizola. Nesrečnico so pripeljali v banovinsko žensko bolnico, kjer upajo, da jo bodo kljub hudim notranjim poškodbam rešili. Vzrok obupnega koraka ni znan.

35letnica kamniškega Salonskega orkestra

Kamniški salonski orkester je ustanovil pred 35 leti skladatelj Viktor Parma, ki je služboval v Kamniku kot okrajni višji komisar. Zbral je okrog sebe vse kamniške godbenike in pod njegovim vodstvom je salonski orkester že prva leta dosegel najboljši sloves. Parma je v Kamniku pridno komponiral in večino njegovih del je najprej igral salonski orkester na note, ki jih je skladatelj-dirigent sam napisal. Po njegovem odhodu je bil do vojne načelnik solonskega orkestra veterinarski inspektor Josip Niko Sadnikar, dirigent pa inž. Ivan Špalek, Anton Vamiček, Josip Novotny,

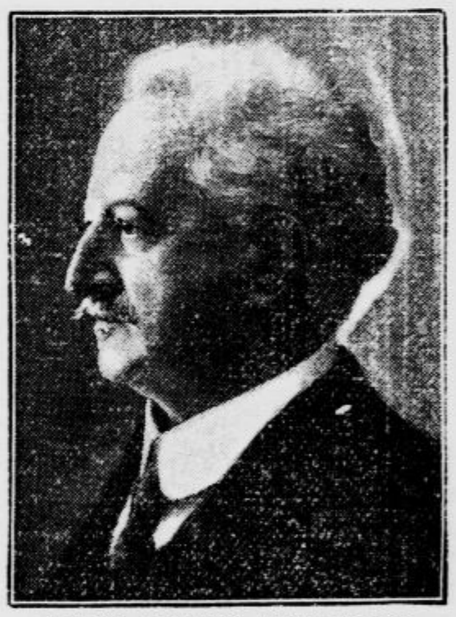

Pokojni skladatelj Viktor Parma

skladatelj Emil Adamič in gospa Eda Močnik-Grobelnikova. Leta 1912. se je proglasil orkester za glasbeni odsek Čitalnice in si iz lastnih sredstev nabavil večino potrebnih godal in obsežen glasben arhiv.

Dober sloves predvojnega letoviškega Kamnika je šel v veliki meri na račun Lire in salonskega orkestra, katerega tedenski koncerti v zdraviliškem domu so bili velika privlačnost za letoviščarje in domačine, ki so se tako znašli v prijetni družabni zabavi in navezali prijateljske medsebojne stike. Člani so požrtvovalno hodili k vajam in neumorno delali za napredek svojega orkestra. Kronika nam nudi za to zgovoren dokaz, saj je imel orkester na primer v četrtem letu obstoja v dobrih 6 mesecih 50 vaj.

Svetovna vojna je razkropila tudi člane kamniškega salonskega orkestra. Po prevratu jih je spet zbral naš sedanji župan g. Franc Kratnar in pod njegovo taktirko je priredil salonski orkester v prvih dveh letih narodnega osvobojenja več uspelih koncertov. Za njim je prevzel vodstvo orkestra sedanji dirigent g. Ciril Vremšak.

Današnja doba z gramofoni in radiom ni posebno ugodna za uspevanje orkestra, vendar pa je po daljši pavzi vsak njegov nastop živahno sprejet, zlasti na raznih družabnih prireditvah. To se je opazilo posebno v tujski sezoni pred dvema letoma. Ob svoji 35-letnici pa se je kamniški Salonski orkester ponovno razmahnil in pričel redne vaje. V popolni zasedbi se nam je predstavil na Silvestrovem večeru v Čitalnici.

Vsak naročnik „JUTRA“ — je zavarovan — za 10.000 Din!

Roparski umor v Malem Brebrovniku pojasnjen

Aretirana brata Anton in Janez Bohinc sta zločin v celoti priznala — Še dve aretaciji

Ivanjkovci, 5. januarja.

O zverinskem umoru, ki je bil izvršen v Malem Brebrovniku v noči na 22. december, je poročalo ponedeljsko »Jutro« po božičnih praznikih. Žrtev je bil 65letni samski viničar Anton **Balažič.** Zaposlen je bil v viničariji g. Zemljiča, stanujočega v Bučkovcih pri Mali Nedelji. Balažič je bil skromen mož, ki je v prostem času popravljal in tudi izdeloval razno železno orodje. Bil je izredno štedljiv ter je posedoval veliko posteljnega perila, razne porcelanaste posode, imel pa je najbrž prihranjenega tudi nekaj denarja, ki ga je skrival v stanovanju.

Umorjenega so našli 22. decembra zjutraj, dne 24. nato je bila obdukcija, na Sveti dan pa je bilo truplo pokopano na svetinjskem pokopališču. Balažič je imel celo vrsto smrtonosnih vbodljajev in, izvzemši dveh, polomljena vsa rebra. Pač drastičen dokaz, kako brezdušno so zločinci obdelovali svojo žrtev.

Kraj Mali Brebrovnik spada še v območje orožniške postaje Ormož. Ondotno orožništvo je takoj po razkritju zločina uvedlo strogo, vsestransko vestno preiskavo. Že 25. in 26. decembra je bilo aretiranih osem po večini mladih fantov, vendar pa se je kmalu pokazalo, da preiskovalni organi zaenkrat še niso na pravi sledi. Tukajšnje prebivalstvo je že pričelo dvomiti, da bo mogoče razkrinkati prave zločince.

Preiskava je bila res hudo otežkočena, kajti ni se dalo niti prav ugotoviti, kaj je prav za prav bilo umorjenemu odnešeno in kako so stvari izgledale. Balažič je namreč živel popolnoma samotarsko in ni imel navade nikogar sprejemati v hiši.

Paralelno s preiskavo ormoških orožnikov so uvedli zasledovanje za zločinci tudi ivanjkovski. Patrulja, obstoječa iz gg. narednika Franca Podjaverška in kaplarja Isa Mašovića je vendarle prišla na pravo sled in izsledila zločince. Dne 4. t. m. je našla patrulja večino naropanih stvari pri viničarju Jožefu Bohincu pri Železnih durih, v občini Ljutomer-okolica, kamor so jih zločinci spravili. Bohinc in njegova žena sta izdala, da sta morilca brata **Bohinc Janez in Anton,** sokrivdo pa valita na Vogrinčevo Miliko in na njenega brata Janka.

Od bratov Bohinčev je Janez oženjen, star 30 let, znan pretepač, bil je večkrat kaznovan. Zdaj je bil viničar pri Mali Nedelji, do 1. novembra lani pa je bil za viničarja v Jeruzalemu. Anton je star šele 22 let in stanuje pri Janezu. Milika Vogrinčeva je vdova, stara 30 let, sorodnica morilcev in ima stanovanje v neposredni bližini, kjer je stanoval Balažič. Milikin brat Janko pa je delavec, star 21 let. Stanuje pri svojem očetu v Malem Brebrovniku.

Ivanjkovska orožniška patrulja se je v četrtek podala z vozom k Mali Nedelji, kjer je dobila oba brata Bohinca in ju takoj zaslišala. **Pri preiskavi so se našle še neke stvari, last umorjenca. Pod težo argumentov sta brata naposled priznala zločin, bila sta nato aretirana in prepeljana v Ivanjkovce. Danes sta bila odvedena na kraj umora, mimo pokopališča, kjer počiva njuna žrtev. V hiši sta bila znova zaslišana in sta še enkrat povedala, kako sta izvršila zločin.** Takoj nato sta bila aretirana tudi Milika Vogrinčeva, ki jo morilca dolžita, da je sestavila načrt za grozni umor, ter njen brat Janko. Popoldne so bili vsi izročeni sreskemu sodišču v Ormožu.

Prebivalstvo v okolici Ormoža, Ivanjkovcev in še daleč naokrog živi vse pod vtisom grdega dejanja. Vse dolge dneve se je samo ugibalo, kdo je pravi krivec. Orožniški patrulji gre priznanje, da se je umor pojasnil, s čimer se je pomirilo tudi prebivalstvo vedoč, da bo zločinu sledila tudi zaslužena kazen.

Iz življenja na deželi

Iz Kamnika

ka— **Veselje v delavskih vrstah.** Uprava kamniške smodnišnice je bila primorana v oktobru leta 1931. zmanjšati delavcem plačo za 5%, odnosno od 1. aprila 1932 za 10%, kakor je to določal zadevni zakon in pozneje uredba o spremembi tega zakona. Kakor je znano, je državni svet pred nedavnim odločil, da se morajo gori navedeni odbitki delavcem vrniti in to menda iz pozicij, predvidenih v finančnem zakonu za plačevanje zaostankov iz prejšnjih let. Ker smodnišnica plačuje delavce iz svojih rednih tekočih dohodkov, je pred kratkim dobila na predlog uprave dovoljenje, da tudi te zaostanke plača iz rednih dohodkov. Tako je bilo omogočeno, da so delavci takoj prejeli vse zaostanke od 1. oktobra 1931. pa do 31. marca 1933. Uprava smodnišnice je 5. t. m. izplačala te zaostanke. Skupno je razdelila okrog 300.000 Din in je vsak delavec prejel okrog 1000 Din. Ob tem lepem in nepričakovanem novoletnem darilu je zavladalo v delavskih vrstah veliko veselje in vzradoščeni niso vedeli, kako bi izrazili svojo hvaležnost državi, svojemu komandantu g. polkovniku Krstiću pa veliko zahvalo, da se je z očetovsko skrbjo zavzel za delavce in dosegel, da jim je bil denar izplačan takoj sedaj, ko ga brez dvoma najbolj potrebujejo.

ka— **Občni zbor kamniškega Sokola** bo v četrtek, 18. t. m. ob 20. v Čitalniški dvorani.

ka— **Planine vabijo. V dolinah izgineva** sneg, na planinah pa je na poldrug meter debeli podlagi do 20 cm novega snega Krvavec, Velika in Menina planina obetajo obilo zimskega veselja, ako se razkadijo megle. Tudi na Gozdu nad Kamnikom bomo imeli prav ugodno smuko.

ka— **Kino »Kamnik«** predvaja v soboto, nedeljo in ponedeljek veselo tonfilmsko delo »Eno noč v raju«. Kot dopolnilo zvočni tednik.

Iz Zagorja

z— **Pritožba zaradi kalenja potoka Medije.** Prebivalstvo Loke in Podkraja se je pritožilo pri sreskem načelstvu v Litiji, ker mu primanjkuje vode za kuho in za pranje. To vodo so ti prebivalci dobivali iz potoka Medije, ki pa je postal sedaj kalen od pralnice za premog šemniškega rudnika.

z— **Cesto pod »Skalo«** so začeli v petek razširjevati. To delo je bilo zelo nujno zaradi varnosti. Na ovinku ozke ceste se je pripetilo že več nezgod, ni pa bilo sredstev za cestno razširitev. Zadnja uradna komisija za javna dela iz bednostnega fonda pa je le spoznala nujnost tega dela ter odobrila kritje stroškov iz bednostnega fonda. Odstraniti se bo moralo več metrov skalovja in je delo zelo važno v interesu prometa in zaradi malega zaslužka domačih brezposelnih. Ko se bo vreme zboljšalo, pa bodo pričeli s popravljanjem cest proti Mlinšam in Kanderšam, kjer bodo tudi zaposleni domači brezposelni delavci.

z— **Reševalni avtomobil v jarku.** Ko je reševalni avtomobil v sredo iz Ljubljane v Trbovlje vozil go. Marijo Torijevo, ki je hotela umreti doma, mu je na klancu nad Zagorjem popustila veriga in je avto zdrvel po ozki cesti nekaj metrov nazaj in se potem prevrnil v jarek. Z dvema paroma konj od rudnika so avto izvlekli iz jarka, go. Torijevo, ki je preminila med potjo že pred Zagorjem, pa so na vrh klanca prineljali z vozičkom. Po njeno truplo je prispel avtomobil gasilcev iz Trbovelj in ga odpeljal na dom. Reševalni avtomobil ni bil močno poškodovan in se je lahko po nezgodi vrnil v Ljubljano.

Iz Trbovelj

t— **Delovanje kolašic.** Delovanje naših kolašic je bilo tudi v preteklem letu zelo plodonosno. Udejstvovale so se v prvi vrsti na karitativnem polju, pa tudi prosvetnega dela niso zanemarjale, o čemur pričajo številna predavanja, ki so jih priredila v preteklem letu. Največjo skrb pa so posvečale siromašni deci, da jo obvarujejo pred gladom in mrazom. Tako so tudi rojstni dan Nj. Vel. kralja praznovale z dobrodelnostjo in ob tej priliki razdelile 60 revnim družinam živila, 33 siromašnim otrokom močne čevlje in 120 otrokom nakaznice za mleko in kruh, ki ga bodo dobivali v dopoldanskem odmoru v šoli. Rojstni dan Nj. Vel. kraljice pa bodo proslavile naše kolašice 12. t. m. ob 8. zvečer v veliki dvorani Sokolskega doma z dobrodelno prireditvijo, pri kateri bodo sodelovali člani ljubljanske opere z operetnim programom. Ta prireditev bo slična oni lanskega leta, ki je občinstvu tako zelo ugajala, zaradi česar smo trdno prepričani, da bo ta operetni večer tudi letos prav dobro obiskan, saj je ves čisti dohodek namenjen naši siromašni deci.

t— **Smučarske tekme.** Ko je sneg po dolini že skoro skopnel, je v višjih legah še prav ugodna smuka. Tako bomo imeli te dni kar dve smuški tekmi na Mrzlici. V soboto bo sokolska, v nedeljo pa klubska tekma SPD Trbovlje. Obe bosta imeli start in cilj pri koči na Mrzlici. Občinstvo opozarjamo na ti dve zimski prireditvi.

Iz Hrastnika

h— **Narodno - strokovna zveza** priredi jutri v nedeljo ob 17. v dvorani Sokolskega doma velik shod. Pridela dva govornika, eden iz Ljubljane, drugi iz Maribora, ki bosta razpravljala o važnih delavskih vprašanjih. Delavci vseh naših podjetij obiščite shod v velikem številu, saj je to v vašem lastnem interesu.

h— **Sokolsko društvo** ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 14. t. m. dopoldne v Sokolskem domu.

Iz Ptuja

j— **Čebelarsko društvo za Ptuj in okolico** bo imelo občni zbor 6. t. m. ob 9. v Podgorškovi kavarni na Bregu. Vabljeni čebelarji in prijatelji te kmetijske panoge!

Iz Gornje Lendave

gl— **Gornjelendavska šola je priredila božičnico** za svoje siromašne otroke 23. decembra. Obdarovanih je bilo nad 100 otrok. Manjše vsote so bile poslane tudi okoličanskim šolam. Glavna podpirateljica naših božičnic je vedno domača podružnica Jugoslovenske Matice. Druga naša velika dobrotnica pa je Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Vsako leto se nas spomni z velikodušnimi darovi. Obema družbama se naši mali in njih starši najlepše zahvaljujejo. Tudi banovinski upravi in vsem, ki so kaj prispevali, najprisrčnejša hvala!

★

BLED. Danes in jutri ob pol 16. in 20. bo predvajal zvočni kino »Bled« veliko nemško operetto »Podveza carice«, kot dodatek pa šaloigro in kulturni film.

DOBRNA. Zvezna strelska družina je priredila v topliški dvorani Silvestrov večer, ki ga je posetilo številno občinstvo. Ga. Rožančeva je podarila purana, ki je vrgel društvu 500 Din. Ugajalo je občinstvu petje moškega okteta. Predsednik g. Kokalj je v izbranih besedah ob polnoči poudarjal pomen strelske družine. Strelska družina nai nas kmalu zopet povabi na tak prijeten družabni večer.

DRAVOGRAD. **Narodna odbrana** bo imela prvo prireditev 6. t. m. v Sokolskem domu z enodejanko in prosto zabavo. — Dne 13. t. m. ob 20. bo občni zbor Jadranske straže v prostorih hotela »Korotana«. — Sokol bo imel občni zbor 14. t. m. ob 15.30 v Sokolskem domu. — Strelska družina bo zborovala 14. t. m. ob 20. pri »Korotanu«.

GOLNIK. Dne 8. t. m. bo v zdravilišču pod okriljem ZKD ob pol 17. predavanje o potovanju po Maroku. Predaval bo g. dr. Reya. Predavanje bodo spremljale lepe skioptične slike.

JEŽICA. **Strelska družina bo imela danes v salonu pri »Florjančku« družabno prireditev.** Sodeloval bo jazz »Sloge«. Ples prost. Začetek ob 17. Vabljeni.

ROG. SLATINA — SV. KRIŽ. Te dni se je spet pričela gospodinjska šola, ki jo obiskuje lepo število deklet in gospodinj. Lepe uspehe te šole nam pokaže vsakoletna razstava ročnih del in kuharskih izdelkov. Vse priznanje naši požrtvovalni voditeljici gdč. Ivanki Podrekovi, da je ustanovila to prekoristno šolo, ki jo vodi že peto leto. Želimo, da bi še mnogo let vzgajala naša dekleta v dobre gospodinje.

Razstava naših fotoamaterjev

Ljubljana, 5. januarja

Brez velike reklame je Fotoklub Ljubljana otvoril te dni razstavo novejših del svojih članov, a že dosedanji obisk kaže, da vzbujajo prireditve kluba v naši javnosti zanimanje. Razstava obsega le okrog 60 slik, ki so pa skrbno izbrane in predstavljajo del najboljšega, kar so ljubljanski fotoamaterji ustvarili v preteklem letu. Med njimi so slike, ki so že na tujih razstavah dosegle prve nagrade. Razstavilo je skupno 14 članov. Večino poznamo že s prejšnjih javnih prireditev kluba tako L. Pengala, Petra in Karla Kocjančiča, inž. Luda Michielija, A. Korniča, I. Gogala, prof. Avg. Ivančiča, A. Staržika, K. Pečenka. Vsi ti kažejo svoj izrazit slog, ki se nagiblje deloma odločno v moderno. Videti je, da v ljubljanskem fotoklubu pazno zasledujejo pota in razvoj internacionalne fotografije, ki je pa ne presajajo na domača tla brez poskusov, da bi ji dali izvirne, slovenske poteze. Na prihodnjih razstavah bo to stremljenje gotovo dobilo še jasnejše oblike. V domačem krogu deloma manj znani so bili doslej Franc Bazelj, Janko Branc, Ivan Habič, Pavel Majnik in Gabriel Pintarič. Po razstavljenih slikah kažejo, da so že premagali začetništvo in da stopajo krepko v vrste priznanih amaterjev.

Razstava ostane odprta še nekaj časa in je dostopna vsak delavnik od 10. do 14. ter v ponedeljkih zvečer brez vstopnine. Kot novost omenjamo, da bo dopolnjena v teku prihodnjega tedna z majhno razstavo raznih aparatur in pripomočkov, ki jih uporabljajo člani Fotokluba pri svojem delu — in si jih izdelujejo sami: povečevalnikov, originalnih kopirnih in povečevalnih okvirov s steklenimi maskami, temničnih filtrov, mehkoriscev itd. Poznavalci se bodo čudili, kaj znajo ustvarjati tudi v tem področju spretne roke in iznajdljive glave in to s stroškom nekoliko desetakov in stotakov, kjer bi bilo za slične (a manj praktične) tuje tovarniške izdelke šteti isto toliko stotakov odnosno tisočakov!

Repertoar

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA.

Začetek ob 20.

Sobota, 6. ob 15.: Turške kumare. Izven. Znatno znižane cene od 6 do 20 Din. — Ob 20.: Sonjkin in njegova sreča. Premiera. Izven.

Nedelja, 7. ob 15.: Petrčkove poslednje sanje. Izven. Znatno znižane cene od 6 do 20 Din. — Ob 20.: Praznik svetočih češenj. Izven. Znatno znižane cene od 6 do 20 Din.

Ponedeljek, 8.: Zaprto.

★

V mladinski igri »Petrčkove poslednje sanje« igra naslovno ulogo Petrčka gdč. Igličeva, ki je to ulogo igrala pri obeh letošnjih uprizoritvah z največjim uspehom.

OPERA.

Začetek ob 20.

Sobota, 6. ob 15.: Boheme. Gostuje gdč. Anita Mezetova. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Dežela smehljaja. Gostuje gospa Mimi Balkanska. Izven.

Nedelja, 7. ob 15.: Tičar. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Havajska roža. Gostuje Mimi Balkanska. Izven.

Ponedeljek, 8.: Zaprto.

★

V Puccinijevi operi »Boheme« gostuje v ulogi Mimi ponovno gdč. Anita Mezetova. Muscto pa poje gdč. Sokova. V ostalih glavnih nastopajo: pesnik Rudolf g. Gostič, slikar Marcel g. Primožič, Schaunard, glasbenik g. Janko, filozof Colline g. Betetto, Benoit g. Zupan, Alcindor g. Maglič. Dirigira ravnatelj Polič, režira Primožič.

Gostovanje znamenite perke in igalke gospe Mimi Balkanske. Preko Zagreba prihaja k nam iz srca bratskega bolgarskega naroda, iz Sofije. O njej gre glas, da je v svoji stroki prvovrstna umetnica z odličnimi sposobnostmi, ki zagotavljajo v vsaki vlogi in pri vsakem nastopu popolni uspeh. To dokazuje njeno izredno uspešno delovanje v inozemstvu, predvsem v Sofiji, kakor tudi na vseh gostovanjih. V Zagrebu je v minulih dneh gostovala v šestih predstavah in zagrebška kritika pravi, da v operetni niso imeli še tako odličnega gosta kakor je Mimi Balkanska. V Ljubljani gostuje na prekleno samo dvakrat, in sicer danes v operetni »Dežela smehljaja«, v nedeljo pa v operetni »Havajska roža«. Vstopnice pri dnevni blagajni v operi.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 16.

Sobota, 6.: Pogumni Tonček. Premiera.

Nedelja, 7.: Pogumni Tonček.

Prva mladinska igra v Šentjakobskem gledališču. V soboto in nedeljo se bo igrala v Šentjakobskem gledališču ob 16. slovenska mladinska pravljična igra našega popularnega pisatelja Jaka Špicarja »Pogumni Tonček«, katera motiv je ljubezen do bližnjega. Sodeluje članstvo Šentjakobskega gledališča, otroci, pevci in godba. Krasno novo scenerijo sta izdelala člana Milčinski in Vitek, nove kostume pa napravila gdč. Gorupova. Vabimo vse, da si ogledajo to lepo mladinsko igro. Vstopnice se bodo dobile od jutri dalje od 10. do 12. in od 15. do 17. pri blagajni v I. nadstropju Mestnega doma. Režijo igre ima ga. A. D.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Sobota, 6. ob 15.: Pastirček Peter in kralj Briljantin. Otroška predstava po znižanih cenah (od 10 Din navzdol). — Ob 20.: Deseti brat. Znižane cene. Zadnjič.

Nedelja, 7. ob 15.: Študentje smo. Znižane cene. Zadnjič. — Ob 20.: Mala Flora. Prvič.

Sokolstvo

Prireditve Sokolstva v letošnjem letu

Slovansko Sokolstvo bo letos imelo obilo posla. Najprej se bo že 14. januarja vršila v Pragi redna seja predsedništva Zveze Slovanskega Sokolstva, kjer bo skoraj gotovo prišla na dnevni red tudi zadeva sprejema bolgarskih Junakov v Zvezo. Pričakovati je, da bo tudi ta slovanska telovadna organizacija postala član največjega slovanskega združenja vobče. Mnogo posla pa bodo imeli naši vrhunski telovadci in telovadke letos z mednarodnimi tekmami v Budimpešti. Pričakujemo, da bo udeležba letos od strani slovanskih telovadnih organizacij zelo številna. Kakor izgleda, bodo branili slovanske barve poleg Čehoslovakov in Jugoslovenov tudi bratje Poljaki in mogoče tudi Junaki. S tem bo znatno afirmiral Slovanski sokolski savez svojo moč, ako bo prisostvoval tekmam kar s štirimi vrstami. Članice bodo tekmovale najbrž iz ČOS, poljske sokolske zveze in našega saveza. Po tekmah pa pridejo na vrsto razni pokrajinski zleti. Češkoslovaško Sokolstvo bo priredilo letos dva pokrajinska zleta, enega v Opavi, drugega v Ustjih nad Labo ter spominski zlet v Brno. V Jugoslaviji se pripravljao bratje na pokrajinski zlet v Sarajevu in Zagrebu. Dalje bo imelo češkoslovaško Sokolstvo svoje velike tekme po programu, kakor smo ga že objavili svoječasno. Tekmovalo se bo po društvih, župah in savezu. Razume se, da bo tekmovalna delavnost nastala tudi po jugoslovenskem in poljskem Sokolstvu. Ako omenimo končno, da bo zopet letos vse polno raznih prednjaških šol, dalje Tyrševe igre v Pragi, smo samo nekoliko odgrnili zaveso, ki nam kaže pozitivno delo našega slovanskega Sokolstva vsepovsod.

Sokol na Viču priredi drevi ob 20. v Sokolskem domu prosvetni večer z naslednjim sporedom: »Jugoslovenski Jadran« (predavanje s skioptičnimi slikami; predavatelj profesor Vojko Štrukelj), pevski nastop operne pevke gdč. Milene Verbičeve, nastop sokolskega orkestra in uprizoritev komedije »Kolajne«. Po sporedu prijateljski večer. Vstop prost. Vabljeni!

Sokol Štepanja vas sklicuje svoj redni občni zbor v nedeljo 14. t. m. 1934 ob 14. v društveni telovadnici. V sredo 10. t. m. pa bo sestanek članstva v svrho sestave kandidatne liste za bodočo društveno upravo. Tudi ta sestanek se bo vršil v društveni telovadnici, in sicer ob pol 20. Članstvo se vabi, da se polnoštevilno udeleži tako sestanka kakor tudi občnega zbora.

Sokol Štepanja vas. Pod okriljem ZKD bo v nedeljo 7. t. m. ob 14. predavanje o izboljšanju in ureditvi pridobivanja krme in načina krmljenja. Predaval bo dipl. agronom g. Jamnik.

Sokol Zalog pri Ljubljani je v preteklem poslovnem letu beležil uspeh, kakršnega ni mogla pričakovati uprava ob svojem pričetku. Bežen pregled življenja naše edinice od nastanka do danes nam daje jasno sliko nenavadnih uspehov idealizma in požrtvovalnosti članstva. Kljub temu, da naša telovadnica nima vsega onega, kar bi morda telovadci našli drugod, je bilo opaziti porast sokolske zavesti, ki je družila naše članstvo v skromnih prostorih. Umevno je da je bil zaradi tega napredek tudi v prosvetnem delovanju, ki je nudilo duševno hrano vsem, ter pridobilo mnogo novih članov in pristašev. Silvestrovanje v nabito polni dvorani je uspelo nad vse pričakovanje z izvedbo pestrega programa po iniciativi agilnega prosvetarja. Zaradi tolikega napredka v prošlem letu bomo lahko polagali račun na III. redni glavni skupščini društva, ki bo v nedeljo ob 15.

Sokol Mengeš priredi pod okriljem ZKD danes ob 15. predavanje o našem Primorju. Predaval bo g. dr. Branko Alujevič.

Radomeljski Sokol si je izbral »Rokovnjače« za otvoritveno igro letošnje sezone. Na cesti proti Kamniku, na skrajnem koncu vasi se dviga ponosna stavba novega Sokolskega doma. Požrtvovalnost naprednih Radomeljčanov, pred vsem industrijca Nastrana, jo je postavila v viden znak napredujoče sokolske misli. Obširna dvorana je bila pri predstavi nabito polna in so morali za zapoznele obiskovalce prinašati še iz vasi stole ter jih postavljati tik ob odru, mnogo prišlecev pa sploh ni moglo več dobiti prostora. Starosta dr. Ivan Potokar je za uvod izregovoril o sokolskem delu ter pojasnil, zakaj so ti izbrali za prvi nastop vprav igro »Rokovnjače«. Pred dobrimi sto leti so v vasi Radomlje in v njeni okolici še gospodovali rokovnjači danes pa plemeniti vzvišena sokolska misel srca mladih Radomeljčanov. Ta vidna razlika naj danes stopi pred oči vsem, ki bodo gledali življenje nekdanjih rokovnjačev v novem sokolskem domu. O igri sami in njenem predvajanju je imeniti le toliko, da je bila za kraj kaj umestno izbrana in da so jo podali v pristni domačnosti, tako v vsem kretanju in govorici. Najbolj so se odlikovali: Nande, Blaž Mozol, Rak, Bojc, Polonica in Ier Burgar. Naravno igrani so bili tudi skupinski prizori, kar se po podeželskih odrih kaj redko dogaja. Pevski vložki so želi splošno priznanje, zlasti spev None in rokovnjačev v Črnem grabnu so morali igralci ponavljati. Po predstavi, ki se je precej zavlekla zaradi tehničnih težkoč, se je v dvorani ob pogrnjenih mizah razvila živahnost, mladina pa je ob neumorni plesni godbi prišla na svoj račun. Igra se ponovi na Sv. Treh kraljev popoldne.

Sokolsko društvo v Šmarju pri Jelšah je prav svečano proslavilo narodna praznika 1. in 17. decembra. Obakrat je sodelovala društvena pihalna godba, ki kaže pod spretnim vodstvom br. Dežele in Ropreta čedalje večji napredek. Za Miklavža je društvo obdarovalo revno deco s prispevki tržanov. Prav posrečen je bil tudi Silvestrov večer, ki je nudil v režiji br. Gödricha obilo zabave in smeha. 15. t. m. bo glavna skupščina društva, ki je letos zelo pridno delalo. Pred kratkim nas je zapustil br. Berce, bivši načelnik in zadnji čas prosvetar. Zgradil je društvu gledališki oder, pred kratkim pa je dovršil tudi lutkovno gledališče, ki je z lutkami vred povsem njegovo delo. Z njegovim odhodom je nastala v društvu vrzel, ki je ne bo mogoče tako kmalu zamašiti. Dne 6. t. m. priredi gasilska četa svojo veselico s tombolo, 14. t. m. pa ponove šolski otroci ljubko igro »Peterčkove poslednje sanje«, ki je pri premieri zelo dobro uspela. Ker je dobiček namenjen revni deci, pač upamo, da bo poset tudi tako dober, kakor je bil prvikrat.

Prednjaški telovadni tečaj za brezposelne diplomirane učitelje in učiteljice je bil otvorjen v sredo ob 8. v Ljubljani na Taboru. V tečaju, ki bo trajal od 3. do 30. t. m. je po 15 ženskih in moških diplomiranih učiteljskih moči. Tečaj je otvoril savezni načelnik br. Ambrožič, ki se je zahvalil banski upravi za pomoč pri otvoritvi važnega tečaja pod sokolskim vodstvom. Bodrilne besede sta izpregovorila tečajnikom tudi podban g. dr. Pirkmajer in prvi podstarosta SKJ br. Gangl. Otvoritvi so prisostvovali tudi docent dr. Košir, načelnik prosvetnega oddelka prof. Breznik in več predavateljev in predavateljic. Vodstvo tečaja za članice je v rokah savezne načelnice Skalarjeve, tečaj za člane pa vodi podnačelnik prof. Jeras. Ta tečaj je velikega pomena, ker zahteva razvoj Sokolstva po deželi izvežbane sokolske organizatorje in ker so se že iz mnogih krajev izražale želje, naj bi se čimprej nastavile učiteljske moči, ki so izvežbane v vodstvu sokolskih organizacij.

Sokolska četa v Mozlju, ki je bila nedavno ustanovljena, je priredila 1. decembra v proslavo 15letnice ujedinjenja na narodni šoli prav lepo uspelo akademijo sokolskega naraščaja. Br. starosta Lovšin je navdušeno pozdravil prvo proslavo novorojene čete, po slavnostnem »Sokolstvo in 1. december« sta zaorili iz radostnih src pesmi »Jugoslovenski Sokolic« in »Oj, letni sivi Sokolec«. Sledil je slavnostni prizor »Na dan ujedinjenja«, nato dve telovadni točki sokolskega naraščaja. Jugoslovenska himna je zaključila prisrčno akademijo. Nič manj ginljivo je uspela tudi proslava kraljevega rojstnega dneva. Skrbno in pestro izbran spored je zadovoljil vse občinstvo. Po proslavi se je vršil občni zbor, katerega se je udeležila tudi delegacija matičnega društva iz Kočevja. Sprejeti so bili tudi novi člani. Bratje in sestre, le tako naprej, sebi v korist, domovini, narodu in kralju pa v čast. Zdravo!

Deset največjih češkoslovaških žup. Po številu članstva se vrste češkoslovaške župe tako: Vzhodnočeška, ki ima skupno 16.269 članstva, nakar sledi Barakova kot najjačja praška župa. Ker je poznano, da je sokolstvo na plzenjskem okolišu zelo močno razvito, je razumljivo, da je plzenjska župa na tretjem mestu s 15.288 članskimi pripadniki. Sledi ji župa Srednječeška na Vinohradih, ki šteje 14.407 članstva nakar pride na vrsto župa iz moravsko-šlezijskih revirjev v Moravski Ostravi. Šajnerjeva župa v Pragi je na šestem mestu s 13.638 članskimi pripadniki. Nato sledé župe Podbelogorska, Druga v Brnu, potem Orlička in kot deseta Podkrkonoška. Češkoslovaške župe so po številu članstva jačje od naših, imajo pa tudi krepkeje razvito okrožno organizacijo. Njihova društva imajo povečini mnogo več članstva kakor naša, saj pa so v veliki večini tudi mnogo starejša in zato tudi trdnejša.

Priprave tekmovalk ČOS za Budimpešto. Poleg moške tekmovalne vrste se udeleži mednarodnih telovadnih tekem tudi ženska vrsta ČOS, ki je že pričela s pripravami preteklo nedeljo. Vežbanje je razdeljeno tako, da vežbajo najbolje telovadke iz Češke v Pragi pod vodstvom s. Štjetkove, sestre iz Moravske pa vsaki ponedeljek v Přerovu pod vodstvom s. Peškove. Vsekakor se bodo pravočasno vršile nato izbirne tekme, kjer bo potem izbrana vrsta članic, ki bo nastopila pri tekmah v Budimpešti.

Izredne publikacije Slovenske Matice

Slovenska Matica obhaja v letu 1934. sedemdesetletnico svojega pravnega obstoja. Kulturna institucija, ki je bila nekoč osrčje slovenskega kulturnega življenja, izpolnjuje še danes svojo misijo častno in dostojno. Vsakoletne edicije izpričujejo resno delo Slovenske Matice.

Svoj jubilej bo Slovenska Matica proslavila z izdajo globoko zasnovanega, za Slovence prevažnega dela z naslovom *»Slovenija«*, ki ga je spisal naš znani strokovnjak univ. prof. dr. Anton *Melik*. To bo prvi, moderno zasnovani opis naše zemlje. L. 1934. izide prvi del, ki je celota zase. Knjiga bo obsegala blizu 400 strani s številnimi ilustracijami. Izide za subskribente v omejeni nakladi in bo stala broširana 120 Din, vezana 134 Din.

Prvi del Melikove »Slovenije« obsega vse, kar spada k pregledni sliki slovenske zemlje ne glede na državne meje. Razdeljen je v sledeča poglavja: 1. Uvod. 2. Površinsko lice. 3. Podnebje. 4. Zgodovina poselitve. 7. Naselja. 8. Pokrajinske enote na slovenski zemlji.

Take knjige še nismo imeli, po svoji vsebini in svojem značaju sodi v knjižnico vsakega našega razumnika. Znanstveniki, učitelji, politiki, narodni gospodarji, vsi, ki se zanimajo za naše javno življenje, bodo morali imeti Melikovo »Slovenijo« v svoji knjižnici. Tu so najnovejši, kritično obdelani podatki o naši zemlji in našem ljudstvu prvič strnjeni v celoti. Tej tehtni vsebini bo ustrezala oprema (številne karte, mnoge slike). Skratka: obeta se knjiga nevsakdanjega pomena, ena izmed desetih, petnajstih, ki sodijo med temelje naše celotne književnosti.

Slovenska Matica se je nadalje odločila, da bo dr. Izidorja *Cankarja* »Zgodovino likovne umetnosti v zahodni Evropi« prenesla med izredne publikacije, s čimer bo pospešila nje izhajanje in dovršitev. Doslej je ta zgodovina izhajala v snopičih, poslej pa bodo izhajali posamezni deli zaključeno vsak v eni knjigi. V načrtu so še trije deli: 1. Renesansa. 2. Barok in 18. stoletje. 3. 19 in 20. stoletje. Leta 1934. izide Renesansa. Knjiga bo stala za subskribente 100 Din broširan in 112 Din vezan izvod (tržna cena bo 150 odnosno 170 Din). Ta izredna publikacija pa izide samo pod pogojem, da se priglasi vsaj 1000 naročnikov. Velika škoda bi bila, če bi prof. Cankarja izvirna »Zgodovina likovne umetnosti« zaradi nezadostnega števila naročnikov ostala torso. Matica Hrvatska je pravkar pričela izdajati prevedeno zgodovino likovne umetnosti. Slovenci pa imamo v tem primeru prednost: naša zgodovina likovne umetnosti je izvirno delo priznanega strokovnjaka.

Subskribenti za obe knjigi naj se čimprej priglase poverjenikom Slovenske Matice ali pa naravnost Slovenski Matici v Ljubljani, Kongresni trg.

Lahka atletika in nogomet v letu 1933

Krepak razmah slovenskih lahkoatletov — Nastopi naših nogometašev

Po lepih uspehih in sistematičnem delu, toda žal brez javnega priznanja in vednosti širših množic, se je lani nadvse pričakovanje uveljavil tudi

lahkoatletski sport

Prav do lani so bile razmere v tej panogi, posebno v Ljubljani, čudno zamotane in kar opažalo se je, kako gnejo najboljše sile, kako pada zanimanje za matico vsega sporta in kako obračajo sportniki drug za drugim hrbet tekališčem. Toda prišli so mladi, agilni ljudje, ki so z brezmejno nesebičnostjo in trdim delom od ročnega do vzgojnega spet popravili izgubljeno. Najbolj koristno za procvit te panoge v Ljubljani je bilo prijateljsko sodelovanje med atleti obeh krajevnih nasprotnikov in dobri sadovi so se pokazali že kar v začetku sezone na crosscountryju za prvenstvo države v Mariboru. Krevs je prišel prvi, dva Mariborčana za njim; Zagrebčani pa, ki so imeli tudi to pot mnogo na jeziku, so odnesli malo v resnici. Po bitki je bilo nekaj pregovorov zaradi poslovanja razsodišča, toda ne glede na to je dobila naša lahka atletika že zgodaj spomladi krepko pobudo za nadaljnje delo. Maja je imela sekcija Primorja dober propagandni miting, v Mariboru so tekli po mestu za Shellov pokal, prve dni junija pa je prišla velika

bitka za državno prvenstvo moštev.

Prvič po dolgih letih je Primorje tudi vnanje lahko dokazalo svojo efektivno moč v tej panogi in prekosilo za 35.000 točk vse ostale klube, med njimi tudi zagrebško Concordijo in Haška; Ilirija je bila četrta, mariborski Železničar je prišel pred Maratonce, klubi iz prestolnice pa so ostali na dnu. Savez je iskal dlako v jajcu, ker mu ni hotelo v glavo, da je šel najvišji naslov iz Zagreba, nato pa se je revanžiral z nekimi administrativnimi ukrepi, ki so bili pa že udarci v vodo. Krevs je spet v Celju pokazal svojo formo na cros-countryju Jugoslavije na 10 km, pozneje smo v Ljubljani videli Gojića s kladivom, nato je bil miting Primorja z dvema rekordoma (v švedski stafeti in na 25 km). Po vseh teh uspehih je Ljubljana že gledala okoli sebe, da bi se pomerila z Zagrebom ali Beogradom, toda po »prizadevanju« Zagreba in odločilnih gospodov pri JLAS je prišlo samo do dvomatcha med Zagrebom in Beogradom, kjer je prvi res tudi zmagal (66:43) Ljubljana je »počivala na lovorikah«, pri tem pa pridno trenirala in se pripravljala za državno tekmovanje za poedince. Avgusta je prišel v goste Gradec; Krevs je spet postavil nov rekord na 5 km, drugi dan je prinesel še rekord na 4 × 800 m in končno tudi pičlo zmago (73:71). Mesec dni pozneje je šla ekipa Primorja v Celovec, kjer ka so jo spravili ob zasluženi uspeh (74:86), ker so osporili start atleta Martinija.

Sredi septembra je bilo še veliko tekmovanje za državno prvenstvo za poedince, kjer se je odlikoval Ilirijan Bručan z novim rekordom na 10 km, medtem ko so vsi ostali atleti tudi pri tej konkurenci pokazali toliko premoči, da jih JLAS ni mogel izpustiti, ko je sestavljal reprezentanco za veliko

revijo balkanskih atletov v Atenah.

Naši so bili to pot zastopani še dovolj pravično in so tudi opravili svojo nalogo kakor je bilo treba. Ves prvi teden oktobra je trajala borba; zasedli so brez večje nevarnosti ostalih drugo mesto s precejšnjim naskokom točk od IV. balkanijade. Najbolj se je odlikoval Krevs z zmago in rekordom na 10 km, dobra sta bila tudi Stepišnik in Šporn; vsega smo imeli 110 točk nasproti grškim 169, ki so bile zbrane doma! Letos bomo startali s to ugodnostjo mi! Atene so nam prinesle uspeh, ki nas je uvrstil med najboljše lahkoatletske države na Balkanu.

Zadnja svečana revija slovenskih atletov je bil tradicionalni »Tek uedinjenja« Primorja, ki je bil letos zaradi 15letnice proslave uedinjenja odgoden na rojstni dan Nj. Vel. kralja. To pot se je tega propagandnega teka udeležilo poleg množice naših atletov tudi več atletov iz Rumunije, dočim atleti drugih prijateljskih držav zaradi slabih železniških zvez niso mogli prispeti. Zmagal je spet Krevs, v drugi skupini pa gost Rumun. Prireditvi so dale oficielni slavnostni značaj številne reprezentativne osebnosti do najvišjih državnih funkcionarjev.

Vzporedno z moško atletiko — toda prav za prav z novih temeljev — se je lani

spet oživela tudi damska.

Že štiri leta je od tedaj, ko je počil zadnji startni strel za dekleta, in šele lani junija sta Ilirija in Atene spet spravila na zeleno polje 20 tekmovalk, ki so prebile led za nadaljnji razvoj. Tri mesece pozneje so se dekleta že pomerila po klubih, še malo nato pa za mesta posameznic v Ljubljani. Prve dni oktobra so se kar ojunačila in pozvala na dvoboj Zagrebčanke. Seveda je bil ta korak nekoliko predrzen in prireditev je končala z občutnim porazom (29:58); sicer pa so dekleta hotela samo tekmovanja in treninga. Sezono so zaključila s prav uspelim gozdnim tekom tik pred zimo, ki pa že ni bil popolna slika sportne discipline. Kaže pa, da je damska lahka atletika spet dobila nov razmah in da bomo letos na naših tekališčih lahko bodrili še številnejše vrste kodrastih glavic.

Zdaj pa stopimo med

nogometaše!

Situacija ob sklepu leta je znana: Primorje je na osmem mestu ligine tabele in ostal je v ligi, Ilirija vodi v podsavezni ligi preko zime, Maribor ima trenutno najmočnejšo enajstorico v Rapidu, ki ima za pomlad še nekaj jesenskega prvenstva v dobro, ISSK Maribor pa je v obupni poziciji prav na dnu tabele.

Ko smo lani sklepali račune, je bil položaj vse bolj napet; kajti kandidata za

prestop v državno ligo

sta bila oba (kajpa Ilirija in Primorje) in odločitev je bila določena že na zgodnjo sezono. Do tedaj res ni bilo pomembnih dogodkov. Hermes, ki tako vztrajno orje nogometno polje, je takoj po Novem letu otvoril svoj zimski turnir in ga sredi januarja zaključil z zmago za sebe med 6 klubi. Kandidata za ligo sta po malem mislila na svojo misijo in si sem in tja omislila kaj »prijateljskega«; Primorje mariborske Železničarje uspešno, Ilirija reprezentanco II. razreda s polomom, pa spet Primorje isto reprezentanco z olimpijskim rezultatom, pa spet Ilirija Haška z uspehom, dokler ni napočil rok za prvo polovico odločitve. Nič ni pomagalo, pičlo toda zasluženo 2 : 1 za P. Po dveh tednih še drugič, spet pičlo in spet zasluženo 3 : 2 za P. Brez trenja in vojske in tako na kratko, kot se pove, pa ta stvar le ni bila opravljena. V tistih burnih dnevih pred odločitvijo so se začeli širiti glasovi o fuziji obeh klubov, ki so dobili v naglem (ali prenaglem) tempu konkretno obliko — pri tem smo pomagali celo izvenklubski ljudje — in kar naenkrat sta zasedala dva občna zbora, ki sta pokazala drug drugemu fige. Ko kandidata nista bila več kandidata, sta spremenila fige v pesti, in tako je šlo P. v državno ligo, I. pa v podsavezno.

(Kaj in kako se je godilo črno-belim v ligi, smo v tej rubriki na daljše razpredli v božični številki »Jutra«.)

Ilirija je po končani bitki za zeleno mizo pregledala svoje vrste, poskusila še nekaj prijateljskih tekem (Celje, Viktorija iz Zagreba, varaždinski SK, graški GAK) in se nato polagoma znašla

v vrtincu podsaveznih tekem.

Vrtinec je bil to spomlad sila močan in je stal Ilirijo v nastopu z Mariborom točko — kdo bi mislil! Toda Maribor je bil takrat gosposki; Ferenczvaroša si je povabil, da ga pokaže svojim navdušenim prijateljem (z 2 : 10). Zmerom na terenu sta bila Hermes, z Železničarji dvakrat, drugič za pokal ministra prometa z uspehom, in naš vojaški klub Triglav, ki menda sploh ne spusti nobene nedelje, dasi ni v kombinaciji za noben naslov in noben pokal. Maribor sili v ospredje in dobi z Rapidom še dve točki, potem je mir o Veliki noči. V Ljubljani smo imeli takrat GAK, večkratnega znanca, prvič z Ilirijo (3 : 3), nato s Primorjem (3 : 4), v Mariboru pa graški Sportklub, ki je slavil dve visoke zmagi. Hermes je šel do Celja in se je tam z menjajočo srečo brcaril z reprezentanco Celja itd. Ligaš je zbiral sile, svojo prvo garnituro pa je poslal na proslavo 25letnice šušaške Viktorije. Še Domžale in Tržič sta si za ta praznik povabila Avstrijce. Hermes je z visoko zmago nad Grafiko dolgral svoj prvenstveni spored in si s kopico točk krepko osvojil prvenstvo svojega razreda. V podsavezu si je Rapid izposodil Železničarje in kar zato je Ilirija zdrknila na tretje mesto. Toda šel je še dalje in je ociganil Ilirijo za obe točki, med tem ko je Maribor z zmago nad Železničarji že krepko prijel za prvenstvo. Za konec je Ilirija doživela še sunek Železničarja in ob zaključku prvenstva osrednje sedla na zadnje mesto, kar ji je poznaje povzročalo precej nepotrebnih sitnosti. Maribor se je z novim naslovom hitro ozrl za boljšim nasprotnikom in vzel ligaša Concordijo, ki pa mu ni mogel do živega (2 : 5). Za nio je prišel Varaždin in tam je bilo lažje. Medtem se je odločila njegova usoda glede kvalifikacije s Splitom tako, da igra najprej doma, revanš pa ob morju; vsaj na papirju ugodno. Prišlo je žal drugače! Doma je bilo samo 1 : 1, v Splitu pa celo 0 : 2. In v ligo pojde še Split poleg Hajduka!

Ilirija se je otresla prve zamere in prenesla svoj

nogometni obrat na noč.

Krasno si je priredila igrišče in vabila: Budaja (6 : 1), Sportklub iz Gradca (1 : 5), bratski Kolin (2 : 2) in s Concordio celo (2 :6) in dunajsko Vienno (1 : 4). To je bil spored, ki je spet zbral razočarane in dal tudi sekciji svež razmah. Rapidovci so se v tistih dneh pobahali z dunajskim Rapidom, Rapid, pa z rezultatom (11 :3). Medtem je postalo toplo, ligaši so šli na odmor, tudi podsavezni so odložili orodje in le razni nižji kandidati so se pehali po julijskem soncu.

Mnogo veselja in novih nad so prinesli v Ljubljano

zvezdniki iz Zgornjega Kašlja,

vulgo Maribora. Najprej so nastopili pod svojo firmo in z 4 : 2 zmagali nad črnobelimi, nato pa odšli po svojih potih in se kmalu pojavili tudi v naših ligaških dresih proti graškemu Sportklubu (7 : 2) in RFC Bucuresti (4 : 2). Ilirija je medtem sprejela bivši Nicholson, sedaj FC Wien (4 : 4), dosegla enak rezultat s celovško Avstrijo in se obenem poslovila od starega igrišča. Celiski Olimp je tiho proslavil petletnico, LNP je priredil olimpijski dan — prav tako skromno, za tem je bilo še nekaj prask in spet se je začelo podsavezno prvenstvo. Ilirija je imela pred vstopom nekaj težav, toda končno so jo dali med konkurente kakor je prav. Rezultati jesenskih tekem so še več ali manj v spominu. H koncu sezone je Ilirija organizirala turnir rezerv, ki skoraj nikjer ne pridejo do kruha, Hermes pa svoj zimski turnir, ki ga je sredi decembra zamedlo in čaka zdaj kopnih tal. Naj bo omenjeno tudi, da so na nogometna igrišča prenesli svoje dobrodelne akcije zastopniki raznih poklicev ter vzgledu novinarjev in častnikov sledili še stražniki in mitničarji, poštarji in pripadniki tramvaja ter končno še uradniki OUZD in banovine. Akcije so imele na splošno dober uspeh, bilo pa jih je najbrže preveč po istem kopitu.

Tudi

provincialni klubi,

ki iz znanih razlogov ne morejo računati s takšnim napredkom kot mestni, so se udejstvovali prav pridno. Tako je bilo zelo agilno naše Zasavje, kjer je zrastla v nekaj letih vrsta klubov, ki živahno igrajo med seboj in semintja povabijo še koga, da jim pokaže boljši nogomet. Tudi naša Gorenjska z Domžalami, Kranjem, Jesenicami, Tržičem itd. je pridno tekala za žogo, medtem ko imamo na Notranjskem in Dolenjskem le nekaj bolj znanih imen (Javornik, Elan, Sevnica, Krško itd.). Tudi provinca ob Savinji in Dravi ni dala miru okroglemu usnju. Skratka! Dasi v nogometu nimamo najboljših skušenj in se po pravici hvalimo, da so specifično naše panoge popolnoma druge, lahko le ugotovimo, da se v nogometu stalno razvijamo, dasi bolj na široko kot na visoko. Sicer pa je slednje eden izmed pogojev, ki nam lahko pomaga preko truda in skrbi, ki jih imamo zdaj vselej, kadar moramo na zeleno polje iz domače vasi.

Sicer pa situacija ni mnogo drugačna tudi v veliki jugoslovenski nogometni družini! Doma igramo v velikem stilu, ko pa stojimo na travniku pred svetom, je pa bilanca naslednja:

Madžarska : Jugoslavija 3 : 1. Nespretno in nesrečno sestavljena enajstorica; sicer odlični, toda poraženi.

Španija : Jugoslavija 1 : 1. Najlepša prilika za zmago; smola naših in sreča Špancev — remis.

Švica : Jugoslavija 4 : 1. Slabo sestavljena reprezentanca; kdo je spet odgovoren?

Rumunija : Jugoslavija 5 : 0. Odločitev za balkanski pokal. Strašen poraz; Rumuni kot levi. Zakaj niso igrali tudi Zagrebčani?

Jugoslavija : ČSR 2 : 1. Prva zmaga v sezoni: vsi odlični, tudi savezni kapetan.

Poljska : Jugoslavija 4 : 3. V rokah smo že imeli zmago, vodili smo že 2 : 0, potem so pa odpovedali x y...

Jugoslavija : Švica 2 : 2. Tekma za svetovno prvenstvo. Spet je bila lepa priložnost, toda ves napor je bil zaman — remis.

Kljub dobri formi vsaj trojice naših najboljših klubov lani nismo mogli postaviti enajstorice, ki bi nas lahko solidno zastopala pred srednje-evropskim razredom. Le včasi, včasi, kadar je bila prav velika nedelja. To pa je bilo lani samo enkrat...

Sportne vesti

Nogometne tekme za zimski pokal

Danes in jutri se nadaljujejo nogometne tekme za brezposelne igralce. Za klub, ki bo prvi v tem turnirju, je predviden lep pokal takozvani »Zimski pokal«.

Današnji pari so: *Hermes : Sloga, Primorje : Mars;* jutri nastopijo: *Jadran : Reka, Korotan Kranj : Korotan.* Vse tekme se odigrajo na igrišču Hermesa in pričnejo ob 13.

Ker so že dosedanje tekme bile zanimive, bodo prav tako tudi današnje in prihodnje. Od naše publike pa pričakujemo, da bo iste posetila, saj je vstopnina minimalna, a namen povsem socialen.

Ski

Narisal in opremil cand. phil. Robert Kump.

Hudi smo Slovenci na vsako pačenje naših izvirnih smuči in zato je naslov Kumpove knjige dvignil proteste, še preden je delo zapustilo tiskarno. Zdaj leži knjiga pred nami in reči moramo o njej samo najboljše!

Mladi mojster na smučeh, ki mu to delo o smučarstvu ni prvenec, je v knjigi v zelo nazorni obliki podal serijo skic in slik o vsej smuški tehniki. Vsak smuški lik je v izredno jasnih skicah in slikah na dveh straneh za vsakega podrobno objasnil z ozirom na telesno dinamiko smučarja kakor tudi na obtežitev smuči in hitrosti ter vrste snega, na katerih se lahko izvaja. Pisec nas v tej zelo dovzetni obliki vodi od najenostavnejšega lika do najtežjih fines v smuški tehniki; tako se vrstijo skice in slike v obratih, turnih korakih na ravnem in v breg, terenskih, navpičnih postopnih, raznožnih in poševno postopnih korakih, dalje o smučanju v smuku, plugu, plužnih zavorah, zavojih in lokih, telemarku ter raznih kristijanijah, smuških lokih, enojnih, dvojnih in trojnih korakih, več preskokih v škarjah, preskokih v prenosu, s hrbtom naprej, prečnih skokih in končno o raznih skokih v daljino, globino in s skakalnice. Originalno je v tej knjigi, da na vseh 140 straneh finega papirja in krasnega tiska ni niti besedice besedila in so strani opremljene samo z zaporednimi številkami, ki se nanašajo obenem na kratko — knjigi priključeno — legendo o posameznih znakih in kratko navedbo posameznih likov. Ta razlaga knjige na dobrih 10 straneh je pripravljena v več jezikih in zaradi tega je šinila piscu misel, da je dal knjigi naslov norveškega in mednarodno — kakršen je tudi cilj knjige — bolj udomačenega izvora; v slovenski razlagi avtor sevega strogo uporablja samo naše smuči.

Kumpova knjiga »Ski« je prva te vrste med nami in najbrže tudi daleč naokoli; ker je razen tega vsebinsko izčrpna in po opremi skoraj bi rekli razkošna, smo prepričani, da bodo smučarji — predvsem najbrže oni, ki so že užili nekaj ur živega šolanja v umetnosti na snegu in smučeh, ker je prav za začetnike knjiga morda le premalo zgovorna — radi segli po njej. G. Kumpu pa, ki se je korajžno lotil takšnega dela in ga kot enega izmed najboljših uvrstil v našo skromno sportno literaturo, želimo z njim čim več uspehov!

Akademske smučarske tekme preložene. Na prošnjo tekmovalcev akademikov Sm. k. Ljubljane preloži J. A. S. O. svoje tekme na 9. in 10. januar. Prvi dan tek v dalj na 16 km na Rožniku in okolici s startom ob 9.30 pri Čadu, kjer je tudi cilj. Drugi dan skoki na skakalnici pri Mostecu s pričetkom ob 14.30. Tekmovanje se vrši pod pokroviteljstvom rektorja dr. Slaviča. Tekmuje se za prvenstvo Aleksandrove univerze in obenem za prvenstvo jugoslovenskih univerz. Prijave sprejema do ponedeljka zvečer sportna trgovina J. Gorec na Tyrševi cesti ter Kolb & Predalič.

Smučarski klub Ljubljana razpisuje tekmovanje za prvenstvo kluba v kombinaciji. Prvi del tekmovanja se vrši v nedeljo 7. t. m. na Pokluki pri domu, in sicer v smuškem teku na progi 15 km za seniorje in na progi 6 km za juniorje nad 16 let stare. Start je točno ob 9. dopoldne pri domu. Drugi del tekmovanja se izvrši kasneje. Tek in skoki se ocenijo tudi posebej.. Pozivajo se tekmovalci, da se tekmovanja za klubsko prvenstvo udeleže polnoštevilno.

Mladinska smučarska tekma SK Ilirije se vrši danes ob 14.30 s startom in ciljem pod Rožnikom na Večni poti. Zbirališče v gostilni na strelišču pod Rožnikom ob 13.45. Vsi tekmovalci se opozarjajo, da se vrši žrebanje že dopoldne ob 10. v klubski sobi kavarne Evrope (vhod Tyrševa cesta — zadaj). Prijave se sprejemajo še do 10. istotam. Na naknadne popoldanske prijave se ne bo oziralo.

Smučarstvo v Celju. Kakor poroča Savinjska podružnica SPD v Celju, se obetajo smučarjem oba praznika ugodne prilike za smučanje. Mnogo smučarjev se bo v praznike podalo v okolico Celjske koče, na Mozirsko planino in drugam. Vsi celjski zimsko-sportni klubi bodo priredili 7. t. m. smučarsko tekmo ob 9. dopoldne s startom in ciljem pri trgovini g. Zidanška na Sp. Hudinji pri Celju. Tekmovali bodo člani SK Celja, SPD v Celju, SK Olimpa, SK Jugoslavije in Smučarskega kluba v Celju.

Iz ljubljanskega table-tenis sporta. Danes in jutri se vrši v tej panogi sporta državno prvenstvo v Zagrebu. Prvenstva se udeležita tudi dva ljubljanska kluba in sicer Ilirija in ŽSK Hermes. Ilirijina ekipa je odpotovala že včeraj opoldne z brzim vlakom, a Hermesova ekipa je odpotovala danes ob 5.30 z osebnim vlakom. Želimo obilo sreče.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Zaradi pokalne tekme z Marsom morajo biti danes ob 14.15 v gostilni pri Beliču: Logar, Šinkovec, Bervar, Strnad, Baum, Pišek II, Petrič, Svetic III, Pupo, Caleari, Terček, Petelin. Točno ob 18. mora biti ligina skupina pred Delavskim domom (Gosposvetska c.) Copate je prinesti s seboj.

SK Ilirija. Seja upravnega odbora v torek 9. t. m. ob 20. v damski sobi kavarne Emona. Dnevni red: poročilo predsedstva, sekcijskih načelstev in odsekov. Načelniki sekcij naj predložе sekcijske proračune za poslovno leto 1934. — (Smučarska sekcija). Pozivljejo se naslednji k sodelovanju pri današnji mladinski tekmi: Bručan, Krošelj, Zuccato, Rosshaupel, Jenko, Czurda, Ilovar, Šubic, Pribošek, Mahkovec, ki naj bodo ob 13.30 pri startu Pod Rožnikom.

SK Reka. Jutri ob 12.30 morajo biti zanesljivo na igrišču Hermesa: Pikič, Nany, Korli, Drage, Korle, Stari, Pino, Zinke, Broni, Ane, Dane, Erjavc, Laznik, Ciuha.

SK Mars. Danes ob 14.30 naj se javijo na igrišču Hermesa: Humar, Dolinar, Zavrh II, Klingenstein, Krošovec, Jenko, Vrhovec, Wolfart, Zupanc, Srše, Humar II, Žigon, Klemenčič, Burgar, Zupančič. — Igramo s Primorjem.

Skalaški dom na Voglu: jasno brez padavin, snega od 3 do 5 m, sneg je suh in se vdira do 5 cm. Smuka idealna tudi v najvišjih legah. Koča oskrbovana, dnevna prehrana 30 Din.

Rešitev križaljke „Drsalka“

Vodoravno: 1. dan; 2. som; 4. ah; 5. l. r.; 6. ako; 7. lava; 9. ag; 10. t. m.; 11. pav; 13. et; 15. on; 16. rana; 18. dolar; 20. Ig.

Navpično: 1. drsalka; 3. ohrovt; 6. alga; 8. amen; 9. apno; 12. vrag; 14. ta; 15. od; 17. ar; 19. li.

Kader in kadaver

Opasno je hrumelo po dvorišču in hodniku — to je narednik Peter, poglavitna živina v našem kadru, hrulil lene Bosance po smrdečih ubikacijah. Zunaj pa je snežilo. Zaradi juga so se na dvorišču pretakale dolge luže. Kosminke so zaspane priletavale na šipe in se tajale na njih, da je ponekod curljalo skozi špranje in močilo vlažne stene puste kasarne. V prvem nadstropju, v prostrani sobi, kjer je bilo skladišče odej, neusmiljeno smrdečih po naftalinu, so se pretegovali enoletniki Sami taki boljše sorte. Bosanci, Čehi, Slovenci. Bledikavi Peregrin, najmlajši med njimi, je prisluškoval pri vratih grmenju narednika Petra.

— Pst... zdajle bo opravil!

Še par klofut je padlo spodaj, plosko in rezko, kakor je znal pomeriti izkušeni Peter. Vmes se je čul žvenket sablje, ki se mu je med zamahi otepala med nogama. In vedno znova je otresal sneg s težkih svojih švarkliev.

Vojislav, razleknjen na odejah, sušično bled, je nadalieval, da so ga vsi v sobani poslušali: kako je bilo tiste noči pred sarajevskim atentatom, ko je prišel k njemu Gavrilo Princip.

— Do četrte gimnazije sva bila sošolca. Potem je izginil. In se je večkrat vračal v Sarajevo. Le zvečer smo se upali na ulico: četvero, pet nas. Na promenadi nas je bil sam smeh, sama zhadljivost zavolio švabske gospode. Gavrilo pa se je držal resno, kakor izcejena citrona, le časih so mu nervozno poigravale ustnice. In njegove oči so sijale razprto, preteče. Pred Vidovim dnem se je znašel v Sarajevu, v mraku je prišel k meni. Pristal sem, da prenoči v moji sobi. Prav. Toda previdno. Zaradi gospodinje. Potem sva se razgovarjala tiho. Spravil je svojo pištolo v mojo omarico. Nič določnega ni povedal. A kako se ne bi razumela! Tisto jutro Vidovega dne sem hitel k šolarski maši. Dve uri nato je završalo po mestu. Policija me je še pred kosilom vlovila na stanovanju in me gnala na ulico. Svojat po meni! Psovala, pljuvala, tolkla, da so me krvavega privlekli na policijo. Le kratko pri zaslišanju so se ujeli najini pogledi: Gavrilo je bil še bolj stolčen od mene, še bolj mrk, kljubujoč. Pogum! Le tajimo, čeprav sem vedel, da ne bo nič pomagalo. In potem, oh, tista štiri leta sem prestal v kehi samo do polovice. Gavrila pa po sodbi nisem videl več...

— Tako, zdaj ti pa junaške prsi diči srebrna! Kakor premiranega bika — se grobo obregne Rade Tolpa in se zagrohoče široko, široko.

— Rade, ti dobiš zlato, si večji lopov od mene!, prijazno vrne Voja. Kaj pa, Voja je prebil že lepe mesece na fronti. Enoletništva mu niso priznali. Pa bistrega fanta so cenili momci in oficirji. Avstrijska previdnost mu je bila toliko v prid, da ga niso vtikali v prvo bojno linijo. Bolničarjem so ga dodelili in je zaslovel po hrabrosti in samaritanski skrbi za ranjence. Tako zelo je zaslovel, da mu je zagrizeni madžarski zdravnik, njegov šef dr. Doboš, pridobil kolajno.

Ostala enoletniška mladina, ki je tule poslušala Vojislava, povratnika s fronte, so bili sami sleparji. Otresli so se rezervno-oficirske šole v Slovenski Bistrici in pri kadru našli posla v pisarnah, skladiščih, pri delavskem oddelku, pri rekvizicijski komisiji. Peregrin je šele pred tednom primarširal iz tiste šole. Polegal je v samotni sobi, v pustem trškem hotelu, in bi morda lahko tako lenaril še cele mesece tjale do pomladi, če ne bi bil pomagal ponočevati vrlim tovarišem. Ti so sleherni večer našli skrivališče v gostilni sredi trga ali zunaj kje, igrali na svoje tamburice, prepevali in veseljačili ob potvorjenem vinu in do fermenta pokvarjenih natakaricah pozno v noč. Sinoči je nasedel Peregrin in vsa njegova družba: nadzorno službo je enkrat izjemoma vršil komandantov pribočnik, nadporočnik Wölfling Ta strupena policijska duša — v civilu je bil preiskovalni sodnik nekje iz severne Češke — je že dolgo vohal, da zoprni enoletniški kadrovci veseljačijo. Snoči je s patruljo treh mož zastražil izhode iz Löblove gostilne in nato nasilno vdrl v kuhinjo. Osupnili so ne samo enoletniki, v poskoku vsi postavljeni habtacht, vreščavo so poskakale iz njihovih naročij tudi vse tri natakarice in domača hčerka in debelušna, že priletna kuharica. — —

— Na današnjo pridigo sem pa le radoveden, pravi Vojislav in se belih zob počasi nasmehne vsem naokrog.

— Ah, pravi vrag! se opogumi najmlajši. — Če ni bilo hujšega, kakor da nas je spravil semle med smrdljive odeje, nam tudi poslej ne more navrtati luknje! Fronta nam itak ne odide. Potem pa — hajd tja preko!

— Si še mladič, neizkušen! se Peregrinu posmehne Voja.

Mali Šimeček pa se sredi sobane postavlja v pozo, kakor sinoči nadporočnik Wölfling, njuhajoč in z režečim obrazom na iztegnjenem vratu: »So, so! Na, da werden wir mal abrechnen!«

Sredi grohota se široko odpro vrata, da je nepazljivi, zasmejani varuh Peregrin prestrašen odskočil in komaj iztisnil iz grla:

»Habt acht!«

Med podboji se je prikazala majestetična postava gospoda narednika Petra v ohlapni, sivi, široko razmahnjeni pelerini.

— Tako, tu smo torej v jami razbojnikov! Dobra prežganka se vam danes kuha! — Vsi h raportu! —

Pogledal je Peter na uro, bližala se je enajsti. »V desetih minutah — vsi gestellt!«

II.

V zatohlem hodniku med pisarnami komande, kjer se je skozi medle šipe visokih pisarniških vrat prebijala svetloba, je narednik Peter pestil smrdečo in gladno revščino, ki je morala k raportu Odkar je bataljon pri dveh svojih propastih, prvič pri Zaleszczykih v Galiciji, drugič nekje na laški fronti, izgubil svoje najboljše slovenske fante, so tudi tu zajemali za polnitev marškompanij nadomestek iz žalostnega kotla: iz Bosne in Hercegovine. — Ausrotten! — Nikjer niso trebili tako neusmiljeno. Od mršavih starcev, ki so dobro pomnili še okupacijo in niso spadali drugam kakor trudni za zapeček, do najmlajših pobcev, ki jih je razjedala jetika in slabokrvnost — vse je služilo za popolnjevanje avstrijskih in madžarskih kadrov.

Prihajali so prosit dopusta. Kogar ni priporočil četovodja Tomić, bedni katolik iz Livna, edinec s premožne kmetije, ki je narednika Petra stalno zalagal z vsemi dobrotami — saj jih ni dajal sam, primašali so jih dopustniki — kogar je zavrnil Tomić, ni našel usmiljenja pri narednику Petru. Kje neki pri stotniku Hauerju, ki ga je bilo treba prositi: Er autman bite gehorzam urlaup... Po cele dneve so se skrušeni starci tega učili kakor papagaji. Še bolj se jim je motal jezik, ko jih je oklofutal Tomić in je nato dodal silne birmanske udarce narednik Peter. Za vsako nerodno reč klofuta in svinja. Klofuta s pestjo v obraz, da se je pocedila kri. Slabič se je zvrnil kakor nezavesten in dobil še sunek z okovanim čevljem v zadnjico. Mračen hodnik, mučilnica, kjer je slednjič še gospod stotnik opravil svoje. Kar sikal je časih sem in tja: »Serbische Schweine!«... In so žvenketale ostroge in se je sabla opletala ob zamahih bednega pokvarjenca, zlezlega v lepo, moderno krojeno oficirsko uniformo.

Gestellt!... Danes je bil raport dogodek Za dve vrsti se je nabralo mož v ozkem hodniku. V prvi so stali eno-

Grumlofski gospod — Ferdo Vesel

Otoček renesanse med romantiko dolenjskega žitja

Tam na Dolenjskem med Št. Vidom in Radohovo vasjo, kjer se na levo cepi cesta skozi dolino Temenice gori do Bogenšperka, nekdanjega najlepšega Valvazorjevega gradu, tu se skoro neopazno, na skrivaj na veliko cesto prisloni prej steza ko pot, ki ji ne bi prisodil, da pelje do grajščine Grumlofa, doma našega velikega slikarja Ferda Vesela.

Grumlof, nekdanji Grundelhof, o katerem ve Valvasor mnogo lepega povedati, je bilo včasi mogočno grajščinsko posestvo s številnimi stavbami, ki so bile skupaj za turških časov težko premagljiva trdnjava. Lastniki so se pogosto menjavali in tako je prišla vrsta tudi na nekega Smrekarja, duhovnika po poklicu, s precej denarja pod palcem, neutešljivim veseljem, a majhnim talentom za prekupčevanje nepremičnin. Kakor povsod, je pred dobrimi dvajsetimi leti tudi pri prodaji Grumlofa prišel ob svoje stotake, Ferdo Vesel pa toliko cenejše do svojega Tuskula. Na desno stran ceste ležečo zemljo in gospodarska poslopja so pokupili kmetje, njemu je zadostoval grad z velikim obzidanim vrtom, v njem enonadstropna hišica, v kateri se je mogočna gospoda pred sto leti v vročih poletnih dneh in nočeh po svoje zabavala. Okrog in okrog nje se je po mili volji razraslo domače divje rastlinje, ki mu v njegovi rasti nihče ni delal sile. Čas je na hišici pisal po svoje. Razkrite stene ne izdajajo razposajenega veselja nekdanjih dni, spodaj pod obokom ni več težkih sodov sladke pijače.

Nekaj korakov poleg te vrtne hišice je stal svoje dni velik svinjak z umetno izpeljano kanalizacijo. Od vsega stoji sedaj le še nekaj poraščenega zidovja, posrečena dekoracija vsega vrta, najlepšega naravnega parka, ki sem ga kdaj videl. Zaradi popolnejšega opisa zunanjosti Grumlofa naj dodam, da stoji na desni strani gradička dvojni hlev, v katerem sedaj ne hrzajo iskri belci, pač pa je udoben prostor za kozomlekarico, za veliko farmo kuncev nedoločenih pasem in števila. Druščino jim dela sedaj še srnjak, ki ga je mojster pred dvema letoma vsega nebogljenega dobil v dar. Lepo urejen je že in močan zastopnik svoje vrste, ki je svojemu gospodarju z ostrim rogovjem že nekajkrati pomeril hlače...

★

Potrkajmo s starinskim tolkačem z inicialkami prvega lastnika na težka hrastova vrata, pa bomo iz notranjosti čuli le odmev teh udarcev. Treba se je parkrat in z vedno močnejšimi udarci najaviti, da se tam zgoraj nekje sprožijo težki koraki, doli po stopnicah, bližajoč se vratom v kameniti veži. Močan zapah zdrsi iz tečajev, ključ zarožlja v ključavnici in smejočega se obraza te sprejme eremit, enak in enako kakor pred dvajsetimi, tridesetimi leti, kakor vedno.

Ne vem, odkod se je prikradla trditev, kako zelo nedostopen je Vesel na svojem domu. Naj poudarim za vedno, da je na njegovem domu dobrodošel gost vsakdo, naj je prišel kupovat ali le pogledat. Širokoustnežev ali dolgočasnežev se pa vsakdo rad otrese. Dobrim šahistom, tistim, ki obožujejo dober čas in imajo nekaj zdravega smisla za umetnost, se ni bati, da jih ne bi med vrati sprejel dobrodušni obraz »grajščaka«.

Tiho živi Ferdo Vesel to samosvoje življenje, ne meneč se za malomestno intrigarstvo in kruhoborstvo. Kdor pozna naše razmere, bo priznal, da je bilo teba močne osebnosti, ponosa in vere v svojo umetnost, da se je Vesel odpovedal vsemu meščanskemu življenju od vsega početka, ko je v njem dozorel umetnik.

Njegovo izkušenj in uspehov bogato življenje se zrcali v slehernem kotičku njegovega doma. Ni je notri stvari, ki ne bi očitovala njega in njegovega duha. Njegova zbirka umetnin in starin se je svoje čase kosala z znamenito Sadnikarjevo v Kamniku, ki jo je slednji povečal in populariziral le s svojim doslednim in sistematičnim urejanjem. Še sedaj pa je Veselova zbirka popolnih narodnih noš in drugih folklorističnih predmetov posebnost svoje vrste. Številne sobane v pritličju in prvem nadstropju so zatrpane s starinami, podobami, kipi, okvirji, zbirkami instrumentov itd., muzej tisočerih redkosti, res neurejen za pedantnega zbiralca, zato pa neutešljiv pogled za ljubitelja in za barv željne oči. In ves ta nered se v gotovem redu menja. Pri vsakem obisku so na pogled druge zbirke, druge zanimivosti, druge lepote, ki so kakor knjiga, ki jo Vesel vsak dan prelistava.

Mojster Vesel je strasten šahist, a njegov šah — figure in podstavek — je originalno domače delo, kar je dobro vidno tudi na sliki, ki nam predstavlja dolgotrajno ostro borbo med mojstrom in njegovim učencem (v šahu in slikanju!), avtorjem pričujočega članka

Pogostokrat sem prisluškoval njegovemu delu, marsikateri dan nama je skupaj minil. Ni čuda, da se je iz njega izluščilo tudi nekaj, kar bo reproducirano novo za njegove in njegove umetnosti znance.

★

Vesel je doma iz premožne ljubljanske meščanske rodbine. Že v realki ga je umetnost potegnila za seboj. Pri Bambergu na Kongresnem trgu je še kot študent večkrat razstavil kako malo podobo, večinoma kopijo, ki je vsikdar našla dopadenje takratnega bogatega mecena Andreja Smoleta. Ta mu je tudi olajšal prvo pot na Dunej, ko mu je naročil nekaj kopij po Tizianu in Rubensu v dunajskem umetnostno - zgodovinskem muzeju. S humorjem se Vesel spominja, kako je še skoro deček, s pretvezo pripravil ravnatelja, da mu je dovolil podobe kopirati. Originale je snel s sten in z njimi zastavil vrata, da ga nihče ni mogel presenetiti, ko je podobo mero za mero prenašal na svojo platno, boječ se, da bi se mu figure v proporcih izmaličile. Ko je bila risba gotova, je podobe odmaknil in ravnatelji muzeja ga je na moč pohvalil, kar tudi ni izostalo, ko so bile kopije gotove. Smole pa je bil z naročenimi slikami tako zadovoljen, da je od Vesela pokupil vse, kar se je imenovalo podoba. Več teh del in kopij visi sedaj v muzeju v Smoletovi sobi.

Na Dunaju Vesela ni dolgo držalo. Po nekaj mesecih jo je ubral v Monakovo, takratno Meko umetniškega naraščaja vsega sveta. Hitro se je vživel v novo življenje, ki so ga obvladovale močne, ustvarjajoče osebnosti. Veselovi umetnosti so bila odprta vrata Glaspalasta, ko je bil še na akademiji. Njegove slike so visele poleg Lenbachovih in drugih velikih imen, nič manj pozornosti zbujajoč, kakor te. Čeprav je bil tuj državljan, ga je akademija po zaključku študija odlikovala s tem, da je smel v akademiji brezplačno uporabljati leto dni atelje in modele.

Portret otroka (sin Savček)

S slovesom svoje umetnosti je v Monakovem otvoril svojo slikarsko šolo, ki so jo zlasti obiskovale bogate Angležinje in Američanke. Popeljal jih je tudi na študijsko potovanje na Balkan in z njimi posetil vsa večja mesta s Carigradom. Prav na tem potovanju se mu je srbski narod tako priljubil, da ga je kasneje avstrijska vojaščina preganjala po ječah, dočim ga je kralj Peter odlikoval z visokim odlikovanjem.

Ko je bil Vesel še v Monakovem, je tam razsajala bolezenska epidemija, on pa, ki se ni nikdar strašil nobenega vprašanja, se je lotil tudi tega in na hitro roko spisal knjigo, kako se bo epidemija najhitreje zatrla. V knjigi je svaril pred pitjem mrzle vode ter na ves glas priporočal pitje prekuhane vode, najenostavneje v obliki čaja. Svoj domislek je tako imenitno utemeljil, da je svoji knjigi koj našel založnika. Na žalost pa vseh petdeset let ni utegnil v Monakovo po honorar.

Vesele so dogodivčine, ki jih zna Vesel povedati, kako je bil nekaj semestrov za profesorja na ljubljanski realki. Že takrat je bil za ravnatelja Junovicz, ki je v naših časih še vedno nosil to čast, čeprav so ga leta izsušila kakor egiptovsko mumijo. Vesel je imel rad živahne otroke, da so le kaj risali. Ta živahnost se je pa včasi tako razbohotila, da je ovirala pouk v vsem nadstropju in je prihrumel v risalnico sam »cofa«, ki je potem izvolil večkrat po vse dopoldne miriti študente, dokler ni lepega dne Veselu postalo žalostno zaradi direktorjeve pregoreče tenkoslutnosti in se je poslovil od »cofa«. Ta ni nikdar priznal njegovih pedagoških sposobnosti, niti ni mogel doumeti, da se suplent za razstavljeno podobo upa zahtevati ceno, kolikor je znesla ravnateljeva plača.

Od mladih nog ves vnet za sport, je bil Vesel divji kolesar še takrat, ko je moral sedeti nad ogromnim sprednjim kolesom. Prevozil je vso Italijo od severa do juga. Vročina in napor sta ga tako izmučila, da je na kolesu pogosto zadremal. Nekoč pred Napoljem, ko je tako na kolesu poganjal sanje, ga je zbudilo preklinjanje voznika, ki mu je, sam ves v zlatih gradovih, zavozil med vprežen muli.

Italija ga je v marsičem razočarala in še danes zatrjuje, da je v vsej Italiji prav tako malo dobrih starih slik, kakor novih. Poiskal si je hvaležnih modelov, kardinalov, ministrov, generalov, ki pri svojih naročilih niso barantali. Razstavljal je v Benetkah, Firenci, Napolju, Rimu, potem pa se mu je zahotelo Pariza in Londona, kjer je preživel nekaj let in z velikim uspehom razstavljal, slednjič pa se mu je potožilo po domačih krajih, ki jim po lepoti nikjer na svetu ni para.

Tekom svojih kolesarskih potovanj si je zbral lepo zbirko teh prometnih sredstev, ki služijo po vsej pravici sedaj že v narodni muzej.

★

Doma si je Vesel med prvimi omislil motorno kolo, s katerim je prevozil lep kos sveta. Škoda, ko tehnika tako hitro napreduje, sicer bi se še danes vozil z motorjem in se tudi v Ljubljano večkrat izpozabil. Sedaj pa nikjer na svetu ne izdelujejo več pneumatik, primernih za njegov motor, ki je tako obsojen, da s svojimi, še vedno lepo poniklanimi deli tvori le »bleščeč« komad med vsem slikovitim inventarjem. S tem motornim kolesom je doživel lepe čase, sem pa tam tudi kakšno nerodno. Nekega dne, ko se je pripeljal domov, stroja kar ustaviti ni bilo moč. Silil je kar naprej, on pa žnjim v dolino pod Grumlofom, ki jo je moral kakor v areni, neštetokrat obvoziti, da je pošlo gorivo in je bil motor voljan se ustaviti. Pa kaj za to! Bencin je bil svoje dni cenejši in izdatnejši; brez davkov je bila tudi vožnja na motorju vse večji užitek.

Ne mislite pa, da je sedaj brez motorja opustil vsakteri sport. Izkušen fotoamater ima vse komplicirane fotografske postopke v mezincu, njegova zbirka kamer bi zadostovala za specialno trgovino, nekam starinsko, a vendar. S svojih potovanj je prinašal obilico materiala, koliko ima negativov, ki že desetletja čakajo temnice! Med vojno sva si s tem amaterstvom služila kruh, klobase, moko, mast in jajca. Seveda le, kolikor sva dobila predujma, ker slik fotografirancev iz starih plošč nikdar uspešno priklicati nisva mogla.

Še sedaj je vnet jamar in je navdušen za romantiko podzemlja, posebno dolenjskega.

Tudi v zimskih sportih je doma. Včasi je na jesen voda zalila dolino pod gradom, ki je v zimi zamrznila in bila idealno naravno drsališče. Sedaj pa je vsega manj pa tudi vode. »Smuk«, to je pozdrav sodobnega sportnika. Pred par leti mi je pisal: Sedaj smučam, največ po gozdu med skalami, ki mi delajo bunke in črne lise po telesu, vendar se počutim desetletja mlajšega. Odslej znam komaj pravično ceniti sport.

Tisto zimo sem ga nekajkrat obiskal in ga seznanil z bistvom smučanja tako, da mu kaj kmalu tudi dolenjski griči in dolinice niso več delale težav in sedaj se more ponašati, kakor rad drugim prepušča prvenstvo, da je naš najstarejši aktivni sportnik-smučar. Poklonite se njegovi mladosti, če ga kdaj srečate, kako njegova krepka sportska postava z dobrimi sedmimi križi na ramah lagodno podrsava na plohih.

Mojster z najmlajšo hčerko Sonjico, ki sicer še ne hodi v šolo, a je tudi že cela umetnica v slikanju, risanju in pisanju

Kdo Dolenjcev pozna bolje romantiko Jurčičevih časov! Vesel je bil med igralci, ki so pred vojno tako originalno igrali Desetega brata na Muljavi kar pod kozolcem. Pri zadnji Jurčičevi spominski obletnici se je trudil, da bi nekdanje igralce zopet pridobil za igro prav tam, pa je večina odpovedala. So že vsi odrasli, so po službah za profesorje in uradnike pa imajo otroke in slab spomin da bi se vlog nanovo učili na izust. Škoda! Pa bo še kakšna obletnica, vredna Jurčičevega spomina in tedaj bržkone Veselov trud ne bo brez uspeha.

Kaj bi še pripovedoval o Grumlofškem gospodu. Pridite ga obiskat. Močno potrkajte na vrata. Enkrat, dvakrat, dokler se ne odpro. Spoznali boste njega, ki ga je umetnost sama, njegovo dobro ženo in troje drobiža, ki ji je najmanjši, zlatolasi Sonjici komaj pet let, pa že piše in riše, za dinar pa vas tudi portretira v načinu modernih mojstrov, za katere se Vesel starejši vsikdar ogreva, dokler so njenih let. Spoznali boste umetnost v njenem bistvu, njega, ki ji je z vsem telesom in duhom njen veliki duhoven, nenehoma iskalec resnice in lepote, večni eksperimentator, nikdar zadovoljen s seboj in svojim delom. »Je dobro, še bolje se da napraviti«, to je njegova močna kritika. Preneznaten je človek, da bi kdaj dosegel popolnost v umetnosti, ki je za Vesela boj, trdo delo, pri katerem mora znoj curkoma kapljati s čela.

Le pridite! Morda ga najdete pri kitari, goslih, flauti ali čelu, saj ga ni instrumenta, ki ga ne bi igral, morda ga zalotite vrh strme strehe, ki jo popravlja, kadar zamaka, pri paleti ali dletu, z malo Sonjico na kolenih morda ali pri šahu in čaju. Če pa pridete kmalu, tedaj bržkone na smučeh, ko se mu drobiž izza zamrzlih oken zvonko posmehuje. Takrat mu že od daleč zavpite pozdrav zime in pozdrav mladosti: Smuk, Ferdo Vesel, smuk!

Fran Škodlar

SMUČARJI!

Uporabljajte

dr. Kmetovo mazilo

IN OLJE ZA SONČENJE. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah po 10 Din.

Čudovite izpremembe reke Plive

Banjaluka, 5. januarja

Kakor je »Jutro« že na kratko poročalo, se je v strugo reke Plive blizu Jajca s hriba zvrnila ogromna skala, kar je povzročilo čudovite izpremembe v rečnem toku. Reka Pliva je začela že v ponedeljek nenavadno naraščati po večdnevnem deževju. Naraščala je tudi reka Vrbas, ki pa se je kmalu umirila. Zaradi naraščanja Plive pa je nastala med prebivalstvom, ki ima na njegovih bregovih svoja zemljišča, silna panika. Voda, ki je drla preko bregov, je uničevala njive ter jih zasipala z drobnim peskom. Tega peska je nanosila daleč na okrog na tisoče in tisoče kubičnih metrov. Ko je bilo že malo upanja, da se bo divjanje uleglo, pa se je od hriba utrgala ogromna skala ter se zvalila v rečno strugo blizu velikega slapa. Zaradi skale v strugi je reka naenkrat spremenila svoj tok in veliki jez, ki so ga lani zgradili s tolikimi žrtvami, je na enkrat štrlel iz zapuščene struge. Reko so skušali zajeziti, ves trud pa je bil brezuspešen, ker se piloti niso dali zasaditi v krhka tla. Vodovje, ki je udarilo iz stare struge, je razdejalo in odplavilo tudi del sejmišča in klavnice mesta Jajce.

S padom skale ob slapu pa je nastal tudi naraven fenomen. Slap, ki je eden od največjih v naši državi, se je pomaknil za 4 m od svojega dosedanjega mesta in sicer proti velikemu železnemu mostu. Kakor vse kaže, se bodo odtrgale še nekatere skale in se v tem primeru prav lahko zgodi, da se bo slap še malo pomaknil in udaril na sam most. Tudi slapova višina se je zvišala za dober meter.

---

letniki, od visokega Voje do Šimečka, najmanjšega. Šest mož nato zadaj, za njimi dva prosilca za dopust, dva rekonvalescenta in trhli Šime Puzaić, zapozneli povratnik z dopusta. Čisto posebej stran je stala skupina petih, do samih kosti izsušenih bosanskih rekrutov in za njimi dva visoka Rusa, ujetnika v rjavih capah.

Narednik Peter je pridigoval. Kakor vselej: Kako je treba salutirati in javiti in prositi. Klofutanje je bil že opravil. Tokrat sta najhujše izkupila oba Rusa: zasačil ju je bil sinoči, ko sta na dvorišču okrog kuhinjske barake iskala odpadke in iz drvarnice, kjer so shranjevali kosti, izvabila dve konjski lopatici, ju načenjala z nožičema in skušala najti vsaj nekaj mozga za lačna usta... In pa Šime Puzaić — tudi ta stari grešnik je dobil svoje, ker se je privlekel tri dni prepozno iz Bosne. Sifilitik stari, že ves razjeden.. nekoč je bil kakor gora... zdaj pa tule stoji kakor star berač in se mu poceja krvava slina zaradi enega samega krepkega udarca v gobec.

»Habt acht!« — Razprla so se vrata, da je od zadaj padla svetloba na hodnik in obsevala mogočnost gospoda stotnika Hauerja. Stopal je kakor na perescih, salutiral nežno kakor dekle in trkal s petama, da so prikupno žvenketale ostroge. Mož je bil svojčas aktivni častnik. Ko se je priboril do druge zvezde, ga je konj telebnil vznak, da mu je popokalo nekaj rebres, nakar so ga upokojili. Njega, ne konja. Potem je bil upravitelj nekega zdravilišča na Slovenskem, kjer se je naučil strahovito sovražiti trdoglavce, nedovzetne za nemško gospostvo, za nemške manire, za nemško kulturo. V pričetku vojne je zavohal kariero. In se je prostovoljno javil v armado. — Glejte: sivo Veličanstvo na Dunaju mu je takoj milostno ustreglo. Povišali so ga v stotnika in mu poverili vodstvo tegale kadra. Spet si je pripel ostroge. A rebra so tudi v svetovni vojni ostala polomljena. — Žal in hvala Bogu! — Avstrijskim penzionistom je bilo vedno oboje prav.

Z enoletniki je danes kratko odpravil. Zamalo mu je bilo, da mu ga takole žgejo. Toda, ker bi bil rad tudi očetovsko dober, kakor vsi stari avstrijski nasilniki, je tokrat za vse skupaj odredil samo štirinajst dni internacije v vojašnici. Še posebej je naročil zelo naklonjeno, da si morajo sami urediti ležišče v tisti sobani, kjer je skladišče odej in da se morajo hraniti pri vojaški kuhinji. Malo izpremembe, je duhovito pripomnil, ne bo škodovalo enoletniškim želodcem, ki pri gostilniški hrani itak premalo občutijo resnobo teh hudih časov.

III.

Peregrin je še zaostal zunaj na hodniku, da poprosi narednika Petra za dovoljenje, da mu v skladišču izročijo skodelo za menažo. Bridko mu je udarjala na uho razkačenost gospoda stotnika, ki je otepal Šima Puzaića. Naposled je padlo, kakor polna vreča: Šime je znova telebnil po tleh. Tako dovolj! Potem si je gospod stotnik ogledal skupino onih subljatih mladeničev: do pasu so se morali sleči... sami šklepetajoči okostnjaki.

— Pokorno javljam, gospod stotnik, je vneto tolmačil narednik Peter, skoro ves novi prirast rekrutov iz Bosne je takšen. Hirajo!

— Hrana, podnebje? je hinavsko zaskrbljen vprašal stotnik. V resnici mu je bilo vse skupaj prekleto malo mar. Ali ni vseeno, če krepajo tule ali pa na fronti? Ti nam zmage ne bodo odnesli!

— Pokorno javljam, je vdano presodil narednik Peter: — S seboj so vsi rekruti prinesli soli, cele škrniclje soli in jo ližejo zjutraj in so žejni ves dan in potem driskajo in hirajo. — —

Zdajci je modrost gospoda stotnika doživela eno izmed redkih presenečenj: sol zoper monarhijo? A si je hitro spet opomogel:

— Nadzorovali jih bomo pri hrani: Morajo jesti, — jesti morajo, pa nič piti!

Morajo jesti! Peregrinu se je zunaj na hodniku zasmejalo srce. Spodaj na dvorišču je kuhinja, že se je pričela delitev menaže, pohlepno silijo prestradani Bosanci h kotlu, da ujamejo umazano čorbo s korenjem in tisti košček kuhane mrhovine, k temu še polovico komisa, težkega kakor svinec: žagovina je v njem.

»Abtreten!« je komandiral narednik Peter. Izgubila se je vsa siromaščina izpred stotnikovega obličja. Tako naglo, da je Šime Puzaić moral zbirati zadnje moči in se je kakor pijan opotekal za izstradanimi mladimi okostnjaki. Zdaj sta bila pri obračunu samo še oba Rusa. Tu si gospod stotnik Hauer kar ni vedel pomagati. Tu je bila jeza in pest premalo. Brada mu je šklepetala od srda in samo to je mogel veleti: »Sofort anbinden!«

Za svojo hrabro c. in kr. armado je bil cesar Karel nedavno izdal povelje, da ni dostojno privezovati junake. Čisto jasno, ta milostna določba ni veljala za ujetnike. Zatorej stotnik Hauer za Srbe in Ruse, kolikor jih je v kadru spadalo pod njegovo sablo in pest, ni poznal drugega, kakor poostreni zapor z vklepanicami (španga mi), najbolj pa mu je zvenelo: »Sofort anbinden!«...

Pri kuhinjski baraki, na tisti strani, kjer se je delila menaža, so bili v deske vbiti štirje kavlji, tam so privezali oba Rusa. Visoki postavi, dvignjeni toliko, da sta stali na samih prstih, mučno zravnani, sta spominjali na Križanega.

Peregrin se je za drugimi uvrstil pred kuhinjo, za danes si je pravkar od rojaka Drolca izposodil skodelo, da je lahko takoj pristopil k menaži. Roka se mu je tresla, ko mu je kuhar Reja vlival čorbo in se posmihal po primorsko: »Oštja, kej ste tudi vi hospoda prišli enkrat na vrsto? Pohlej, pohlej — ona dva Kristusa, oštja!«

V Peregrinu se je vse uprlo. Ni še občutil takega gnusa. Lačen do slabosti se je oprl ob bližnji plot in snel kapo. Prav na drobno se je še razgubljal sneg po zraku. Ohlajal je čelo tako blago, kakor balzam. Slabost je hitro popustila, ali v Peregrinu se je dvigalo, da bi bljuval, bljuval.

Poslednji so še okrog kuhinje opre zali najsilnejši gladovnjaki. Nekaterim so bila lica zabuhla kakor bebcem, nekaterim so oči sijale potuhnjeno, opasno, kakor lačnim psom.

Še je kakor pijan kobalil in motovilil tod okrog Šime Puzaić. Za danes ni imel hrane. Povratniki z dopusta prvi dan niso dobili menaže. Zapoznelci še celo ne. A Šime Puzaić iz bedne vasi kraj Cazina je bil gladen, gladen! Od strani se je prizibal k Peregrinu. Ta je čutil in vedel: Zdajle me bo prosil z zadnjo silo, zdajle bo ves svoj obup vrgel v poslednjo prošnjo, ki pa najbrž ne bo uslišana: Daj gospodine, smiluj se!

— Daj, gospodine!... Smiluj se! je šepetala trhla gora, razjedena znotraj, vendar še potrebna zadnje hrane...

Peregrin je vlil v njegovo skodelo vso čorbo, še kruh je navrgel, da se je osuplemu Puzaiću drobil komis na tla in se je bednik trudno zgrbljen hlastno vrgel za njim, ga goltal blatnega in pobral še drobtine iz tanke luže. —

*

Popoldne je Šime Puzaić legel na svojo osamljeno slamnjačo v kasarni, v ogromni temni, smrdeči sobani. Vse se je bilo odmaknilo od njega, zaradi bolezni so se ga bali še ožji rojaki. Legel je Šime, prekrižal roke na prsih, oči so mu osteklenele. Ko je z mrakom prišla patrulja, da ga odžene v zapor, so se mrtvemu Puzaiću tako blazno raztegnila slinava usta, da je osupnil sam narednik Peter.

D. Ravljen

Kraljestvo mode

Jahalna kravata v današnji modi

Z ozirom na zadnje ,bogato okrašene modele vzbuja mnogo začudenja motiv jahalne kravate, ki se je nedavno pojavil v modi in ki pomeni nekak povratek k preprosti stvarnosti. Vzrok tej izpremembi smemo menda iskati v dejstvu, da so se mnoge žene naveličale preobilja, ki se je zadnje čase širilo v modi in si zaželele večje enostavnosti. Seveda to še ne pomeni, da se bo današnja mora čez noč predrugačila in poenostavila, temveč bomo le sem pa tja polagali večjo važnost na preprost slog.

Motiv jahalne kravate zahteva strogo linijo, vendar pa se je tekom časa temeljito oddaljil od svoje prvotne oblike. Tako kravato napravimo iz svile ali iz krzna, baršuna, raznih brokatov. Tudi nenavadna veziva uporabljamo v to svrho — glavno je pač, da tvorivo dobro pristoja k obrazu. Ne samo na sportnih oblekah, tudi na popoldanskih in večernih modelih vidimo motiv jahalne kravate, ki pa je seveda v ta namen bolj fantastično prikrojen. Često je taka jahalna ovratnica od dotičnega modela popolnoma neodvisna in jo moremo nositi tudi h drugim oblekam, dostikrat pa je tudi v tesni zvezi z obleko in predstavlja tako rekoč del osnovnega kroja.

Najprej smo uporabljali »jahalno kravato« kot dopolnilo sportnega kostuma. Nove jopice s krznenimi reverji imajo namreč precej globok vratni izrez, tako da je gorka jahalna kravata, ki jo zapnemo z okusno iglo iz kroma, potrebno dopolnilo take jopice (1. slika).

Če pa kostum nima krznene opreme, učinkuje najbolj okusno kravata iz krzna. Pri tako zvanem »kozaškem« plašču, ki v bistvu ni nič drugega, kakor tričetrtinska jopica, zapeta s preponami, prevlečemo skozi prvo prepono ljubko krzneno kravato. S kravato so v skladu tudi rokavice, ki imajo širok rob iz enakega krzna (2. skica).

Na popoldanskih oblekah se jahalna kravata izpremeni v serpentine in »fichu«-je, ki so jih nosile lepe jahalke pred več sto leti. Te oblike se posebno prilegajo nekoliko fantastičnemu slogu današnje mode, zlasti če opremimo temno obleko s svetlim fichujem, ki je v skladu s serpentinami na rokavih (3. skica).

Mnogo bolj fantastična je kravata v večerni modi. Na naši zadnji skici vidimo črno žametasto obleko z vrhnjim delom iz tula in enakimi rokavi. Baršunasta kravata je nameščena pod vratom in je tako široka, da se na obeh straneh dotika ramen. V sredi je prepeta z lepo kamejo.

V modnih krogih so mnenja, da se motiv jahalne kravate ne bo tako hitro umaknil z modnega obzorja, temveč bo odločilno vplival na bližajočo se prehodno in spomladansko modo.

Lepa ura

je dragocen okras vsake sobe. Najnovejši modeli so izdelani iz raznovrstnih tvoriv in kažejo mnogo originalnosti. Številke odpadejo, nadomestujejo jih črtice ali pike,

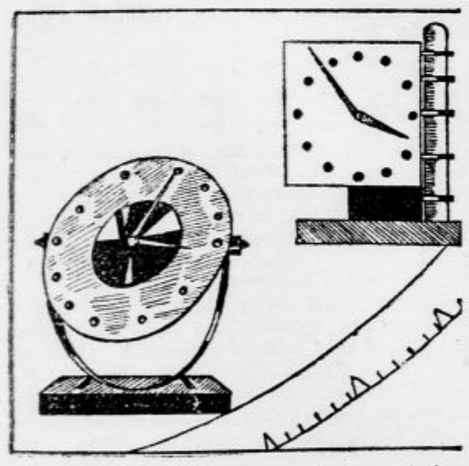

ker je taka razdelitev baje bolj pregledna. Podstavek ure je iz dragocenega lesa in svetle kovine. Prvi model na naši skici ima obliko ogledala za britje, dočim je drugi model s kovinastimi zaponkami pritrjen na stekleno stojalo, ki izhaja iz podstavka iz ebenovine in orehovega lesa. Ura sama je iz kovine, namestu številk ima gumbke iz ebenovine.

KROJE PO MERI

po najnovejših žurnalih, ki so strankam na razpolago, izdeluje po najnižjih cenah

modni salon ROZMAN

Dvorni trg 3, poleg Univerze 12088

Cvetlični venec

iz zvezdnatih motivov je zanimiva pridobitev na polju večerne mode. Celo najbolj enostavne obleke učinkujejo s takšnim vencem okrog ramen fantastično in očarljivo. Cvetlice te vrste napravimo iz baršuna ali bleščeče svile, često pa tudi iz kovinskega blaga. Seveda se morajo cvetlice odbijati od barve obleke, in sicer na ta način, da so svetlejše ali temnejše kakor obleka sama.

Schroll

Od leta 1813 odličen bel šifon.

Zdravniška posvetovalnica

A. T. Pri glistah je predvsem važna skrajna in skrbna čistost, ker se vrši infekcija potom iztrebljenja. Po vsakem čiščenju je treba še bolj kot običajno oprati roke in potrebne so ponovne sedeče kopelji. S primernimi odvajalnimi sredstvi (Rogaška Slatina na tešče) se uredi stolica. Pri umivanju rok je treba posebno paziti, da se očistijo nohti. Okolico debelega črevesa namažite s 5%belim precipitatnim mazilom. Priporoča se, da nosite čez plavalne hlačice. — Uživajte veliko nekuhanega rdečega korenja in klistirajte se dnevno s hladno vodo. — Če to ne bi pomagalo, morate k zdravniku. — *B. S. L.* Verjetno je, da so težave, ki jih imate v želodcu, posledica glist, ki ste jih svoječasno imeli. Potrebna bi bila preiskava želodčnega soka in pa rentgenološka slika želodca, da se dožene njegova lega in velikost. Zato bo najbolje, da se odločite za bolnico vsaj za par dni, da Vas točno preiščejo. — *D. L.* Za odpravo peg Vam svetujemo sledeče mleko: Kloramonia 5 gr, solne kiseline 5 gr, glicerina 30 gr, benzoove tinkture 80 gr, lorberjeve vode 30 gr. — Zvečer na lahko natreti, zjutraj z raztopino boraksa umiti. Opozarjamo Vas pa, da se le redko posreči, pege trajno odpraviti. — *Vida.* Do gotove mere je šibkost nog v starosti naraven pojav. Če nastopi še poapnenje žil, združeno z motnjami v obtoku krvi, se seveda slabost še poveča. — Hrana naj bo v takih slučajih pretežno vegetarična, skrbeti je treba za redno prebavo in ogibati se alkoholnih pijač. Potrebna bi bila tudi preiskava srca. Previdna masaža in kopanje nog bo pospešilo krvni obtok. Glede zdravil se pa obrnite ob priliki na Vašega zdravnika. — *J. N.* 7 mesečnega otroka, ki kašlja (bronchitis), je treba pestovati tako, da ima glavo navzgor, ne sme torej ležati. Na prsa mu dajte tople obkladke, pije pa naj vroč čaj z medom.

Radio

Sobota, 6. januarja.

LJUBLJANA 7.30: O selekciji kulturnih rastlin (inž. Ferlinc). — 8.15: Poročila. — 8.30: Gimnastika. — 9: Versko predavanje. — 9.30: Orgle, zvonovi in slovenske božične pesmi na ploščah. — 10: Prenos iz stolnice. — 11: Slovenska glasba radio - orkestra. — 12: Čas, ruska glasba na ploščah. — 16: Zimska dela v sadovnjaku (A. Flego). — 16.30: Šramel - kvartet Pevec iz Hrastnika, vmes valčki na ploščah. — 20: Violinski koncert ge. Fanike Brandlove. — 20.45: Harmonika. — 21.30: Čas, poročila. — 21.50: Radio - orkester in radio - jazz.

Nedelja, 7. januarja.

LJUBLJANA 7.30: O eksotah v gozdu. — 8.15: Poročila. — 8.30: Gimnastika. — 9: Versko predavanje. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe. — 9.45: Plošče. — 10: Predavanje za delavce. — 10.30: Prenos slavnostnega zborovanja »Združenja borcev« iz Uniona. — 12: Čas, plošče. — 16. Svatba pod Durmitorjem (Regally Vl.). — 16.30: Koncert Bežigrajskega pevskega društva, vmes kvartet mandolin. — 20: Prenos operete iz gledališča, v odmoru napoved časa in poročila.

BEOGRAD 16.30: Orkester balalajk. — 19: Plošče. — 20.10: Recitacije. — 20.40: Spevoigra. — 23: Lahka glasba. — ZAGREB 12: Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 20.15: Orkestralen in pevski koncert. — 22.15: Plesna muzika. — PRAGA 19.05: Reportaža s svatbe. — 20.50: Komorna glasba. — 21.20: Iz popularnih operet. — 22.20: Iz Brna. — BRNO 19.05: Program kakor v Pragi. — 22.20: Šramel kvartet. — VARŠAVA 19.50: Lahka glasba orkestra in solistov. — 21.15: Zabaven program. — 22.20: Plesna glasba. — DUNAJ 11.20: Simfoničen koncert. — 12.30: Lahka godba orkestra. — 15.25: Komorne skladbe. — 16.55: Plošče. — 18.55: Prenos Verdijeve opere »Othello« iz gledališča. — 22.10: Dunajski simfoniki. — BERLIN 20.05: Spevoigra. — 22.30: Godba za ples. — KÖNIGSBERG 19.05: Zborovski in orgelski koncert. — 20: Prenos iz Berlina. — 22.30: Godba za ples. — MÜHLACKER 20: Seja karnevalskega društva. — 22.45: Plošče. — 23: Nočni koncert orkestra. —

Ponedeljek, 8. januarja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Prehrana sportnikov (ga. Zemljanova). — 19.30: Ženitno pravo (ga. dr. Grosmann). — 19: Plošče. — 19.30: Poročila za inozemstvo v esperantu. — 20: Koncert slovenskega šramel - kvarteta, vmesne šlagerje poje gosp. Premelč. — 20.30: Prenos koncerta »Grafike« iz Delavske zbornice. — 22: Čas, poročila, radio - jazz.

BEOGRAD 15: Narodna glasba. — 16: Zborovski koncert. — 16.30: Orkester. — 19.30: Pesmi s spremljevanjem orkestra. — 20: Violinski koncert. — 21: Mešan program. — 22.30: Ciganska godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Godalni trio. — 20.15: Koncertni večer. — 21.45: Godba za ples. — PRAGA 19.25: Mešan program. — 20.30: Klavirski koncert. — 20.55: Slovanska poezija. — 21.15: Pesmi za ples. — BRNO 19.25: Prenos iz Prage. — 20.30: Violina in cembalo. — 20.55: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 20: Koncert poliske glasbe. — 21.15: Violinski koncert. — 22: Lepi glasovi na ploščah. — 22.30: Plesna glasba. — DUNAJ 12: Plošče. — 17.15: Koncertna ura. — 19.25: Mešan program. — 20.55: Arie in pesmi. — 22: Koncert dunajskih simfonikov. — BERLIN 19: Mojstri iz Bayreutha. — 20.05: Igra. — 21: Saška muzika. — 22.30: Obisk v radio studiu. -

Torek, 9. januarja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Otroški kotiček. — 18.30: Plošče. — 19: Francoščina. — 19.30: Nacionalno predavanje. — 20: Radio - orkester igra skladbe nagradnega tekmovanja. — 21.30: Pevski koncert Joža Likoviča. — 22: Čas, poročila, angleške plošče.

BEOGRAD 16: Orkester. — Pesmi z orkestrom. — 17.30: Plesna muzika. — 19.15: Zborovski koncert. — 20: Zabaven program. — 20.30: Vojaška godba. — 22.45: Ciganska kapela. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Lahka glasba. — 20.15: Slavnosten koncert. — 21.45: Plošče. — PRAGA 20.05: Prenos simfoničnega koncerta iz Smetanove dvorane. — 22.15: Nove plošče. — BRNO 20.05: Prenos koncerta iz Prage. — VARŠAVA 17.05: Komorna glasba. — 20: Operета »Palestrina«. — 22.45: Godba za ples. — DUNAJ 12: Koncert na ploščah. — 17.20: Klavirski koncert. — 19: Vojaška godba. — 20.35: Mešan program. — 22.35: Dunajski simfoniki. — BERLIN 20.05: Slušna igra. — 21: Orkestralen koncert. — 22.40: Lahka in plesna muzika. — KÖNIGSBERG 19: Schubert »Zimsko potovanje«. — 20.05: Program kakor v Berlinu. —

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

V zadnjem Trebičevem turnirju, na Dunaju, sta velemojster E. Grünfeld in avstrijski mojster Müller zasedla prvo in drugo mesto ex aequo. Spielmann je ostal na tretjem mestu. Do prvega mu je manjkalo samo pol točke.

Pred novim letom je tudi Berlin zaključil svoj turnir za naslov prvaka. To pot je po več letih zopet Sämisch prišel na površje. Med mlajšimi nemškimi mojstri je po mojem mnenju Sämisch najgloblji. Toda mož fizično ni na višini. Zato je nezanesljiv, zato ima zelo neenakomerne rezultate.

❁

Slovenska šahovska zveza se letos namerava pokazati v novi moči. Rada bi priredila kar mednarodni turnir. Seveda ne misli na prireditev v velikem slogu. Ves svet danes tega ne premore. Pač pa smemo upati na lepo prireditev, ki bo v čast državi.

Ni izključeno, da bo Rogaška Slatina še enkrat šahistom odprla svoja gostoljubna vrata. Prvi mednarodni turnir v Rogaški Slatini je še danes lepo zapisan v svetovnih šahovskih analih. Tudi drugega bo ves šahovski svet z navdušenjem pozdravil. Slovenski šahovski zvezi bi turnir bil v čast, našemu krasnemu zdravilišču pa v korist. Zato na delo!

❁

Iz zadnjega dunajskega Trebičevega turnirja prinašam zanimivo partijo zmagovalca E. Grünfelda.

Beli: E. Grünfeld — Črni: D. Podhorzer

1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 e7—e5

Indijska obramba.

3. Sg1—f3 d7—d5

Črni se zadovoljuje naknadno s klasično obrambo daminega gambita.

4. Sb1—c3 ....

Grünfeld meni, da je ta poteza boljša od 4. Lc1—g5. Lani so Dunajčanje v posvetovalnih partijah našli obrambo:

4. Lc1—g5, d5×c4! 5. e2—e4 Lf8—b4+ 6. Sb1—c3, c7—c5. Bog ve ali je res tako izvrstna kakor misli Grünfeld. Naš mojster Pirc je drugega mnenja in Pirc je izvrsten teoretik!

4. .... Sb8—d7
5. Lc1—g5 Lf8—e7

Obramba je sedaj postala popolnoma staroverska.

6. e2—e3 0—0
7. Ta1—c1 c7—c6
8. Lf1—d3 ....

To je po mojem mnenju vendarle najjačja poteza v zelo znani poziciji.

8. .... d5×c4

Sedaj pa krene črni na pot, ki jo je markiral veliki Capablanca.

9. Ld3×c4 Sf6—d5
10. Lg5×e7 Dd8×e7
11. Sc3—e4 ....

Običajno je: 11. 0—0, Sd5×c3 12. Tc1×c3, e6—e5 13. Sf3×e5 Sd7×e5 14. d4×e5 Dd8×e5, nakar Rubinstein priporoča 15. f2—f4.

Aljehin je večkrat priporočil tu igrano potezo, ki se izogiba preobširni likvidaciji. Mogoče je zares najmočnejša.

11. .... De7—b4+

Na tem mestu ima literatura celo vrsto potez zabeleženih; n. pr.: 11. .... Tf8—d8, 11. .... b7—b6, 11. .... Sd5—f6. Vse tri se niso preveč izkazale.

12. Dd1—d2 Db4×d2+
13. Ke1×d2 Sd5—f6
14. Se4×f6+ ....

Grünfeld meni, da preprečuje s to preprosto potezo vse naslednje osvobodilne kretnje: e6—e5, c6—c5 ali pa b7—b6.

14. .... Sd7×f6
15. Lc4—d3 Tf8—d8
16. Th1—d1 Lc8—d7
17. Kd2—e2 ....

Na praški olimpijadi je l. 1931. dr. Aljehin v svoji partiji s Kashdanom, ki jo je dobil, dospel do naše pozicije, igral pa je 17. Sf3—e5. Grünfeld misli, da je njegova poteza močnejša.

17. .... Kg8—f8
18. Sf3—e5 Kf8—e7
19. a2—a3 ....

To je že začetek napada na daminem krilu.

19. .... Ld7—e8
20. Td1—d2 Sf6—d7
21. Se5—c4 Sd7—b6

Na 21. .... c6—c5 je beli nameraval: 22. Sc4—a5! c5×d4 23. e3×d4 Sd7—b6 24. Ld3—e4.

22. Sc4—a5 Td8—d7
23. b2—b4 ....

Preprečuje c6—c5 in jamči belemu za boljšo pozicijo.

23. .... a7—a6

Beli je že grozil b4—b5.

24. Ld3—e4 Td7—c7
25. Td2—c2 Ta8—d8
26. Sa5—b3 Sb6—a4
27. Sb3—c5 Sa4×c5
28. Tc2×c5 ....

Na videz bi 28. b4×c5 bilo boljše. Toda črni lahko uspešno brani zaostalega kmeta na b7 (Le8—d7—c8).

28. .... h7—h6
29. f2—f4 ....

Začetek boja na drugem krilu!

29. .... f7—f6
30. h2—h4 Le8—f7
31. a3—a4 Td8—c8
32. b4—b5 a6×b5
33. a4×b5 Lf7—e8
34. b5—b6! Tc7—d8
35. Tc1—a1 Ke7—d6
36. Ta1—a7 Tc8—b8
37. Ke2—d2 Td7—e7

Črni bi se rad oprostil z e6—e5.

38. Ta7—a5 Le8—f7
39. Kd2—c3 Te7—e8
40. Le4—f3 Tb8—a8
41. e3—e4 Ta8—a5
42. e4—e5+! Kd6—d7
43. Tc5×a5 Te8—b8
44. Kc3—b4 Lf7—e8
45. Kb4—c5 Kd7—e7
46. Ta5—a7 Le8—d7
47. g2—g4 Ld7—e8
48. Lf3—e2 Le8—d7
49. Le2—d3 Ld7—c8

Na 49. .... Ld7—e8 sledi 50. Ld3—a6!

50. Ld3—a6 Ke7—d7
51. e5×f6 g7×f6
52. g4—g5 f6×g5
53. f4×g5 h6×g5
54. h4×g5 Kd7—e7
55. La6—d3 Lc8—d7
56. g5—g6 e6—e5
57. d4×e5 Ke7—e6
58. g6—g7 Ke6—e5
59. Ta7×b7+! Črni se je vdal.

Janko J. Srimšek:

Iz „Povesti“, ki niso Nikomur posvečene

1.

Na travniku kosa zveni,
travce kosi,
da v dolgih redeh,
da v težkih plasteh
padajo v zlate rose — —
Robijašev se hrbet krivi,
Robijaševa dlan medli —
Robijaševo čelo krvavi pot poti — —
Robijaš, postoj z nogo!
Robijaš, ustavi roko!
Robijaš, zadrži koso!
Če umiraš ti,
naj travce žive!

2.

Za stražarjevim hrbtom je roka njegova pobrala
košček zrcala —
On si v njem ogleduje
spremenjeni obraz —
Kakor par splašenih ptic
boječe sprašuje
dvoje nevernih zenic:
»Sem to še jaz? — —«

3.

Na sveti večer
so nam štirim svečo dali,
da bi jo prižgali
in si z njo svetili
v to noč —
vso božično noč — —
Številka stodva,
stariha, na petnajst let okov
radi sinoumora obsojen,
z umazanimi prsti lepi
svečo na mastno mizo
in pozveduje,
če luč dobro gori —
»Sem otroka imel — veste —«
se spominja za nas in za sebe —
»Smo — tako božičevali
in jaslice postavljali
doma — doma — nekoč —
In bi rad še dočakal — —«
»Ne smolai!« ga kori
in se sovražno reži
arestant, imenovan »smolé« —
tudi on nosi krvave roke:
je očeta zaklal,
ker mu ni zemlje dal
na zapis —
»Za praznik in delovni dan
sem zmiral pratiko ravnal
po njivi —! Božič ali petek,
maše konec ali začetek:
vse je farška kupčija!
Za bedake draga norija!
Ležem! — Sem strašno zaspan —«
Slavko, krojaček petih pedi,
čepi zraven peči
in joče v mršave pesti:
»Želim znati, o mati, če si nocoj,
ko si poprtnjak na mizo položila,
z žegnano vodo hišo pokropila,
sleherni njen kot s svetim dimom pokadila —
želim znati, o mati,
če si pri tem besedo izgovorila:
»Vseeno je revček še vedno moj —«

4.

Mesecev trideset šest
sem pral svojo vest —
Z menoj jo je pralo in umivalo
dvoje nebogljenih,
dvoje lačnih otrok —
In smo jo očistili —
vest — »smrtnega« greha — —
Ali je lice ostalo črno
še za pet — še za pet let —
Iz številke — iz številke se je bitje skotilo —
Bitje brezimeno — Brez časti — Brez pravic —
Bitje? — Ne! — Kamen na cesti!
Bitje? — Ha! — Beraška palica v pesti
slepega berača —
Bitje? — Ha! — Nestvor!
Nestvor od »ljudi« preklet
za pet let — za pet let!
Za pet let — za pet let
nestvor, na križ razpet! — —
Ti, tesarjev Rejenec!
Ti, božje moči Studenec!
Ti, križani Nazarenec,
si tri ure na križu visel
in si izkrvavel — —
Če izdržim
na svoj križ razpet
in ne izkrvavim
v trpljenju teh petih let,
kakor si Ti,
vedi, da sem močnejši,
kakor si bil — Ti!

5.

»Ta—a—ko! Vse je v redu, gospod!
In sedaj — srečno pot!«
»Kod? — Kad? — Po kaj?«
»Tod! — Tja! — V svet nazaj;
Niste nikomur ničesar dolžni?
Bi rekel, da ste!
Zato? Račun plačevat!«
Številka — »gospod« — pogleda pred sé —
Razširi — spusti roke:
»Dolžan? Oh, da!
Materi mleko!
Očetu kruh! Očetu ime!
Ženi roke!
Ženi solze!
Ženi srce!
Otrokom življenje!«
»Sebi?«
»Eh, sebi — ničesar več — —!«

Že v osmih slučajih

se ni izplačala nezgodna zavarovalnina, ker so bili naročniki v zaostanku s plačilom naročnine. Tudi za Vas zavarovanje pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJI«, splošni zavarovalni družbi v Ljubljani, Tyrševa cesta 15, ni v veljavi, če še niste nakazali denarja za tekoči zadnji kvartal.

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

Pred 600 milijoni let

Kaj pravi moderna znanost o najstarejših živalih

Eden izmed glavnih stebrov teorije o izvoru živalskih vrst je zakon o spreminjanju teh vrst v teku zemeljske zgodovine. Današnje vrste so drugačne nego one iz prejšnjih razdobij naše premičnice. Polagoma v milijonletjih, so nastajale današnje oblike.

Fosilne najdbe so nas razmeroma dobro poučile o živalskem življenju davno preteklih časov. O starosti posameznih najdb oziroma posameznih geoloških plasti, v katerih so nahajali te najdbe, so sklepali prej večinoma po tako zvanih vodilnih fosilih, ki so tipični za različna razdobja. V splošnem pa so bili učenjaki navezani na domneve in cenitve. Iz količine soli, ki so jo reke nanesle v morja, ali iz višine morskih usedlin so sklepali n. pr. na starost posameznih plasti.

Vse te metode so bile zelo nezanesljive. Moderna znanost ima vse drugačen pripomoček v opazovanju radioaktivnih snovi. Ve, v kakšnem času se uran in torij spremenita v svinec in helij in če najde v kakšni geološki plasti prvotno rudnino, more sklepati že iz razmerja med to rudnino in nastalega svinca na starost plasti. Tako je določila starost posameznih geoloških dob in pojavov in je n. pr. ugotovila, da nas od nastopa prvih sesalcev loči 95 milijonov let.

Najstarejše ostanke organizmov, ki jih še kot takšne spoznamo, so odkrili v zgornjem prekambriju, v plasteh zemeljske dobe, ki je od naše dobe odmaknjena kakšnih 600 milijonov let. Spodnje plasti prekambrija so nastale ped kakšno milijardo dve sto milijonov let. V prekambriju so nastale iz kristalinastih skriljevcev evropske Praalpe.

Že v naslednji zemeljski dobi v kambriju, 567 milijonov let tega, je živelo v morjih bogato živalstvo, spužve, korale, morski klobuki, členkoviti črvi, predniki žuželk, školjke, neke vrste sip, morski polži, raki. Zelo dobro zastopane so bile krinoideje in cistoideje iz plemena ehinoderm, h katerim spadajo še danes živeče morske zvezde in morski ježi. A dočim se ti dve živalski vrsti danes prosto gibljeta v vodi, so bili njiju predniki tdno priraščeni k tlom in so popolnoma izumrli, žive pa še danes krinoideje ali morske lilije, ki sede na dolgih »steblih« in lovijo svoj plen s številnimi lovkami. Morske lilije, ki so se ohranile v prvotni obliki, pomenijo torej izjemo z ozirom na zakon o razvoju, ki smo ga omenili prej.

Druga živalska vrsta, ki se je ohranila nespremenjena od najstarejših časov do danes, je neka brakipodka »lingula« anatina«, ki živi v Indskem oceanu, a jo je dobiti v silurskih plasteh izpr. 498 milij. let. V kambriju so živeli tako zvani mečerepci, ki so se ohranili v dveh vrstah »limula«. Mladostne stopnje limulov zelo sličijo znamenitim trilobitom, že davno izumrle družine rakov. Tudi pri limulih je šel čas mimo brez haska.

Poleg teh bitij jih je še cela vrsta, ki so preživela vse zemeljske katastrofe in spremembe od najstarejših časov do naših dni, ne da bi niti najmanj predrugačila svoje vnanjosti. Na skrivnosten način so se ta bitja odtegovala zakonu razvoja, ki se mu mora pokoriti drugače vsaka živa stvar. Oziroma: na neki stopnji razvoja (kajti razvoj od enostaničnega bitja do teh razčlenjenih je moral biti neprimerno daljši nego razvoj od kambrija do človeka) so se enostavno ustavila in niso šla ne naprej ne nazaj.

Ni čudno, da jim znanost zato posveča posebno pažnjo, kajti za njihovo skrivnostjo mora biti še neka važna skrivnost o življenju sploh.

Dež in sonce na povelje

Človeštvo sedi na peči s temperaturo 5000 stopinj

Proizvajanje umetnega dežja na tako velikem ozemlju, kakor je n. pr. Sahara, je danes še takšna utopija kakor n. pr. načrt, da bi z ogromnimi sferičnimi zrcali raztopili ledovje okrog zemeljskih tečajev. Poskusov, ki so pokazali ta efekt v majhnem obsegu, pa nikol ni manjkalo

Seveda, tako zvani »vremenski topovi«, ki naj bi pripravili oblake s silnimi detonacijami do izlitja svoje viage se niso obnesli. Tudi znani ameriški načrt, po katerem naj bi isti uspeh dosegli z velikimi, s pokalnim plinom napolnjenimi baloni, ki bi v zraku eksplodirali, praktično ne pride v poštev, ker je predrag. Učinek pa je tudi omejen na neobsežno ozemlje. Nekaj več obetajo novejši poskusi z naelektrenim peskom, ki ga letala trosijo med oblaki. Popolnoma pa se je ponesrečil poskus s patentiranim »električnim stolpom« Američana Reida ki naj bi z močnim električnim virom naelektril ozračje daleč na okoli in povzročil padavine.

Prav tako v stadiju neuspešnih poskusov smo še v nekem drugem oziru, v tem namreč, da bi po mili volji proizvajali toploto s pomočjo ogromnih temperatur do 5000 stopinj Celzija, ki vladajo v zemeljski notranjosti. Znano je, da zemeljska temperatura z vsakimi 100 m narase za 3 stopinje Celzija. Potemtakem bi morala voda vreti že v globini kakšnih 3 km, pri 20 km pa bi skoraj ne bilo kovine v neraztaljenem stanju. Če hočemo rabiti dobro primero, bi rekli, da sedi človeštvo tako rekoč na peči, v kateri se razvijajo temperature 5000 stopinj. Ta misel je že marsikakšnega znanstvenika in izumitelja pripravila k premišljevanju, kako bi se dale te temperature s pridom pridobivati iz zemlje.

Znan je predlog izumitelja Charlesa Parsona, da bi zvrtali v zemljo 4 km globoke rove. Vodno paro kakšnih 200 stopinj, ki bi jo tam dobivali zastonj, bi po ceveh napeljali na površino in uporabljali za ogrevanje mrzlih ozemelj, za pogon parnih strojev itd. Tudi naš Tesla se bavi s podobnimi načrti, toda do danes niso ljudje poskusili še nobenega.

Pravilno dihanje

Komu so potrebne dihalne vaje?

Marsikomu se bo videla ta trditev čudna, res pa je, da pljuča sama ne dihajo. Njih vloga pri dihanju je bolj trpna. Imajo sicer dovolj prožnosti, da se stisnejo, kadar zrak vhaja, a premalo, da bi se sama od sebe razširila. Za to skrbi zrak, ki prične vhajati vanje, čim se prsni koš razširi. S to razširitvijo nastane namreč v prsih praznina, ki zaradi nižjega notranjega pritiska vsesava zrak. To se dogaja avtomatično pod vodstvom dihalnega centra v možganih, toda človek lahko tudi zavestno poveča svoje dihanje.

Pljuča morejo sprejeti naravno le toliko zraka, kolikor znaša njih prostornina, in ta je odvisna od širine prs. Širina prs pa se da vsaj v letih, ko človek še raste, povečati in s tem se razširijo tudi pljuča. V zrelih letih se razširitev prs ne da več doseči, nasprotno, s starostjo izgube tudi svojo prožnost. Vse, kar se da v teh letih napraviti, je torej to, da se prsim ohrani prožnost.

To se lahko zgodi na več načinov, najlažje pač z rednim gojenjem sporta, zlasti teka, skakanja in plavanja. Takšen sport zaposluje pljuča čez normalo dovolj, da jim ni treba še posebnih dihalnih vaj. Človek za normalne potrebe tudi dovolj pravilno diha, da ne potrebuje posebnih postopkov za primere, kadar svoja pljuča malo bolj obremeni. Vendar so ljudje, ki svoja pljuča stalno bolj obremenjujejo, n. pr. sportniki, pevci, igralci, poklicni govorniki ali ki sploh ne znajo pravilno dihati, in takšnim ljudem so dihalne vaje seveda potrebne.

Na vsak način ne škoduje nikomur, če izvaja za boljše izobličenje prsnega koša v mladih letih in za ohranitev njegove prožnosti v zreli dobi kombinacijo pljučnih in dihalnih vaj, tj. poleg pametne gojitve raznih sportov, ki močneje obremenjujejo pljuča, tudi vaje, ki izboljšujejo tehniko gibanja in utrjujejo pomožnega mišičevja.

Štirikrat od zemlje do meseca in nazaj

Kapitan Kruse s parnika »New York« (Hamburška-Ameriška proga) se lahko ponaša, da je že štirikrat prepotoval razdaljo od zemlje do meseca in nazaj — seveda na zemeljskih morjih.

V 43 letih svojega pomorskega življenja je opravil že 2.7 milijonov kilometrov morskih poti, kar da gori navedeno razdaljo ali 48kratno izmero zemeljskega ravnika.

S tem pa še ni zaključil svojega potovanja, kajti ta čas je baš na novi vožnji po severnem Atlantiku in nihče ne more reči kolikokrat bo še ostavil domače pristanišče. Mož je namreč še kai trden.

London—Singapore v osmih dneh

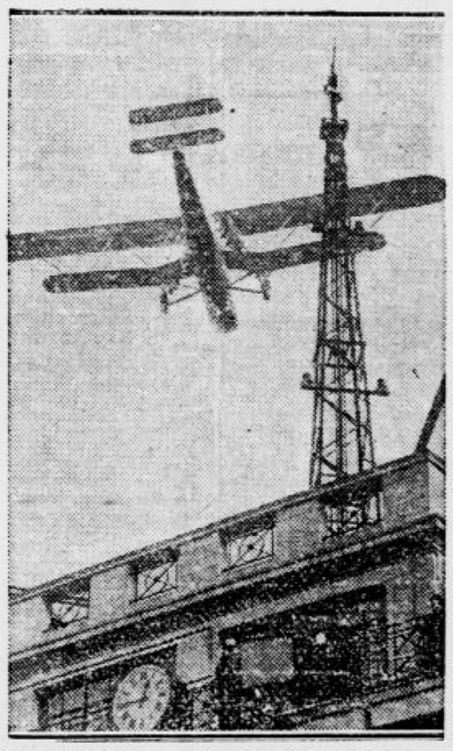

Nova zračna zveza je skrajšala oddaljenost Med Londonom in Indijo na osem dni Slika kaže start prvega letala

Vohunska afera na Finskem

Vsak dan nove senzacije.

Niti vohunske afere vodijo iz Helsinkov v Moskvo, Pariz in druga evropska mesta. Šele zdaj se je pojasnila marsikatera stvar iz prošlih let, ki se je zdela tedaj neumljiva.

Tako je n. pr. pred desetimi leti umrl nenadne smrti ravnatelj tvornice za naboje v Lappu, podpolkovnik Asplund, izvrsten oficir, ki je bil zelo znan še izza svetovne vojne. Zdaj je prišlo na dan, da je mož postal žrtev sovražnega umora. Njegova služkinja, ki je oskrbovala gospodinjstvo v njegovi hiši, ga je zastrupila.

To žensko, ki se piše Jenny Antila, so zdaj oblasti prijele. Priznala je, da je umorila gospodarja, dasi ni imela tega namena. Hotela je podpolkovnika samo prisiliti, da bi ostal nekaj časa v postelji, kar bi bila ona rada porabila za to, da bi pregledala neke papirje v njegovi miznici, do katerih ni mogla drugače, ker je nosil Asplund vedno pri sebi ključe.

Kmalu po Asplundu je umrl tudi hišnik tvornice za naboje, in sicer ne da bi bil prej kaj bolan. Obdukcija, katero so zdaj odredile oblasti, kaže, da je tudi on postal žrtev vohunske družbe za tujo državo.

V smrt za pse

Žena manj od živali

Iz Halleja poročajo listi, da je izvršil samomor ravnatelj nekega rudnika iz nenavadnega vzroka. Mož je imel dva nenavadno popadljiva psa, dobermana in nemškega ovčarskega psa.

Pred nekaj dnevi sta psa napadla bolno ravnateljevo ženo ter jo tako razmesarila, da je morala oditi v bolnišnico. Navzlic temu se ravnatelj ni mogel ločiti od psov. Ko je hudo ranjena žena zahtevala, da se morata doberman in ovčarski pes odstraniti iz hiše, sta se mož in žena sprla in na koncu spora se je ravnatelj obesil na oknu.

Ko je prišla policija, da bi snela truplo, sta planila psa na stražnike, ki so ju morali ustreliti.

68.000 km na kolesu v enem letu

Italijan Mario Gaioni je zaključil 31. decembra svojo enoletno vožnjo na kolesu. Prevozil je v tem času 68.000 km ali 186 km dnevno. Potolkel je s tem rekord Angleža Humblesa, ki je v enem letu prevozil na kolesu 55.770 km.

Metrska mera v Turčiji

1. januarja t. l. je stopila v Turčiji v veljavo odredba, ki uvaja metersko mero. Stare mere in uteži so zanaprej na ozemlju turške republike prepovedani in na njih mesto je stopila meterska mera z vsemi svojimi odtenki.

Iz zgodovine dečjega skrbstva

V starem Egiptu in Rimu je že obstojalo sistematično dečje skrbstvo, potem pa je za poldrugo tisočletje popolnoma prenehalo.

Malokomu je znano, da je bil znameniti avtor »Figarove svatbe« Beaumarchais predhodnik modernega dečjega skrbstva. L. 1784 je ustanovil iz prostovoljnih prispevkov zavod, ki je zaposlenim materam omogočal, da so same dojile svoje otroke namestu da bi jih dajale v rejo. Kar je mati izgubila zaslužka z dojenjem, ji je zavod povrnil.

Beaumarchais je dobro vedel, da ne more nič nadomestiti materinega mleka. Zavod je deloval šest let, potem pa so ga pokopale zmede francoske revolucije.

Tanin zoper opekline

Dr. Wienecke poroča v neki strokovni reviji iz 15letne praxse, da je z uspehom uporabljal 50odstotno taninovo mazilo zoper opekline. Rane so se hitro in dobro zacelile, celo v težjih primerih. Tudi za opekline po jedkih kemikalijah in pa otekline na nogah se mu je taninovo mazilo izvrstno obneslo.

Protinemške demonstracije v New Yorku

Pred nemškim konzulatom v New Yorku je prišlo do ogorčenih demonstracij proti hitlerjevskemu režimu v Nemčiji

Obleke za gospode

po meri ali pa blago za obleke modernih vzorcev, najboljših kvalitet, po najnižjih cenah pri

Drago Schwab, Aleksandrova c.

Topovske krogle iz Napoleonovih vojn

Iz Bruslja poročajo, da so našli na visoki ravnici Caberg pri Maestrichtu 60 cm pod zemljo za 3000 kg topovskih krogel. Strokovnjaki sodijo, da so to municijo zakopali tam francoski vojaki, ki so se mudili v začetku 19. stoletja v Belgiji.

78 let — poročena!

Najstarejši zakonski par Irske Ballyduff in njegova žena sta pred nekaj dnevi obhajala 78. obletnico svoje poroke. Ženi je bilo na dan slavnosti 97 let, Ballyduffu pa 99 let. Toda razburjenje, ki ga jima je povzročilo čestitanje, ju je tako prevzelo, da sta umrla dva dni po slavju, in sicer drug za drugim v eni uri.

Insull, riž in vino

Kakor poročajo iz Washingtona, je dobila Grška od ameriške vlade dovoljenje, da sme uvoziti petkrat več vina kakor doslej. Izvoz znaša 120.000 galon. V zameno bo Grška dobila iz Amerike 3000 ton riža, vrhu tega pa bo izročila vladi Zedinjenih držav pobeglega bogataša Insulla, ki se je bil zatekel na grško ozemlje.

Ribe proti kužnim boleznim

Okolica Rovinja v Istri je bila prej nevarna zaradi malarije, sedaj pa poročajo da je ta bolezen tam že skoraj popolnoma izginila. Ta uspeh pripisujejo ameriški ribi gambuziji, ki so jih presadili kakšen poldrug milijon eksemplarjev v okužena vodovja. Gambuzije se namreč redijo z ličinkami komarjev, ki prenašajo bolezen.

LEPO OBNAŠANJE

Ne dotikaj se ljudi, kadar govoriš z njimi. Ne prijemlji jih za obleko. Ne tolči jih po ramah ter opusti vse one male in grde razvade, ki bi jim bile nevšečne. (Slika in besedilo iz rubrike »LEPO OBNAŠANJE«, ki jo priobčuje ilustrirana tedenska revija »ŽIVLJENJE IN SVET«

Iz dnevnika gospodične X

V svojem 17. letu je zapisala v dnevnik: Hočem dobiti moža, ki me bo ljubil nad vse na svetu. Njegova ljubezen mora biti neizčrpna. Ta mož mora biti zdrav in krepak, širokoplečat in lep, imeti mora temne oči, iz katerih bo sijala duša. Pripravljen mora biti, da gre vsak čas zame v smrt.

V 20 letu:

Želim si moža, ki bo mekah in mil kakor ženska, vendar pa tudi pogumen in srčen kakor lev ter močan kakor medved. Ne bom ga tehtala, če bo tu in tam nekoliko lahkomiseln, zakaj to ga dela še bolj interesantnega. Biti pa mora v vsakem pogledu pameten in voljan, prevzeti zaradi mene vsako žrtev.

V 25. letu:

Rada bi dobila moža, ki bi bil svetski ter bi obenem razodeval ljubeznivo dušo. Če je od preteklosti ostal kakšen madež na njem, ga bom rada spregledala, seveda pod pogojem, da ima bodočnost. Skratka: moj ideal je mož, ki se nanj lahko zanesem.

V 30 letu:

Želim si moža, bogatega moža. Rada bi videla, da bi ga dičile tudi lepe lastnosti, toda pred vsem je važno, da ima denar. Čim več denarja bo imel, tem bolj bom njegova, tem rajša ga bom imela.

V 35. letu:

Dajte mi moža, vse drugo je postranska stvar!

Pri želodčnih težavah, izgubljenem teku, zagatenju, napetosti, zgagi vzpehavanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagnjenju k bljuvanju povzročita 1—2 čašici naravne **»Franc Josefove« vode** temeljito iztrebljenje prebavil. Mnenja bolnišnic izpričujejo, da jemljejo **»Franz Josefovo« vodo** radi tudi oni, ki morajo dolgo polegati v postelji in jim zelo prija voda. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vsaki lekarni, drogeriji in vseh specerijskih trgovinah.

Zakon afriške raziskovalke

Raziskovalka Afrike in pisateljica Julija Wagner-Jauregg, hči znanega dunajskega psihiatra, se je te dni omožila s francoskim polkovnim zdravnikom Henryjem Humannom, s katerim se je bila seznanila na svojem potovanju skozi Kamerun. Novoporočenca bosta preživela medene tedne v Montluconu pri Vichyju.

Kje je največ poslušalcev radia?

Neka nova statistika ugotavlja, da šteje Velika Britanija 5.7 milijona radio naročnikov Nemčija 4.8 milijona, Japonska 1.57 milijona in Francija 1.23 milijona.

V teh štirih državah število naročnikov stalno močno narašča. Tako je naraslo v zadnjih devetih mesecih samo na Japonskem za 250.000 glav oziroma ušes oziroma parov ušes.

NEKAJ ZA VSE

Pri kolesarjenju in veslanju se utrip pospeši od normalnih 72 na 100 do 200 in celo 250 udarcev na minuto.

*

Dojenček občuti že prvi dan svetlobo in na močne svetlobne dražljaje zapre oči. Njegov »vid« pa je samo razlikovanje svetlega in temnega, o fiksiranju ni govora. Očesni jabolki se mu gibljeta neodvisno drugo od drugega, tako da otrok nekako škili.

ANEKDOTA

Pred pričetkom neke predstave je ravnatelj Brahm pogledal skozi odprtino v zastoru. Neki novi statist, ki bi moral predstavljati častnika in se je v svoji častniški uniformi videl samemu sebi važen, je nepoznanega mu Brahma odrinil, češ: »Pusti, da še jaz pogledam, mali.«

Brahm je na skrivaj pozval inspicienta k sebi in ga vprašal, kdo je ta mož. »Samo statist,« je odvrnil inspicient. »Vidi se mu, da je v komolcih zelo spreten. Zapišite mi njegovo ime.« je dejal Brahm. Nekoliko mesecev pozneje je bil spretni mož vodja statistov.

VSAK DAN ENA

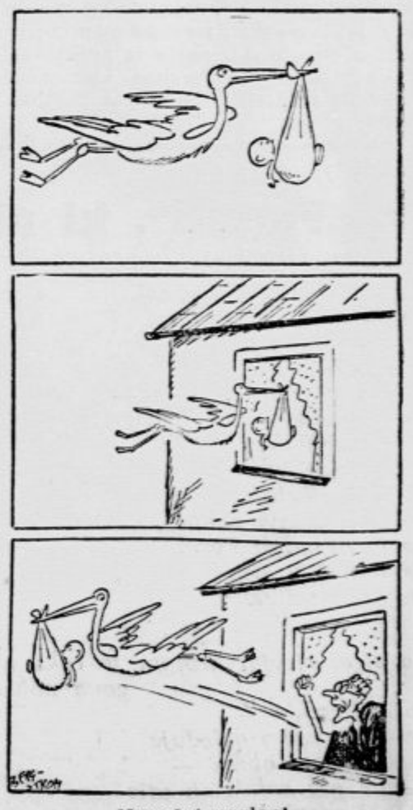

Napačni naslov!
(Söndagsnisse«)

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Gospodarstvo

Gospodarska konjunktura v inozemstvu

Preteklo leto je v svetovnem gospodarstvu malo utrdilo upanje, da bo po letih nazadovanja in rastoče bede vendar prišlo do preokreta in zopetnega zboljšanja gospodarskega stanja. V posameznih državah sicer še ni opažati enotnosti glede gibanja konjunkture, vendar kažejo v onih državah kjer konjunkturni razvoj še zaostaja za svetovnim konjunkturnim razvojem, vsaj upanje, da novo leto 1934 ne bo slabše od preteklega. Veliki evropski zavodi za proučevanje konjunktur so na podlagi gibanja produkcije in konsuma ugotovili, da je svetovna gospodarska konjunktura dosegla najnižje stanje sredi leta 1932. Na tem najnižjem stanju depresije je konjunkturni razvoj vztrajal do lanskega leta, ki je v nekaterih velikih državah prineslo že zboljšanje, četudi šele v manjšem obsegu. Razvoj navzgor je bil tu in tam prekinjen; ponekod je prvim znakom vzgona sledila zopet reakcija, ki pa ni mogla izpremeniti splošne tendence rahlega dviganja navzgor.

To velja pred vsem za *Zedinjene države Severne Amerike*. Po padcu dolarja je gospodarstvo v Zedinjenih državah v nekaj mesecih pokazalo prav občutno oživljenje. Ameriški gospodarstveniki so se očividno vdali prevelikemu optimizmu in so preveč verovali v Rooseveltove eksperimente za zboljšanje konjunkture. Prvemu naglemu vzgonu konjunkturnega gibanja, ki je sledil padcu dolarja, je čez nekaj mesecev v juliju sledila močna reakcija, ki je trajala vse do srede novembra. V tem času se je precejšen del doseženega zboljšanja zopet izgubil, navzlic temu je bilo stanje sredi novembra še vedno ugodnejše, nego v istem času leta 1932. V drugi polovici novembra, zlasti pa v decembru, pa so se znova pokazali znaki zboljšanja. Ves lanski konjunkturni razvoj v Ameriki je potrdil naziranje, da tudi z najdalekosežnejšimi ukrepi ni mogoče preko gotove mere pospešiti konjunkturni razvoj in da tudi proces zboljšanja potrebuje nekaj časa. Čeprav obstoja v Zedinjenih državah zanesljivejša statistika o gibanju brezposelnosti, vendar je verjetna cenitev, da je v teku enega leta število brezposelnih v Zedinjenih državah nazadovalo za preko 3 milijone delavcev.

Seveda pa je še danes v Ameriki brez posla nad 10 milijonov ljudi. Glede dolarja je treba še pripomniti, da se Zedinjene države doslej še niso poslužile sredstva inflacije za umetno zboljšanje konjunkture in je danes dejansko obtok denarja navzlic večji potrebi še vedno manjši nego pred letom dni.

Bolj enotno je bilo lani gibanje konjunkture v **Angliji**, ki je z ukrepi za zboljšanje gospodarskega stanja postopala mnogo previdnejše in je v svoji novi finančni in gospodarski politiki pokazala več razumevanja za stvarne možnosti. Zboljšanje v angleškem gospodarstvu je doseglo že razmeroma velik obseg. V vseh industrijskih panogah, razen v bombažni in ladjedelski industriji, je zabeležiti povečanje produkcije. Do konca leta je našlo zaposlenje okrog 900.000 novih delovnih moči, tako da je število brezposelnih ob koncu leta padlo na 2,340.000. Tudi angleški izvoz se je povečal za 8 do 10 odst., obrestna mera na trgu privatnih diskontov pa je padla že na 2 odst. Najugodnejši je razvoj v železarski industriji, pa tudi premogovna industrija kaže napredek, ki se vidi zlasti v tem, da se zopet obnavlja produkcija v opuščenih premogovnikih.

Prav zanimiv je konjunkturni razvoj v **Franciji**, zlasti zaradi tega, ker tu ne pride v poštev nobena umetna injekcija v zvezi s poslabšanjem valute, kakor je to v Angliji in Ameriki. Sicer v Franciji konjunkturno zboljšanje še ni doseglo tako velikega obsega kakor v Angliji, vendar tudi ni malenkostno. Francoska težka industrija je zabeležila proti koncu leta v primeri z decembrom 1932 povečanje produkcije za 18 odst. Splošni produkcijski indeks je bil v novembru za približno 12 odst. višji nego pred letom dni. Zastoj pa je zabeležiti predvsem v rudarstvu, in sicer zaradi razmeroma visokih mezd.

Občutnejše je tudi gospodarsko zboljšanje v Nemčiji. Ob koncu novembra je bilo v Nemčiji uradno zabeleženih 3,710.000 brezposelnih delavcev nasproti 5,360.000 ob koncu novembra 1932. Zmanjšanje brezposelnosti znaša torej po uradni statistiki 1,650.000 delavcev. Deloma je to zboljšanje zaposlenosti pripisati raznim okolnostim, ki niso v zvezi s konjunkturnim razvojem, vendar pa tudi strokovnjaki v inozemstvu cenijo, da se je dejansko število brezposelnih zmanjšalo za nad 1 milijon. Zboljšanje konjunkture v Nemčiji izvira predvsem iz notranjega trga, kajti izvoz je lani kazal še vedno nazadujočo tendenco. Kakor v Angliji, Franciji in Ameriki, se je tudi v Nemčiji povečala produkcija železarske industrije. Produkcija jekla je znašala v tem mesecu 730.000 ton nasproti 450.000 tonam v istem mesecu leta 1932. V ostalih državah razvoj ni enak. Tako vidimo, da se je gospodarsko stanje zboljšalo v Avstriji in Madžarski, dočim Češkoslovaška še ne beleži dvigajoče tendence v gospodarski konjunkturi. Vsekakor ugodnejši razvoj pa je zabeležiti v skandinavskih državah, v Danski in Belgiji.

Večji donos davkov v novembru

Kakor znano, so že v septembru in oktobru državni dohodki nekoliko prekoračili ustrezajoče vsote iz l. 1932. Sedaj objavlja finančno ministrstvo tudi že podatke za november, iz katerih je razvidno, da so bili v tem mesecu državni dohodki (po proračunu državne administracije) prav znatni. Znašali so namreč 627.6 milijona Din (108% v proračunu predvidenih dohodkov) nasproti 575.9 milijona Din v oktobru in 595.6 milijona Din v septembru. Lani v novembru so dosegli 624.7 milij. Din.

Dohodek od neposrednih davkov je v novembru znašal 268.8 milijona Din nasproti 239.9 milijona Din v novembru 1932, tako da je bil donos neposrednih davkov v tem mesecu za 28.9 milijona Din ali 12% višji nego ped enim letom, kar je pripisati strožji praksi pri izterjavanju. Skupaj je znašal v razdobju september-november (to je v zadnjih treh mesecih, za katere so nam na razpolago podatki) donos neposrednih davkov 664.5 milijona Din nasproti 556.9 milijona Din v istem razdobju l. 1932 tako da je bil donos večji za 107.6 milijona Din.

Posredni davki pa v tem mesecu niso pokazali tako ugodnega rezultata. Donos carin je bil nekoliko večji nego v istem mesecu l. 1932, in je znašal 60.2 milijona Din nasproti 56.2 milijona Din v novembru 1932. Na trošarinah pa je bilo v novembru vplačanih le 52.7 milijona Din to je za 13.6 milijona Din manj, na taksah pa 67.9 milijona Din, to je za 14.9 milijona Din manj. Nekoliko višji so bili dohodki od monopolov, ki so znašali 147.8 milijona Din in so bili za 8 milijonov Din večji nego v novembru 1932. Skupaj so znašali vsi državni dohodki po proračunu državne administracije v prvih 8 mesecih proračunskega leta 1933-34 4226.5 milijona Din, to je 91% v proračunu predvidenih dohodkov.

Zaposlenost v decembru

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je izdal podatke o gibanju zavarovanega članstva za mesec december. Iz teh podatkov je razvidno, **da je bila zaposlenost preteklega leta na isti višini kakor v decembru leta 1932.** Od novembra na december je zaradi sezonskih vplivov povprečno število zavarovanega članstva padlo za 3.672 članov, dočim je znašal padec v decembru 1932 3.173 in v decembru 1931 za 6.144 članov. Skupno število članov je znašalo 74.205 (v nov. 77.877). Sezonski padec zaposlenosti je bil sicer precej manjši nego v decembru 1931, vendar nekoliko večji kakor ped enim letom, kar je pripisati okolnosti, da se je v decembru ustavilo vsako delo pri regulaciji Ljubljanice. V novembru je bilo baš zaradi tega za 489 članov več zavarovanih nego v novembru 1932 in je ta razlika v decembru docela odpadla, tako da smo imeli v tem mesecu za malenkost manj zavarovanega članstva nego v istem mesecu predhodnega leta, toda ta razlika znaša le 10 članov.

Zanimivo je neenako gibanje pri moškem in ženskem članstvu. Pri ženskem članstvu, ki beleži že vse zadnje mesece znaten prirastek nasproti ustrezajočemu mesecu predhodnega leta, se je ta prirastek v decembru še povečal, tako da smo imeli 1.508 več zavarovanih članic nego v decembru 1932. Zato pa se je pri moškem članstvu povečal primanjkljaj od 979 v novembru na 1.518 v decembru.

V primeri z decembrom 1931 znaša primanjkljaj vsega zavarovanega članstva še 7.446 članov, dočim je v novembru znašal ta primanjkljaj nasproti novembru 1931 še 9.918.

Ponovno moramo pripomniti, da ta statistika ne nudi popolne slike, ker v številkah ni vpoštevano rudarsko delavstvo, zavarovano v bratovskih skladnicah. Želeti bi bilo, da bi zaradi popolnosti statistike okrožni urad v Ljubljani vsak mesec objavil tudi tozadevno številko za rudarsko delavstvo vsaj v globalnem iznosu.

Odstotek bolnikov je bil v decembru nekoliko večji nego pred enim letom in je znašal 2.65 %, to je 0.63 % več. Dnevno zavarovana mezda je znašala povprečno 22.84 Din nasproti 23.44 Din v lanskem decembru in 25.19 Din v decembru 1931. Skupna dnevna zavarovana mezda pa je znašala povprečno 1,695.000 Din nasproti 1,739.000 Din v decembru 1932 ter 2,057.000 Din v decembru 1931, tako da znaša primanjkljaj nasproti decembru 1932. dnevno 44.000 Din nasproti decembru 1933 pa dnevno 362.000 Din.

Precejšnja stabilnost našega nivoja cen

Narodna banka je objavila indekse cen v trgovini na debelo za mesec december, iz katerih je razvidno, da je naš nivo cen proti koncu leta za malenkost popustil, dočim se je, kakor znano, v oktobru in novembru nekoliko dvignil. Totalni indeks cen (računan na bazi 1926 = 100) je **znašal v decembru 62.3 nasproti 63.1 v novembru in 61.5 v oktobru.**

Indeks cen rastlinskih proizvodov je popustil za 1 točko, od 53.7 na 52.7, in sicer zaradi slabejših cen pšenici, koruzi, fižolu in češpljam, edino vino se je nekoliko podražilo. Indeks cen za živino in živinske proizvode je nazadoval za 1.1 točke., in sicer od 58.2 na 57.1. Nazadovale so predvsem cene perutnini in jajcem, prav tako cene svinjski masti in slanini, dočim je narasla cena sirovim kožam. Indeks cen mineralnih proizvodov je nebistveno popustil od 76.3 na 76.2. Indeks cen industrijskih proizvodov pa je nazadoval za 0.7 točke, od 69.1 na 68.4, in sicer zaradi nižjih cen moki in bombažnim tkaninam. Stanje našega nivoja cen v primeri s prejšnjimi leti nam kaže naslednja primerjava:

Indeks cen

decembra	rast.	živ.	ind.	totalni
1928	130.8	108.0	93.9	104.1
1931	70.6	58.6	68.5	67.2
1932	61.6	57.3	68.1	64.8
1933	52.7	57.1	68.4	62.3

V primeri z decembrom 1932 se naš nivo cen ni prav nič dvignil, navzlic zunanji oslabitvi dinarja. Totalni indeks je bil celo za 2.5 točke nižji nego pred enim letom. Indeks cen živine in živinskih proizvodov ter indeks cen industrijskih izdelkov ne kažeta v primeri s predhodnim letom nikakih bistvenih sprememb, le indeks cen rastlinskih proizvodov je precej nižji, kar je v prvi vrsti pripisati okolnosti, da so bile lani precej višje cene našemu žitu, zlasti pšenici, ker je bila pšenična letina 1932 zelo slaba, tako da nismo imeli potrebe po izvozu in se je naša cena pšenici zaradi tega gibala precej nad izvozno pariteto.

Cene izvoznih in uvoznih predmetov.

Indeks cen glavnih izvoznih predmetov je v decembru nazadoval od 61.0 na 59.2, dočim se je indeks cen glavnih uvoznih predmetov dvignil od 73.3 na 73.5. S tem se je razlika med tema dvema indeksoma za nas poslabšala, dočim smo v novembru zabeležili izboljšanje cen izvoznih predmetov pri le neznatnem povečanju indeksa cen uvoznih predmetov. Če primerjamo gibanje indeksa cen glavnih izvoznih predmetov in glavnih uvoznih predmetov, dobimo naslednjo sliko:

Indeks cen

meseca	izvoznih predmetov	uvoznih predmetov	razlika
1928	117.4	95.2	+ 22.2
1929	104.7	86.6	+ 18.1
1930	79.4	72.8	+ 6.6
1931	66.6	65.1	+ 1.5
1932	57.9	73.7	— 15.8
1933	59.2	73.5	— 14.3

Kakor vidimo iz zgornje primerjave, so se **izvršile zadnja leta precejšnje spremembe v cenah glavnih izvoznih in uvoznih predmetov**, in sicer nam v škodo. Medtem ko je bil v decembru 1928 indeks cen izvoznih predmetov za 22 točk višji nego indeks cen uvoznih predmetov, je bilo v zadnjih dveh letih obratno. **Od leta 1928. so cene naših glavnih izvoznih predmetov padle točno na polovico, dočim so v teh 6 letih cene glavnih uvoznih predmetov padle komaj za 23%. To pomeni v drugih besedah, da moramo danes izvoziti po količini za okrog polovico več naših pridelkov, kakor v letu 1928., če hočemo v inozemstvu z izkupičkom izvoza kupiti isto količino uvoznega blaga.** V tem, za nas neugodnem gibanju uvoznih in izvoznih cen tiči eden glavnih vzrokov naših gospodarskih težkoč.

Gospodarske vesti

= **V trgovinski register** se je vpisala nastopna tvrdka: Ruška tekstilna industrija F. Vlach, Ruše (tkalnica, barvarna, izdelovanje običajnega perila in prodaja tekstilnega blaga na debelo.)

= **Poravnalno postopanje** je uvedeno o imovini dolžnika Save Gejustibeka, zakupnika menze Oficirskega doma v Ljubljani, Meteljkova 2 (poravnalni upravnik Fran Tomažin, Ljubljana, Livada 21; poravnalni narok 7. februarja ob 9., prijavni rok do 26. februarja).

= **Dobave.** Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 1 asinhronskega motorja, do 24. t. m. pa glede dobave 1800 m kabla in 900 m žice. Direkcija drž. rudnika Senjski rudnik sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 250 komadov karbidnih svetiljk. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave 10.000 kg karbida in 4 komadov usnjatih jermen, do 1. februarja pa glede dobave 15 sodov masti za jamske vozičke. Dne 9. febr. se bo vršila pri direkciji pomorskega prometa v Splitu ofertalna licitacija glede dobave kovinskega materiala, 12. februarja gled dobave nafte in petroleja, 16. februarja pa glede dobave maziva.

= **Dobava smučarskih čevljev.** Dne 22. t. m. se bo vršila pri upravi III. oddelka zavoda za izdelavo oblačil za vojsko v Zagrebu ofertalna licitacija glede dobave 5500 parov planinsko-smučarskih čevljev.

Borze

5. januarja.

Na ljubljanski borzi sta se devizi Newyork in London le nebistveno okrepili. Avstrijski šilingi so v privatnem kliringu notirali 9.10 — 9.25 brez zaključka (v Zagrebu so se trgovali po 0.08, v Beogradu po 9.08 in 9.03). V grških bonih je bil promet v Zagrebu po 31 in v Beogradu po 34.50.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda trgovala nespremenjeno po 296.50 in 297. Promet je bil še v 8% Blairovem posojilu po 38 in v delnicah Privil. agrarne banke po 237.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2298.48 — 2309.54, Berlin 1360.14—1370.94, Bruselj 794.96 do 798.90, Curih 1108.35—1113.85, London 185.53—187.13, New York 3591.61—3619.87, Pariz 224.57—225.69, Praga 170.12—170.98, Trst 300.57—302.99 (premija 28.5%) Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.10 do 9.15.

Zagreb. Amsterdam 2298.18—2309.54, Berlin 1360.14—1370.94, Bruselj 794.96—798.90, London 185.53—187.13, Milan 299.90—302.97, Newyork kabel 3613.26—3641.87, Newyork ček 3591.61—3619.87, Pariz 224.57—225.69, Praga 170.23—170.98, Zürich 1113.85—1108.35.

Curih. Pariz 20.26, London 16.76, Newyork 325.50, Bruselj 71.7250, Milan 27.16, Madrid 42.5750, Amsterdam 207.55, Berlin 122.95, Dunaj 57.80, Stockholm 86.50, Oslo 84.25, Kobenhavn 74.90, Praga 15.35, Varšava 58.05, Bukaresta 3.05.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 10.97, London 29.50, Milan 47.59, Newyork 569.77, Pariz 35.55, Praga 25.81, Curih 175.17, 100 S v zlatu 128 S nap.

Efekti

Ljubljana. Vojna škoda 296 — 297, 7% investicijsko 54 — 55, 7% Blair 35 — 36, 8% Blair 38 — 40, 7% Drž. hipotekarna banka 52 den., 4% agrarne 26 den., 6% begluške 36.50 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 296.50—297, za februar 288—290, za marc 287.50—288.50, za april 287—288, 7% invest. 54—56, 4% agrarne 26.50—30, 7% Blair 35.50—36, 8% Blair 38.50—39, 6% begluške 37.75—38.50; bančne vrednote: PAB 236.50—237; industrijske vrednote: Šećerana Osijek 120—130, Trbovlje 125—135.

Beograd. Vojna škoda 298, 296.50 zaklj. za februar 292.50 zaklj., 7% invest. 56, 54.50 zaklj., 4% agr. 28.50 zaklj, 6% begluške 39.50, 38.10, zaklj. 8% Blair 38.50—40, 7% Blair35.50—36.50, Nar. banka 3860—3900, PAB 235.50—235.

Dunaj Državne železnice 16.48, Trboveljska 12.48 Alpine Montan 9.35.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago**, 5. januarja. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 84.875, za julij 83.375, za september 84.50; **koruza:** za maj 52, za julij 53.75.

+ **Ljubljanska borza** (5. t. m.) Tendenca mirna. — Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): baška 79.90 kg po 140 — 142.50; sremska in baranjska, 78-79 kilogramov po 137.50—140; **koruza** (po navadni tarifi): prompetna po 125 — 127.50, nova sušena 115 — 117.50, nova sušena za januar 122.50 — 125; **moka:** baška »0« po 240 — 245, banatska po 250 — 255.

+ **Novosadska blagovna borza** (5. t. m.) Tendenca mirna, promet je bil slab. — **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad, Sombor sremska 90 — 91; srednjebaška 91 — 93; gornjebaška in slavonska 92 — 93; baška potiska 93 — 94; gornjebanatska 88 — 90; južnobanatska 87 — 88. **Oves:** baški, sremski in slavonski 51 — 52. **Ječmen:** baški, sremski 64/65 kg 63 — 65. **Koruza:** baška in sremska stara 70 — 72; nova 47 — 49; nova sušena 62 — 64; banatska stara 67 do 69, nova sušena 59 — 61. **Moka:** baška in banatska »0g« in »0gg« 165 — 185; »2« 145 — 165; »5« 125—145; »6« 97.50—107.50, »7« 72.50 — 82.50; »8« 65 — 70; sremska, slavonska »0g« in »0gg« 160 — 175; »2« 140 — 160; »5« 120 — 140; »6« 97.50 do 107.50; »7« 72.50 — 82.50; »8« 65 — 70. **Otrobi:** baški, sremski 54 — 56; banatski 50 — 54. **Fižol:** baški, sremski 127.50—130.

+ **Somborska blagovna borza** (5. t. m.) Tendenca nespremenjena, promet 98 vag. **Pšenica:** baška, okolica Sombor in gornjebaška 89 — 91; srednjebaška 92 — 94; banatska 88 — 90; banatska potiska 92 — 94; baška potiska in slavonska 93 — 95. **Koruza:** baška nova 46 — 48; sremska nova 48 — 50; baška in sremska sušena 62 — 64; baška stara 70 — 72.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (5. t. m.) Tendenca prijazna, promet srednji. **Pšenica:** za marc 7.67 — 7.68, za maj 7.88 do 7.89; **koruza:** za maj 7.87 — 7.90.

ŽIVINA

+ **Živinski sejem v Ptuju.** Na živinski sejem dne 2. in 3. t. m. je bilo prignanih 110 krav, 46 telic, 105 volov, 15 bikov in 86 konj, skupaj 363 glav; prodanih pa je bilo 136 glav. Cene so bile naslednje: krave 2.50 do 3.50 Din, telice 3—4.50, voli po 3—4, biki po 3—4 Din za kg žive teže. Konji so se prodajali po 650 do 2650 Din za komad. Na svinjski sejem pa je bilo pripeljanih 31 prascev in 93 svinj. Prasci so se prodajali po 105—150 Din za komad, svinje pa po 6.50—7.5 Din za kg žive teže. Zadnji tržni dan se je prodajala lepa slanina po 12 do 14 Din za kg.

VINO

+ **Vinsko tržišče v dravski banovini** (5. t. m.) Situacija prejšnjega tedna neizpremenjena. V kupčiji vlada precejšnja stagnacija. Cene nekoliko popuščajo le pri navadnih kmečkih mešanih vinih, medtem ko sortna vina, ki so po večini v trdnih rokah, ne gredo izpod 5 Din liter na mestu, odnosno nakladna postaja. Zahtevalo **zanje 5.50—6 Din, za finejša in polnejša** pa 6—7 Din. Zaradi tega segajo vinski trgovci močno po cenejših dalmatinskih in savskih vinih, zlasti tugi, ker so milejša. Glede kislinske milobe se pa tudi dravska vina sama od sebe znatno izboljšujejo. Vinske kupčijske in konsumne razmere pa niso v drugih banovinah naše države in tudi sosednjih dražavah (Italiji, Avstriji, Madžarski) prav nič boljše. Po časopisnih poročilih so drugod cene še zmernejše kakor pri nas, a konsum še slabši. Vse upa na boljši konsum pomladi.

Stari borovški pravljični svet

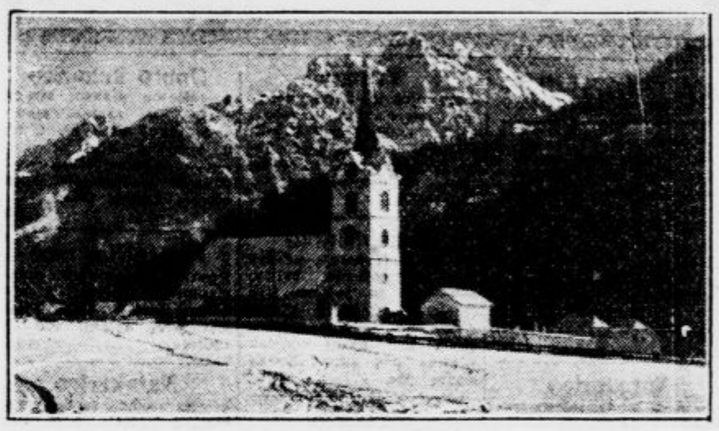

Motiv iz Podkorena: v ospredju Špik (2472) in Škrlatica (2783)

Kranjska gora, 5. januarja.

Ko pokriva visoka snežna odeja borovška polja in pritiska krivec z vso strupenostjo, da prisili staro in mlado v bližino tople lončene peči, se radi bude človeku spomini na »stare, dobre čase«. Spomini se ti tem bolj vsiljujejo, ko zreš na današnji kulturni svet, ki zna ceniti zimo vse drugače, kakor smo jo mi v svojih mladih letih. Star Borovec je ob prvem mrazu zamašil vse razpokline v svoji bajti z žaganjem in mahom, zadelal nepotrebne odprtine v hlevu z gnojem, trdno zaprl okna v hiši in čakal na prvi sneg, ki mu je omogočil vožnjo sena iz visokoležečih senikov. Čepil je drva in krmil živino. Ko mu je v predpustnih dneh zmanjkalo dela, se je ženil, ali sam ali je sinu preskrbel nevesto ali pa omožil svojo hčer. To so bili najveselejši dnevi v letu, ki se nikdar več ne povrnejo. V naslednjem naj otmem pozabljivosti nekaj prizorov iz borovškega zimskega življenja, kakršni so se dogajali še pred pol stoletjem in o katerih današnja mladina ničesar več ne ve.

Največje veselje za nas samosrajčnike je bilo tedaj pozimi, ko sta prišla krojač ali čevljar z vsem svojim štabom v štero. Vse boljše hiše, zlasti take z večjimi družinami, niso namreč naročale obleke in obutve v delavnicah, temveč so pozvale domače mojstre na dom, kjer so dobili rokodelci že vseh vrst blago pripravljeno za izdelavo. Seveda samo domače blago. Delali so od ranega jutra pozno v noč. Zvečer so prišli v posete še sosedi in bila vam je domača zabava, da današnji rod niti pojma nima o načinu, kako se je znal zabavati stari svet.

Glavno vlogo so imeli pri takih zabavah vsekakor strahovi. Čevljar Aržen, komaj je zasedel svoj trinožnik, je že tudi pričel pripovedovati razne zgodbe iz domačih in tujih vrtov. Vedel je za vsako hišo, kjer je opominjalo; pravil je, da hodita po Veliki Jami bela žena in na Križnici mož velikan. V Smrinju pa da pleše v krogu sam peklenšček. Pripovedoval je, kdaj imajo mrtveci svojo polnočnico in kako neki okostnjak krade olje iz svetilke, zvane večna luč, da se maže z njim po koščenih bedrih in tako baje preganja revmatizem. Nas otroke, ki smo bili vtaborjeni v grebici (na zapečku), je mož popolnoma oplašil in starši so imeli z nami velike križe, preden so nas mogli spraviti k počitku. Marsikdo se je teh vkoreninjenih strahov otresel šele v pozni moški dobi. Moderni svet ne pozna strahov, zato je pa tudi idealizma vedno manj, posebno med današnjo mladino.

Miklavž in parklji so star slovenski običaj, pri Borovcih s to razliko, da so posamezni parklji včasi že 14 dni pred Miklavževim večerom rogovilili po vasi, češ, da poslušajo, kako mladina uboga in kako se uči. Pri tem nadzorstvu se je navadno dogodilo, da je pritekla kakšna Špelca ali Johanca domov črna ko dimnikar. To specialiteto so ohranili parklji vse do danes in vsaka Borovšica ostane na kritični večer rajši v svoji kamrici, da se ne bi izpostavljala prijetnosti sorodstva s Culukafri.

V adventu so se takrat pojavljale pehte babe (pehtre). To so bile hudobne žene čarovnice, ki so prinašale nesrečo posameznikom v vasi. Srečavali so jih navadno ponočnjaki. Letale so okrog v belih oblačilih z razmršenimi lasmi ali pa so se pojavljale kot vešče v bližini Podkorena (izvir Save, močvirje). Priljubljeno bivališče jim je bila Črna Vopa v Vitrancu. Je to ogromna votlina v goro, pred katero smo imeli bosonožci velik respekt.

Okrog novega leta so prihajali preko Korenskega sedla iz Korotana bedanci. Možje kosmatinci, ki so imeli zlasti mladino na piki. Gorje poreznežem! Da bi bil le prestopil prag domače hiše po večernem zvonjenju, zagrabil bi ga bil bedanec in odnesel v goščo Karavank. Toda tudi takratna mladina je bila podjetna. Da prežene divjake, se je zbrala vsako leto na večer pred sv. Tremi kralji vsa podkorenška vaška mladež, ki je bila pobrala doma vse živinske zvonce, goveje in ovčje, nekatere prav ogromnih dimenzij, in zvoneč, tuleč in ropotujoč gnala našemljenega bedanca prav do današnje državne meje. Pogon se je seveda vedno posrečil in kmet kakor srenja sta se spet lahko oddahnila za eno leto. Ta navada se je ohranila do današnjih dni.

Podobno vlogo, kakor pehte in bedanci so imeli kozobrini. Ta pasma strašil je prihajala navadno od Trbiža sem in divjala preko Vršiča v Trento.

Odrasle je zelo strašila mrtvaška ptica (skovir, tudi čuk). Kjer se je oglasila, tjakaj je prišla smrt. Pomladi in jeseni so bile na dnevnem redu divje jage (ptice selivke, posebno žerjavi). To vam je bil prizor, če je kak star očanec zaslišal ponoči na prostem vriščanje v zraku. Domačih duri ni odprl, ampak jih zbil, da so skočile iz tečajev, tako se mu je mudilo pod varni krov.

Še nekoga smo se kratkohlačniki posebno bali. Mrtvaških kosti. Pri več cerkvah, okrog katerih so bila pokopališča, se v primeru pokopa starega groba nestrohnele kosti niso položile nazaj v nov grob, marveč so jih zložili lepo simetrično v poseben, za to določen prostor, imenovan karnar. Tak prostor je imelo tudi staro borovško pokopališče. (Kolikor mi je znano, je še dandanes taka grobnica na Trbižu. Vedno smo jo obiskali, kadar smo romali na Sv. Višarje). Največja kazen odnosno grožnja v nekdanji enorazrednici je bila: »Ako ne boš priden, boš šel na kosti«. Čeprav nihče ni doživel časti, da bi delal družbo okostnjakom, je vendar imela izrečena grožnja vedno uspeh. Strah je bilo tisto vzgojno sredstvo, ki je vedno učinkovalo pri borovških prodajalcih platna.

Josip Lavtižar.

Darujte za nesrečne poplavljence

Ivan Albreht:

Silhueta

— Ti sploh nisi sodoben človek, je rekla Amanda in nejevoljno skomignila z rameni. Mladi mož, ki je gledal božanstvo v tem razvajenem dekletu, se je zdrznil.

— Kaj bi pa moral napraviti, da si pridobim pravico za sodobnost?

— Ne vem. Že samo to vprašanje dokazuje, kako si povprečen in majhen.

Mladi mož je prebledel. Leto dni je upal in čakal, kdaj bo smel prvič biti z Amando sam in ji razodeti, kaj čuti zanjo, zdaj pa ga udari ženska s takim očitkom. Nemo se je naklonil in odšel. Gospa Verena, Amandina mati, je bila nekoliko razočarana in skoraj vznemirjena, ker se je gost tako nenadno poslovil. Z očmi je vprašala Amando, kaj naj to pomeni, z ljubeznivo besedo pa je omenila gostu, da želi skorajšnjega svidenja.

— Kako to? je hotela vedeti gospa Verena, ko sta bili s hčerko sami in je bila soba polna Amandinega smeha in vonja po venečih rožah.

— Ne vem, mama, se je poigravala lepotica z zlato zapestnico. Dolgočasen je ta človek in povprečen. Ali se ti ne zdi? Nič sodobnega ni na njem.

— Mislim, da se motiš, je bila gospa Verena nejevoljna. Od vseh, ki se ti bližajo, se mi zdi edini —

— Nikar no, mama! Pojdiva rajši v kino; doma itak nimava kaj početi. —

Gospe Vereni je bilo tesno. Vso noč ni imela miru. Ko je zjutraj nato prebirala časnik, je skoraj omedlela.

— Amanda!

Hčerka je še v lenobni dremavici sanjala v svoji spalnici.

— Amanda!

— Kaj pa želiš, mama?

V rožno svileni pižami je bila kakor cvetoča vrtnica, ko je stopila v gospejino spalnico.

Gospa Verena ji je trudna pomolila časnik:

— Samo poglej!

Amanda je čitala in se stresla. — Mrtev?! On. — Zaradi nje?!

Čisto tiho je zdrknila ob materini postelji na kolena.

— Le zakaj. — Saj sem ga vendar tako toplo ljubila.

Soba je bila polna Amandinega joka. Iz salona je silil semkaj vonj umirajočih rož kakor dih smrti.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Politehnični institut v Parizu

Jugoslovenska sekcija

Višja tehnična šola pismenega pouka v jugoslovenskem jeziku vpisuje vsakodnevno za poklice

MONTERJEV,
NADZORNIKOV,
POMOČNIKOV INŽENJERJEV
IN INŽENJERJEV

v elektro-strojnem in stavbno-arhitektonskem odseku. Za vsa pojasnila in brezplačen program pouka se obrnite na naslov: **Institut Polytechnique 53 ter Bd. Suchet, Paris (16e).** 94

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par, za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Gospodinjo
išče vdovec mizar prott odškodnini v opremljenem stanovanju in kurjavi. — Dnevno delo 1—2 uri. Do pee na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vdovec 1934« 412-1

Natakarico
sprejmem s 1. februarjem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 408-1

Trg. poslovodjo
s kavcijo 10.000 Din sprejmem takoj v trg. mešanega blaga. Naslov v oglas. oddelku »Jutra« v Ljubljani. 457-1

Frizerka
dobra moč, dobi stalno službo. Nastop takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 505-1

Vrtnar
samostojen in dobro verziran, samec, dobi s februarjem službo na deželi. Ponudbe z vsemi navedbami in zahtevkom plače na oglas. oddelek »Jutra« pod »Š. 2417«. 469-1

Blagajničarko
zmožno tudi korespondence in knjigovodstva, boljšo, zanesljivo in pošteno moč sprejmem. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Stalna služba 22«. 325-1

Službkinjo
srednjih let, vajeno meščanske kuhe, hišnih del in šivanja, sprejme manjša družina blizu mesta na deželi. Ponudbe pod šifro »Snažna in krepka« na oglasni oddelek »Jutra«. 484-1

Biro »Central«
Vasina 6, telefon 26-228 Beograd, potrebuje za svoj ... boljše privat... to ... za Beograd ... 44828-1

Dobro kuharico
z večletno prakso, strogo snažno in varčno, sprejmem takoj ali z 20. t. m. k večji družini na Gorenjsko. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobro kuham 333«. 413-1

Pisarniško moč
trgovsko naobražen organizatoričen talent, s primerno kavcijo, iščem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 399-1

Natakarico
ki ima osebno točilno pravico, s kavcijo 5000 Din sprejmem po dogovoru. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Industrijski in tujski prometni kraj«. 554-1

Šiviljo-entlerico
izvežbano v izdelavi pletenin, sprejmem. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod značko »Vestna 793«. 559-1

Sposobnega
sadjarja, vinogradnika in vrtnarja (Slovenca iz Goriškega) sprejmem. Nasad zgodnjega sadja obstoji že več sto let. Vpoštevajo se samo strokovnjaki s sodelovanjem pri produkciji. Obširne ponudbe na naslov: D. Pašič, Zagreb, Klaićeva 30. 494-1

Trg. pomočnica (ik)
poštena, resna in vljudna, dobra prodajalka, dobi takoj službo v mešani trgovini v večjem kraju v Prekmurju. Nastop takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Pogoj je 25.000 Din kavcije. Ponudbe z zahtevkom plače na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Dobra in poštena moč«. 321-1

Poslovodjo
veščega, za vinsko trgovino na debelo iščem za takoj. Potreben kapital 10.000 Din v gotovini. — Javiti se je takoj na naslov: Čeh Josipina, G. Grad. 499-1

Gospodične
ki igrajo klavir, violino, harmoniko ali guitaro — iščem za saloneko jamsko kapelo. — Slavko Raškaj, poštno ležeče, Kranj. 394-1

Jazz-trio Slovenci
iščejo mlado in simpatično gospodično, ki ima veselje do petja ali igranja. Učila se bo lahko klavir ali violino. Ima prosto stanovanje in hrano, vožnjo v Ogulin tja in nazaj, ter 300 Din mesečno. — Ponudbe na naslov: Vladimir Mandelić, kapelnik — kavarna »Klek«, Ogulin. 520-1

Natakarico
vajeno kuhinje, ki prevzame gostilno na račun iščem. Julka Povšnar, Kokra. 647-1

Fotopomoč
za izdelovanje amaterskih slik, sprejmem takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Trajna služba«. 596-1

Gospodično
ki bi prevzela samostojno vodstvo trgovine, sprejmem. Potrebno 10.000 Din kavcije. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Lep zaslužek«. 583-1

Prodajalko
prvovrstno, s prakso — sprejmem takoj v modno trgovino. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Praksa«. 581-1

Pomočnik
zmožen delati emajlirane peči dobi službo. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Pomočnik«. 616-1

Samostojno kuharico
sprejmemo za uradovo okrevališče »Jadran« na Rabu. — Reflektiramo samo na dobro izvežbane osebe, ki so bile že zaposlene v hotelih odnosno večjih penzionatih. Prednost imajo one ki imajo osebno pravico za vodstvo penzionata, odnosno vse po obrtnem zakonu predpisane pogoje. — Vse ponudbe s točnim opisom dosedanje zaposlitve, kakor tudi z navedbo zahtevkov naj se predlože do dne 15. januarja 1934 Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 20. 644-1

Postrežnico
čisto in izobraženo, vešča boljših hišnih del, sprejmem na Celovški cesti 14. 657-1

Trg. pomočnico
mešane stroke, perfektno izurjeno iščem. Zaposlenje dobi tudi trgovski zastopnik mešane stroke. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Samo zanesljivo«. 667-1

Postrežnico
mlado, čisto in spretno, vajeno vseh domačih del, sprejmem za dopoldan od 6. do 12. ure. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 535-1

Boljšo kuharico
srednjih let, z daljšimi spričevali, ki bi opravljala tudi druga hišna dela, sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 637-1

Službkinjo za vse
pridno in pošteno, išče dama. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Pobožna«. 675-1

Samostojna kuharica
ki bi opravljala tudi druga hišna dela, ne nad 40 let stara, dobi službo v Šelenburgovi ulici štev. 7/I. 680-1

Dekle
za vse gospodinjske posle, z letnimi spričevali, vajeno kuhe. Čisto in varčno, sprejme samostojen gospod. Ponudbe s prepisi spričeval na ogl. oddelek Jutra pod šifro »Pridne 200«. 700-1

Frizerko
iščem za takoj, katera zna vodno in železno ondulacijo. Pinter Drago, Ljubljana, Sv. Petra c. 95. 668-1

Zaslužek

Vajenca
poštenega in zdravega, dobrega računarja, z lepo pisavo, sprejmem v trgovino mešanega blaga, s hrano in stanovanjem v hiši. Ponudbe na podruž. Jutra v Trbovljah pod »Retje«. 369-44

Deklica z dežele
stara 14 let, zelo dobra v računstvu, ki ima tudi veselje do trgovine, išče mesto trgovske učenke kjerkoli. — Cenjene ponudbe prosi poslati na podružnico »Jutra« Jesenice pod šifro »Ubogi«. 501-44

Učenka
išče mesta v trgovini mešanega blaga na deželi. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 483-44

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din. za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Babica in maserka
starejša, inteligentna, govori popolno nemško se priporoča cenj. damam in materam. — Ostrelič, Gosposvetska c. 13, vrata 19. 531-3

Službe išče

Vsaka beseda 50 par, za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Učiteljska abiturjentka
išče mesto vzgojiteljice. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 404-2

Korespondent
(tajnik) zmožen brezhibne nemščine, državnih jezikov in italijanščine, stenograf, reklamni strokovnjak, samostojen knjigovodja, tudi žurnalistično usposobljen, išče takojšnjo namestitev ob skromnih zahtevah. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Zmožen korespondent«. 400-2

Mladenič
iz boljše hiše, absolvent male mature, perfekten v slov. in nemščini, se želi izučiti v trgovini mešanega blaga. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 461-2

Mehanik in strojnik
išče službo, ali pa pristopi s kapitalom kot družabnik. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Mehanika«. 454-2

Ekonom-vrtnar
išče službo. Gilčvert Ignac, Spodnja Hudinja štev. 96 pri Celju. 385-2

Sedlarji, pozor!
20leten fant, ki se je že učil sedlarstva 2 leti pri prvovrstnem mojstru, a je radi družinskih razmer moral učno dobo prekiniti, želi isto nadaljevati. V to svrho gre proti hrani in stanovanju za leto ali leto in pol vnovič v uk. Blagohotne ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra moč«. 320-2

Trgovski pomočnik
iz podeželske veletrgovine, vešč mešane stroke in rezanja šip, želi premeniti mesto takoj ali pozneje. — Ponudbe pod šifro »Zmožen garancije«. 500-2

Mlada, ločena gospa
trg. naobražena, išče primerno službo. Gre tudi kot gospodinja. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Lahko takoj«. 543-2

Službkinja
stara 20 let, vajena vseh hišnih del in kuhe, išče mesta pri boljši družini. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Pridna in poštena«. 498-2

Elektromonter
s spričevali, išče službo. Vešč je inštalacij proti vodov ter tudi radioaparatov in raznih električnih del. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Trbovljah pod »Zanesljiv«. 370-2

Natakar
vešč kavarne in restavracije, star 26 let, zmožen slovenščine, srbohrvaščine in nemščine, išče službo. Cenj. ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Trezen«. 481-2

Trgovski pomočnik
mlad, agilen, dober matematik in aranžer, zmožen nemščine, prosi zaposlenje. Cenj. ponudbe na podruž nico »Jutra« v Novem mestu pod šifro »Specerist«. 414-2

Službkinja
pridna in poštena ter vajena vseh hišnih del, išče službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 407-2

Boljše dekle
25 let staro, šivilja in perfektna sobarica, ki je že služila v odlični hiši, zmožna vsakega finejšega dela in tudi nekaj nemščine, išče mesto samo v odlični krščanski družini v Ljubljani ali izven. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod M. Valentič. 527-2

Vezilja
z večletno prakso na mehaničen stroj, izurjena je tudi v ročnem vezenju in drugih ročnih delih, išče službo. Ponudbe je poslati pod šifro »Vezilja«, na oglasni oddelek »Jutra« 521-2

Brezposelni soboslikar in pleskar
išče dela kjerkoli pri mizarjih, gre tudi k privatnim strankam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 576-2

Krpanje perila
sprejmem. Grem tudi na dom. Hrovat, Glinška 5. 525-2

Gospodična
pridna kuharica išče mesto gospodinje pri samostojnem gospodu. Ponudbe na oglasni oddelek pod »Izvrstna«. 620-2

Dekle z dežele
vajena vseh hišnih del in dobre kuhe, res pridna in poštena, nepokvarjena in zanesljiva, želi službo takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Poštena 100«. 631-2

Dekle
z večletnimi spričevali, zmožno samostojnega gospodinjstva išče stalno službo k dvočlanski družini oziroma k samostojni osebi. — Gre lahko takoj. — Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 652-2

Gospodična
ki govori nemški in slovenski išče mesto prodajalke v slaščičarni, buffetu ali slično. Ponudbe prosi pod »Vestna« na oglasni oddelek »Jutra«. 653-2

Trgovec
s prvovrstnimi referencami išče primerne službe. Plača 700 Din. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Potrebne«. 638-2

Boljše dekle
pošteno in pridno, dobra računarica išče službe natakarice začetnice ali kot druga natakarica v boljši gostilni ali kavarni. Gre tudi kot blagajničarka v kuhinjo ali točilnico. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prijazna«. 691-2

Pouk

Beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Prikrojevalni tečaj za damske in moške obleke
se vrši od 15. januarja do 1. februarja 1934 v priznani strokovni šoli. Ta tečaj je priporočljiv tudi za privatno uporabo ker se vrši točno po novo izdani knjigi »TOALETA«, katera je v vseh knjigarnah in v šoli na razpolago. Prijave sprejema in pojasnila daje lastnik šole T. Kunc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4/II. 45008-4

Akademik
instruira vse predmete — zlasti matematiko. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Uspeh«. 45050-4

Šoferska šola I. Gaberščik
bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Slomškova ulica št. 6 — garaža Stupica. Vožnje v zaprtem avtomobilu. 619-4

Šofer. šola E. Čeh
Tyrševa (Dunajska) cesta št. 36. Zahtevajte prospekt

Klavir
Učiteljica sprejme v temeljiti privatni pouk učenca, ozir. učenko. Cenj. dopise na oglasni oddelek Jutra pod »Praksa«. 47434-4

Francoščino
italijanščino, nemščino in angleščino poučuje diplomirana gospa. Nudi tudi instrukcije. Pavla Kovač, Miklošičeva cesta št. 22/III 580-4

Instrukcije
za osnovno in meščansko šolo ter nižjo gimnazijo daje abiturijentka učiteljišča. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Odličnjakinja«. 492-4

Prikrojevalni tečaj za damska oblačila
se vrši od 15. januarja do 1. februarja 1934 v priznani strokovni šoli. Ta tečaj je priporočljiv tudi za privatno uporabo, ker se vrši točno po novi izdani knjigi »Toaleta« katera je v vseh knjigarnah in v šoli na razpolago. — Prijave sprejema in pojasnila daje lastnik šole T. Kunc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.II. 45008-4

Akademik
instruira vse predmete — zlasti matematiko. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Uspeh«. 45050-4

Iščem učitelja italijanščine
Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Praktično«. 519-4

Nemško
konverzacijo in pouk nudi izobražena gospa po 10 Din za uro. — Poljanska cesta št. 13/II, levo. 613-4

Instruktorja
iščem za gimnazijca II. razreda. Ponudbe z navedbo zahtevka na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dijak na Prulah«. 678-4

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Krajevne zastopnike
zelo dobičkanosno za upokojence, za vsak navedeni srez: Brežice, Celje, Gornji Grad, Krško, Kranj, Litija, Metlika, Novo mesto, Ptuj, Ljutomer, Radovljica, Maribor desni breg, Maribor levi breg, za prodajo resnega predmeta s kavcijo 240 Din iščemo. Naslov: »Horoskop« E. A. Sark & Comp. Ljubljana, Privoz 14 547-5

Zastopnike
bivše Vzajemne samopomoči prosimo, da pošljejo svoje naslove na ogl. oddelek »Jutra« pod »Važno«. 593-5

Krajevne zastopnike
za celo dravsko banovino proti visoki provizi. ji iščemo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zavarovana štednja«. 594-5

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din (6)

Nekaj pohištva in krojaški šivalni stroj
proda Dobršek, Karlovška cesta 3. Istotam sprejmem **gospoda** na stanovanje. 424-6

Prodam:
2 železni postelji z žičnima modrocema po 160 Din;
bakreno kopalno peč za 320 Din;
jekleno verigo za voz, dolgo 6.80 m za 100 Din
železno peč za 100 Din.
Poizve se na Gosposvetski cesti št. 12/II. med 1. in 2. uro. 406-6

Fotokamero
»Pathe Baby«, s priborom prodam. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »1500«. 464-6

Otroško posteljo
železno, prodam. Poizve se na Jegličevi cesti št. 20 — pritličje. 471-6

Pozor trgovci z vinom in vinogradniki!

Vinska sesalka
kompletna, naprodaj za polovično ceno ali v zameno za dobro vino. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 495-6

Šlager predmet 1934
prvovrsten, dober, razpečevalen. Agentom in agentinjam vsak dan trajen zaslužek 200 Din. Eksistenčna možnost — »Effekte, Tyrševa 36 veža. 613-6

Uspeh radijske tehnike

Do sedaj razširjeno mnenje, da je mogoče le z večjim številom elektronk doseči dober sprejem, je bilo povsem utemeljeno. Tak aparat pa porabi mnogo toka in je zato v obratu drag.

S pomočjo novo konstruiranih

Tungsram barijevih elektronk:

visoko frekventne pentode, ditetrode in učinkovite končne pentode pa je bilo mogoče število elektronk zmanjšati, učinkovitost aparata pa povečati. Tako se je posrečilo konstruirati s tremi elektronkami

ORION 7131
REFLEKSNI SUPER

ki daje pri majhnih obratnih stroških velike učinke.

7131-ORION·RADIO

Dobi se proti gotovini ali na obroke v naši trgovini v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7 ter pri naših zastopnikih:

Drašček, Kamnik	Janežič, Topolščica	Reich, Ptuj
Engelsberger, Tržič	Klenovšek, Trbovlje	Raspotnik, Trbovlje
Janko Erjavec, Stična	Krašovec, Jesenice	Rom, Kočevje
Guček, Hrastnik	Prostor, Trata	Viternik, Guštanj
Jalen, Slov. Javornik	Pučko, Jesenice	Žumer, Železniki
	Schilling, Kranj	

ter pri naših disponentih:

A. DOLENC, Ljubljana; **SL. JENKO**, Ljubljana; **P. KOVAČ**, Ljubljana; **Ing. A. ŠTOK**, Ljubljana.

„RADIO“, r. z. z o. z. v LJUBLJANI

Telefon št. 3190. MIKLOŠIČEVA CESTA 7. Telefon št. 3190.

Smučke
naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 398-6

3 komate
dobro ohranjene, slamoreznico in 2 lahka voza prodam. Poizve se v Kamniški ulici 13. 246-6

Brizgalni aparat
za slikanje, dobro ohranjen, na električni pogon, poceni proda A. Sinkovec, Celje. 305-6

Otroški vozički
Kucler & Co. Ljubljana 7. Celovška cesta štev. 42 252-6

Norveško ribje olje
najfinejše, sveže vedno v zalogi. Naročila točno proti povzetju Piccoli, Tyrševa (Dunajska) cesta štev. 6 348-6

Razno pohištvo
tudi starinsko, in druge predmete radi selitve poceni proda Tribuč, Glince, Tržaška cesta 6. 550-6

Otroški voziček
poceni proda Hrovat, Glinška ulica 5. 526-6

Pol spalne oprave
kompletne, in kuhinjsko posodje ter razno drugo prodam jako poceni. Hradeckega cesta št. 28. 529-6

Na javni dražbi ugodno naprodaj:
8 krav montafonske pasme, 1 pisalni stroj, blagajna in drugo dne 11. I. 1934, ob 13. uri v Mokrici na žagi ter z nadaljevanjem 14. uri v Turjaku na Pristavi;
1 voz zapravljivček, luksusne sani, dne 11. I. 1934, ob 16. uri, Podlog 8 pri Vel. Laščah,
pisalni stroj, blagajna, dne 8. I. 1934, ob pol 16. uri, Maribor, Mlinska 14;
večja partija različnih čevljev, dne 11. I. 1934, ob 14. uri, Maribor, Koroška 8;
večja množina opeke, stavbnega lesa in drugo, dne 13. I. 1934, ob pol 16. uri, Maribor, Marijina 27;
šivalni stroj, 2 prašiča, dne 13. I. 1934 ob 8 uri, Dol. Lendava, Cerkveni trg 6. 643-6

Posteline mreže
izdeluje in popravlja najceneje Alojz Andlović v Komenskega ulici štev. 34 655-6

Otroški voziček
naprodaj v Podlimbarskega ulici št. 42 — podpritličje. 693-6

Kislo zelje, repo, sarmo,
prvovrstno v sodih po brezkonkurenčni ceni dobavlja Homan, Sv. Petra c. 83, Ljubljana. 700-6

Nekaj opreme
sobne in kuhinjske, naprodaj v Gajevi ulici — palača Pokoj. zavoda, levo III, vrata 315. 600-6

Železen štedilnik
dobro ohranjen, ugodno proda Podlogar, baraka pri Kolinski tov. štev. 15 563-6

Perje
puh, 15 vrst od 8 Din naprej ter
volno in žimo
za madrace najceneje prodaja Šega, Wolfova ul. 12, dvorišče. 395-6

Več pisalnih miz
in ena dolga miza, primerna za klube zaradi selitve naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 604-6

Surove kože
vseh vrst divjačine kupuje Eligij Eber, po najvišjih dnevnih cenah! 580-6

Prodam kompletno petsob. stanovanje
luksuzno. — Predsoba; jedilnica za 8 oseb, ital. renesanca; salon, poliran oreh in mahagoni, knjižnice, couch, pisalna miza, kombinirana mizica za liker, kavo in kadilni pribor, čajne mizice, tapecirani fotelji; spalnica za gospoda, nepoliran oreh; spalnica za gospo, Louis XVI., poliran lak, buduar, prostorne omare; soba za služkinje; komplet. opremljena kuhinja, plinski štedilnik, ledilnica; svetlobna telesa in pokrivala radiatorjev v odgovarjajočem stilu, cca 60 m² velur preproge, porcelan, steklo, srebro za 8 oseb; zavese, slike, umetnine, razne omare, kuhinjski pribor, električne gospod. aparate itd. Vse komaj 3 leta staro in v brezhibnem stanju. Proda se samo kompletne garniture. Samo resnim interesentom na ogled od nedelje naprej med 16. in 18. uro. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 649-6

Železno peč
za večji prostor prodam. Istotam se odda preprosto
majhno sobico
Hitti! Krakovski nasip št. 12. 710-6

Neveste in ženini!
Vaša sreča v zakonu bo le tedaj popolna, ako ste nabavili modroce, žimnice, divane in druge tapetniške izdelke pri znani tapetniški tvrdki na Gorenjskem — Viktor Tonejc, — Kranj. 703-6

Knjige

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (9)

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja po vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (8)

Knjige
leposlovne in druge proda posamezno Tribuč, Glince, Tržaška 6 — telefon 2005. 551-8

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

2000 komadov steklenic
vinskih butelk 7/10 l kupim. Ponudbe je poslati na K. Čermelj, veletrgovina vina in žganja, Ljubljana. 196-7

Orodje
rabljeno — mehaničarsko-ključavničarsko, za popravljanje avtomobila kupi A. Senčar in sin, Ptuj. 405-7

Delovno sobo
(Herrenzimmer) dobro ohranjeno, kompletno, moderne oblike, takoj kupim. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Takojšnje plačilo«. 359-7

Zobozdravniško stolico kupim
Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Gotovina 52« 356-7

Sode
800 litrov, kupi Produkta, Ljubljana, Tyrševa cesta. 562-7

Kovčeg-gramofon
star, kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Gramofon 1934«. 58-7

Puško
dvocevko, kal. 16, malo rabljeno, kupim. Ponudbe z opisom in ceno do 12. januarja na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ljubljana«. 570-7

Spalnico in otomano
garantirano čisto kupim. Ponudbe pod »Čisto« na oglasni oddelek »Jutra« 621-7

Železno blagajno
rabljeno, kupimo. — Ponudbe z navedbo cene in dimenzij na Upravo občinske klavnice, Trbovlje. 646-7

Staro pohištvo
preproge, star porcelan, ure, slike in vse druge starine kupuje Golob Marija, Gallusovo nabrežje 29, Ljubljana. — Dopisnica zadostuje, da pridem na dom! 627-7

Daljnogled
(Trieder) za 9, 10 ali 12-kratno povečavo, boljše znamke kupim. Ponudbe poslovirj na Elektrarno Fala, d. d., Maribor, Vazova ulica 2. 682-7

Radio

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (9)

Radio
4—5cevni, na baterijo, kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 543-9

Radio-aparat
tricevni, na električen tok 220 V. kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Tricevni«. 704-9

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din. za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din (12)

Ženini in neveste!
Pohištvo iz zaloge kupite veled solidnega izdelka najceneje edino le pri Avgustu Cernetu v Zgornji Šiški, Vodnikova 122 (postajališče Heinriher) 277-12

Samska spalnica
nova, krasna, in predsobna omara z ogledalom naprodaj zaradi odpotovanja. — Ljubljana, Breg 18. 601-12

Spalnice
orehove korenine, sperane in mehke in tudi kuhinje poceni proda mizarstvo Josip Goljar, Gosposvetska c. 13. 607-12

Pohištvo
Na obroke. — Na hranilne knjižice.
Sperane orehove politirane spalnice in črešnjeve masivne politirane spalnice.
Sperane spalnice . 2500 Din
pleskane spalnice . 1800 „
kuhinjske oprave . 850 „
kuh. kredence . . . 450 „
postelje . . . . . . 200 „
omare . . . . 425 „
Vse drugo pohištvo dobite najceneje pri mizarstvu »Sava«, Kolodvorska št. 18 in Miklošičeva štev. 6. — Telefon 2780. 574-12

Spalnico
moderni stil — imitacija ptičji javor, poceni proda Bitenc, mizarstvo, Gosposka ulica 10. 591-12

Radi selitve
ugodno naprodaj krasna svetla spalnica iz prvovrstnega lesa, kakor tudi kuhinjska oprava — vse prav dobro ohranjeno in čisto. Florjanska ul. 33/I. 582-12

Več starinskih predmetov
prodam, med njimi krasno vitrino in skrinjo. Tabor Josip, mizar, Rožna dolina c. VIII.-13. 606-12

Pohištvo
iz trdega, vezanega in mehkega lesa v vsakovrstnih barvah po najnovejšem vzorcu in najnižji ceni Vam nudi Gospodarska zadruga mizarskih mojstrov, Vegova ulica 6. 603-12

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Dvokolesa
sprejemam preko zime v shrambo. Očiščenje, emajliranje z ognjem in poniklanje najceneje. Tribuna F. B. L., Ljubljana, Karlovška cesta 4. 44434-11

Moško kolo
naprodaj v Zg. Šiški — Spančeva pot štev. 167/I. 517-11

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Smrekove hlode
brez skorje od 10 cm naprej in dolge 4 m kupim iz sečnje 1933-34, suhe in sveže, franko vagon. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Sukcesivna dobava«. 707-15

Kapital

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din (16)

Knjižico
Banovinske hranilnice v Ljubljani kupim. Naslov pove oglas. oddelek Jutra 99-16

G. Th. Rotman:

Bili, Bobijev sin

Tedajci je Bili opazil vrv, s katero sta dva moža vzdigovala neki zaboj. V svojem strahu je planil nanjo in — ena, dve, tri! — splezal kvišku, porogljivo kažoč preganjalcem jezik. »Le počakaj, mrha, takoj ti upihnem življenje!« je od togote ves besen zatulil redar.

Pif! je počil prvi strel. Svinčenka pa ni zadela Bilija, ampak je zletela naravnost v okno gospoda Solatnika, trgovca z zelenjavo. Povzročila je strašno razdejanje: plinova svetilka je z vsem okrasjem vred odstreljena padla izpod stropt na tla, in plin se je neovirano razpuhtel po sobi!

Paf! Drugi strel je počil, a tudi ta svinčenka ni vzela Biliju življenja. Pretrgala je vrv. Bili se je rešil z drznim skokom. zaboj, ki je bil poln pomaranč, je pa padel ubogemu redarju na glavo. Resk! so se zlomile tanke letve in ga podveznile od glave do nog, med tem ko so se pomaranče raztrkljale po tlaku.

NAŠE PREPROGE IN PERZIJANCI so čista volna, stalni v barvi ter impregnirani zoper molje

Državni uradniki, častniki, upokojenci ter privatniki imajo pravico na obroke 12 do 24 mesecev brez poviška cen in obresti.

SARAJEVSKA TKALNICA PREPROG
Samo SKLADIŠČE ZAGREB GUNDULIČEVA UL. 3

Vloge bank
Nakup. prodaja. zastavitev in posojila, kakor tudi vsa ostala naročila izvršujemo najugodneje. Poslovni zavod. d. d., Zagreb. Praška ulica 6/II telefon 38-38 Za odgovor priložite znamko za 3 Din. 52-15

Hranilne knjižice
Prve hrvatske štedionice kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe z navedbo višine vloge in ceno na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Hranilna knjižica«. 470-16

Ločenka
prosi starejšega gospoda za nekaj posojila. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Pomoč«. 544-16

Družabnico
trgovsko naobraženo, inteligentno, z 20—30.000 Din iščem za dobičkanosno, v Sloveniji še ne obstoječe podjetje. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Kdor prvi pride prvi melje«. 537-16

2000 Din posojila
rabim. Sigurnost zajamčena. Vrne se do avgusta. Ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod »Dobre obresti«. 533-16

Varno
visokorentabilno, kratkoročno investiranje kapitala, posreduje diskretno Komercijalna pisarna Lojze Zajc, Florijanska 10. 586.16

Ureditev dolgov
poravnalne in konkurzne zadeve, upeljavo knjigovodstva, stalni nadzor in vodstvo bilanc, revizijo uprave, izdelavo proračunov in kalkulacij, upravo hiš, ureditev in likvidacijo kmečkih dolgov, vse informativne in druge trgovsko - obrtne posle poverite zaupno koncesijonirani Komercijalni pisarni Lojze Zajc, sodni zadr. revizor in zapriseženi strokovnjak v knjigovodstvu. Ljubljana, Florijanska ulica št. 10-I. 585.16

Kdo mi posodi
10 do 15 tisoč dinarjev. vzamem tudi knjižice, za sigurnost lahko vknjižba na prvo mesto. obrestujem po 9 odst. in plačam pol leta vnaprej po dveh letih vrnem. — Naslov v oglasnem odd. »Jutra«. 575-16

Hranilno knjižico
»Kmetskega hranilnega in posojilnega doma« za znesek od 30.000 do 40.000 Din, kupim. Ponudbe na značko »Dom« na oglasni oddelek »Jutra«. 590-16

Družabnika
išče dobro vpeljano podjetje z kapitalom 150—200.000 Din. v svrho povečanja obrata. Resne ponudbe je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod »Poštenost«. 592-16

Posojilo
iščem takoj. Informacije daje Jareš Josip. Rožna dolina, cesta VIII št. 22. 571-16

Tekstilna industrija
dobro vpeljana, išče družabnika s kapitalom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Družabnik«. 568-16

Zaposliti ne znate denarja
nit plodonosno izkoristiti vložnih knjižic. Omogočimo Vam sigurno donos. zaposlitev Vaše gotovine ali knjižic v brezkonkurenčnem poslu ob popolni varnosti. Tudi morete biti deležni na dobičku. Pri najmanj 25.000 Din gotovine tudi služba. Oglasite se lahko s 5000 Din ali večkratnikom tega zneska. — Ponudbe pod: »Najgospodarnejše« na oglasni oddelek »Jutra« 639-16

Hranilno knjižico
Omuške posojilnice. z vlogo do 20.000 Din kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 664-16

Knjižico
Ljudske posojilnice, z vlogo 11.000 Din prodam. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »11.000«. 654-16

Družabnika
z 20.000 Din. iščem za visoko trgovino. Gostilno imam. — Gobec Dragotin. Kragujevac. Mihajlova 32. 650-16

Knjižico
Mestne hranilnice ljubljanske z večjo vsoto nujno potrebujem. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Večja vsota«. 642 16

Najkulantnejša posojila
dajemo na vse vloge velebank. vrednostne papirje vojno škodo državne bone. Blairova posojila in na kurantno blago Naloge iz province promtno izvršujemo Pučka štediona. Zagreb. Medulićeva br. 31 Telefon 90-03. Naš zastopnik za dravsko banovino je Rudolf Zore, Ljubljana Gledališka ulica št. 12 na katerega se je obrniti. 62-16

Polno vrednost
plačam v mesečnih obrokih za knjižico
Kreditne banke
Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Okrag 20.000 Din«. 692-16

6—10.000 Din posojila iščem
v gotovini ali hranilni knjižici. Garancija hiša. Odplačevanje mesečno po 1000 Din. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »1934«. 695-16

Hranilne knjižice
Ljublj. kreditne banke ali podružnice kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe z navedbo višine vloge in ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod »Hranilna knjižica«, L. K. B. 706-16

Kam pa, kam?

Vsaka beseda 1 Din. za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (18)

Gostilna Kramar
Dolenjska cesta 5
priredi koncert na Sv. Tri kralje. Za obilen obisk se priporoča Anton Reje. 553-18

Gostilna Krušič
v Zeleni jami, ima vsako nedeljo domačo zabavo z godbo. Priporoča se Aniea Plevnik. 556-18

Veselica
s plesom v soboto v restavraciji »Frankopanski dvor«, Šiška — brez vstopnine. Dobra jedila in vina. Vabljeni! 522-18

Jutri v nedeljo k »Šestici«
čajanka. Godba, domači valčeki. Začetek ob 4. popoldne do 2. ure zjutraj. 588-18

Vsi k »Sodčku« na Žabjak
danes v soboto in jutri v nedeljo k domači večerni zabavi. — Izbrana godba harmonik. 676.18

V najem

Vsaka beseda 1 Din. za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Brivnico
oddam v najem v Zgornji Šiški — gostilna Martinc. 456-17

Kavarno »Viadukt«
oddam v podnajem. Kavcije zmožni imajo prednost. Natančneje se izve na Šmartinski cesti 24. 446-17

Trgovino, gostilno
dam takoj v najem na prometnem kraju blizu postaje in tovarne, brez konkurence, na Hrvaškem blizu Slovenije. Prodam tudi inventar in blago, zelo ugodno. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 504-17

Trgovino
kupim ali vzamem v najem na prometnem kraju. Plačilo po dogovoru. — Cenj. ponudbe blagovolite poslati pod značko »Kupim ali vzamem v najem« na oglasni oddelek »Jutra«. 503-17

Trgovino
že 30 let obstoječo, dam v najem z zalogo od Din 120.000. Takoj potrebno 50.000 Din. Mesečni promet 70.000 Din. Ponudbe pod značko »Ugodna prilika 1934« na oglasni oddelek »Jutra«. 401-17

Lokali

Vsaka beseda 1 Din. za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Buffet s trafiko v Zagrebu
zelo dobro vpeljano že od leta 1921., s čistim mesečnim donosom 4000 Din — najemnina zelo nizka — skupno z blagom za Din 45.000 prodam radi selitve v svojo hišo. Vprašati v Agenciji »Kontinent«. Zagreb, Martićeva štev. 31/a II. kat. 410-19

Trgovino
z mešanim blagom. obstoječo že 60 let, v centru Kočevja. radi družinskih razmer ugodno oddam v najem ali pa prodam. Potreben kapital okoli Din 100.000. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 397-19

Prazen lokal za mešano trgovino
s prostornim skladiščem. na zelo dobri točki oddam takoj za 600 Din. Verovškova 56. 427-19

2 pisarniška lokala
in sicer v pritličju trisobnega in v I. nadstropju pa dvosobnega takoj oddam na Miklošičevi cesti 18. 419-19

Trgovski lokal
oddam takoj v najem v Št. Vidu 64 nad Ljubljano 349-19

Peki pozor!
Pekarno v mestu z vsemi pripadajočimi pritiklinami in stanovanjem odstopim takoj. — Vse drugo osebno. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Pekarna 1934«. 496-19

Lokal
z lepo izložbo in pisarno oddam s 1. februarjem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Tavčarjeva ulica«. 363-19

Špecerij. trgovino
na prometnem kraju radi prevzema drugega obrata takoj ugodno prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Specerija«. 452-19

Delikates. trgovina
in vinarna na zelo prometni ulici se zaradi bolezni takoj proda. — Pripravno tudi za mesarje. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Eksistenca«. 511-19

Delikates. trgovina
dobro upeljana v Ljubljani takoj naprodaj. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Delikatesa«. 598.19

Prostor za dva avtomobila
oddam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 47523-19

Gostilno-vinotoč
dobro idočo, z inventarjem prodam v Ljubljani. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Promet 2000«. 524-19

Poslovne prostore
event. s stanovanjem. v sredini mesta oddam. Poizve se v Selenburgovi ul. št. 6/I-14. 565-19

Delavnico
oddam poleg pošte. Selenburgova ulica 6/I-14. 566-19

Brivnico
dobro vpeljano podružnico v Ljubljani takoj po nizki ceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 577-19

Vpeljano trgovino
manufakturne in konfekcijske stroke z stalnimi odjemalci. center Ljubljane. zaradi odpotovanja ugodno oddam. Delno plačilo možno s tek. vložnimi knjižicami. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Stara upeljana trgovina«. 632-19

Dva suha lokala
za skladišče, skupno takoj oddam v Kolodvorski ulici 3. 611-19

Dva lokala
na dvorišču takoj oddam v najem za mirno obrt ali za pisarno v Ljubljani. Frančiškanska ulica št. 8. 658-19

Posest

Vsaka beseda 1 Din. za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Hišo
šeststanovanjsko, z lokalom. sredi mesta prodam al zamenjam za vilo z vrtom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Breg«. 463-20

Enodružinsko hišo
s 5—6 sobami in pritiklinami, če mogoče z vrtičkom, najraje v Šentjakobskem ali Trnovskem okraju kupim takoj proti gotovini, odnosno prevzemu hipoteke. — Takojšnje ponudbe prosim z opisom in ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Hiša z vrtičkom«. Posredovalci izključeni. 457-20

Posestvo s hišo
v kateri je bila gostilna in trgovina, naprodaj na prometnem kraju blizu postaje. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 334-20

Nepremičnino
večjega donosa. sredi mesta prodam radi selitve. Milijonska vrednost. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Tretjina prevzem hipotek«. 368-20

Vinorodno posestvo
izborno — na Dolenjskem prodam ali zamenjam za hišo (vilo) v Ljubljani. Celju ali Mariboru. prosto vseh bremen. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dolenjski paradiž«. 322-20

V centru Sl. Goric
naprodaj krasno urejeno posestvo. Poslopja renovirana. — Ugodne prometne zveze, posebno primerno za večjega obrtnika ali trgovino s sadjem, vinom in poljedelskimi pridelki, radi obširnih lokalov. Cena po dogovoru. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Slov gorice«. 280-20

Gostilno
z enonadstropno hišo in zemljiščem ob glavni cesti pri Celju prodam. Dopise na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Ugodna prilika«. 480-20

Posestvo
oddam v najem eventuelno tudi prodam s cca 6 johov zemlje, z lepo hišo in gospodarskim poslopjem, par minut izven mesta Celja. Reflektanti se naj pismeno javijo do 12. januarja 1934 na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Ugodno«. 479-20

Veliko vilo
v modernem slogu zidano, z velikim vrtom, na mirnem in zračnem kraju bližnje periferije, vsled družinskih razmer takoj prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 348-20

Dvonadstrop. hiša
velika, v centru Ljubljane naprodaj proti plačilu v gotovini. — Podrobneje se poizve v pisarni dr. A. Smoleta, odvetnika v Ljubljani. Dalmatinova ul. št. 5. 306-20

Vilo na Bledu
v bližini jezera, z velikim vrtom prodam. Informacije daje B. Lergetporer. Bled 47491-20

Dvostanovanj. vilo
novo, prodam za 450.000 Din. hipoteka 173.000 Din. ostalo v gotovini. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 543-20

Enodružinsko hišo
prodam na hipoteko in vložne knjižice. Beti K., Zg. Šiška 249. 557-20

Dvostanovanj. hišo
na Glincah, prodam. Potrebno 50.000 Din, ostalo hipoteka. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 549-20

Dvostanovanj. hiša
z vrtom naprodaj — tudi proti knjižici Kmetske hranilnice — Brdo 84, pošta Vič pri Ljubljani. 516-20

Parcelo
ob Dunajski cesti se ugodno proda. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«. 573.20

Lepo posestvo
2 hiši, delavnica, vrt. skupaj ali vsako posebej prodam. Cena nizka. prevzame se lahko hipoteko ostalo prevzamem knjižice. Ant. Mohar, Vič, Tržaška cesta št. 113. 572.20

Vogalno hišo
dvodružinsko, parket, elektrika, plin. vodovod. vrt. dve tretjini knjižice. ugodno naprodaj. — Moste-Ljubljana, Ciglarjeva 15. 564-20

Vogalno hišo
lepo, dvonadstropno in dobro upeljano delikatesno trgovino v Ljubljani ugodno prodam. Trgovino se lahko takoj prevzame. Potrebuje se v gotovini okoli milijon dinarjev, ostanek na hipoteko. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »št. 48«. 597-20

Hišo v Šiški
tristanovanjsko. s trgovskim lokalom, prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 605-20

Prodam hišo
z velikim obdelanim vrtom. Dvostanovanjsko v bližini Kolezije. Cena 60.000 Din, ter več trgovskih in stanovanjskih hiš v mestu in okolici. Pojasnila: Jančar, Sv. Petra cesta 27. 630-20

Posestvo
kjer se lahko redi krava in dva prešiča, kupim v okolici Celja. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Trbovljah pod značko »Posestvo«. 645-20

Enonadstropno vilo na periferiji mesta Celja
prodam za 220.000 Din — tudi na hranilne knjižice. Naslov pri podruž. »Jutra« v Celju. 687-20

Na Mirju v Ljubljani
prodam štiristanovanjsko vilo in enostanovanjsko z lepim vrtom in komfortom. — Vprašanja pod »Ugodno prodam« na oglasni oddelek »Jutra«. 674-20

Novo hišo
2 sobe, kuhinja, klet, pralnica, veranda. šupe pri kolodvoru. letoviščarski kraj. 38.000 Din ter parcele proda zaradi odpotovanja Šafrer Limbuš-kolodvor pri Mariboru. 683 20

Majhno posestvo
oddam v najem zaradi bolezni. lepe njive in travnike z hišnim in gospodarskim poslopjem v Limbušu. Naslov v ogl. oglasnem oddelku »Jutra«. 684.20

Posestvo
s približno 4 orali zemlje v najboljšem stanju in po najnižji ceni proda Benc Franc, Gorica št. 49, pri Pragerskem. 686-20

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Stanovanje
2 sob, kabineta in pritiklin oddam s 1. februarjem v Korytkovi ulici štev. 31. Pojasnila daje I. Bogataj, Poljanska cesta štev. 5. 474-21

Štirisob. stanovanje
krasno, v centru mesta oddam stalni boljši stranki. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 431-21

Trisob. stanovanje
lepo, solnčno, takoj oddam v Čopovi ulici 21 Poizve se pri K. Jurman. optik v Šelenburgovi ulici. 491-21

Dvosob. stanovanje
s kabinetom. kopalnico in pritiklinami oddam v sredini mesta za februar. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 447-21

Več stanovanj
eno štirisobno in več dvosobnih oddamo takoj ali pozneje. Vprašati pri hišniku v Glinški ulici 7/I. 350-21

Trisob. stanovanje
oddam na Starem trgu št. 24/II. 251-21

Dvosob. stanovanje
odda takoj ali za februar Tribuč. Glince, Tržaška 6 — telefon 2605. 552-21

Dvosob. stanovanje
z balkonom, oddam s februarjem v Sp. Šiški — Aleševčeva ulica štev. 44. 561-21

Dve sobi
za pisarno ali stanovanje oddam takoj na Kralja Petra trgu 8. 690-21

Dvosob. stanovanje
parketirano, s pritiklinami oddam za 500 Din mesečno na Glincah, cesta X/11 (ob Gradaščici). 538-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico, v centru mesta oddam za februar. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 539-21

Enosob. stanovanje
z vsemi pritiklinami, solnčna stran, oddam v Stožicah št. 130 (Dunajska cesta). 532-21

Enosob. stanovanje
ali veliko prazno sobo v sredini mesta išče 1 oseba s 15. januarjem ali 1. februarjem. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Blizu sodišča«. 518-21

Dvosob. stanovanje
parketirano, oddam s 1. februarjem. — Vprašati v kleti v Povšetovi ulici 37, Kodeljevo. 512-21

Enosob. stanovanje
komfortno, parketirano, v podpritličju vile Petan — Friškovec št. 1, oddam s 15. januarjem, oziroma 1. februarjem. 569-21

Stanovanje
sobe in kuhinje, ali samo
sobo
s strogo separatnim vhodom, visokopritlično, v neposredni bližini sodišča oddam takoj ali s 1. februarjem. Primerno za pisarno. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 579-21

Stanovanje
2 sob, kabineta, kuhinje in vseh pritiklin, oddam z 21. februarjem v Grablovičevi ulici štev. 14. 580-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico ali brez, v bližini banske uprave oddam Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Solnčno«. 608-21

Trisob. stanovanje
oddam takoj ali s 1. februarjem. — Poizve se na Bleiweisovi cesti štev. 3. 610-21

Enosob. stanovanje
s kuhinjo oddam. Istotam sprejmem sostanovalca v opremljeno sobo k akademiku. Rožna dolina VI/4 587-21

Dvosob. stanovanje
z balkonom in pritiklinami oddam za februar. Kolezija, Gerbičeva 19. 622-21

Stanovanje
dvo- ali enosobno, pritlično ali mansardno, takoj oddam stranki brez otrok v Koleziji, Kocenskega ul. št. 20. 614-21

Solnčno stanovanje
šest- ali petsobno s kopalnico oddam. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Strogi centrum«. 609-21

Dvosob. stanovanje
parketirano, z vodovodom, v I. nadstropju takoj oddam za 400 Din v Zgornji Šiški 205 — vila Milica. 660-21

Dvosob. stanovanje
lepo in solnčno. s pritiklinami ter vrtom takoj ali s februarjem odda Hladnik Ana, Stožice 161. 665-21

Dvosob. stanovanje
s kuhinjo in pritiklinami oddam s 1. februarjem v Rožni dolini, cesta II/27. 651-21

Stanovanje
z veliko sobo, kuhinjo shrambo, pritiklinami v vili blizu Tivolija odda družini 2 oseb za nizko najemnino »Posest«. Miklošičeva 4. 641—21

Trisob. stanovanje
s kopalnico oddam s 1. marcem v Mostah, Šušteršičeva ulica 5 (za šolo). 640-21

Stanovanje
sobe in kuhinje, suho ter zračno, oddam takoj odrasli družini v Kavškovi ulici 5. 608-21

Štirisob. stanovanje
s kopalnico, balkonom, plinom in vsemi drugimi pritiklinami oddam v vili, Mirje 9, s februarjem. Pojasnila daje dr. Zalar, Sv. Petra cesta 2. 671-21

Dijaške sobe

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (22)

Dijaka
sprejmem na stanovanje v Trnovem, Švabičeva ulica št. 12/I, desno. 438-22

1 ali 2 dijakinji
iz dobre rodbine sprejmem v prvovrstno popolno oskrbo k boljši obitelji na Mirju. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47409-22

Dijaka
prvo- ali drugošolca sprejmem na hrano in stanovanje. Strog nadzor. Inštrukcije v hiši. Cena zmerna. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 669-22

Dijaka (injo)
v kabinet z vso oskrbo sprejme Jožica Kumelj v Gledališki ulici 7. pritličje — desno. 673-22

Nižješolca
sprejme boljša družina v zanesljivo oskrbo in vzgojo. Vrt in klavir. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Cena zmerna«. 679-22

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Starejša dama
išče z majem v centru ali neposredni bližini centra eno- ali dvosobno stanovanje z vsemi pritiklinami. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sta no«. 477-21/a

Stanovanje
2 ali 3 sobno s kopalnico išče rodbina 3 odraslih za maj ali avgust. Ponudbe s cenami na oglasni oddelek »Jutra« pod »Čistoča«. 502-21a

Mirno stanovanje
komfortno, solnčno, 2—3 sob, iščem za 2 osebi. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Center-sončno«. 488-21a

Stanovanje
3—4 sob, s kopalnico — iščem s 1. majem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Stalna boljša stranka«. 513-21/a

Stanovanje
dvo- ali enosobno, išče mlad par s 1. februarjem v centru ali neposredni bližini. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Lepo«. 567-21/a

Dvosob. stanovanje
zračno, s kabinetom za februar ali marec išče upokojen učitelj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Točen plačnik. 88« 602-21a

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami. išče mlad par z majem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Mirna in točna stranka«. 661-21/a

Dvosob. stanovanje
za 1. februar v bližini mesta se išče. Prijazne ponudbe z navedbo stanarine na oglasni oddelek »Jutra« pod »Stanovanje«. 648-21a

Dvosob. stanovanje
ceneno, išče civilni inženjer za visoke stavbe. Na razpolago bi bil po potrebi kot svetovalec gospodarju, ali event. kot upravitelj. Cenjene ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Civilni inženjer«. 672-21/a

Dvosob. stanovanje
s kabinetom, kopalnico in vsemi pritiklinami iščeta zakonca brez otrok. Ni potrebno v središču mesta. Ponudbe pod prijetno na ogl. oddelek »Jutra«. 652.21a

Enosob. stanovanje
s kopalnico in centralno kurjavo, iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »25«. 701-21/a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par. za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Sobo
snažno, s separatnim vhodom in elektriko, oddam v centru mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 426-23

Za pisarno
oddam 2 pritlični sobi v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 432-23

Sobico
zelo prijetno, oddam solidnemu gospodu v bližini univerze. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 455-23

Sobo
prazno ali opremljeno oddam državni uradnici. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 467-23

Sobo
s posebnim vhodom, oddam boljšemu gospodu. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 364-23

Kot sostanovalko
sprejmem preprosto gospodično v zakurjeno sobo s čisto in dobro posteljo, v sredini mesta, po nizki ceni. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 261-23

Sobo
lepo opremljeno, v centru mesta oddam samo boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 540-23

Opremljeno sobo
separirano, solnčno, s parketom, elektriko in verando oddam solidni osebi. — Boljša dama, definitivno nastavljena, ima prednost. Kolodvorska 11/I, desno. 555-23

Sobo
strogo separirano, s kopalnico in klosetom, vse pod enim ključem, v novi hiši, solnčna lega, oddam mirni osebi takoj. Vprašati v Dvořakovi ul. 12, pritličje, desno. 195-23

Sobo s parketom
in elektriko, solnčno in suho, takoj oddam 2 osebama. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 536-23

Lepo, veliko sobo
z balkonom takoj oddam prazno ali moblirano v Dukičevem bloku. Poizve se pri Baraga, Gajeva 3. 599.23

Opremljeno sobo
oddam na Kodeljevem, Zadružna ul. 5. 623-23

Prazno sobo
s posebnim vhodom oddam takoj. Naslov v oglas. odelku »Jutra«. 624-23

Sobo v novi vili
lepo opremljeno, kopalnica in vhod iz stopnic. poceni oddam 1 ali 2 osebam z oskrbo ali brez. Markelj. Bičevje št. 5.I. tik za dr. Kancem. Tržaška cesta. 617-23

1—2 sostanovalca
s hrano ali brez, v centru mesta sprejmem v lepo sobo po ugodni ceni. Gregorčičeva ulica št. 7-II. vrata 13. 626-23

Sobo
oddam eni ali dvema gospodičnama na Mestnem trgu 9/II. Ogledati med 8. in 10. ter 2. in 6. uro. 688-23

Boljšega gospoda ali dijaka
sprejmem po nizki ceni z ali brez oskrbe na stanovanje v Križevniški ulici št. 4/I. 663-23

Opremljeno sobo
v centru mesta oddam s 1. februarjem 1 ali 2 osebama. Istotam sprejmem
sostanovalko
Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 630-23

Veliko, prazno sobo
in majhen prostor za kuhinjo, pripravno za stanovanje, v bližini Magistrata takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 655-23

Opremljeno sobo
separirano, z uporabo kopalnice, za 1 ali 2 osebi, s hrano ali brez oddam v Tavčarjevi ulici št. 2/II desno. 666-23

Sobo
oddam ženski. Poizve se v Kolodvorski ulici štev. 26 625-23

Opremljeno sobico
čisto in separirano, oddam z vso oskrbo ali brez na Emonski cesti 8/I levo 628-23

Lepo sobo
z 2 posteljama in električno razsvetljavo takoj oddam na Vidovdanski cesti št. 1/I. 696-23

Mlekarno
oddam takoj v Kopitarjevi ulici št. 1. 711-23

Dve sobi
za pisarno ali stanovanje takoj oddam na Kralja Petra trgu 8. 702-23

Sostanovalca
sprejmem na Krekovem trgu št. 4. 670-23

Opremljeno sobo
oddam na Gosposvetski c. št. 10/I — čez dvorišče. 712-23

Sobo
lepo in suho, za 2 osebi, oddam takoj ali pozneje v Hrenovi ulici štev. 12. 709-23

Sostanovalca
sprejmem v prijazno in toplo sobo k mlajšemu dijaku, v celotno zelo dobro oskrbo. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 705-23

Opremljene sobe
čiste, z vsem komfortom, po 300—350 Din. v bližini kolodvora oddam stalno nameščenim gospodom. — Feis, Kolodvorska ul. 38/II 697-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, takoj oddam solidni gospodični ali dijaku (inji) za 180 Din v Rožni dolini, cesta V št. 23/I. 694-23

Prazno sobo
ali meblirano, separirano, posebno lično, oddom. Nadalje sprejmem sostanovalca ter sostanovalko z oskrbo. Naslov pove gostilna »Sodček« na Žabjaku. 677-23

Lepo sobo
z dvema posteljama se takoj poceni odda 2 boljšima osebama. — Jernejeva 8-II., desno. 699-23

Stroji

Vsaka beseda 1 Din. za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Pisalni stroj
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Stroj«. 439-29

2 čevljarska šivalna stroja
dobro ohranjena, naprodaj Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 443-29

Pletilne stroje
razne, od št. 4—12 kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Stroj«. 708-29

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Veliko prazno sobo ali 2 manjši
v centru mesta išče starejši, samostojen gospod. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Zračna soba«. 362-23/a

Gospoda
iščeta s februarjem sobo, najraje s klavirjem, v bližini centra. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Z navedbo cene«. 560-23/a

Sobo
v novi hiši išče uradnik v Trnovskem ali Šentjakobskem okraju, oziroma okolici. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Mirna«. 514-23/a

Sobo
strogo separirano. po možnosti s kopalnico. iščem — event. z vso oskrbo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Mirna soba«. 634-23/a

Mirno sobo
popolnoma separirano, išče s 1. februarjem inteligenten upokojenec. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Cena«. 578-23/a

Gospodična
veliko odsotna, išče sobo v bližini Vodmata ali Zelene jame. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »150«. 612-23/a

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din. za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

Ugleden gospod
36 let star, želi spoznati karakterno in temperamentno damo iz boljše družbe — ki je v zakonu razočarana — v svrho skupne harmonije. Popolna diskrecija zajamčena. Ponudbe po možnosti s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Alpinist-smučar« 472-24

Vojni invalid
starejši, v dobrem položaju, trafikant, 16 let ločen, želi poznanstva v svrho skupnega gospodinjstva s starejšo žensko (event. neostriženo), ki govori tudi nemški in poseduje nekaj kavcije. Ponudbe poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Spreobna«. 506-24

M. Perko
Milanovac
javi se odmah sa adresom »Buko«. 497-24

L.
Določi kdaj sestanek mogoč — več nemeno. 534-24

Kratko tolmačenje planetnih vplivov
je za človeka obeh spolov, otroka ali odraslega jako važno čitati. Poroča bodočnost, kar je važno za življenje v splošni gospodarski krizi vseh držav. Zato pišite takoj ter označite dan in mesec Vašega rojstva. Priložite 4 Din v znamkah, nakar dobite to po pošti dostavljeno. Naslov: »Horoskop«, E. A. Sark & Co., Ljubljana, Privoz 14. 546-24

»Horoskop«
Ta Vam pove vse. Navedite dan in mesec rojstva. Priložite 4 Din v znamkah. Takoj dobite točno poročilo za Vaše bodoče življenje, kar je zelo, zelo važno. Naslov: »Horoskop«, E. A. Sark & Comp. Ljubljana, Privoz 14. 548.24

Halo! Hier Wien!
Mlad, temperamenten, eleganten filmski talent (dama) išče mecena v svrho obiskovanja konservatorija. Ker domačinka, sedaj v inozemstvu je osebno znanje možno šele v poletju na Bledu. Cenj. dopise pod »Karriere« na oglasni oddelek »Jutra«. 615-24

Tukaj nepoznan
želi znanja z mlado samostojno damo lepih lastnosti. Natančnejša pojasnila potom korespondence. — Diskrecija zajamčena. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Nemeza«. 696-24

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din (25)

Mladenič
lastnik gostilne, mesarije in posestva, v vrednosti 350.000 Din, star 23 let, čiste preteklosti, želi spoznati gospodično iz poštene hiše, s primerno doto. Dopise po možnosti s sliko na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Bodočnost diamantna«. 386-25

Večji posestnik
s trgovino in gostilno, želi vsled pomanjkanja znanja tem potom spoznati v svrho ženitve pridno, trgovsko naobraženo gospodično, čedne zunanjosti, v starosti 24—34 let. — Primerna dota dobrodošla — vendar se ne ozira samo na denar, temveč na pridne roke, ter dvema otrokoma ljubeče srce. Dopise s sliko, ki se na zahtevo vrne, na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vdovec 35 let«. Tajnost zajamčena. 360-25

Gospodična
išče znanja z žel. uradnikom do 40 let. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prilika 1934«. 485-25

Samostojna šivilja
želi poročiti gospoda, ki ima resno voljo do poštenega zakonskega življenja. Prednost imajo starejši državni uslužbenci. Dopise pod značko »Dobra družica« na oglasni oddelek »Jutra«. 508-25

Poročiti se želi:
več akademsko naobraženih gospodov, častnikov, državnih in zasebnih uradnikov, trgovcev, obrtnikov, posestnikov itd. Več gospodičen in vdov s premoženjem in dotami. Prospekti proti plačilu 10 Din. — »Fortuna«. Ljubljana, poštni predal 221. 689-25

Gospodična
24 let stara z lastnim stanovanjem želi znanja zaradi ženitve z državnim uradnikom. Ponudbe na podružnico »Jutra«. Maribor pod »Ne pod 30«. 681 25

Mlad trgovec
želi poročiti trgovsko izobraženo gospodično, ki ima nekaj kapitala. Dopise s sliko na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Eigenes Heim«. 685-25

NOVOLETNA NOVICA
mladim in starim prijateljem „Jutra“!

Zvesti načelu, da izpremememba dobro dé, smo pridobili za bodoče leto pravico do prvotiska

KRASNE IZVIRNE ZGODBE S PODOBAMI

MALA KRALJICA NOČI

izpod peresa g. Ljube Jurkovića.

Ta nenavadno mična in mila povest, ki jo krasijo prisrčne slike domačega umetnika, začne izhajati na običajnem mestu med »Malimi oglasi« takoj, ko bo sedanja slikanica končana.

Prepričani smo, da si bo na prvi mah osvojila srca vseh velikih in malih prijateljev našega lista.

JUTROVČKI!
PAZITE NA ZAČETEK »MALE KRALJICE NOČI«! NE ZAMUDITE GA! PROSITE OČKA IN MAMICO, DA NAROČITA »JUTRO«!

Vulkanizer

za gumaste štampilke,

izurjen, samostojen delavec, z dokazano večletno prakso, dobi trajno nameščenje v Zagrebu.

Izčrpne ponudbe s prepisi spričeval poslati na oglasni zavod Publicitas, Zagreb, Ilica 9, pod šifro »Vulkanizer«. 1192

Kateri inteligent
najraje trgovec. 38 do 40 let star, hoče poročiti inteligentno uradnico, ki se ne straši življenjskega boja. Pasivni in slabiči izključeni. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Pogumnemu pripada svet«. 510-25

»Fortuna«
Ljubljana poštni predal št. 221, pisarna za ženitno posredovanje Vam pošlje prospekt proti predplačilu 10 Din. 282 25

Živali

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Kanarčke
(harcerje) dobre pevce od 150 Din naprej in plemenske samice po 50 Din prodaja Franjo Omahna, Sv. Petra cesta 53a, Ljubljana 430-27

Kanarčke harcarje
čistokrvne, prodam, samce od 100 Din naprej, samice 20 Din. Pohar, Dobrava - Vintgar. 500-27

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Trg. in gostilniško obrt
oddam proti nameščenju v isti obrti. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Pogoji ugodni«. 403-30

Starši!
Ne dajte igrač svojih otrok zavreči, ker popravim za najnižjo ceno vsakovrstne igrače v vsakem stanju. Specialna urarska delavnica, Ludovik Zajc, Tyrševa št. 58. 515_30

Dražbe

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (32)

Javna dražba
najdenih predmetov se bo vršila dne 9. januarja ob 9. uri na glavnem kolodvoru v Ljubljani. 528-32

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Sladko krmo
prvovrstno, prešano in neprešano, na drobno in na debelo prodaja Lottspeich, Rimske Toplice. 305-33

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Klavirji
pianini
Kupujte na obroke
od Din 400.—
prve svetovne fabrikate Bösendorfer, Steinway Förster, Petrof, Hölzl, Stingl orig., ki so neoporno najboljši! Lahka in precizna mehanika. Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Gl. Matice
ALFONZ BREZNIK
Aleksandrova cesta 7 (vogal Beethovnove ulice).

Redka prilika!
Zelo dobro ohranjen kratek klavir naprodaj za 2900 Din v Cerkveni ulici št. 21/I. vrata 13. 453-26

Kratek klavir
črn Vollpanzer, moderen, krasen glas, skoro nov, proda Dobrajc, Maribor, Tattenbachova 21. 482-26

Harmonij
rabljen kupi pevsko društvo »Hum«, Laško. 507-26

Kratek klavir
dobro ohranjen, pripraven za začetnike, ugodno proda Vidic, Černetova ul. 6. 656-26

Informacije

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Izjava
Podpisana Štorman Genovefa, soposestnica na Ločici pri Polzeli št. 46, izjavljam, da nisem plačnica za dolgove, ki jih napravi moj soprog Štorman Franc, zidar, stanujoč sedaj na Bregu št. 3 pri Polzeli. Štorman Genovefa. 478-31

Izjava
Podpisani preklicujem in izjavljam, da so govorice, ki sem jih dne 25. decembra 1933 javno izrekel v gostilni Koder Josipa v Sv. Lovrencu na Poh. zoper gospoda Heinschko Feliksa, posestnika in usnjarja v Sv. Lovrencu na Poh. neresnične in neosnovane. — Ob enem pa se gospodu Heinschku Feliksu, posestniku v Sv. Lovrencu na Poh. javno zahvaljujem, da je s tem odstopil od kazenskega postopanja. — Franc Repos, star., Sv. Lovrenc na Pohorju 523-31

Filatelija

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (29)

Zbirka znamk
celega sveta, zelo ugodno naprodaj na Aleksandrovi cesti 4/II, vrata 9. 541-29

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3

Srebrne krone
staro zlato in srebro
kupuje rafinerija dragih kovin v Ljubljani, Ilirska ulica štev 36 — vhod iz Vidovdanske ceste (pri gostilni Možina). 70

Zlato, srebro, platin
kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska afinerija zlata — Maribor, Orožnova ulica 8. 230 35

Razno

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

ŠTAMPILJE·ETIKETE
GRAVERSTVO
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA·SV. PETRA C. 18·TEL. 25-57

VATO
v tablah in za odeje.
Preden krijete svojo potrebo, zahtevajte moje vzorce in cenik!
ARBEITER
Maribor 9965

Drva in premog
pri
IV. SCHUMI
Dolenjska cesta
Telef. št. 2951

Mošančke
prvovrstna. štajerska
jabolka
prodaja
GOSPODARSKA ZVEZA
v Ljubljani,
Tyrševa cesta.

Telefon 2059
PREMOG
suha drva
POGAČNIK
Bohoričeva ul. št. 5

VINO
300 hl pristnega ljutomerskega **letnik 1932** proda skupno ali razdelno: Restavracija »Mesto Ljutomer« v Mariboru, Glavni trg. 1177

Ni lepšega dekleta, kot je Slovenka v narodni noši

Svilo za narodne noše
priporoča tvrdka
A. & E. Skaberné
Ljubljana

TRGOVINO
z manufakturnim in modnim blagom, vsem inventarjem na najprometnejši točki mesta zaradi preselitve **takoj prodam.**
Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Trgovina 100«.
1209

Iščemo strokovnjaka sotrudnika družabnika!

Najstarejša in najbolje vpeljana trgovina stavbnega materijala (stavbnega lesa, desk), premoga in drv, s kompletno opremo mizarskih strojev, **išče sposobnega kompanjona (producenta).**
Za vložitev glavnice je zaželjeno v prvi vrsti blago (do cca. 300.000 Din). Ker je blizu Drave, ima zelo ugodne **prilike za nakladanje.** (Nakladanje na splave po Dravi in Donavi.)
Samo resne ponudbe pod šifro »Kompanjon P-3276« na Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova 28. 1184

✝

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predobri soprog, oče, stari oče, brat, tast, stric, gospod

IVAN REBEK
ključavničarski mojster

danes ob tričetrt na 6. uro zjutraj, po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere za vedno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 7. t. m., ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Mariborska cesta št. 1, na okoliško pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 8. t. m., ob 7. uri zjutraj v farni cerkvi v Celju.

Celje, dne 5. januarja 1934.

Žalujoči ostali.

1208

Novoletni pevski pozdrav

Svoj silvestrski nočni pozdrav je ljubljanski radio letos zaključil z recitacijo in petjem tenorista gosp. Mirka Jelačina. Iz originalnega pozdrava prinašamo v naslednjem nekaj odlomkov:

Pesnik nisem, tudi nikdar nisem bil;
kot skromen pevec tu in tam mogoče koga
sem razveselil..

Današnji dan pa čuvstva moja navdušuje,
srce dolžnost prijetne zdaj mi narekuje,
da v vezani besedi pozdravljam čez hribe
in doline
vse radio-poslušalce prelepe naše domovine.
Silvestrovsko razpoložen pred mikrofonom
tu stojim
in srečno, lepo novo leto vam želim!

Vsa duša moja je prešerno razigrana,
ko v mislih vidim, da pestra družba danes
je pri radiju zbrana;
tu star gospod in ž njim gospa..
tam delavec in delavka..
v skrbeh in trudu združena.
Mlad fant in lepo ž njim dekle
pri radiju vžigata si zdaj srce.
Mamica čarobnim zvokom prisluškuje,
deci svoji o tem čudu radiju pridiguje..
Glej v tihi vasi vrh gora
v samotni hišici luč še plapola:
vse krog in krog tišina, sneg in mraz,
za pečjo pa vidim lep in sanjajoč obraz.
Tam stara babica sedi
v naročju mucko si drži,
roke si greje za pečjo —
veselja solzno je oko.
tud' ona radio že pozna,
vzljubila ga je v dno srca.

Ko vse te slike vidim pred seboj
srce raduje moje se nocoj
in k poslušalcem v mislih pohitim,
ponovno srečno, srečno novo leto jim
želim!

Še dvoje vrst pa je ljudi,
ki njih usoda najbolj dušo mi teži:
so to bolniki in brezposelni —
saj ti brez upa gledajo v bodoče dni.
Tem nesrečno bolnim želim iskreno prav
srčno,
da zdravja, mnogo zdravja jim prinese
novo leto to!
Brezposelnim želim zaslužka, dela vedno
vsepovsod,
da mož zamogel bo preživljat sebe, ženo in
svoj rod!
Seveda ne pozabim poslušalcev, ki onkraj
so meja —
želi jim zdravja, sreče naša kukav'ca!

Sedaj dovolj naj bo teh vezanih besed,
saj končno vendar moram Vam tud' kaj
zapet:
najprej domača pesem zazveni, da v srcu
nas razveseli...

Kozarce dvignimo zdaj vsi
in glejmo si z oči v oči! (Petje)

Kot umetnakar dolgo hodil se po svet,
spoznal različnih narodov žena sem mnogo
in deklet:
izkušnja dobra ta pa meni pravi,
da najbolj bližam ženski se naravi
če lirično uberem strune svoje,
da nežna, mila pesem se zapoje.
Pa bodisi na severu-vzhodu,
jugu ali vzhodu
srce si žensko vedno —
naj bogato bo al' bedno —
méhko sladkih melodij želi ..
opojno se zapirajo oči,
če jim prepevaš besede nežne o duši, sreči,
o luni, dolgi noči, bolesti vse kipeči
in seveda o brezmejni nad vse goreči še
ljubavi...
zato spored vam novo pesem zdaj prijavi.
(Petje)

Ker danes pa Silvester je
kozarec zdaj nalije se,
izpraznim ga do dna
na zdravje vseh deklet in pa gospa!

Vprašanje žensko s tem precej je urejeno.
Sedaj pa fantom in gospodom bodi govor-
jeno.
Dve točki sta, okoli njih se svet vrti:
po ljubezni in po vincu moški rad drhti.
Zato cenjenim kolegom moškega stanu
užgem spomine v srcu prav na dnu;
je to stara pesem še iz prejšnji dni
a vendar toliko resnice v njej zveni,
da prav gotovo marsikdo
zasanjal bo sladko
o urah lepih, ljubavi vroče,
o vincu rujnem.. kot pač kdo hoče (Petje)

Možakar sem, v najboljših letih-tenorist;
gospode prosim, da ne muči jih zavist,
če kot tak obrnem zopet se na ženski svet
srce veleva: še eno moram jim zapet!
Vsa srečna duša moja jim zapoje...
najnežnejše uberem strune svoje —
globoko v srcu nosim ženski svet,
slovenske zemlje najkrasnejši cvet!
naj zdravo, kmečko bo punče
al mestno, parfimirano dekle. (Petje).

Vsaka stvar ima pa konec svoj —
zato odhajam tudi jaz nocoj:
imam le skromno željo to,
da dvakrat, trikrat večje bi bilo
število abonentov kukavce,
ko čez leto tu pojavim se!
Veselje deljeno:
je res podvojeno:
čim več abonentov,
tem boljši spored —
ni tam konkurentov,
kjer v slogi je vzgled!

Še enkrat srečno novo leto vam želim!

Kmetijski vestnik

Jarovizacija žita in drugih kulturnih rastlin

Od leta 1932 se o tej zadevi mnogo govori in piše, v najo javnost pa o tem še ni prišel glas. Kaj pomeni jarovizacija in odkod se je vzelo to ime? Izraz izvira iz besede jaro (jaro in žito). Besedo jarovizacija je najprej uporabljal ruski znanstvenik Lisenko in se tako rabi mednarodno.

Lisenku je bila dana na razpolago znamenita svetovna zbirka pšeničnih sort od ljeningrajskega zavoda za praktično rastlinogojstvo, da izvaja poizkuse, katere tuje pšenične sorte bi se v južni Rusiji poleg domačih mogle pridelovati z enakim ali še boljšim gospodarskim uspehom kakor domače, odnosno, kako bi se s križanjem morebiti doseglo znatno izboljšanje tamkajšnje domače pšenice.

Pri izvajanju teh poizkusov je Lisenko opazil, da so se nekatere sorte ozimne pšenice obnašale ponekod kakor ozimina, ponekod pa kar naenkrat same od sebe kakor jarina. Temu pojavu je hotel priti do dna in je z raziskavanji ugotovil, da namreč tudi ozimina, posejana pomladi, more uspevati in dozoreti kakor jarina, če je prej prešla gotov postopek. Ugotovil je, da je pri rastlini ločiti dva samostojna razvojna procesa, namreč rast kot povečavanje teže in velikosti in pa razvoj v raznih dobah do zoritve. Hitrost razvoja nima ničesar skupnega s silnostjo rasti. Vnanje okolnosti in vplivi, ki pospešujejo rast, ne vplivajo vedno brezpogojno ugodno tudi na razvoj. Rast je proces zase, razvoj pa zase. Ako pa človek hote spravlja oba v primerno stanje, lahko doseza uspehe, s kakršnimi se doslej še ni znal okoriščati. Predvsem more z gotovim postopkom nekako prevesti, na primer ozimno žito v jaro. Ta postopek imenuje Lisenko jarovizacijo Ta pa ni uporabljiva in izvedljiva samo pri ozimnih žitih, nego tudi pri drugih rastlinah, ki jih sicer ne ločimo v ozimne in jare. Vsa važnost pa ni samo v jarovizaciji v ožjem smislu, nego predvsem v tem, da je omogočeno skrajšanje rastne dobe. Oboje je velikanskega praktičnega pomena.

Pomladi vsejana ozimna pšenica na primer navadno še v tistem letu ne cvete, ali vsaj ne dozori, ako v prvem štadiju razvoja ne najde onih pogojev, posebno glede topline (hladu), kakor ji to narava v jeseni že sama po sebi nudi. Za rast pomladi pač najde potrebne pogoje, ne najde pa vseh za uspešen razvoj. Pomanjkanju hladu ne dovoljuje poteka nekega neobhodno potrebnega procesa ob določenem času, ki naj omogoči ter pospeši razvoj, posebno še cvetnost. Čas, odnosno dobo v življenju rastline, ko naj se ta proces izvrši, imenuje Lisenko jarovizacijski štadij. Pri ozimni pšenici je ta štadij ob času prebuditve kalčka k razvoju, torej še v zrnu. Ako kalčku ozimne pšenice damo na pomlad še pred posetvijo možnost, da se v njem v jarovizacijskem štadiju omenjeni proces izvrši, tedaj se bo ozimna pšenica tudi pri pomladni setvi obnašala, se razvijala, rastla, cvetela in bo rodila še v istem letu, kakor da je jarina. Jarovizacijo lahko človek umetno in na razmerno prav enostaven način povzroči in izvrši.

Ta okolnost je za praktično kmetijstvo velikanske važnosti posebno tedaj, ko je kmetovalec zaradi pozebe in sploh zaradi sabega prezimljenja ozimin ali zaradi zadušitve teh ob pomladnih poplavah ali iz kakršnegakoli drugega vzroka prisiljen ozimino preorati in njivo nato posejati z jarino, ki je navadno nima. Taki primeri pri nas niso redki.

Jarovizacijski proces pri ozimni pšenici najbolje razvija samo pri toplini 2 do 4 stopinj, pri toplini 0 ali nad 5 stopinj pa je nemogoč. Pri drugih rastlinah so te topline drugačne. Na primer pri soji, fižolu, koruzi in prosu je potrebna celo dokajšnja toplota (20 stopinj do 30 stopinj).

Z jarovizacijo je možno poleg ozimin pripraviti tudi druge rastline do ranejše zoritve. S tem je odprta pot za ustvarjanje možnosti, da se bodo odslej mogli marsikje gojiti rastline, ki jih prej zaradi tega ni bilo možno gojiti, ker so za dotične podnebne razmere dozorevale prepozno, odnosno sploh niso dozorevale. S križanjem bo možno izboljšati tudi kakovost sort, kajti jarovizacija značilnih sortnih lastnosti ne izpreminja bistveno.

Po navedbah Oettingena je jarovizacija ozimine v Rusiji že davno preko majhnih poizkusov in se vrši tudi že v široki praksi. Pravi, da je bilo že leta 1932. samo v Ukrajini posejani 37000 hektarov z jarovizirano pšenico.

Z iznajdbo jarovizacije je torej razlika med ozimino in jarino odpravljena. Zaradi s tem pospešene rasti in razvoja, pri čemer je dosežena ranejša zoritev, je zelo povečano število sort. Z ranejšo zoritvijo pa jarovizirane rastline tudi morejo ubežati marsikaterim škodljivcem, vremenskim neugodnostim in boleznim s tem, da jih prehitijo.

Omenjeni pisec pripoveduje o zanimivem poizkusu, ki ga je napravil Lisenko z azerbejdžansko (transkavkazijsko) ozimno pšenico. Ta v domovini izgradi lepo, polno zrnje, toda moka iz njenega zrnja je za peko manj vredna. Okoli Odese ta pšenica komaj nastavi klas in le redkokdaj dozori. S praktičnimi poizkusi je Lisenko ugotovil, da je ta vrsta pšenice potem, ko je bilo zrnje jarovizirano, cvetela že 5. julija, medtem ko je od nejarovizirane pšenice šele mesec kasneje cvetela komaj polovica. Mlevski poizkusi in poizkusne peke so ugotovili, da je jarovizirana azerbejdžanka tudi glede količine in dobrote moke prekosila standardno sorto pšenice odeške okolice, ki je znana pod imenom girka.

Vse, kar je združeno z jarovizacijo, ni še do popolnosti raziskano in ugotovljeno, vendar je zadeva gospodarsko tako važna, da se za te velike uspehe. dosežene za praktično gospodarstvo. zanima ves svet

Če gledamo na pojave, ki so nam znani že od prej, tako n. pr. na predkaljenje zgodnjega krompirja, s čimer pospešimo njegovo zrelost za izkopavanje za 14 in še več dni, lahko rečemo, da se tudi ta postopek da spraviti v zvezo z jarovizacijo, čeprav to ni jarovizacija v smislu besede same, ker postopek v tem primeru ni proces za proizvajanje ozimine v jarino, nego prav za prav le pospešenje zoritve.

Za naše razmere prav gotovo nima pomena samo jarovizacija ozimnih žit, nego tudi drugih rastlin, med temi posebno fižola in strniščne ajde. Fižol bi se zaradi skrajšanja dobe, ki je potrebna do dozoritve, morda potem mogel saditi kasneje kakor se to godi zdaj, in bi tako ne bil tolikanj izpostavljen ozebi in pozebi zaradi pri nas le prerado nastopajočih poznih mrazov. Pri strniščni ajdi pa bi utegnili z jarovizacijo dosezati zanesljivejšo letino, ki ne bi bila kakor zdaj zaradi razmerno pozne dozoritve ogrožena od zgodnjih mrazov in slane. Gojitev nobenega pridelka pri nas ni tako nezanesljiv, kakor pridelovanje strniščne ajde, saj pogosto doživljamo, da je letina ajde uničena skoro v vsej banovini.

Dipl. agr. Alojz Jamnik.

Nabavka masti za vojaštvo

Na dan 10. januarja 1934 obdržala se bo prva javna ustmena licitacija ob 11. uri pri Intendanturi komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani (Metelkova ulica, pri Taboru) za nabavko in predajo:

masti (svinjske) 40.000 kgr.

Uslovi in vsi ostali podatki glede te licitacije se dobijo za časa uradnih ur pri Intendanturi dravske divizijske oblasti.

Kavcija od 5odst. vrednosti masti se ima položiti istega dne do 10. ure pri filijalki Poštne hranilnice v Ljubljani.

Konkurenti naj prineso s seboj vse predpisane dokumente, katere predvideva zakon o državnem računovodstvu.

E. Br. 18.735. — Iz Intendanture komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani. 1193

ZA NOVO LETO
svilene, ovratne rute, fini robčki v pastelnih barvah, »Breda« robčki za deco, torbice za servijete, zavese in pregrinjala, vse po izredno nizkih cenah pri
MATEK & MIKEŠ, Ljubljana
poleg hotela Štrukelj
Specialni entel oblek in volan, ažur, predtisk. Vezenje monogramov, perila, zaves itd. — Proti predložitvi tega oglasa 5 odst. popusta.

VENDAR samo „SCHNEIDER GLAZBILA",
ker so najpopolnejša in najcenejša,
pravijo tisoče in tisoče mojih strank
Violine od Din 71.- dalje | Havajske gitare,
Gitare - 148.- - | klavirske harmonike,
Mandoline - 98.- - | saksofoni, troblje in t. d.
Harmonike - 75.- - | po najnižjih cenah.
NAJVEČJA DOMAČA STROKOVNO ODPREMNA TVRDKA GLAZBILA
KRALJEVSKI DVORNI DOBAVITELJ
F. SCHNEIDER
PROIZVOD GLAZBIL IN POTREBŠČINA
ZAGREB, Nikolićeva ul. 12./c.
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI POUČNI CENIK

Ali že veste, da obstoja tvrdka „Promet" komisijska trgovina, splošna posredovalnica za prodajo in nakup dobro ohranjenih predmetov; pohištva, preprog, otroških vozičkov, glazbil, raznih aparatov, strojev, koles, antičnih predmetov i. t. d. v Ljubljani, Napoleonov trg 7. (Nasproti Križevniške cerkve.) Dražbija zajamčena.

OKAZIJSKA PRODAJA
Po globoko znižanih cenah.

Flanele vzorčaste	Din 7.75	Štof za dam. obleke 130 cm	Din	27.—
Flanele enobarvne	» 9.—	Volneni puplin 100 cm	»	28.—
Flanele rožaste	» 12.—	Volneni Georgeti 150 cm	»	45.—
Barhend za obleke	» 10.—	Štof za športne plašče	»	48.—
Zefir za srajce	» 7.50	Štof za plašče, enobarvne	»	75.—
Poplin za srajce	» 14.—	Štaf najboljši za plašče	»	120.—
Poplin za kombineže	» 11.—	Štof za moške obleke	»	48.—
Poplin najboljši	» 14.—	Kamgarn za moške obleke	»	65.—
Etamin za zavese, 120 cm	» 13.—	Angleški kamgarn	»	190.—
Klot za odeje, 140 cm	» 17.—	Kontenina 75 cm	»	6.—
Gradl za madrace	» 23.—	Šifon 75 cm	»	6.—
Zavese trodelne	» 65.—	Šifon brez apreture 80 cm	»	8.—
Rjuhe flanelaste	» 32.—	Šifon najboljši	»	10.50
Flamisol v vseh barvah	» 76.—	Platno 180 cm, za kapne	»	29.—
Creppe de Chini, brez napak	» 39.—	Platno za rjuhe Ia.	»	21.—

NARODNI MAGACIN
SPLOŠNA TEKSTILNA D. D.
LJUBLJANA, MESTNI TRG 17.

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozičkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, tricikljev, avtomobilnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne

»TRIBUNA« F. Batjel, Ljubljana, Karlovška cesta 4
Najnižje cene! Ceniki franko.

KDOR ŽELI IMETI TOPLO V KUHINJI in si prihraniti na kurjavi, naj si nabavi čimpreje najnovejšo patentirano štediliniško ploščo ali obroč z regulacijsko ventilacijo

„STED REGULATOR“

Domač izum in izdelek, konstruktivno in materialno najboljši.
Vsak trgovec ali obrtnik Vam ž njim postreže.
Priprava je odlična v uporabi in brezkonkurenčna v ceni.
Naročila prevzema glavna zaloga livarna SMOLE ANTON, Ljubljana, Opekarska 33, telefon 3834.
Sprejmejo se krajevni zastopniki, ki se jim nudi dober zaslužek.
14059

PERJE kg Din 7.—, 10.—, čohano 16.—, 24.—, 32.—, belo čohano, gosje s puhom kg Din 36.—, 48.—, 64.—, 84.—, beli puh 150.—. Blazine polnjene 40×50 Din 10.—, 60×80 Din 27.—, 35.—. Pernice polnjene 120×180 Din 90.—, 135.— z rožnato ali modro angino. Vzorci brezplačno. Naročila preko 350.— Din pošljemo franko. Posteljne odeje, prvovrstne, poceni v veliki izbiri Odprema po povzetju. Ne odgovarjajoče blago zamenjamo ali vrnemo denar. 267

„POSTELJINA“ H. Weiss, Zagreb, Ilica 76

Cenjenim avtomobilistom se priporoča za lakiranje in tapeciranje avtomobilov

IVAN ŠKANDER

PRI JOS. PETERCA
izdelovanje avtokaroserij

Koseze 10, LJUBLJANA VII Telefon 30-05
Cene nizke, postrežba točna. Delo solidno 13389

Pretplatite se na zabavni list **Rebus** kako bi na ugodan i zabavan način proširili svoje znanje. Redovito mnogo lepih nagrada! Pretplata 22.50 din. za 3 mes. Uredništvo „REBUS“ Beograd

---

Med mestom in deželo

posreduje »Jutrov« mali oglasnik.

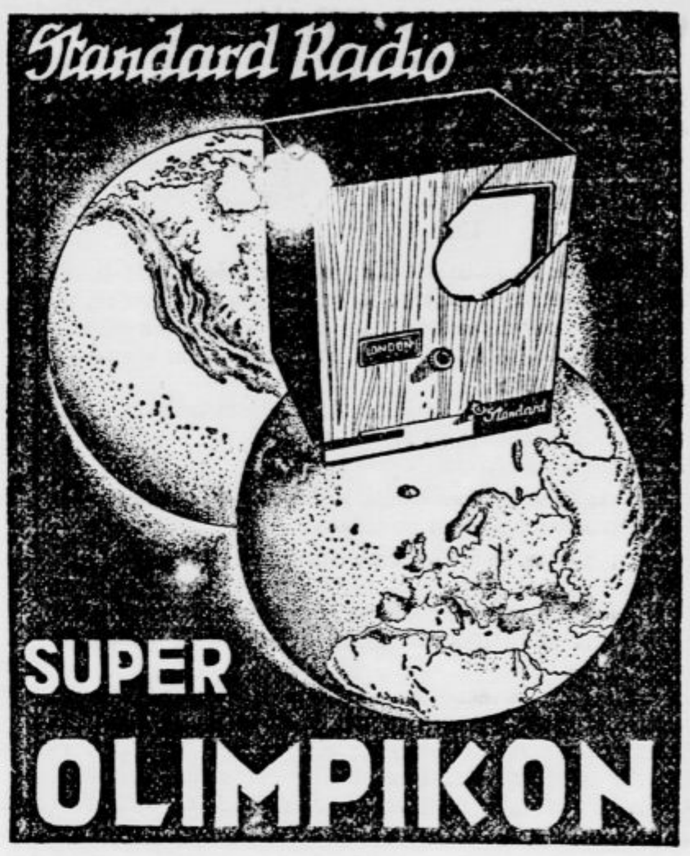

Končno!

Aparat, ki združuje vse odlike, ki jih zahtevajo:

moderna oprema,
odlična kvaliteta,
visoka selektivnost,
idealno lep zvok,
nizka cena in 12mesečno odplačilo!

Obrnite se na naše zastopnike.

ZASTOPSTVO

„RADIO“, r. z. z o. z. v LJUBLJANI

Telefon št. 3190 MIKLOŠIČEVA CESTA 7 Telefon št. 3190

Elektrotehnična trgovina

v Mariboru, lepo urejena in dobro vpeljana,

se proda zaradi družinskih razmer.

Pisarna in delavnica za elektroinštalacijsko podjetje na razpolago. — Sprejme se event. kompanjon s koncesijo.

Ponudbe pod »Elektro-Radio« na oglasni oddelek »Jutra.«

1136

Štev. 515/34. 1197

Razpis

Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje dobavo blaga za 92 letnih oblek, 110 pelerin, 13 zimskih sukenj, 21 zimskih oblek, 21 kratkih zimskih suknjičev, 21 delavnih halj, 142 parov izgotovljenih čevljev, 173 službenih čepic in 20 parov škornjev. Nadalje razpisuje izdelavo te obleke po kroju, ki je predpisan za nižje mestne uslužbence.

Pravilno opremljene in kolkovane ponudbe je vložiti do 3. februarja 1934. opoldne pri mestnem gospodarskem uradu, kjer se dobijo tudi vsa tozadevna pojasnila, oziroma dobavni pogoji proti povračilu stroškov. Nezadostno opremljene ali nezadostno kolkovane ponudbe se ne bodo upoštevale.

ZNIŽALI SMO CENE:

Kosilo Din 5.—, golaž 2.—, bržola 3.50, zrezek 3.50, zrezek dunajski 3.50, pljuč. pečenka 4.—. Dobra štajerska vina po Din 10.—, 12.—, 14.— in druge pijače.

Ter še druga različna in okusna jedila vsaki dan sveža iz konjskega mesa, kar je tudi od zdravnikov priporočeno. Konjsko meso je zdravo in lahko prebavljivo, jejte ga mnogo, da boste zdravi in veseli. Se priporočata

Ivan in Marija Marinšek

1178 Ljubljana, Prečna ulica št. 6.

ZAHVALA

V nadomestilo običajnih posebnih zahvalnic za premnoge dokaze tolažilnega sočuvstvovanja, ki smo ga bili deležni povodom bridke izgube naše srčno ljubljene mamice, ženke, hčerke, sestre, svakinje, gospe

ANE ČEDE

zdravnikove soproge

kakor tudi za poklonjeno cvetje in številne krasne vence se zahvaljujemo javnim potom najtopleje.

Primerna zahvala veljaj na tem mestu še posebej čč. duhovščini s preč. dekanom mons. dr. Kruljcem na čelu za vse tešilno nežnočutje, kakor tudi za prelep in v srce segajoč nagrobni govor. Enako se zahvaljujemo sp. ravnateljstvu premogovnika Huda jama s c. sonameščenci in rudarji ter zlasti še Bratovski skladnici za prisrčno pietetno pozornost, ki so jo ob tej priliki izkazali dragi pokojnici in nam — kot neposredno prizadetim. Nič manj iskreno se ne zahvaljujemo za prepozorno častno spremstvo od strani laškega Gasilnega društva, nadalje od gg. predstavnikov tukajšnjih uradov in javnih korporacij ter vseh vodilnih krajevnih činiteljev, stanovskim tovarišem ter sp. prijateljem in znancem obojega spola, ki so v uprav ganljivo presenetljivi mnogoštevilnosti vzlic neugodnemu vremenu spremili našo najdražjo do preranega groba.

Laško—Dunaj—Studenice—Griže, 4. januarja 1934.

Žalujoči rodbini dr. ČEDE-NECKERMANN in ostalo sorodstvo.

1183

TRGOVCI, OBRTNIKI, KMETJE!

Morda še ne veste, da posluje v Ljubljani, Masarykova c. 14/II, svojevrstna zadruga »Zaščita«, reg. z. z o. z., **edina zadruga te vrste v Jugoslaviji?!**

»Zaščita« vrši že dosedaj inkaso vplačil z najodličnejšim uspehom za svoje članstvo.

Za koga? **Cela vrsta najodličnejših slovenskih firm, tovarn, trgovcev, denarnih zavodov in obrtnikov — je izročila zadrugi inkaso svojih terjatev.**

»Zaščita« daje članom informacije o premoženjskem stanju vseh dolžnikov. Za zbiranje informacij ima na razpolago izvrstno organiziran in strokovno usposobljen aparat.

Cela vrsta uglednih gospodarstvenikov se je že poslužila pri svojem dajanju blagovnega — kredita — **naših informacijskih blokov.**

»Zaščita« posreduje za mirno uravnavo sporov med upniki in dolžniki, naj bo spor kakršnegakoli značaja. **Urejuje tudi vse, kar je potrebno po novi uredbi o zaščiti kmeta.**

Celo vrsto dolgotrajnih sporov je »Zaščita« s svojim mirnim posredovanjem spravila s sveta. Zadruga **»Zaščita« hoče postati** eminenten, domač **gospodarski faktor.** Vodstvo je v strokovnih rokah.

Zadruga »Zaščita« **ustvarja in hoče ustvariti družino, ki se** vzajemno **podpira,** kar je cilj novodobnih gospodarskih in političnih stremljenj.

Čim več članstva, tem **več uspeha,** tem **jačji bo položaj** »Zaščite«. Pristopajte kot člani v njene vrste vsi, dolžniki in upniki!

„ZAŠČITA“, reg. zadr. z o. z. v Ljubljani

1185

»Fitonin«

preizkušeno zdravilo za rane, hraste, lišaje, ture ter druge kožne bolezni, poškodbe opekline, oparjena mesta, odprtine, ozebline i. t. d.

Vsem onim, ki bolujejo na teh ranah, rabi »Fitonin« kot izredno sredstvo, kar je dokazano in ugotovljeno po naših zdravnikih in zdravstvenih institucijah, **da zanesljivo in naglo zaceli tudi najbolj stare kronične rane. »Fitonin«** odpravi otekline in neprijeten duh rane ter omili bolečine **že v početku zdravljenja.**

Bili so primeri, da so bile take rane stare preko 20 let, a z uporabo »Fitonina« so se zacelile v ne polnem mesecu dni. »Fitonin« je priporočljiv tudi pri poškodbah, okvarah, opeklinah, oparjenih mestih, ker prepreči infekcijo, ustavi krvavljenje in zelo naglo zaceli rane.

»Fitonin« se dobiva v lekarnah, steklenica 250 gr za Din 20.—, velika steklenica 1000 gr za Din 60.—. Ako je ne dobite v prodajalni, potem jo naročite pri »Fiton« dr. z o. j., prometni oddelek, Zagreb, pošt. pret. 78. Ako naročite po povzetju 2 mali ali 1 veliko steklenico (manj se ne pošilja) tedaj je stroškov za poštnino 10 Din, toda če se pošlje denar naprej na »Fiton« dr. z o. j. pošt. ček. konto št. 37.757 v Zagrebu, tedaj **PRIHRANI VSAKDO STROŠKE ZA POSTNINO.**

Brezplačno pošljemo poučno knjižico štev. 14 vsakomur, ki jo zahteva.

12346 Dov. od min. pod S. št. 611 od 21. IV. 1933.

TRGOVCI SO NAM VZGLED

Kako se da brez škode za napredek šteditи. **Reklama na stenskih in drugih** tiskovinah izginja, ker nima stika z občinstvom. **»Jutrovi« oglasi** pa so od čitateljev naročeni in kupljeni in so zato stalna in najboljša vez med trgovcem in odjemalcem.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Zapustil nas je za vedno naš nad vse ljubljeni soprog, oče, stari oče, brat, stric, svak in tast, gospod

DRAGOTIN BENEDIK

nadučitelj v pokoju in posestnik

danes, dne 5. t. m., ob 4. uri zjutraj, nenadoma, v 72. letu starosti, previden s tolažili sv. vere.

Pogreb bo v nedeljo, dne 7. januarja 1934, ob 2. uri popoldne od doma žalosti, Hradeckega cesta št. 44, na pokopališče k Božjemu grobu v Štepanji vasi.

Ljubljana—Beograd, dne 5. januarja 1934.

MARIJA roj. SAX, soproga; KARL, STANKO, sinova; JULIJA por. MANDELJČ, VIKTORIJA por. MELIHAR, hčere in vse ostalo sorodstvo.

1199

OGLAS

Na podlagi odobritve odbora upnikov in sodnika konkurzne mase od 30. novembra l. l. M. br. 13.126 so na prodaj po pismeni ofertalni licitaciji naslednje nepremičnine konkurzne mase pokojnega Nikole Radovanovića, bivšega hotelirja Beograd:

1. Nepremično premoženje v Beogradu v Kosovski ulici št. 11 (imenovano hotel »Union«) v površini 1.297.52 m², na katerem so tri med seboj zvezane zgradbe, in sicer 1. s pritličjem, štirimi nadstropji in mansardo, a drugi dve s pritličjem in štirimi nadstropji. Pod zgradbami so kleti. V zgradbah je 170 hotelskih sob za potnike, najmodernejše urejeno parno kopališče z 40 kadmi, velika razkošna dvorana, dvorana z odrom, restavracija, dve kuhinji, parna pralnica, prostori za strojnico, centralna kurjava, instalacije za izdelavo umetnega ledu, instalacije za zračno ogrevanje in ventilacijo dvorane, tri proda'ne ter vsi ostali potrebni hotelski in kavarniški prostori, kakor tudi dvoje osebnih dvigal. Vse te instalacije so najmodernejše in odgovarjajo vsem zahtevam današnje hotelske industrije.

2. Vinograd na Topčiderskem brdu v Despotovački ulici št. 34 v površini od 7.171.93 m². Na tem vinogradu je vila z nadstropjem iz trdnega materiala. Vinograd ima nasajenih 3000 trsov in dosti sadnega drevja. Poleg tega je vodovod kakor tudi vodnjak z odlično pitno vodo. Poleg vinograda je tramvajska postaja na progi Spomenik—Dedinje.

Ponudbe za nakup navedenih nepremičnin naj se predložijo v obliki pismenih ofertov konkurznemu sodniku prvostopnega beograjskega trgovskega sodišča v zaprti kuverti najpozneje do 31. januarja 1934. z označilom na kuverti: Ponudba glede konkurzne mase pokojnega Nikole Radovanovića za nakup poslopij hotela »Union« (ali vinograda na Topčiderskem brdu).

Odpiranje ponudbe bo izvršil konkurzni sodnik v prisotnosti upravitelja konkurzne mase in upniškega odbora dne 2. februarja 1934

Sprejemljiva cena za poslopje je 6.500.000 Din, za vinograd na Topčiderskem brdu pa 765.000 dinarjev. Ponudbe z nižjimi cenami se ne bodo upoštevale.

Vsak ponudnik je obvezan, da ob predlaganju ponudbe založi sodišču v gotovini ali v državnih vrednostnih papirjih po dnevnem borznem tečaju 5 odst. (5%) od predvidene sprejemljive cene v imenu kavcije. Ta kavcija se bo ponudniku vrnila isti dan, ko njegova ponudba ne bo sprejeta. Ponudba je za ponudnika obvezna takoj, ko jo preda sodniku konkurzne mase, za konkurzno maso pa šele tedaj, ko jo sprejmeta upniški odbor in konkurzni sodnik. Kupec, čigar ponudba bo sprejeta, mora kupno ceno položiti v roke sodišča v teku dveh mesecev, kar se računa od dneva sporočitve o sprejetiu ponudbe. Če kupec v tem roku ne bi položil kupne vsote, mu zapade položena kavcija v korist konkurzne mase. Prenos posesti se izvrši na kupca, ko je izplačal kupnino. Prenosno takso plača kupec. Za ogled posestva in glede podrobnejših pogojev prodaje se interesenti lahko obrnejo na podpisanega vsak delavnik v hotelu »Union«.

Upravitelj konkurzne mase pokojnega Nikole S. Radovanovića, bivšega hotelirja

TRIŠA KACLEROVIĆ, odvetnik v Beogradu.

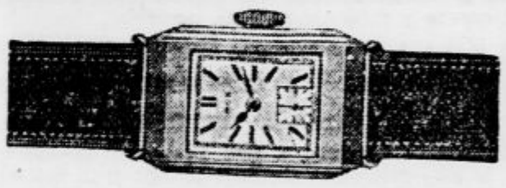

ŽEPNE IN ZAPESTNE URE, BUDILKE, KUKAVICE, STENSKE URE, ZLATNINO IN SREBRNINO KUPITE DOBRO IN PO NIZKIH CENAH PRI

H. SUTTNER — Ljubljana 5

PREŠERNOVA ULICA 4, POLEG FRANČIŠKANSKE CERKVE.

CENIK ZASTONJ IN FRANKO. 11972

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi iskreno ljubljenega soproga in očeta, gospoda

IVANA LAVRIČA

davčnega nadupravitelja v pokoju

izrekava najtoplejšo zahvalo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Zlasti se zahvaljujeva gg. zdravnikoma, čč. sestram, direktorju g. Pavliču za poslovilne besede, njegovim stanovskim tovarišem in prijateljem ter darovalcem vencev in cvetja.

V Ljubljani, dne 5. januarja 1934.

Rodbina Lavrič.

1188

Kakšne blesteče, bele zobe imate!

V prav kratkem času boste videli, da daje KOLYNOS zobem tak blesk, kakršnega nikdar ne morete doseči z običajnimi pastami za zobe.

KOLYNOS se peni v vsaki razpoklini, ugonablja rumenkaste madeže in lise in nikdar ne kvari zobne sklennie.

Uporabite KOLYNOS takoj — 1 centimeter na suhi ščetkici, dvakrat na dan in namah boste ugotovili rezultate: zobje so postali beli in zdravi, a dlesna rdeča kot roža. Kupite tubo KOLYNOSA še danes!

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Čitajte Jutrove male oglase, ki imajo uspeh!

A. Christi: 21

SKRIVNOST EKSPRESNEGA VLAKA

Roman

Vrnila se je v svoj voz. Čez pet minut se je jela hitrost vlaka manjšati. Zategnjeno, tožno sikanje Westinghousove zavore se je oglasilo. Takoj nato je vlak zapeljal na lyonsko glavno postajo.

II. POGLAVJE

Umor!

Ko se je Katarina drugo jutro zbudila, je solnce že svetlo sijalo skozi okno njenega oddelka. K zajtrku je prišla zgodaj, a videla ni nobenega izmed svojih novih znancev. Ko se je vrnila v svoj oddelek, ga je bil uslužbenec, mož z visečimi brki in otožnim obrazom, baš pospravil za dnevno rabo.

»Madame ima srečo,« je dejal. »Solnce sije. Za potnike je zmerom razočaranje, ako najdejo na rivijeri slabo vreme.«

»Jaz bi bila gotovo razočarana!«

»Nekoliko zamude imamo, madame,« je nadaljeval možak. »Ko se pripeljemo v Nizzo, vam pridem povedat.«

Katarina je pokimala in sedla k oknu, omamljena od lepote pokrajine, ki se je širila pred njo v solnčni bleščavi. Palme, globoka sinjina morja in zlatorumene mimoze so z vsem mikom novosti prevzemale to žensko, ki ni poznala doslej ničesar drugega kakor žalostno angleško zimo.

Ko je vlak obstal v Cannesu, je Katarina stopila iz voza in hodila nekaj časa po pločniku sem in tja. Radovedna je bila, kaj dela dama v nerčevem plašču. V vsem vlaku so bili samo zastori njenega oddelka še spuščeni. Katarina se je temu nekoliko čudila, in ko je spet stopila v voz, je opazila, da je bil oddelek tudi proti hodniku še zastrt. Gospa v nerčevem plašču očividno ni bila zgodnja vstajalka.

Takoj nato je pristopil k njej uslužbenec, rekoč, da bodo čez nekaj minut v Nizzi. Katarina mu je dala napitnino; zahvalil se je, odšel pa ni. Njegovo vedenje se ji je zdelo čudno. Katarina je izprva mislila, da ni zadovoljen z napitnino, a kmalu je spoznala, da gre za nekaj resnejšega. Njegov obraz je bil bled in trepetal je po vsem telesu. Čudno jo je pogledal, nato pa mahoma dejal:

»Ne zamerite, madame, gotovo bo madame kdo čakal na postaji?«

»Najbrže,« je rekla Katarina, »zakaj pa?«

A mož je samo zmajal z glavo, zamrmral nekaj, česar Katarina ni razumela, in odšel. Šele na postaji v Nizzi se je spet pokazal in ji podal prtljago skozi okno.

Katarina je stala izprva nekam zapuščena na pločniku. A kmalu je pristopil k njej mlad gospod in obotavljaje se vprašal:

»Gospodična Greyeva, kaj ne da?«

Katarina je pokimala; mladi mož se ji je svetlo zasmejal in zamrmral:

»Jaz sem namreč Chubby, mož lady Tamplinove. Morda me je v svojem pismu kaj omenila. Morda je tudi pozabila. Ali imate prtljažno izkaznico? Ko sem zadnjič prišel semkaj, sem namreč svojo izgubil, in niti misliti si ne morete, kakšne sitnosti so mi delali ti francoski birokratje.«

Katarina mu je dala izkaznico in je pravkar hotela oditi z njim, ko ji je vljuden glas zašepetal na uho:

»Samo trenutek prosim, madame!«

Katarina se je obrnila in zagledala človeka, ki je skrival nekaznost svoje postave pod bleščečo, z zlatom izvezeno uniformo. Ta človek je nadaljeval:

»Za neke formalnosti gre. Madame naj bo tako ljubezniva in naj me spremi. Policijski predpisi —« Obžalujoče je skomignil z rameni. »Smešno je, kakopak, ali predpis je predpis.«

Gospod Chubby Evans se je na vso moč trudil, da bi dognal, za kaj gre, toda njegovo znanje francoščine je bilo presiromašno.

»To je tem Francozom čisto podobno,« je zamrmral gospod Evans. Bil je izmed tistih domoljubnih Angležev, ki se imajo v inozemstvu povsod za gospode in domačinom le neradi odpuščajo, da so vobče na svetu.

»Vsak dan nova nadlegovanja si izmišlja ta svojat! Prej niso potnikov nikoli tako mučili. Lepa novotarija!«

Katarina je odšla s svojim vodnikom. V njeno začudenje jo je odvedel k stranskemu tiru, kamor so bili porinili enega izmed voz odšlega vlaka. Povabil jo je, naj vstopi, in odprl vrata v enega izmed oddelkov. V oddelku je sedel uradnik, ki je moral biti, sodeč po njegovi uniformi, visoka živina. Zraven njega je stal klavrn pisarček. Veličastni uradnik je vljudno vstal in se priklonil Katarini, rekoč:

»Ne zamerite, madame, samo za neke formalnosti gre. Madame govori francoski, kaj ne?«

»Za silo, monsieur,« je po francosko odgovorila Katarina.

»Bravo! Izvolite sesti, madame. Moje ime je monsieur Caux, policijski komisar.«

Izbočil je prsi, in Katarina je z obrazom pokazala, da ji gre dostojanstvo gospoda komisarja primerno do živega.

»Bržkone bi radi videli moj potni list,« je dejala. »Izvolite.«

»Hvala, madame,« je rekel komisar in vzel potni list. Odkašljal se je. »Prav za prav bi vas prosil za majhno pojasnilo.«

»Za pojasnilo?«

Komisar je tehtno pokimal. »Zastran neke vaše sopotnice. Včeraj ste obedovali z njo.«

»Bojim se, da vam o tej dami ne more dosti povedati. Pokramljali sva; drugače mi je popolnoma tuja. Nikoli prej je nisem videla.«

»Pa ste jo vendar po kosilu spremili v njen oddelek in dokaj časa govorili z njo,« je rezko pripomnil komisar.

»Da,« je rekla Katarina, »to je res.«

Komisar je menda pričakoval več ko tega. Izpodbujajoče jo je pogledal.

»Nu, madame?«

»Nu, monsieur?« je odvrnila Katarina.

»Mislim, da bi mi lahko dali nekaj podatkov o vsebini tega razgovora.«

»Dala bi vam jih lahko,« je rekla Katarina, »a razloga za to ne vidim.«

Angležinja v njej se je upirala temu zasliševanju. Komisar se ji je zdel nesramen.

OBVESTILO.

Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani OTVORI dne 5. januarja 1934 v zgradbi Podpornega društva žel. uslužbencev in upokojencev v Ljubljani na Sv. Petra cesti štev. 25 (prej hotel Tratnik) za člane zadrug, včlanjenih v Zvezi nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev,

zadružno prenočišče

Na razpolago so udobne sobe z eno, dvema in tremi posteljami. Cene: soba s toplo in hladno tekočo vodo, centralno kurjavo, kopalnico in takso od Din 16.— do 22.— za osebo.

Prenočevati morejo železničarji, učitelji in drugi državni in samoupravni uslužbenci in upokojenci (ter njihovi družinski člani), ki so člani katerekoli zadruge, ki je včlanjena v Zvezi nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev. Državni uslužbenci! Poslužujte se te koristne in potrebne zadružne ustanove in prenočujte v zadružnem prenočišču.

Nabavljalna zadruga uslužbencev drž. železnic
V LJUBLJANI 1145

TRGOVCI SO NAM VZGLED

Kako se da brez škode za napredek štediti. Reklama na stenskih in drugih tiskovinah izginja, ker nima stika z občinstvom. »Jutrovi« oglasi pa so od čitateljev naročeni in kupljeni in so zato stalna in najboljša vez med trgovcem in odjemalcem.

Bolni, čitajte!

Mnogi ljudje trpe na **živčnih motnjah,** tožijo o prerani izmučenosti, o trgajočih in zbadajočih bolečinah v glavi, rokah in nogah, na vratu in obrazu; kakor tudi o srčnem utripanju, drgetu, trganju v udih, utrujenju, nemiru, občutju strahu in tesnobe, zasopljenosti, dražljivosti, raztresenosti, pomanjkanju teka, motnjah prebave, nespečnosti in neštetih drugih pojavih živčne razrvanosti.

Najhujše je pomanjkanje odločne volje, energije pri živčno obolelem, ki se čuti za vsako delo nezmožnega, ki se brez odpora preda usodi, ki je čemeren in ozlovoljen in ne doseza v življenju nobenih uspehov.

Ako čutite v sebi eno gori navedenih živčnih motenj, če hočete najti odpomoč za svoje težave, **pišite mi in jaz vam pošljem gratis** poučno razpravo o **živčnih boleznih,** ki vam bo raztolmačila, da je predhodni vzrok vsake resne bolezni oslabljenje telesne odpornosti. Prepričali se boste, da zamorete zares življenje podaljšati in bolezni preprečiti.

Treba je samo hoteti!

Vsak dan dobivam priznanice in mnogi hvaležni pisci so pridejali pismu tudi svojo fotografijo, ki jih prinašam nekaj tu v ponatisu.

Gospod Nikola S. Bremkovich, učitelj v Tuzli v Jugoslaviji piše:

Po mnogih poskusih z različnimi sredstvi, ki mi niso prinesla nikakega uspeha, sem se poslužil vašega izbornega sredstva, ki mi je pomagalo, in sem Vam zato zelo hvaležen.

Gospa Ana Schmied, iz Gmundena, Freygasse št. 5 v Zgornji Avstriji je zelo zadovoljna:

Kje bi bila danes, da se nisem poslužila od vas priporočene kure! Učinek me je tako zelo zadovoljil, da ne potrebujem sedaj nikakega zdravljenja več. Napravili ste mi veliko uslugo in se vam prav iz srca zahvaljujem.

Gosp. poštni uradnik Abraham Georg, iz Timisoara I, Rumunija, piše:

Že po kratki uporabi vaše metode sem mogel opaziti presenetljivo velik uspeh. Izrekam vam s tem zasluženo zahvalo in bom porabil vsako priliko, da vas priporočim.

Dopisnica zadostuje! Zahtevajte še danes brezplačno poučno brošuro!

Poštno zbiralno mesto:

ERNST PASTERNACK, BERLIN, SO., Michaelkirchplatz 13, Abt. 87.

Dvojni cepilni jarmenik
(Doppelspaltgatter)

dobro ohranjen kupim. Ponudbe, če se skladiščem v tonah, tovarne, starosti pod »Betriebsfähig 67« na ogl. oddelek »Jutra«. — Iščemo tudi nove **platnice za jarmenike in krožne žage** v vseh dimenzijah. Samo priložnostni nakup 1170

Žične vloge po 199 Din

Žične vloge iz izvanredno trde žice Din 159. Plačljivo vnaprej, franko vsaka železniška postaja. Preprodajalci dobijo popust. Pri naročilu se prosi, da se navede natančna notranja mera postelje.

„WEKA", MARIBOR 9

VSAK GOSTILNIČAR IN RESTAVRATER
postrezi s pristnim
BERMET - VINOM
Dobi ga že v sodčkih od 50 l naprej pri
MARINKOV, SREMSKI KARLOVCI
Najizvrstnejše zdravilno vino z Fruške gore

Kurje perje

nečohano kg Din 5.— pri najmanjšem odjemu 15 kg, razpošilja proti povzetju
Vilj. Abt, Eksport Maribor
12943

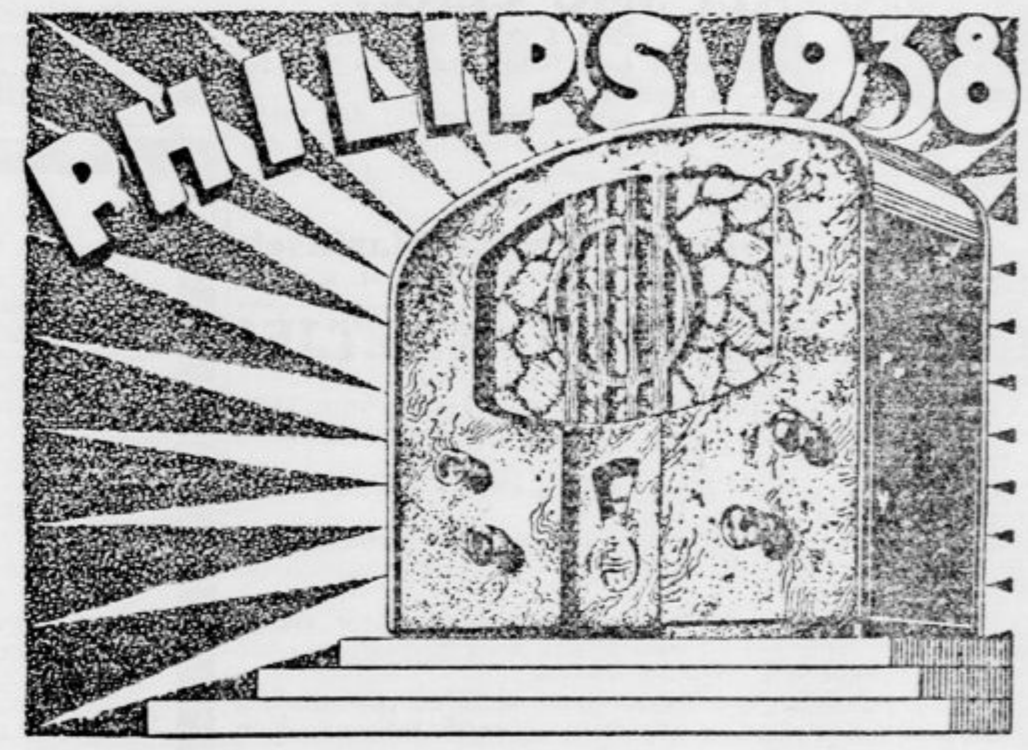

RADIO NARODU!

Odločili smo se, da radio 100% populariziramo in radi tega Vam stavimo naš aparat tipa 938, ki sprejema tudi AMERIKANSKE postaje, na razpolago, in sicer na

18 MESEČNE OBROKE OD DIN 210.—

oziroma Din 220.— za isti aparat z vdelanim supresorom. Poleg vseh evropskih postaj sprejemate tudi amerikanske postaje.

Največja radio industrija sveta **PHILIPS RADIO** zastopstvo

I. SUTTNER, Ljubljana, Aleksandrova c. 6
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK. 11222

Konjska struna (Rosshaar) **›Žima‹**

Žimo za žimnice (madrace) najboljše kvalitete, vsake vrste in v vsaki množini dobite vedno pri tvrdki
FRANC JEŠE, tovarna žime
Stražišče pri Kranju. 272
Vzorci franko! Ustanovljeno 1768. Cene nizke.

PERJE

Kokošje, purje, gosje in ..., navadno, s str... čiščeno in čohano.
Po znatno nižjih cenah.
Vzorci se pošiljajo brezplačno in franko.
DOBAVLJA V VSAKI MNOŽINI
E. VAJDA — ČAKOVEC
Telefon 59, 60, 3, 4.

Damske smučarske obleke

od Din 300.— naprej, **damske smučarske hlače** od Din 90.— naprej, dekliške smučarske hlače v vseh velikostih, kakor tudi vse vrste pletenine za smučarje najceneje nudi
F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

Tovarna POHIŠTVA
I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6
priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

SEZONSKA RAZPRODAJA
SAMO PRVOVRSTNEGA BLAGA IZPOD TOVARNIŠKIH CEN
DO KONCA JANUARJA
V TOVARNIŠKI ZALOGI
JOS. KUNC & CO. 1127
MIKLOŠIČEVA CESTA

Javna zahvala.

Podpisana se tem potom najprisrčneje zahvaljujeva banovinskemu zdravniku **g. dr. Slavku Grumu v Zagorju,** da je posvetil vse svoje medicinske znanosti najinemu edinemu sinčku in ga rešil gotove smrti.

Zagorje, dne 5. januarja 1934.

Josipina in France Globokar.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.